

INSTITUTO PRO INTERLINGUA
Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1930 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: Nicola Mastropaolo

ANNO V

JANUARIO-MARTIO 1930

N. 1-3

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (minimo):

Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22

SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	» 20	» 28
» DE PROPAGANDA	» 40	» 60

INDICE

Schola et Vita in 1930, pag. 1.

A. NATUCCI: *Babylonia linguistico moderno*, pag. 3.

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 5-30.

F. ENRIQUES, Roma, Universitate: *Philosophia de Elea et positione de problema de Mechanica* — V. G. CAVALLARO, *Lingua in functione de phonetica* — W. BLASCHKE, Traunegg-Wels (Austria): *Lingua internationale quale functione biotechnico de humanitate* — H. K. CROESSMANN, Duquoin, Ill. (U. S. A.): *Optometria* — U. CASSINA, Milano, Universitate: *Numeros algebrico et transcendente et problema de quadratura de circulo*.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 31-33 et 4, 12, 14.

Periodicos Internationale — Reuniones et Congressu: Educatione morale, Sports operario, Instituto int. de Cinema educatore — Universitate pro alienigenas in Perugia.

ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 34-56.

L. MASCARELLI, Torino, Universitate: *Allotropia de Hydrogenio* — V. G. CAVALLARO et A. NATUCCI: *Super inventione de phaenomeno photo-electrico* — M. BOSSOLASCO, Torino, Universitate: *Ozono atmosphaerico* — I. LOCNIKAR: *Granos de Sapientia* (ex R. Tagore) — A. HARTL, Linz (Austria): *De modos pro evitare judicio contentioso; Politica sociale in nuce* — N. M.: *Specimines de versiones poetico* — F. C. VAN AKEN, Oud-Gastel (Hollandia): *Hispanos super Hollandia; Miro capite rustico; Ex diferente fonte* — F. AGNELLO: *Bove* (ex G. Carducci) — *Origine de festo de « Nativitate »* — G. C.: *Facetias*.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 57-80.

G. PEANO, *Regulas de Interlingua* — Bibliographia — *De vocabulo « classe »* — P. D. HUGON, Hollywood (U. S. A.): *Mensura psychologico de linguas internationale* — J. CASSE, København: *Société per un lingue international auxiliari, in Dania* — N. YUSHMANOV, Leningrad: *Un original text in la natural international lingue Glott* — Publicationes de Socios.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row London E. C. 4.

» H. BYLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square,
London W. 2.

Quota annuo de associatione, in Italia L.it. 16, extero L.it. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe «Schola et Vita,» organo de Academia pro Interlingua.

ApI (*Academia pro Interlingua*) habet origine in congressu de München, anno 1887. Primo præsidente es Schleyer, que in 1879 publica *Volapük*. *Volapük* adopta vocabulos ex linguas principale de Europa, in orthographia speciale, et grammatica artificiale, de mirabile regularitate. Sex hora suffice pro lege et scribe *Volapük* cum auxilio de suo vocabulario.

Academia, sub directore prof. Kerkhoffs in Paris, anno 1887-1892, simplifica grammatica. Sub directore ing. Rosenberger in Petroburgo 1893-1898, et rev. Holmes in New York 1899-1908, applica principio de internationalitate maximo ad vocabulario. Qui cognosce uno lingua de Europa, intellige lingua de Academia ad primo visu aut quasi.

Prof. Peano, post 1903, publica libros de mathematica in «latino sine flexione», et Academia in 23 XII 1908, nomina illo socio et directore. In 1910 Academia redde ingressu libero ad fautores de omne forma de lingua internationale.

Academia post 1912 consilia pro Interlingua: *vocabulario internationale, orthographia latino*.

Exemplo: *ad, in, et, non, decem*; thema ablativo *rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno*; nominativo *prisma, nos, vos, duo, qui*; que ex quem; imperativo *ama, habe, scribe, audi, es, fi*; irregulares *imita, vol, pote*.

Qui ignora latino, pote lege et scribe Interlingua, cum solo auxilio de vocabulario latino ad uso de schola, per regulas sequente:

Vocabulario latino contine in ordine alphabetico vocabulos *ad, in, decem*, et nominativo *prisma, duo...*

Vocabulario latino da duo forma de nomine «*rosa rosæ*» «*dens dentis*»: nominativo et genitivo. Si genitivo termina in *-ae, -i, -is, -us, -ei*,

thema (ablativo) termina in *-a, o, e, -u, -e*.

Adjectivo: «*Novus nova novum*»; thema-ablativo *novo*.

«*Brevis breve*» thema-nominativo neutro *breve*.

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

Directore: NICOLA MASTROPAOLO

A N N O V

1 9 3 0

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE

MILANO, 137 - Italia

VIA E. PAGLIANO 46

P. C. C. P.

(Propagandistas Cum Chartas-Postale)

CHARTAS JAM PUBLICATO

1 - ACADEMIA PRO INTERLINGUA (A. P. I).	20 - Grammatica completo de lingua auxiliare INTERLINGUA (IL).
2 - Lingua auxiliare INTERLINGUA.	21 - Tres utile consilio.
3 - Annuntiatione de Victoria	22 - Abbatia de VEZZOLANO (Piemonte).
4 - Codice cifrario conventionale.	23 - Cognitiones geographico.
5 - TORINO - Palatio Madama.	24 - Missiva de Prof. Panebianco.
6 - id. - id. Carignano.	25 - PERUGIA - Arcu etrusco.
7 - id. Basilica de Superga.	26 - Dialogo. Curioso et uno esperantista fanatico.
8 - id. Castello de Valentino.	27 - Ad Dominos qui rege ANGLIA.
9 - È utile, necessaria, possibile, una lingua ausiliaria internazionale?	28 - Giuseppe PEANO, Prof. in Universitate - Præsidente de A. P. I.
10 - Versione de identico propositio-
ne in 5 lingua internationale.	29 - Charactere BRAILLE pro cæcos.
11 - Monumentale Viaductu de PADERNO d'ADDA (Lombardia).	30 - SUSA - Arcu de Cæsare Augusto.
12 - RR. Grotte de POSTUMIA (Trieste).	31 - Reclame practico œconomico pro relationes internationale.
13 - SACRO CAMPANA DE ROVERETO.	32 - Interrogationes - Responso.
14 - Monumento Frant PALACKY (Praha).	33 - Pro honores ad Prof. G. PEANO.
15 - Mirabile volatu de DE PINEDO.	34 - PATER NOSTER in vario lingua.
16 - Cantico de Sole de S. FRANCISCO.	35 - LA LOGGIA DELLE NEREIDI - Opere de pictore Prof. Bartolo Martino.
17 - SASCLETEM Megano (Napoli).	36 - RIFLUSSO - Opere de pictore Bartolo Martino.
18 - TRENTO - Monumento ad divino Poeta DANTE.	37 - VOLAPUK post 50 anno.
19 - Identico littera commerciale in interlingua, lingua franco et in lingua anglo.	38 - DECLARATIONE DE GENÈVE - Charta internationale pro protectione de infantia.

PRETIO DE:

10 charta post. vario lir it. 0,70.
100 » » » » 6,00.

Dirige ordinationes ad Ing. G. CANESI, Via Costigliole 1 - TORINO, 105.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.
Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.
Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.
» S. CORIO, 2 Pemberton Row London E. C. 4.
» H. BYLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).
» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.
Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square, London W. 2.

Quota annuo de associatione, in Italia L.it. 16, extero L.it. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe « Schola et Vita, » organo de Academia pro Interlingua.

ApI (*Academia pro Interlingua*) habe origine in congressu de München, anno 1887. Primo præsidente es Schleyer, que in 1879 publica Volapük. Volapük adopta vocabulos ex linguis principale de Europa, in orthographia speciale, et grammatica artificiale, de mirabile regularitate. Sex hora suffice pro lege et scribe Volapük cum auxilio de suo vocabulario.

Academia, sub direttore prof. Kerkhoffs in Paris, anno 1887-1892, simplifica grammatica. Sub direttore ing. Rosenberger in Petroburgo 1893-1898, et rev. Holmes in New York 1899-1908, applica principio de internationalitate maximo ad vocabulario. Qui cognosce uno lingua de Europa, intellige lingua de Academia ad primo visu aut quasi.

Prof. Peano, post 1903, publica libros de mathematica in « latino sine flexione », et Academia in 23 XII 1908, nomina illo socio et direttore. In 1910 Academia redde ingressu libero ad fautores de omne forma de lingua internationale.

Academia post 1912 consilia pro Interlingua: *vocabulario internationale, orthographia latino.*

Exemplo: *ad, in, et, non, decem*; thema ablativo *rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno*; nominativo *prisma, nos, vos, duo, qui*; *que ex quem*; imperativo *ama, habe, scribe, audi, es, fi*; irregulares *imita, vol, pote.*

Qui ignora latino, pote lege et scribe Interlingua, cum solo auxilio de vocabulario latino ad uso de schola, per regulas sequente:

Vocabulario latino contine in ordine alphabetico vocabulos *ad, in, decem,* et nominativo *prisma, duo....*

Vocabulario latino da duo forma de nomine « rosa rosæ » « dens dentis »: nominativo et genitivo. Si genitivo termina in *-ae, -i, -is, -us, -ei,* thema (ablativo) termina in *-a, o, e, -u, -e.*

Adjectivo: «Novus nova novum»; thema-ablativo *novo*.

«Brevis breve» thema-nominativo neutro *breve*.

Vocabulario latino da plure forma de verbo «amo amas amavi amatum amare». Ultimo es infinitivo; suppresso *-re*, resulta thema *ama*.

Vocabulo es internationale, si es commune ad A. = anglo, F. = franco, H. = hispano, I. = italiano, P. = portuguez, R. = russo, T. = teutico, deutsch.

In generale, vocabulo latino es internationale, si habe derivatos in anglo: latino *sole, die, anno* vive in anglo: *solar solstice, diary meridian, annals annual, etc.*

Grammatica, tormento de pueritia, es quasi semper inutile.

Suffixo *-s* pro plurale, es internationale: latino *matre-s*, franco *mère-s*, hispano et portuguez *madre-s*, anglo *mother-s*, græco *mêtere-s*, sanscrito *mâta-ra-s*, volapük *mot-s*.

Pro commoditate de interlinguistas, plure socio: Peano in 1909 et 1915, Pinth 1912 et 1917, Basso 1914, Canesi 1921, publica in ordine alphabetico, voces internationale sub forma de thema latino.

Plure periodico scientifico publica articulos in Interlingua.

STATUTO (*extracto*). — Academia es societate inter fautores de lingua auxiliare internationale. Qui mitte ad thesaurario quota, es socio de Academia. Socio novo habe jure de voto tres mense post inscriptione.

Præsidente pone in votatione omne propositione que sex socio subscribe.

REGULAMENTO. — Socio que mitte uno suo publicatione ad omne alio socio non debe quota. Omne socio pote publica in periodico de Academia, ad pretio de 10 franco auro per pagina, minus quota de associatione.

Omne socio pote adopta forma de lingua que illo præfer.

Academia preca socio, que in Interlingua non seque regulas præcedente, de expone regulas de suo lingua.

Directore supprime scriptos contra leges et personas.

PRÆMIO GRATUITO

AD CONSOCIOS PROPAGANDISTA.

Academia ad omne consocio que inscribe novo socio expedi gratis:

Manuale *Interlingua* de Prof. PEANO aut *Coquina vegetale* de consocia Domina Mary CROSLAND-TAYLOR.

Calendario perpetuo edito ab consocio Canesi.

20 Charta postale vario edito ab PCCP (Propagandista Cum Charta Postale).

Memento. — Inscriptione de novo socio es collaboratione facile ad omne consocio et optimo pro victoria de Interlingua.

INDICE

(numero indica pagina)

«Schola et Vita» in 1930	1
A. Natucci: Babylonia linguistico moderno	3
C. Canesi: Ad sincero fautores de uno lingua auxiliare internationale	321

DE EDUCATIONE ET SCHOLA

F. Agnello: Femina in mundo romano	101
W. Blaschke: Lingua internationale quale functione biotechnico de humanitate	13
P. Buffa: Methodo activo in explicatione et interpretatione de leges physico	257
U. Cassina: Numeros algebrico et transcendente et problema de quadratura de circulo	17
— Cursu de perfectionamento in Mathematica et Physica	170
V. G. Cavallaro: Lingua in functione de phonetica	11
H. K. Croessmann: Optometria	15
S. Dickstein: Aliquo sententias de Bernardo Bolzano	85
F. Enriquez: Philosophia de Elea et positione de problema de Mechanica	5
L. Errera et N. M.: Interlingua et Operes litterario	93
G. A. Maggi: Pro Aldo Pontremoli	165
Rosa Marelli Vergani: «Methodo Montessori» in Schola pro surdo-mutos	349
A. Natucci: Super concepto de «functione»	337
G. Peano: Studio de linguas	81
— Algebra de Grammatica	323
B. Perrone: Pro docente, pro alumno	97
N. N. Parfentieff: Philosophia de Natura in N. I. Lobatschefski	161
G. Rolla: Demonstratione de postulato de Euclide?	255
— Considerationes super geometrias non euclideo	256
L. Sirtiati: De Instituto Magistrale in Italia	241
E. Stamm: Methodo de elementare calculo numerico	245
V. Verde: Puero in opinione de populos e philosophos antiquo	87
F. C. Van Aken: Parentes, si vol deprava vestro pueros,	264
Rosa Vergani Marelli: Vide ante sub Marelli	
Calculo approximato de hypotenusa (ex <i>Della Casa</i>)	10
Schola pro vita matrimoniale	264

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

Periodicos internationale	4, 31, 179, 268
Officio Internationale pro Pace	103
Lingua Internationale pro concordia inter populos	265
Conferentias, Congressus et Reuniones internationale:	
Unione intern. socialista pro Educatione physico et Sport operario (Praha)	14
Consilio de Instituto pro cinematographia educativo (Roma)	33
V Congressu de Educatione morale (Paris)	42, 344
Comitatu de Protectione ad Infantia (S. d. N.) (Genève)	104
IV Congressu de Educatione familiare (Liège)	104, 177, 347
Associatione pro Protectione de Infantia (Liège)	114, 177, 357
Commissione intern. de Cinematographo de instructione et de educatione sociale (Paris)	179
Fœderatione de Associationes de Magistros (Praha)	180
Conferentia int. de Labore et præparatione de pueros et juvenes (Genève)	265
Unione int. de succursus ad Pueros (Genève)	266
Laboratores intellectuale et docentia de historia (London)	267
Congressu panamericano de puero	356
» int. de professores de linguas vivente	357
» int. de infantia	343
Comitatu int. de Historia de Scientias	355
Comitatu de investigationes super examines	354
Cursu pro alienigenas in Universitate de Perugia	12

ARTE - SCIENTIA - VITA

<i>F. Agnello</i> : Bove (ex <i>G. Carducci</i>)	52
<i>W. M. L. Beatty</i> : Standardizitel Qalendari	359
<i>V. Bernardi</i> : Evolutione in cognitione de luce	110
<i>E. Bianchi</i> : Ultra Neptuno?	115
— Ab Systema solare ad Universo siderale	193
<i>M. Bossolasco</i> : Ozono atmosphærico	37
<i>P. B.</i> : Facetias	288
<i>G. Canesi</i> : Cryptographia	210
— Solutione de exercitatione utile	274
— Astronautica	286
— Correctione	368
— Facetias	54, 216, 375
<i>V. G. Cavallaro</i> : Interlingua in operes poetico	191
— et <i>A. Natucci</i> : Super inventione de phænomeno photoelectrico	35
<i>O. Chisini</i> : Numeros indice et medias	181
<i>H. K. Croessmann</i> : Oratione in Gettysburg per A. Lincoln	105

<i>G. Bongiovanni</i> : Mechanica de Universo in libro de E. Thovez	205
<i>M. Gliozzi</i> : Qui es inventore de ludione?	365
— Francisco Lana præcursore de aviatione	369
<i>A. Hartl</i> : De modos pro evitare iudicio contentioso	43
— Politica sociale in nuce	44
<i>I. Locnikar</i> : Granos de sapientia (ex <i>R. Tagore</i>)	39
<i>L. Mascarelli</i> : Allotropia de Hydrogenio	34
— Glacie sicco	107
<i>N. M.</i> : Specimines de versiones poetico	45, 127, 370
— Confiteor	373
<i>A. Natucci</i> : vide ante sub <i>Cavallaro</i>	35
— Historia de physica	190
<i>G. Piccoli</i> : Sensu de nomine proprio	275
Ex <i>J. B. Pinth</i> : Ex Vita de vulpe	131, 214
<i>P. Sicre</i> : Determinatione de meridiano per horologio	287
<i>G. Rolla</i> : Sophisma super calculo de probabilitate	213
<i>P. Quarra</i> : Aviatione	113
<i>S. Toscano</i> : Maximo aspiratione de humanitate	361
<i>F. C. Van Aken</i> : Hispanos super Hollandia	50
— Miro capite rustico	51
— Rafflesia; Legenda arabico; Amicitia	130, 131
— Ex differente fonte	55, 96, 129, 133, 216, 217, 272, 289, 358, 369, 374
<i>L. Volta</i> : Planeta transneptuniano	125
<i>S. Wehmeyer</i> : Circa Mechanica de Universo de ing. Thovez	273
***: Specimine de versione poetico	270
(Vide etiam: <i>N. M.</i> : « Confiteor »)	373
Origine de festo de « Nativitate », in uno periodico japoniense	52
Maximo profunditate de oceano	16
Aeronavigazione super oceano	190

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

<i>S. Auerbach</i> : Deklaro	231
<i>H. Bylsma</i> : El revisu « Bios »	226
— Propositiones de transformation	227
— Information ad omne interlinguistes	230
— Latin simplicat pro relationes international	301
<i>G. Canesi</i> : Vocabulos moderno in Interlingua	379
<i>D. Carbone</i> : Lingua internationale pro films loquente	222
<i>J. Casse</i> : Societé per un lingue international auxiliari in Dania	77
<i>V. G. Cavallaro</i> : Villa Peano	140
<i>E. P. Foster</i> : Ro et lingua latina —	304
<i>A. Guérard</i> : Cursu super Aspectus internationale de Litteratura	226

<i>P. D. Hugon</i> : Mensuras psychologico de linguas internationale	65
— et <i>N. M.</i> : Distinctione de nomine et de verbo in anglo	233
— et <i>N. M.</i> : Usque ad quale puncto latino vive?	297
<i>N. M.</i> : De intelligibilitate et de faciliae de L. I.	152
— Vide etiam sub <i>Hugon</i>	224, 299
— Repetita juvant	377
<i>H. J. Mac Millan</i> : Latinesco	381
<i>A. Michaux</i> : Experimente de S. Hugon in Los Angeles	150
<i>G. Peano</i> : Regulas de Interlingua	57
— Quæstiones de Interlingua	138
<i>E. A. Phipson</i> : Interlingua	293
<i>G. Piccoli</i> : De feminino	309
<i>F. C. Van Aken</i> : Circa « Propositiones de transformatione ».	295
<i>J. Weisbart</i> : Mundi-lingua? Du problems, du solutions	154
— « Intercritica »	309
— Evolution-schema del Interlinguas	389
<i>N. Yushmanov</i> : Un original text in la natural international lingue Glott	79
De vocabulo « classe »	64
Necrologio: R. Panebianco	136
I. A. L. A.: Conferentia de investigationes linguistico	141
Pronuntiatione de Latino	230
Otto Jespersen	294
Congressu Esperanto in Oxford	307
IX Ido-Congressu	308
Bibliographia	59, 155, 232, 310, 390
Libros, Opusculos et Periodicos 10, 12, 16, 102, 106, 169, 209, 243, 244. 348	

GIUSEPPE PEANO

Supplemento ad SCHOLA ET VITA

*Collectione de scripto in honore de prof. G. Peano
in occasione de suo 70° anno*

edito per cura de interlinguistas, collegas, discipulos, amicos.

Pretio L.it. 5 - misso extra Italia L.it. 7

*Qui mitte L.it. 10, ad minimo, ad Thesaurario de Apl.
es posito in catalogo de Oblatores.*

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO V

JANUARIO-MARTIO 1930

N. 1-3

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - Italia

SCHOLA ET VITA IN 1930

Nos es læto de annuntia que nostro invitatione, publicato in ultimo fasciculo de 1929, non cade in vacuo.

Socios que mitte proprio subscriptione usque hodie, quasi omnes mitte non minimo, sed novo quota que nos indica, et plure mitte subscriptione de propaganda.

Et nos — nam spera que etiam cetero Socios, que nondum mitte quota, vol imita exemplo de illos — initia subito cum isto fasciculo ampliatione de *Schola et Vita*, et in duplice forma: id es, cum auge, in idem tempore, et numero de paginas in fasciculo et numero de exemplares de fasciculo ipso.

In 1929 nos publica 5 fasciculo, singulo de 64 pagina. Etiam in 1930 fasciculos i es 5 — et appare in martio, majo, julio, septembre, novembre — sed omne i habe 80 pagina.

Isto es nostro minimo pro 1930.

Si, ut nos spera, oblatores et subscriptiones de propaganda perveni abundante — nam nos expende in nostro publicatione toto pecunia que recipe — nos i procede

ultra isto minimo, et publica etiam aut uno fasciculo-supplemento aut aliquo fasciculos magis amplo.

Et nos es læto que Socios libenter accepta nostro invitatione, etiam quia hoc significa que illos approba programma de *Schola et Vita*, et via pro suo actuacione, que nos non muta.

« Sine negligē discussiones inter nos pro perfectione de L. I., age præcipue inter publico culto internationale, adhuc indifferente ad problema de L. I., ut vince suo indifferētia, cum demonstra possibilitate de solutione practico de problema ipso »: es via optimo, que jam da suo fructus, et melius promitte in futuro.

Que fautores de omne systema de L. I. age ut attrahe ad se novo adeptos, es bene: omne novo adepto, aut de Esperanto aut de Ido aut de Occidental aut de Novial aut de Interlingua, fi novo milite pro L. I. Sed es necesse — et repete juva — que nos age cum spiritu de vero tolerantia, cum mutuo respectu, ut publico vide in nos collaboratores et non adversarios, et in vario formas de L. I., resultatus de studios, de conatus, de experimentos, omnes directo ad unico scopo: offer ad humanitate medio facile et practico de intercomprehensione immediato, pro pace et progressu universale.

Ita — cum rhythmō que hodie pote es lento, sed que fi gradatim plus celere in futuro — circulo de attentione, de interesse, de labore pro L. I., i se extēde de die in die, et attinge amplitudine ad que es necesse perveni, ut problema que occupa nos fi problema de toto publico internationale, conditione isto absoluto necessario ut problema habe suo solutione.

Nos vide cum gaudio que mutuo tolerantia et respec-

tu auge de die in die inter fautores de vario systemas, que, immo, plure jam reputa possibile labora simul et concorde. Ultimo factos es constitutione, in Dania, de neutrale Societate pro L. I., de que domino Jan Casse da notitia in isto fasciculo (vide in A P I), et proximo reunione in Genève, que I.A.L.A. promove, de repræsentantes de vario systemas.

Nos, ergo, initia anno cum bono auspicios.

Vade nostro maximo cordiale augurio de optimo labore, in 1930, ad fautores de omne forma de L. I.

Jam in 1928 (S. et V. pag. 3) et in 1929 (S. et V. pag. 2), nos propone actione in que interlinguistas de omne systema pote es concorde: pete ad organizationes internationale ut vol permitte, in proprio reuniones et publicationes, usu de L. I. in omne suo forma, ad latere de vario linguas nationale.

Proximo reunione de Genève es occasione optimo, etiam pro loco ubi eveni, ut fac isto tentativo. Et si illo habe exitu que nos spera, reunione ipso i es, in historia de L. I., initio de novo cyclo, et vero importante, in motu pro L. I., que nos ita transfer, ex nostro circulos angusto, in illo maximo amplo de publico internationale.

BABYLONIA LINGUISTICO MODERNO

A. Meillet, de que me jam refer opinione super crisi linguistico in Asia (Vide *Schola et Vita*, anno IV, n. 8-9), in suo libro *Les langues dans l'Europe nouvelle* (Linguas in Europa novo) — II editione de pag 495 in 8°, Payot, Paris 1928 — observa que situatione linguistico de Europa es nunc absurdo. Dum civilizatione fi magis et magis uno, dum relationes inter populos vario fi semper plus amplo, linguas nationale multiplica se.

Meillet puta que isto paradoxo non pote perdura, et prævide democratia universale de Europa, qui i inveni medios universale de communicatione.

Isto medios, que Meillet non sci præcisa, non pote es que uno lingua auxiliare internationale, fundato super duo principio naturale.

Grammatica minimo; vocabulario internationale, id es latino-anglo.

Interlingua de Peano posside isto requisitos et i es medio de communicatione inter populos, ut lingua græco post Alexandro magno et lingua latino in tempore de imperio romano et de ecclesia catholico.

A. NATUCCI.

RIVISTA INTERNAZIONALE DEL CINEMA EDUCATORE - Via L. L. Spallanzani 1, Roma — Publicatione de « *Instituto Internazionale pro Cinematographia educativo* ». Appare omne mense in elegante fasciculo de circa 120 pag., in 5 editione: italiano, franco, anglo, hispanico, teutico. Omne fasciculo es diviso in 4 parte: 1. *Articulos vario*; *Studios et Investigationes, Notas et Commentarios*, super Docentia, Hygiene et Medicina, Agricultura, Labore, Technica; *Informationes*, vario et copioso.

Defice spatium ut nos pote refer, et in summario, articulos de revista; sed suffice simplice titulo ut demonstra importantia de ipsos.

N. 1 de 1930 contine: R. Muckermann, *Cinematographia et Catholicismo*; C. Formichi, *Buddha in film*; C. Kiritzescu, *Problema de Cinema in Romania*; A. Witt, *Necessitate de constituere Cinethecas in singulo Status* — Studios et Investigationes: *Cinema et Pueros, De futuro de film instructivo in chirurgia, Es cinematographo correctivo de humano emotione?, Projectiones fixo aut cinematographico?*

N. 2 contine: W. Plugge, *Jure de auctore in cinematographia sonoro*; M. Brion, *Bartolomeo La Casas, Patre de Indianos, in film*; C. J. North, *Films educativo in Unito Status*; N. Lebedev, *Film «Portas de Caucaso»*; J. J. Stutzin, *Cinemascopia*; E. Urwick, *Cinematographia pro organizatione scientifico de labore*; B. J. Gastelum, *Cinematographo et propaganda hygienico*; S. d. N., *Relatione de II sessione de Consilio de Instituto pro Cinema educativo* — Studios et Investigationes: *Cinematographia culturale in Polonia, Cinematographia in Peninsula Indiano*.

PHILOSOPHIA DE ELEA ET POSITIONE DE PROBLEMA DE MECHANICA

Ex oratione inaugurale de anno academico 1929-1930 de « Seminario mathematico et physico » de Milano.

Nostro thema pertine ad præhistoria plus quam ad historia de Mechanica. PARMENIDE de Elea es illo philosopho que jam nega motu, et tale negatione non pare modo meliore ad initia tractatione de Mechanica. Sed si isto negatione hodie non fac parte de evolutione de Mechanica, es facile concipe ut illo pote fac parte de evolutione initiale.

Et primo tentativo de spiritu humano pro stude de resolve uno problema per tractatione scientifico, es de magno interesse pro qui vol bene comprehendere evolutione de cogitatione humano. Et es multo importante vide ut, jam in suo origines, cogitatione scientifico circa Mechanica incurre in aliquos de ipso difficultates que se repræsenta in cursu de suo historia posteriore, usque ad provoca recente crisi de Dynamica.

De theoria de PARMENIDE, ut de toto philosophia de plure de isto Antiquos, es dato expositione que es dubio in modo extraordinario.

Usque ab initio de meo studio philosophico me es icto per obscuritate de aliquo expressione. Me quære:

« Quid es sensu de hoc? ». « In que modo es possibile que ullo philosopho cogita res ita inexplicabile, ita absurdo? ».

Me recipe ut responsos:

« Historia de cogitatione humano debe es accepto ut illo es, sine disputatione. In illo tempore homo cogita in isto modo et hoc suffice ».

Sed si nos retine hoc, quale re debilitante pro nostro spiritu! Et fi impossibile historia de scientias.

In vero, fac historia de scientias significa comprehendere evolutione de cogitatione scientifico; et, solo modo pro obtine hoc, es illo de argumenta per nostro capite.

Frequente nos habe ante nos theorias antiquo vacuo de significatione, tamen causa de hoc es solo que posteros non perveni ad reconstructione de sensu originale de illos.

Pro obtine isto reconstructione nos debe imagina de substitue nostro personalitate ad illo de antiquo philosopho, et de accepta suo theoria vel ut errore, sed errore de que nos debe inveni causa.

Isto penso es multo difficile ad absolve cum PARMENIDE de Elea. Tamen, interpretatione scientifico de uno doctrina tam obscuro quam illo que antiquo philosopho eleate exprime, redde claro isto philosophia et illumina toto historia de cogitatione antiquo, dum doce ad intellige in modo systematico suo latere paucos considerato.

Ad primo aspectu, philosophia de Elea appare non solum negatione de omne Mechanica, sed etiam provocatione ad sensu commune:

« Si quod existe es, non es susceptibile de *fi*, sed debe es immutabile; ergo, impossibile es et *mutatione* et *motu* ».

Quo modo PARMENIDE de Elea es tracto ad isto paradoxo? Et quale es mentalitate de illo tempore — circa anno 500 a. Chr. — ut homo pote proponere et discute thesi de tale genere?

In vero, nos senti stimulo ad responde ut traditione — cum evidente anachronismo et confusione de ZENONE de Elea cum ZENONE Cyzio — vol que responde DIOGENE ad ZENONE cum surge in pede et deambula!

Ergo nos debe quære de perveni ad significatione intimo de cogitatione de PARMENIDE.

Parmenide scribe poema « De Natura », scopo præcipuo de que es critica de hypothesi monistico de philosophos Jonico, et investigatione de quid pote es materia primitivo que constitue substantia unico de res omnes.

Poeta es tracto, super equos immortale, in uno via remoto ab vias que multitudine percurre: es via de scientia. Post longo itinere illo perveni ad loco segregato ante uno magno castello. Ad suo prece, nymphas aperi claustris. Uno Dea accipe juvene

PARMENIDE et dic: « Te hic i apprehendē toto: et veritate consentaneo ad uno corde fidele, et opiniones de mortales, que es remoto ab vero fide ».

Nos exspecta revelatione de summo veritate, et remane deluso; nam pare ad nos de inveni joco de vocabulos: « *id que es, es; id que non es, non es; etc.* ».

Es isto forsitan veritate tam solemne annuntiatio?

Sed, si nos stude bene positione de philosopho, et positione historico in relatione cum philosophico, nos inveni clave de explicatione.

Scripto de PARMENIDE es super « natura », ut præcedente scriptos de Jonicos. Sed, quid es « natura » pro philosophos isto antiquo? Non « ordine cosmico », sed, plus simplice, « natura de res », id es « natura de materia ». Problema, ergo, bene determinato.

Primo philosophos græco jam observa que in mundo materia varia semper. Transformationes maximo observato es illos physico: Mundo offer magno transformationes de materia in processus metereologico. Pluvia cade, asperge planta, evanesce ad pede de illo, sed planta cresce; viceversa, in rupe uno surgente scaturari: ex terra veni aqua. Suffice isto, ad spiritu philosophico de græcos, ut illo unifica materias omnes in unico materia. Et isto, pro THALETE es aqua, pro ANAXIMENE es aere, pro HERACLITO es igne.

Pro ANAXIMANDRO (subito post THALETE) natura de res debe es cosmico, nam debe explica origine de res et ergo reple mundo toto; philosopho non determina tale natura, sed da ad illo attributo *infinito*.

Pythagoricos proponere novo theoria, expresso cum formula paradoxale « res es numeros », quod significa « structura de materia es illo de magno numero de corpusculos per que es composito ». Ergo, es solo transformatione de « qualitate » in « quantitate ».

Et alio conceptu multo fecundo de PYTHAGORA es sequente: « materia primitivo es toto æquale; differentia de vario materias deriva ab numero de condensatione corpusculari ».

PARMENIDE propone de novo ad se quæstione: quid es materia primitivo que constitue unico substantia de res?

Nam materia ipso debe es privo de differentias qualitativo, philosopho de Elea attribue ad illo solo requisito de *exsist* (exsistentia corporeo), id es concipe illo — ut fac post DESCARTES inter modernos — quale « materia extenso ».

Sed, si « materia » es « spatio solidificato », homo non pote concipe « vacuo », que sub nomine de « non-exsistente » es negato per PARMENIDE.

Ergo, analysi de problema de materia, duc philosopho eleate ad admitte uno materia primitivo, sine qualitates, et tunc ubicumque homogeneo et æquale ad se ipso, que reple spatio toto.

Et in tale modo PARMENIDE perveni proprio ad conceptu rationale de « puncto », « linea » et « superficie ». Et hoc resulta ab exacto interpretatione de quattuor versu de II fragmento de suo poema, sed ex nullo versione de puro philologos.

Ad isto puncto, PARMENIDE pone ad se novo problema: si in tale conditione es possibile inveni ratione de uno mutatione. Et suo logica rigoroso costringe illo ad recognosce que id es impossibile.

« In uno sphaera toto homogeneo quid pote eveni? Nihil ». Etiam nos debe recognosce justo isto suo deductione; nam, ut PARMENIDE, nos non sci concipe uno transformatione physico non resultante ex actione de materia super materia, et tale actione nos semper concipe quale effectu de uno differentia.

Tamen PARMENIDE habe possibilitate de evade ex paradoxo cum invocatione — ut jam cogita præcedente philosophos de Jonia — de motu de revolutione de mundo quale causa de processu cosmico; quod crea uno differentia, nam particulas ad vario distantia ab axi de rotatione move se cum diverso velocitates.

Sed critico rigoroso vol experimenta isto solutione et, pro disputa circa « motu », reputa suo debito initia per definitione de « motu ».

Intellige tunc que motu habe solum *sensu relativo*, ita ut homo non pote dic que mundo in suo plenitudine — conceptu solum ut exsistente — move se aut sta:

« Ipso cum remane in se, es in quiete respectu ad se ipso et ergo es etiam immobile » (in modo *absoluto*).

Unde, stricto rationalismo de PARMENIDE conclude se cum uno paradoxo. In hypothesi monistico, secundum rigoroso analysi de philosopho, non es possibile explica mutatione aut motu. PARMENIDE recognosce tale conceptos ut phænomenos empirico, sed nega *veritate rationale* de illos.

Homine, ergo, pote construe (in modo rationale) uno *geometria* non uno *physica*, que non exsiste, non habe veritate.

Homo pote dic que tale philosopho non solum es paradoxale, sed i adverso sensu commune.

Heroes et martyres non seque sensu commune: es homines que senti in modo supremo nobilitate de uno idea, de uno fide, et ad illo sacrificia toto. Et PARMENIDE debe es considerato ut martyre de ratione puro.

PLATONE jam senti magnitudine de PARMENIDE.

In « *Theæteto* » illo parla de suo grande reverentia ad PARMENIDE et dic: « illo pare ad me — pro ute phraseologia de HOMERO — *venerando et simul terribile in suo magnitudine*. Quando me vide PARMENIDE, illo es multo vetere et me multo juvene, sed me perspice in illo profunditate de cogitatione vere nobile et augusto ».

Consequentias historico de rigoroso rationalismo de PARMENIDE es importante: ex uno latere, novo positione de problema de « materia » apud Pluralistas (EMPEDOCLE, que admitte 4 elemento, et ANAXAGORA pro que numero de elementos es infinito) et apud Atomistas (LEUCIPPO et DEMOCRITO) que introduc hypothesi de « vacuo »; et, ex alio latere, theoria relativistico que se affirma in astronomia in systemas de PHILOLAI (terra et antiterra que gyra circum uno puncto centrale), de ICETA et ECFANTO, de HERACLIDE Pontico (planetas terrestre que gyra circum sole) et de ARISTARCO de Samo, que pote es considerado ut COPERNICO de antiquitate.

Quod pertine ad positione de problema de Dynamica, stricto conceptione relativistico — quale nos inveni in PARMENIDE et,

plus explicato, in suo discipulo ZENONE — es modificato ab Atomistas, que de « vacuo » fac « aliquid » (ut modernos cum hypothesis de « æthere »), pro habe objecto ad que refer motu.

Hic homo pote inveni origine de hypothesis de motu *absoluto*, conceptu jam accepto, non sine oppositione, ab scientia moderno.

DESCARTES repete ipso conceptiones de motu de eleates et de PARMENIDE. GALILEO, spiritu magis positivo, move ex DEMOCRITO, que, ergo, es directo præcursore de illo.

Et si in commentarios galileiano homo stude de evita DEMOCRITO et redi ad PLATONE et ARISTOTELE, es toto evidente linea directo que conjunge DEMOCRITO ad GALILEO; ceterum, in « Saggiatore », es ipso DEMOCRITO que revivisce. Certo, ut obtine mirabile effectus consecuto, jam es necesse que cogitatione de DEMOCRITO revivisce, 2000 anno post, in genio ut GALILEO, quod permette transito ad practica physico. Et ab GALILEO illo fer ad NEWTON.

Postea, Dynamica newtoniano procede in modo placido, pro 200 anno.

Solum recente critica perveni ad demoli conceptione de motu absoluto, et EINSTEIN construe novo ædificio de Dynamica.

Roma, R. Universitate.

FEDERIGO ENRIQUES.

Calculo approximato de hypotenusa

GIORNALE DI MATEMATICA E FISICA, direct. prof. Marseguerra, Reggio-Calabria. Vide S. et V. 1929, pag. 124.

Numero de decembre 1929 publica interessante articulo in Interlingua, de nostro socio prof. DELLA CASA: « *Calculo approximato de hypotenusa* ».

Si cathetos es x et y et $x > y$, resulta

$$\sqrt{x^2 + y^2} < x + \frac{1}{2}y \quad \text{et} \quad > (x + \frac{1}{2}y)^{\frac{8}{9}}$$

Ergo $x + \frac{1}{2}y$ es valore approximato, multo plus simplice quam formulas dato in manuales pro ingeniarios.

Seque formula analogo pro $\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$.

LINGUA IN FUNCTIONE DE PHONETICA

Quanto dulcitudine es in divino melodias de musica!

Me da multo æstimatione ad lingua que locuto da dulce sensatione ad aures.

Lingua italiano, bene uso, es vero musicale, es sonante idioma.

Interlingua de PEANO es elegante, pulcro et maximo musicale inter aliquos lingua nationale et inter omne linguas auxiliare internationale.

Es noto que regulas de grammatica et regulas pro construe versus poetico es puro arbitrio de homines. (Solum leges de Natura et de Mathematica es veritate certo. Homine es parvo elemento de Creatione et leges *non naturale* que illo statue es misero re respectu ad leges æterno de Natura).

Tunc me sustine utilitate de sequente principio fundamentale.

Nos pote fac aliquo modificatione, in compositione de omni specie de lingua, supra regulas de grammatica, orthographia, pronuntia, vocabulos, etc., quando pro isto variationes, dum remane immutabile intelligibilitate, efficacia de expressione de nostro cogitatione etc., lingua locuto trae lucro pro sensatione maximo grato, harmonico producto ad aures.

Ut nostro sensus habe gaudio pro uno visione de pulcritudine, ita sensu isto habe gaudio pro uno dulce auditione.

Es necessario que magistro doce ad alumnos modo de lege cum harmonia. Poesi et articulo poetico perde omni effectu ubi lectore lege cum uniformitate phonetico, sine modulatione. Me lege in Revista *Fiamme Gialle d'Italia* (Firenze, 1928, Sett. p. 487) que « scriptore debe loque ad mente et non ad aures ».

Et non es forsan melius si scriptore loque in idem tempore ad mente et ad aures? Auctore de articulo es contrario ad phrasis sonante, sed vol expressione simplice et naturale.

Scripto pote es simplice et naturale et etiam sonante, elegante, pulcro, efficace!

Scriptores habile scribe in isto modo. Alios scribe in modo misero et cum inutile, sæpe damnosus, abundantia.

V. G. CAVALLARO.

UNIVERSITATE ITALIANO PRO ALIENIGENAS IN PERUGIA

Anno Academico 1930 (30 junio-30 septembre)

PROGRAMMA

Cursus de Cultura superiore: Bimillenario Virgiliano — «Lectura Dantis» — Seculo XIX in historia, in litteratura, in artes, in politica et in cogitatione scientifico — Italia contemporaneo.

Litteraturas comparato extraneo: Italia in litteratura franco de «Romanticismo» — Influxus italiano in Anglia in primo dimidio de sec. XIX — Influxus de litteratura italiano super hollandense — Lyrica de F. Hölderlin et suo loco in poesi europæo de primo dimidio de sec. XIX — Ariosto, Cervantes, Manzoni.

Cursus de Etruscologia (biennale): Etruscos: suo Civilizazione, Artes et Lingua — Litteratura Etrusco — Arte Etrusco.

Cursus præparatorio de lingua italiano, pro qui ignora Lingua ipso.

Cursus medio de Lingua et Litteratura italiano.

Cursus superiore de Litteratura italiano, Historia civile et de Artes in Italia.

Ferrovias et Servitios de Navigatione concede diminutione de pretios — Inscriptos habe libero ingresso in Pinacothecas, Museos et Bibliothecas de Regno.

Pete informationes ad

Segreteria della R. Università per Stranieri - Perugia.

IDEOGRAPHIE MATHEMATIQUE, *Etude du langage philosophique*, par Jacob LINZBACH — Publicatione non periodico, in autographia — Editione de Auctore (28, rue Ducloux, Paris XIV) — Pretio de omne numero de 8 pag.: 3 frs.; Subscriptione pro 10 numero: 30 frs.

Scopo de A.: divulgatione de suo labores — *Mathematicas figurato*, *Mathematicas intuitivo*, characterizato ab uno methodo de interpretatione de formulas, que A. voca methodo ideographico, methodo linguistico — ut permitte critica de illos, ante editione definitivo typographico.

Jam appare *Præfatione* (4 pag.), et N. 1 et 2, que contine primo capitulos de Parte I de Algebra figurato, labore cum que A. initia publicatione. Post 1) *Introductione et Definitione de mathematicas figurato*, veni capitulos: 2) *De Symbolica*, et 3) *Calculo figurato. Quattuor primo operatione algebrico*.

LINGUA INTERNATIONALE
QUALE FUNCTIONE BIOTECHNICO
DE HUMANITATE

Idea de evolutione que habe radice jam in philosophia græco classico, sed es facto conscio in modo claro, primo per Charles Darwin, habe effectus fertile et incitante in omne dominio de scientia; ante omne in biologia ipso, ubi idea es orto.

Omne animale habe organos sensitivo; es evidente pro que, sed diu jam es ænigma, quomodo es orto. In fine, idea de evolutione et accomodatione de Darwin apporta solutione: per irritatione continuo de luce, nonnulla partes de cute maximo sensitivo es evoluto ad organos sensitivo pro luce, id es ad oculos; alio partes de cute per irritationes de sono es evoluto ad organo auditivo, ad aure, etc.

Id es, expresso in modo generale: diverso organos de animales es reactiones de materia vivente ad irritationes continuo de mundo circumdante. Sed mundo circumdante es non solum phenomenon physico, chemico, geographico et climatico, mundo circumdante es etiam alio animales et ante omne illos de genere identico.

Jam in ultra humile gradu de vita existe symbiosis, id es conviventia de individuos pro vive plus facile. Etiam animales magis organizato conjunge se ad societates de vita que forma novo specie de animales — organismo colectivo.

Ce societates, que habe comprehensione mutuo quam conditione, debe produce reactione conforme biologico: lingua.

Origine de lingua humano es quærendo apud familias et tribus de homine primigenio. Postea, dialectos vario es formato. Conjunctione ad unitates etiam maiore, ad nationes de hodie, crea grande linguas nationale. Si etiam nationes vario conjunge se ad organismo unitario quale, pro exemplo, motu ad Pan-Europa, effectus necessario es lingua Europæo ad que corresponde vario linguas nationale quale nunc dialectos corresponde ad lingua litterario.

Si humanitate — hodie plus idea quam reale — fi realitate dum decennios veniente per crescente numero de medios de transportatione, organismo de humanitate fac ori organos novo et inter illos quam ultra importante: lingua internationale. Sed quia cultura hodie et pro longo tempore in futuro es essentielle Europæo, lingua Europæo debe es simul lingua internationale.

Base de cultura Europæo es cultura de antiquitate classico; ergo vocabulario Græco-latino debe es base de vocabulario internationale.

Nos vide que linguas nasce per agglomeratione de homines ad unitates maiore et maiore. Lingua de tribu es secuto ab dialecto, dialectos es dominato ab linguas litterario, linguas litterario projice lingua internationale, primo quale reactione biotechnico de organismo de humanitate.

Traunegg-Wels (Austria).

WILHELM BLASCHKE.

CONGRESSU DE UNIONE INTERNATIONALE SOCIALISTA PRO EDUCATIONE PHYSICO ET SPORTS OPERARIO

Ad Congressu, que habe loco in Praha in dies 12-14 octobri 1929, participa 97 delegato de 14 fœderatione nationale, cum 1.701.926 membro. Congressu se occupa præcipue de problema de vigilantia medicale de sports et de cooperatione inter medicos et personas que practica sport. Problema veni examinato ab medicos specialista: Dr. Mochaelis de Leipzig, Dr. Popper de Praha, Dr. Gruschka de Aussig, Prof. Tandler de Wien. Congressu decide de crea uno comitatu permanente pro quæstiones de hygiene et pro incremento de motu samaritano in Unione.

Relatione de D.a Bauer, de Praha, circa officio de muliere in motu sportivo, promove uno interessante discussione, et creatione de uno comitatu speciale de 6 muliere repræsentante regiones ubi motu feminino es maximo. Dr. Steinmann, de Bern, examina problema de educatione morale et intellectuale de personas que practica Sports.

Congressu vota, in fine, ad unanimitate, isto resolutione: « Congressu adnota cum toto satisfactione conatus de Officio int. de Labore in campo de educatione physico et intellectuale pro operarios; exprime desiderio que Officio vol persevera in suo conatus et invita illo ut vol promove uno studio internationale circa utilizatione de otios operario sub aspectu sociale et hygienico, et in modo præcipuo pro diminutione de alcoholismo per effectum de practica de sport ». (Ex *Informations Sociales*).

OPTOMETRIA

Omni Statu de U.S.A. et omni provincia de Canada agnosce optometria quale separato professione et præscribe lege pro suo regulatione, et pro educatione necessario de optometristas, in modo similare quale exsiste lege pro dentistas et medicos. Quia optometria non es cognito quale professione in Europa, forsan plure informatione es utile.

Lege typico defini optometria: « applicatione de principios de optica per methodos technicale et per instrumentos, in examinatione de oculo humano pro determina defectus visuale, et pro adapta lentes et prismas pro auxilio et alleviatione de illos ».

Exsiste cursus de optometria in decem et quatuor collegio in U.S.A. et Canada. Curriculo in illos include: physica de luce; optica; anatomia, physiologia et morbos de oculo; optica physiologico; lentes et prismas; optometria theoretico; refractione oculare (id es: de hypermetropia, myopia, astigmatismo, presbyopia, strabismo, anomalias musculare de oculo, etcetera); et applicatione practico de perspicillos ad oculo.

Pro recipe licentia ad practica suo professione, es necessario primo que aspirante posside diploma de schola secundario ante matricula in collegio. Cursus in collegio varia ab mille ad duo mille hora. Post finito cursus cum successu, illo recipe gradu et es examinato ab uno consilio de optometristas que repræsentat Statu. Si satisfac examinatores de Statu, tunc recipe licentia de practica optometria in ce Statu. Licentia de uno Statu non vale in alio Statu.

Medicos practica optometria sine es examinato quale optometristas. Non es lege que prohibe ullo medico de repræsentat se quam adepto in optica et in applicatione de perspicillos. Plure medico que cura oculo in modo speciale etiam practica applicatione de perspicillos et denomina se oculista, sed lege agnosce solo medico. Non exsiste recognitione de oculista quale oculista. Medico habe jure de cura oculo per medicamento et per chirurgia, dum optometrista habe jure solo de examina

oculo et applica perspicillos apto pro allevia defectus de visione.

Optometrista applica perspicillos solo ad oculo sano et de persona sano. Suo educatione doce detectione de morbos et anomalias de oculo, et quando detege aliquo que postula cura de medico, non applica lentes sine sci que illos non fac injuria. Altero parte, forsan medico vol sci conditione de refractione de oculos de ullo persona quem illo vol cura, aut in quem vol stabili diagnosi ubi puta que es de valore sci ce conditione, et ipso non practica optometria. Illo dirige tale persona ad optometrista que fac suo examinatione et redde suo informatione iterum ad medico. Forsan applicatione de perspicillos allevia symptomas, aut investigatione detege statu quem forte auxilia lentes apto. Aut forsan detege aliquo per ophthalmoscopio quem solo medico pote cura, etiam communica resultatu. Ergo optometrista habile non es inimico de medico, nec vol supplantat illo, sed ambo labora simul pro bono de sano publico et pro præservatione de visione humano.

Composito in Interlingua per

H. K. CROESSMANN
Duquoin, Ill., U. S. A.

MAXIMO PROFUNDITATE DE OCEANO

Maximo profunditate de Oceano es determinato in 1927 per nave Hemden, apud insulas Philippinas, ad NE de insula Mindanao. Illo es de 10550 metro, et es mensurato per undas ultrasonoro.

Sono consta ex vibrationes et propaga se in aere cum velocitate de 330 metro in secunda. Nos audi per aures vibrationes in numero de 16 in secunda, sonos multo grave, usque ad 40000 in secunda, sono trans acuto. Sonos propaga se in aqua cum velocitate de 1500 m/s. Aqua absorve sonos grave, et propaga ultrasonos, cum 50000 vibratione in secunda. Isto vibratione es factu per crystallos de silice, que per causa de piezo-electricitate (electricitate per pressione), dilata aut restringe se.

(*Ex Rivista di Fisica e Matematica, Napoli 1929*).

NUMEROS ALGEBRICO ET TRANSCENDENTE ET PROBLEMA DE QUADRATURA DE CIRCULO *

PARTE I

1. *Problema de quadratura de circulo.*

Problema de quadratura de circulo es ultra famoso. Non existe persona que jam non audi loque de illo; etiam DANTE fac mentione de ipso in fine de suo divino poema, quando imagina de perveni ad supremo beatitudine, id es ad contemplatione de divino Trinitate:

*Qual è il geometra che tutto s'affige
Per misurar lo cerchio e non ritrova,
Pensando, quel principio ond'egli indige;
Tale era io a quella vista nova...*

(*Paradiso, Canto XXXIII, versu 133-136*) **

Ergo, etiam ad tempore de DANTE — id es circiter 15 seculo post positione de problema de quadratura de circulo — geometra es in « indigentia » de principio apto ad permette de resolve problema ipso; et plure seculo debe adhuc transi ante que homo inveni desiderato principios et applica illos ad solutione definitivo de problema. In factu, problema de quadratura de circulo pote es considerato toto expleto et perfecto solum in anno 1882, id es plus quam 2000 anno post suo formulatione.

Existentia de uno segmento que habe longitudine æquale ad peripheria, et de uno quadrato cum area æquale ad illo de uno circulo dato, es bene cognito ad geometras de antiquo Græcia: EUCLIDE, alexandrino, de IV sec. a Chr., et ARCHIMEDE, syracusano, de III sec. a Chr. — EUCLIDE, in suo immortale *Elementos*,

(*) Cfr. *Periodico di Matematiche*, serie IV, vol. IX, 1929, Bologna.

(**) *Versione: Quale es geometra que toto es defixo
Ut mensura circulo, et non inveni,
Cogitando, principio de que illo indige;
Tale es me ad illo visione novo...*

scribe (Libro XII, prop. 2): « Duo circulo sta inter se ut quadratos de diametro », ex que homo deduce constantia de ratione inter area de circulo et area de quadrato de diametro; et ARCHIMEDE, in suo ultra celebre opuscolo *Mensura de circulo*, calcula, ante omnes, longitudine et area de circulo. Ipso ARCHIMEDE demonstra que ratione inter longitudine de circulo et longitudine de diametro relativo es constante; ita ut, indicato isto ratione cum π (que es littera initialè de vocabulo græco *peripheria* = *circuito*) nos habe:

$$\text{longitudine de circulo} = \pi \times \text{diametro},$$

et, primo inter omnes, etiam demonstra que:

$$\text{area de circulo} = \text{area de triangolo rectangulo} \\ \text{que habe ut cathetos longitudine de circulo et} \\ \text{semidiametro};$$

$$(I) \quad L = 2 \pi r \quad \text{et} \quad a^2 = Lr/2 = \pi r^2,$$

ubi r = radio aut semidiametro, L = longitudine de circulo et a = latere de quadrato cum area æquale ad area de circulo.

Ergo, cum ARCHIMEDE es expleto problema de calcula longitudine et area de uno circulo dato; sed habe initio aut, melius, continua studio de *problema de quadratura de circulo*, que in forma exacto pote es enuntiato ita:

« Construe, cum usu solum de rectas et circulos, quadrato que habe area æquale ad illo de dato circulo ».

In modo analogo pote es enuntiato *problema de rectificatione de circulo*, que consiste in construe, cum usu solum de rectas et circulos, segmento que habe longitudine æquale ad periphèria de dato circulo. Sed, ex formulas (I) de ARCHIMEDE, resulta *æquivalentia de duo problema* — de quadratura et de rectificatione de circulo — nam homo pote transi ab uno ad alio, per constructione de uno tertio aut de uno medio proportionale; id es constructiones que pote es executo per medio de rectas et de circulos, et que EUCLIDE refer in VI Libro de suo Elementos (prop. 11 e 13).

Es claro que nos hic loque de uno constructione *exacto sub aspectu theorico*; nam non es difficile excogita constructiones approximato, sed sufficiente ad necessitates practico, id es pro

circulos materiale; et aliquos jam es cognito plure seculo ante ARCHIMEDE. In factò, in papyro Rhind, de calculatore ægyptio AHMES que vive inter 1700 et 2000 a. Chr., ut valore approximato de area de circulo es uso illo de $64/81$ de quadrato de diametro ⁽¹⁾, cum exactitudine sufficiente ad ordinario necessitates practico.

Si nos omitte restrictione de ute solum rectas et circulos, non es difficile inveni constructiones, exacto sub aspectu theorico, de quadrato que habe area æquale ad area de dato circulo. Antiquo Græcos jam excogita tale solutiones. DYNOSTRATO, mathematico græco de IV sec. a. Chr., ute ad scopo uno linea speciale vocato « quadratrice » (que HIPPIA de Elide — circa 420 a. Chr. — jam applica ad trisectione de angulo). Et ad idem resultatu nos pote perveni cum auxilio de « cycloide », « sinusoidè », « tangentoide », etc. etc. (Vide ad fine de articulo).

Nam in geometria analytico cartesiano homo repræsenta uno recta cum uno æquatione de primo gradu, et uno circulo cum uno particulare æquatione de secundo gradu, si nos assume radio de nostro circulo ut unitate de mensura de longitudines, ad problema de quadratura de circulo nos pote da sequente forma:

« Vide si numero π es numero rationale », id es is illo habe forma p/q , ubi p , q es integros positivo; aut, si es irrationale, vide si illo pote es expresso cum uno numero finito de radicales quadratico et de operationes rationale, id es « vide si π es radice de uno æquatione de secundo gradu cum coefficientes rationale »; aut, plus in generale, « vide si π es radice de uno æquatione algebrico de gradu n cum coefficientes rationale et resolubile per radicales quadratico ».

Per plure seculo isto quæsito remane sino responso. In fine, in 1768, J. H. LAMBERT, primo, da demonstratione de irrationalitate de π ; et ultra uno seculo post, in 1882, F. LINDEMANN demonstra que π pote es radice de nullo æquatione algebrico cum coefficientes rationale.

⁽¹⁾ In meo *Calcolo numerico* (Zanichelli, Bologna 1928) pag. 310, me refer in *fac simile* scripto de Ahmes.

In sequente citationes isto meo libro es indicato ita: « *Calc. num.* ».

Ita in tale anno, 1882, homo pote scribe vocabulo « fine » ad bimillenario problema de quadratura de círculo: problema proposito resulta impossibile; id es homo perveni ad demonstra que « es *impossibile* construe quadrato cum area æquale ad area de dato círculo per medio de uno constructione in que homo ute *solum rectas et circulos* ».

2. *Calculo de π*

ARCHIMEDE es primo que fac usu in modo expresso de π et institue primo calculo de ipso. Resultatu de ARCHIMEDE es seguente:

$$3 + 1/7 > \pi > 3 + 10/71.$$

ARCHIMEDE perveni ad resultatu repræsentato ab isto limitatione per calculo de semiperimetro de polygonos regulare de 6, 12, 24, 48, 96 latere inscripto et circumscripto ad círculo dato; pro que es necessario continuo extractiones de radices quadrato ⁽²⁾ et calculos satis longo et incommodo, præcipue cum systema græco de numeratione.

Sine cita alio valores que mathematicos indiano et arabo ute, in modo implicito, pro π , me veni ad LUDOLPH VAN CEULEN, de Leyden, que in 1615 renova calculo de illo cum processu archimedeo (unico cognito in illo tempore) et, pro beneficis ad calculo, resultante ex systema de numeratione indiano (que es systema hodierno), illo perveni ad calcula π cum 32 cifra decimale exacto. Mirabile numero de cifras, calculo de que certe consta ad auctore longo labore et tempore. In præmio, mathematicos de illo tempore voca π « numero de LUDOLPH », nomine usitato etiam hodie ab aliquo scriptore.

Ecce cifras de LUDOLPH:

$$(2) \pi = 3.14159 26535 89793 23846 26433 83279 50...$$

Sed paucio tempore post surge calculo infinitesimali et algorithmos infinito, que permette da uno puro definitione analytico de π et institue calculo de ipso cum methodos multo plus rapido et efficace quam archimedeo.

Ita cum serie de functione inverso de tangente aut « arcu

⁽²⁾ Vide *Calc. num.*, pag. 305.

tangente » — invento quasi in idem tempore ab W. G. LEIBNIZ et ab J. GREGORY ⁽³⁾, (fine sec. XVII) — et cum usu de uno identitate particulare, que illo excogita, J. MACHIN, mathematico anglo de fine de 1700, perveni ad calcula π cum 100 cifra decimale exacto, publicato in *Synopsis palmariorum matheseos*, de W. JONES, de 1706; opere, isto, notabile etiam quia in illo appare primo vice littera π (uso post ab universale) pro indicatione de circumferentia ad diametro.

Jam in 1685 J. WALLIS inveni proprietates fundamentale relativo ad repræsentatione decimale de numeros, et in particulare demonstra que omne numero rationale evoluto in decimales duc ad uno successione infinito periodico, et viceversa ⁽⁴⁾. Ex calculo de MACHIN nullo « periodo » appare, sed es licito dubio que isto pote incipe post centesimo cifra decimale. Ex hoc, forsan, motivo de numeroso alio calculos de π , cum auxilio de series et cum formulas de typo ut illos de MACHIN. Ita TH. F. DE LAGNY calcula π cum 112 cifra decimale exacto (1719). G. VECA cum 136 (1794), et, ultimo, W. SHANKS (1873) cum 707 ⁽⁵⁾, sed sine plus spe de inveni « periodo », nam jam ab uno seculo J. H. LAMBERT (1768) habe demonstrato que π es irrationale ⁽⁶⁾. Et pro isto demonstratione LAMBERT ute evolutione (que illo inveni) de functione tangente in fractione continuo infinito.

3. *Relationes inter numero π et functione exponentiale.*

Ut pote responde ad alio quæsitos, et præcipue ut perveni ad demonstra que π es radice de nullo æquatione algebrico ad coefficientes integro, es necesse ute proprietates fundamentale de functione exponentiale et de numero « e », id es valore que tale functione assume in correspondentia ad valore 1 de variabile.

⁽³⁾ Vide *Calc. num.*, pag. 294.

⁽⁴⁾ Vide *Calc. num.*, pag. 92.

⁽⁵⁾ Vide isto 707 cifra in meo *Calc. num.*, pag. 312.

⁽⁶⁾ J. H. LAMBERT, *Mémoire sur quelques propriétés remarquables des quantités transcendentes circulaires et logarithmiques* (Hist. Ac. r. des sciences et belles lettres), stamp. 1768, pag. 265-322; etiam *Beyträge zum Gebrauche der Mathematik*, t. II, Berlin 1770, pag. 140-169.

Numero « e » pote es definitio in vario modos: pro exemplo sub forma de serie:

$$(3) \quad e = 1 + 1/1! + 1/2! + 1/3! + 1/4! + \dots + 1/n! + \dots$$

Serie (3) es rapido convergente et permittit calculo rapido de « e ». Pro exemplo, nos habet:

$$(4) \quad e = 2.71828 18284 59045 23536 028\dots$$

que es valore calculato ab L. EULERO in 1739 ⁽⁷⁾. Etiam numero « e » es cognito cum magno numero de cifras decimale, præcise cum 707 cifra, calculato in 1926 ab D. H. LEHMER ⁽⁸⁾, que in suo calculo non ute serie (3), sed uno fractione continuo infinito dato ab EULERO in suo *Introductio in analysin infinitorum* (1748, t. I, p. 319). Etiam numero « e » es *irrationalis*; et demonstratio pote eveni in vario modos toto elementare.

Ad I. NEWTON (1666-1669) nos debet evolutione in serie ⁽⁹⁾ de functione exponentiale et de functiones sinu et cosinu, que es fundamentale in toto analysi mathematico et pro sequente considerationes.

Usque ab fine del sec. XVI, mathematico italiano R. BOMBELLI construe theoria de numeros imaginario, de que post L. EULERO fac usu vere magistrale. In facto EULERO, mathematico summo et multo fecundo, forsan maximo mathematico de sec. XVIII, pone fundamentos de theoria de functiones de variabile complexo (reale et imaginario) et inveni ligamines fundamentale inter functiones circulare (et hyperbolico) et functione exponentiale. De isto relationes fundamentale me cita solum identitate que colliga numeros irracionale « e » et « π » cum unitate reale 1 et unitate imaginario « i » (que R. BOMBELLI jam voca *plus de minus* et quadrato de que es æquale ad -1).

$$(5) \quad e^{i\pi} + 1 = 0.$$

Isto identitate es *clave* de demonstratione que π es radice de nullo æquatione algebrico ad coefficientes integro.

Nos, ergo, pote concludit isto primo parte cum affirmatione que « in proprietates de functione exponentiale et præcipue in

identitate (5) nos debet recognosce principios necessario ad solutione de problema de quadratura de circulo ».

PARTE II

1. Numeros algebrico et transcendente.

Nos divide numeros de campo complexo in duo grande categoria: numero *algebrico* et numero non algebrico vel *transcendente*. Nos voca « numero algebrico » omne numero que pote es cogitato ut radice de uno æquatione algebrico ad coefficientes integro.

Nos pote distingue numeros algebrico aut transcendente in « reale » aut « imaginario ». Ita: 1, -1, 2/3, $\sqrt{2}$, $\sqrt[3]{2}$ es numero algebrico reale, et i, -i, $-1/2 + i\sqrt{3}/2$ es numero algebrico « imaginario », nam illos es radices respectivo de sequente æquationes:

$x^2 - 1 = 0$, $3x - 2 = 0$, $x^2 - 2 = 0$, $x^3 - 2 = 0$, $x^2 + 1 = 0$, $x^2 + x + 1 = 0$,
coefficientes de que es, omnes, numeros integro.

Omne numero rationale es uno particulare numero algebrico, sed existe infinito numeros algebrico irracionale; ita $\sqrt[n]{a}$ ubi n es uno numero integro positivo quaecumque et a es uno numero integro quaecumque non potentia n -esima perfecto, es semper uno numero irracionale; et es numero algebrico omne expressione « radico-racionale », id es formato ex uno numero finito de operationes de summa, differentia, producto et quotiente super numeros algebrico expresso ab radicales. Sed existe etiam infinito numeros algebrico que nos non pote exprime per radicales. Hoc resulta ex theorema fundamentale de PAULO RUFFINI, famoso mathematico, in initio de seculo præterito, secundum que æquatione algebrico generale de gradu superiore ad quarto non es solubile per radicales. Ita ut, p. ex., radices reale aut imaginario de æquatione.

$$x^5 - 3x - 1 = 0$$

es numeros algebrico que non pote es expresso sub forma radico-racionale.

Ecce ergo que, ad primo visu, categoria de numeros algebrico

⁽⁷⁾ *Commentarii Acad. Scientiarum Petropolitane* (1739, pag. 187). Hic es uso primo vice littera « e » ad indica nostro numero.

⁽⁸⁾ Vide isto 707 cifra in meo *Calc. num.*, pag. 236.

⁽⁹⁾ Pro relativo notitias histórico cfr. *Calc. num.*, pag. 233 et 283.

appare multo amplo, tam amplo que surge dubio si omne numero es algebrico, id es si classe de numeros transcendente es vacuo. Sed non es ita!

Primo que resolve isto dubio es J. LIOUVILLE in 1851 ⁽¹⁰⁾. Illo, ex proprietates de fractione continuo, demonstra uno determinato conditione ad que debe in modo necessario satisfac omne numero algebrico positivo; post que da exemplo de infinito numeros positivo, que non satisfac dicto conditione et que ergo debe omnes es posito in classe de numeros transcendente.

D. W. R. DEDEKIND, interim, circa dimidio de seculo præterito, demonstra vario proprietates elementare relativo ad numeros algebrico de campo complexo. Inter istos me memora sequentes: 1. Radices de uno æquatione algebrico ad coefficientes algebrico es numeros algebrico, id es nos pote semper exprime illos ut radices de æquationes algebrico ad coefficientes integro; 2. Summa, differentia, producto, quotiente de numeros algebrico es semper numeros algebrico. Ex que resulta, ut immediato corollario, que summa aut differentia aut producto aut quotiente inter uno numero algebrico et uno numero transcendente es semper uno numero transcendente.

Et numero π es transcendente.

Isto propositione es obtento ab F. LINDEMANN, in 1882, ut casu particulare de uno propositione multo plus generale. Nunc existe uno demonstratione — que P. GORDAN inveni et H. WEBER perfectiona ⁽¹¹⁾ — toto elementare et directo de transcendentia de π . Sed hic non es possibile expone illo nec indica suo trama, Suffice sci que instrumentos necessario ad suo constructione es proprietates elementare de theoria de æquationes algebrico, que pertine ad ordinario cursus universitario de analysi algebrico. Ita: theorema fundamentale de algebra, proprietates fundamentale de series et in particulare evolutione in serie de functione exponentiale; præterea theorema fundamentale relativo ad func-

⁽¹⁰⁾ Journ. de math., t. 16 (1851).

⁽¹¹⁾ Cfr. WEBER-WELLSTEIN, *Enzyklopädie der Elementarmath.*, I vol.; et articulo de B. CALÒ, in *Questioni riguardanti le mat. elem.* (Bologna, Zanichelli, III ed., 1926, parte II, pag. 564).

tiones symmetrico et, vere essentielle, identitate « $e^{i\pi} + 1 = 0$ » citato in præcedente parte I.

2. Theorema de Lindemann.

LINDEMANN obtine propositione relativo ad transcendentia de π ut casu particulare de uno theorema multo plus generale relativo ad functione exponentiale definito in campo complexo. Isto theorema pote es enuntiato ita:

« Si n es numero integro positivo et a_1, a_2, \dots, a_n et x_1, x_2, \dots, x_n duo successione de numeros algebrico et uno ad minimo de a diverso ab zero et omnes x diverso inter se, tunc numero

$$a_1 e^{x_1} + a_2 e^{x_2} + \dots + a_n e^{x_n}$$

semper es diverso ab zero ».

Demonstratione de isto proprietate es satis difficile et exige subtile cognitiones de theoria de functiones de variabile complexo.

Aliquo mirabile consequentias que deriva ex isto theorema de LINDEMANN es:

« Functiones logarithmo, sinu, cosinu, tangente, cosinu hyperbolico et functiones inverso de illos assume valores transcendente pro omne valore algebrico de variabile ».

Ecce ergo que theorema de LINDEMANN pone in luce infinito numeros transcendente et omnes de definitiones multo plus simplice de numeros que LIOUVILLE primo inveni.

3. Es plus numeroso classe de numeros algebrico aut illo de numeros transcendente?

Dum ante nos dubita etiam de existentia de numeros transcendente, nunc nos spontaneo quære: « Es plus numeroso classe de numeros algebrico aut illo de numeros transcendente? » Ad isto interrogatione jam responde G. CANTOR, circa anno 1874.

De theoria de CANTOR ⁽¹²⁾ que es fundamentale, præcipue ex puncto de visu philosophico-mathematico — me vol da parvo specimine, sed sufficiente ad illumina nostro quæstione.

⁽¹²⁾ In *Jour. für Math.* et in *Mathematische Annalen* ab 1874.

Me habe uno puero que non sci numera et me da ad illo uno sacco de caramels (A., F.; I. *caramelle*) que illo debe distribuere, uno per omne, ad suo parvo amicos. Si, distributione finito, remane cum sacco vacuo, puero certo dic que « *tot* es caramels de sacco, *quot* es suo amicos »; si in sacco es adhuc aliquo caramels, illo dic que « caramels es *plus* quam suo amicos »; si illo remane cum sacco vacuo ante de habe satisfacto omnes suo amicos, dic que « caramels de sacco es *minus* quam suo amicos ».

Ecce experientia intuitivo que duc nos ad conceptu de « *æquale numerositate* » inter duo classe de objectos.

Si u , v es classes quaecumque, nos dic que « *numero* de u es *æquale* ad *numero* de v », aut que classe u et v habe « *æquale numerositate* » (aut « *potentia* », versione ad littera de vocabulo *Mächtigkeit* que CANTOR ute), quando es possibile stabili uno *correspondentia bi-univoco* inter classes u et v , id es quando es possibile distribuere objectos de u et de v in paria, omne constituto cum uno elemento de u et cum uno elemento de v , in modo que omne objecto de u et omne objecto de v es in uno, et in uno solo, de tale paria. Et nos dic que « *numero* de u es *minore* aut *æquale* ad *numero* de v » quando es possibile stabili uno *correspondentia bi-univoco* inter classe u et uno parte vero proprio (id es non vacuo et non *æquale* ad v) de v ; et que « *numero* de u es *majore* aut *æquale* ad *numero* de v » quando es possibile stabili uno *correspondentia bi-univoco* inter classe v et uno parte proprio de u .

In casu de uno sacco de caramels, aut de uno cumulo de grano, aut de totalitate de parvo granulos de arena de nostro terra, nos vide que numero de omnes caramels de sacco et numero de omnes granos de cumulo et numero de omne parvo granulos de totalitate de arena de terra es plus grandes respective de numero de caramels que remane in sacco quando ex sacco me tolle ad minimo uno caramel, de numero de granos que remane in cumulo quando ex isto me tolle ad minimo uno grano, de numero de omnes parvo granulos de arena que es in terra, excluso granulos de uno pugillo que me

tolle. Hoc quia numero de caramels in sacco aut de granos in cumulo aut de granulos de arena in terra es numeros integro « *finito* »; et veritate de isto affirmatione, quod pertine ad granulos de arena, es demonstrato, primo, ab ARCHIMEDE in suo opere *Psammites* aut *Arenario*.

Si u es classe de omnes numeros naturale et v classe de omnes numeros pari, tunc si ad omne numero naturale me fac corresponde suo DUPLO me veni ad defini uno *correspondentia bi-univoco* inter classe de omnes numeros naturale et classe de omnes numeros pari, id es inter uno classe et uno suo parte proprio. Ecce ergo que nos es ante isto resultatu: « classe de numeros naturale habe *ipso numerositate* quam classe de numeros pari, que es uno parte proprio de classe præcedente ».

Classes omnes in que eveni factu de isto genere es vocato classes « *infito* »; contra, cetero classes es vocato « *finito* ». Et numeros de objectos de classes *infito* es vocato numeros « *transfinito* ».

Isto numeros *transfinito* habe proprietates diverso de illos de numeros *finito*; et hoc es naturale nam, ab contextu, resulta que pro illos evanesce proprietate fundamentale que vale pro numeros *finito*, id es que « *numerositate* de omne classe (*finito*) es plus grande quam *numerositate* de omne suo parte proprio ».

Omne classe que habe ipso *numerositate* de illo constituto de omnes numeros naturale es dicto *numerabile*. Omne de isto classes es tale que nos pote dispone suo elementos in uno *successione infinito* de sequente typo:

$$a_1, a_2, a_3, \dots$$

Ad classe de numeros reale majore de zero et minore de uno nos da nomine de *continuo lineare*. Tunc: *numerositate* de *continuo lineare* es majore quam illo de omne classe *numerabile*. Aut, sub alio forma, es *majore* numero *transfinito* de objectos pertinente ad *continuo lineare* quam numero *transfinito* de objectos pertinente ad uno *classe numerabile*.

Proprietates de *continuo lineare* invento ab G. CANTOR ⁽¹³⁾ es mirabile et perturbante ad primo visu; in factu vale, pro exem-

(13) *Journ. für Math.*, 1874 (t. 77).

plo, proprietate fundamentale sequente: « Continuo lineare, id est classe constituto ab numeros reale comprehenso inter 0 et 1, habe ipso numerositate de classe constituto ab omnes punctos de uno recta aut de uno plano aut de spatio ordinario aut etiam de spatio ad n dimensiones »; quale propositione es vere importante ex puncto de visu philosophico et mathematico, nam demonstra que conceptu de linea, de superficie et de solido non depende solum ex « numero » de punctos que constitue figura considerato, sed etiam ab ordine de isto punctos.

Ipsa CANTOR jam demonstra que classe de numeros algebrico es numerabile, et classe de numeros transcendente habe numerositate de continuo lineare. Et habe numerositate de continuo lineare non solum classe de numeros transcendente de campo complexo, sed etiam omne classe constituto ab numeros transcendente reale pertinente ad uno intervallo de quaecumque dato amplitudine (parvo ad arbitrio).

Ergo numeros transcendente forma uno classe multo plus numeroso quam illo constituto ex numeros algebrico; tanto magis numeroso que si ad classe de numeros transcendente nos adde illo de numeros algebrico nos perveni ad uno classe (de numeros complexo) que habe ipso numerositate de classe constituto de omne numero transcendente. Ita ut homo pote dic que totalitate de numeros algebrico pote es quasi neglecto in comparatione cum illo de numeros transcendente.

Ergo nihil mirando que numeros « e » et « π » es transcendente; nam, si nos ute locutione de calculo de probabilitates, nos pote dic que electo ad casu uno numero x in campo de numeros reale aut complexo, es multo plus probabile que x es transcendente quam algebrico.

4. Iterum de quadratura de circulo.

Remane ergo stabilito que es impossibile, si nos vol ute solum rectas et circulos, da uno constructione exacto, ex puncto de visu theorico, de uno quadrato de area æquale ad illo de uno circulo dato (et in hoc consiste impossibilitate de problema de quadratura de circulo); contra, es possibile da constructiones

theorico-exacto de ipso quadrato si nos ute lineas diverso de recta et circulo; in fine, et cum usu solum de rectas et circulos-es possibile exeque constructiones approximato ex puncto de visu theorico, sed maximo idoneo ex puncto de visu practico, de dicto quadrato.

Hic me vol indica duo: 1. maximo antiquo, de calculatore ægyptio AHMES (1700-2000 a. Chr.), que consiste in sume, ut latere de quadrato desiderato, $8/9$ de diametro de circulo (Vide

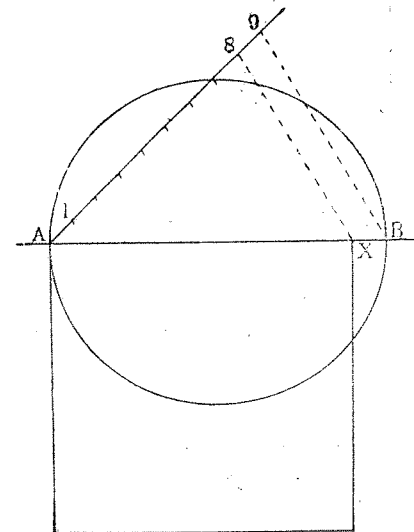

Fig. 1.

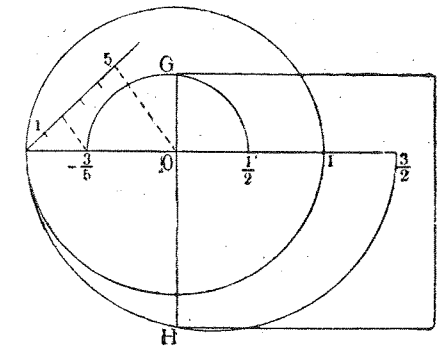

Fig. 2.

fig. 1). In tale modo nos habe latere de quadrato leviter in excessu (de $5/1000$ de radio);

2. illo descripto in fig. 2, ubi latere GH es latere de quadrato desiderato, etiam leviter in excessu (de $2/100.000$ de radio).

In fine me refer hic duo de possibile constructiones theorico exacto de rectificatione (et ergo de quadratura) de circulo.

Uno es fundato super usu de « cycloide », id est de curva generato ex uno puncto de peripheria de uno circulo que rota sine reepe super uno recta fixo, et, in fig. 3, segmento AB es æquale ad semicircumferentia de circulo mobile (id est ad π si nos sume radio de circulo ut unitate de mensura), quia illo

es æquale ad dimidio de AA' sagitta de unō arcu cōmpleto de cycloide, id es de curva L quē es descripto ab uno puncto P de circulo k que rota sine repe super recta r , et habe ut puncto de contactu initiale A , ut puncto de contactu finale A' , et in modo que in isto motu suo peripheria veni ad coincide cum segmento AA' .

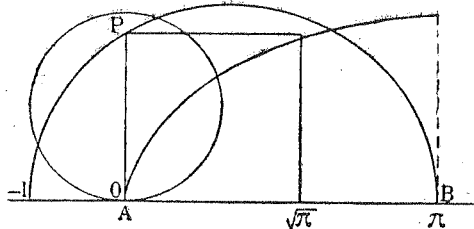

Fig. 3.

Alio es fundato super usu de « sinusoidē », id es de diagramma de functione « sinu » (Vide fig. 4).

Hic non interes dic quale es instrumentos usitato in practica ut construe cum tractu continuo tale curvas; nam pro problema

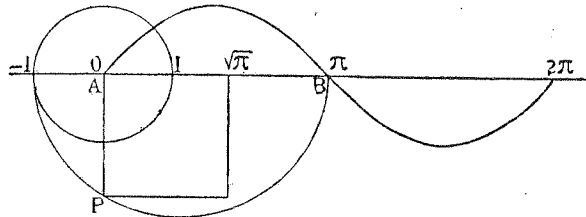

Fig. 4.

practico non es necesse pete auxilio ad curvas ipso. Sed non es difficile imagina uno *engrenage* (F.T.) ad frictione que describe cycloide cum tractu continuo et, per medio de integrapho, es etiam possibile describe sinusoidē per tractu continuo.

Milano, R. Universitate.

U. CASSINA.

ORGANIZACIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

Periodicos Internationale

REVUE INTERNATIONALE DE L'ENFANT, publicatione de « *Unione Internationale de Succursus ad Pueros* ». — Appare omne mense in fasc. de pag. 96. Pretio Fr. 1. — In omne fasc. es: 1) Articulos originale, in linguas de auctores, cum summarios in F. et A.; 2) Chronica; 3) Notitias de « *Unione* »; 4) Bibliographia. Singulo notitias de chronica, de « *Unione* » et bibliographico es in linguas aut F. aut A. aut T. — Genève, 31, Quai du Mont-Blanc.

N. 1 de 1930 contine tres articulo originale. Nos refer primo duo, in summario.

Labore in campo de Educatione et de Assistentia (in F.) — Solum ex circa 15 anno, labore penetra in scholas de Italia et in institutos de assistentia, ut instrumento de evolutione de corpore et de spiritu, et præcipue ut medio de adaptatione sociale. « *Labore* » es subjecto que nos jam stude in Italia, et ante actuale rumore circa suo organizatione scientifico. Stabilito doctrina de labore, illo jam es applicato ad differente formas de activitate scholastico et sociale. — Ex nostro studios et practica resulta sequente conclusionē: 1. *Omnes* pueros, post suo sexto anno, debe es obligato et exercitato in labores manuale ad redditu visibile, adapto ad suo capacitate physico et mentale — 2. *Omnes* pueros obligato ad labore debe cognosce suo redditu, ut obteni que in illos se forma, et in modo conscio, fortia que non voca *voluntate de valore* — 3. Pueros normale forte et intelligente debet labora in regimine optimo; omne, secundo suo aptitudines: sed illos debe etiam veni exercitato in maximalizationes periodico et obligato ad labores non conforme ad suo aptitudines, sed de valore, ut evolve voluntate et dominio de se — 4. *Omnes* abnormes psychico debe labora. Etiam labore de parvo redditu es pro illos schola de moralitate — 5. Homo debe evita labores pro quales pueros abnorme-psychico monstra nullo interesse. Abnormes-psychico es *monoaptudinario*. Suo aptitudine pro uno labore sæpe sponte se manifesta, sed es facile provoca illo cum tentativos et experimentos — 6. In Asylos-Scholas de Roma, 78 % de abnormes-psychicos da, in ætate de 12 anno, uno labore præ-professionale ad redditu appetibile; et 45 % de isto 78 % da redditu quasi æquale ad illo de pueros normale de idem ætate. Labore præ-professionale de abnormes-psychico exige tamen uno stricto vigilantia. (Prof. S. DE SANTIS, *Universitate*, Roma).

Importantia de Hygiene mentale pro Salute de Puero (in A.). — Primo quinque anno de existentia habe maximo importantia pro evolutione physico et mentale de individuo. Es de illo tempore primo manifestationes de plure defectu physico et mentale. In Massachusetts, omne puero remorato de 3 anno aut plus in schola, veni subjecto ad examine psychometrico. Ita, solum ad 8 aut 9 anno pueros debile de spiritu veni detecto, quando, contra, illos pote es objecto de curas ab suo secundo aut tertio anno. In Unito Status, infirmos mentale in institutos es 265.000. Sed problema plus grave non concerne istos, sed, contra, mille et mille psychonervoso et instabile, non capace de resolve difficultates de vita quotidiano. Es in ætate præ-scholastico que se explica maximo parte de malo habitudines et deviationes de personalitate; etiam non-specialistas pote recognosce suo pernicioso effecto. Ex statisticas de hospitales appare que 60% de infirmos nullo morbo physico pati, sed solum uno statu de spiritu que redde illos non capace ad labore. Grande numero de «nervosos» pote es detecto in primo infantia, et idoneo curas pote præveni isto dissipatione de humano energias. In pueros examinato in «Consultationes» homo sæpe inveni signos que characteriza vario criminales: impulsivitate, deficientia de inhibitione, etc. Isto dispositiones sæpe pote es modificato, si nos age quando spiritu de puero es maximo plastico. — Homo separa, in vita de puero, aspectus physico, intellectuale et emotionale. Hoc es errore, nam illos es stricto conjuncto, et omne age super alios. — Maximo parte de manifestationes nervoso, in puero et in adulto, habe uno scopo, que nos sæpe recognosce solum post attento studio. — Non es possibile, nec desiderabile, que omne puero veni examinato per uno «specialista», sed nos pote da ad parentes, ad educatores et ad laboratores sociale, indicationes que permitte ad illos de melius comprehende isto problemas. Es ambiente que provoca plure casu vere difficile. Es multo importante que adultos se familiariza cum principios generale de psychologia de infantia et recognosce in puero existentia de uno vita psychico, et non automatico. Es necesse que symptomatas es considerato minus quam causas fundamentale, et intellige que mores et actus de puero es multo influentiato ab personas que circumda illo (Douglas A. THOM, M. D., *State Division of Mental Hygiene*, Boston).

Alio articulo, de que es publicato solum I parte, es: *Pueros difficile* (in T.), per Dr. H. HANSELMANN, de universitate, Zürich.

BULLETIN DU BUREAU INTERNATIONAL D'EDUCATION - 44, rue des Maraîchers, Genève — Appare omne tres mense, in linguas F., A. et H., in fasciculos de 32 pag. circa. Abbonamento annuo: 5 fr. helvetic.

N. 1 de 1930 es diviso in 4 parte.

I. *Activitate de Officio.*

a) *Notitias administrativo.*

b) *Investigationes.* Sectiones de Educatione intellectuale et de Educatione morale jam initia, in collaboratione, uno investigatione super labore

collectivo in schola et super self-government. — Sectione de educatione internationale continua investigatione super *Litteratura infantile et collaboratione internationale*, que tende ad fi magis amplo: age non solum ut informatione fi completo, sed etiam attinge practico resultatus, p. ex.: promove translatione de aliquos inter meliore libros jam collecto. Et es necesse alio investigatione psycho-pædagogico que i monstra quale es qualitates que atrahe puero et explica successu de uno aut de alio libro. Et Officio jam initia isto studio in collaboratione cum Instituto de Scientias de Educatione, de Genève. — Sectione de Educatione familiare præpara uno relatione super Docentia de pædagogia familiare, que Officio vol præsentata ad IV Congressu de Educatione familiare, que habe loco in Liège (Belgio), in augusto 1930.

c) *Informationes.* Officio i organiza, ab 28 julio ad 3 augusto, *III Cursu speciale* pro Docentes, cum thema: «In quale modo fac cognosce Societate de Nationes et evolve spiritu de cooperatione internationale?» — Isto cursu comprehende conferentias super functione de principale institutiones internationale de Genève, lectiones de psychologia applicato ad educatione pro pace, et lectiones super methodos didactico pro isto educatione.

II. *Documentos et studios de Officio.* — Organizatione de Officio. — Investigatione super expensas pro instructione publico in 47 regione. — Collegio Principe de Galles in Achimota.

III. *Motu educativo.* — Interessante et copioso informationes, ex toto mundo, de caractere generale, de educatione morale, de educatione pro pace et collaboratione internationale, super lucta contra desertione de rure, de legislatione scholastico.

IV. *Bibliographia.*

II SESSIONE DE CONSIGLIO DE INSTITUTO PRO CINEMATOGRAFIA EDUCATIVO

Habe loco in Roma, in dies 2-4 octobre 1929. Consilio examina et approba relatione de Directore super activitate de Instituto in menses præterito. Post discute programma de labore in futuro, et da mandato ad Instituto de forma catalogo internationale de films educativo, de stude problema de films pro usu scientifico, de publica vocabulario cinematographico in principale linguas, de initia studio de leges de censura in singulo Status, etc. Consilio examina quæstione multo importante de Conventione pro suppressione de taxas super films educativo, et da mandato ad Præsidente de convoca, in Genève, uno reunione de expertos ut redige projecto de Conventione ipso, que, post approbatione de Consilio, i es præsentato ad Consilio de S. d. N. — Pro quæstiones de televisione et de radiophonia, Consilio reputa que televisione non pertine in modo directo ad campo de activitate de Instituto; que isto, ergo, debe limita suo actione ad collige notitias circa progressus de film sonoro, que pote es applicato ad Cinema educativo.

ALLOTROPIA DE HYDROGENIO

Es noto ab longo tempore quod oxygenio pote existe in uno forma speciale multo activo que SCHÖNBEIN (1840) denomina *ozono* (ὄζω = habe odore). In tempore posteriore chemicos demonstra quod molecula de oxygenio ordinario corresponde ad O_2 , illo de ozono ad O_3 .

In multo proximo tempore chemicos, ut explica aliquo particulare anomalo comportamento de hydrogenio, fac hypothesi quod isto gas pote existe sub uno modificatione H_2 que, per analogia, voca *hyzono*.

Ce factio es multo interessante ad plure applicationes practico, nam uno forma multo plus activo quam hydrogenio commune pote es de magno utilitate in reactiones de reductione: sed ipso non solum non es demonstrato, sed multo proximo experimentos tende ad nega quod hyzono existe. Contra, si hydrogenio ordinario habe molecula biatomico H_2 , es certo tamen quod in favente conditiones pote habe illo monoatomico H . Inventione de hydrogenio monoatomico es merito de chemico americano IRVING LANGMUIR.

Post uno serie de multo subtile observationes, que initio habe in anno 1909, illo chemico observa que, si in tubo pleno de hydrogenio et continente uno filamento de tungsteno, homo fac transi uno currente electrico alternato, uno parte de hydrogenio evanesce, dum tungsteno absorbe ipso, et hydrogenio acquire uno singulare activitate ita ut, quando filamento de tungsteno fi frigido, hydrogenio combina se directo, ad temperatura ordinario, cum oxygenio pro genera aqua.

Ce factio nos pote explica dum admitte que hydrogenio sume forma triatomico H_3 aut monoatomico H . LANGMUIR, cum funda se super experimentos, opina que id es hydrogenio monoatomico. Hodie LANGMUIR pote construe tubos pro iunctura autogeno (saldatura autogena) de metallis, que es alimentato ab hydrogenio atomico, et que pote perveni ad temperaturas maximo elevato, plus

elevato immo quam ipso temperatura de fistula (cannello) oxydrico aut oxyaceticenico: molibdeno (p. f. 2627°), et tungsteno (p. f. 3387°) facile liquefi, ita ut plure corpores, que nos heri voca refractario, id es calce, magnesia, et cet.: aliquo immo pote etiam volatiliza.

Torino, R. Universitate.

PROF. LUIGI MASCARELLI.

SUPER INVENTIONE DE PHÆNOMENO PHOTOELECTRICO

Es noto que phænomeno photoelectrico (= Φ) consiste in emissione de electrones ab aliquo corpores quando isto corpores es investito ab radiationes ultraviola.

HITTORF inveni Φ in modo vago super gas (*Wiedemann Annalen* 1879). SCHUSTER repete experimentos et admitte hypothesi de HITTORF (*Nature* 1887). Post SCHUSTER, HERTZ inveni que actione de radiationes ultraviola que emitte uno scintilla de rochetto de inductione adjuva ad productione de alio scintilla que es prospiciente. HERTZ observa que dicto actione es majore supra scintilla de electrodo negativo, sed crede que effectu de luce ultraviola explica se in sinu ad gas que circumda electrodo (*Wied. Ann.* 1887). Contra, WIEDEMANN et EBERT inveni que actione de luce ultraviola habe effectu in metallo que constitue electrodo (*Wied. Ann.* 1888).

HALLWACHS, post inventione de WIEDEMANN et EBERT, cogita que uno metallo cum electricitate negativo perde isto electricitate quando radiationes ultraviola investi illo: et fac experimentos cum resultatibus verace! (*Wied. Ann.* 1888).

RICHI in idem tempore fac multo studios supra Φ et inveni, inter alio, resultatibus de HALLWACHS (*Nuovo Cimento*, 1888). RICHI inveni que Φ es vero supra aliquo metallo neutro que ita perde electrones et acquire carica positivo.

Nos pote voca phænomeno photoelectrico *relativo ad metallis* phænomeno de HALLWACH-RICHI.

Multo auctores studia Φ supra alio corpores solido aut liquido, sub vario circumstantias et nos habe numero laboros. (Vide meo articulo historico-critico *Phænomeno de Hallwachs* ab origine ad anno 1912 — *Rassegna di Matematica e Fisica*, a. III, 1923, Roma — 30 pagina, cum 150 indicatione bibliographico).

In articulo de prof. A. NATUCCI, « *Theoria electronica de metallis* » (*Schola et Vita*, n. 10-12, 1929), es dicto que Dominico MORICHINI, professore in Roma, « describe phænomeno photoelectrico in anno 1812 ».

In quale modo fac isto descriptione? Supra quale substantia inveni phænomeno isto? describe phænomeno sub forma invento ab Hittorf (1879), Hertz (1887), Wiedemann (1888), Hallwachs-Righi (188), etc. etc.?

Cefalù (Sicilia)

V. G. CAVALLARO

In suo scripto « Fortia electromotore de contactu » (*L'Elettrista*, Anno XXXVI, n. 9, 1927), prof. A. OCCHIALINI, de R. Universitate de Genova, dic:

« Phænomenos photoelectrico homine puta es detecto ab HERZ (1889), sed es bene sci que isto phænomenos es occurso et descripto primo vice ab Dominico MORICHINI, professore de chemia in Archigymnasio de Roma, qui, in reunione de 10 septembere 1812 de Academia de Lynceos, expone quod seque: — Radios solare non refracto ab prisma et projecto super platulo (parvo plato) de electrospectro condensatore de Volta usque ad notabile calefactione non da signo de electricitate.

Foco (F. *foyer*, A. T. *focus*) de radios viola fac duo vice diverge parvo folios de electrospectro, que signa tunc carica vitreo (+). Denique, cum isto parvo folios diverge per electricitate resinoso (—), nos pote appropinqua illos si nos projecta super condensatore foco de radios viola.

Sic demonstra D. Morichini que luce viola extrahe ab metallis electricitate, — id es electrones ».

A. NATUCCI.

OZONO ATMOSPHERICO

Absorptione de radios solare trans atmosphæra eveni in modo irregulare dependente de diverso longitudines de unda: ita, pro radios ultra-viola intensitate de irradiatione decresce in modo rapido et evidente cum diminue de longitudine de unda, pro fi nullo quando longitudine ipso perveni ad valore 289 μ m circa.

Usque ab 1882 HARTLEY attribue isto limitatione de spectro solare ad proprietates absorbente de ozono que es in atmosphæra terrestre.

Studio numerico de tale proprietates habe initio, per E. MEYER, solum circa anno 1909, sed in illo tempore homo nullo indicio pote habe super quantitate de ozono necessario pro explica absorptione atmospherico, problema que veni resoluta in annos 1912-1913 per C. FABRY et H. BUISSON, que confirma hypothesi de HARTLEY.

Homo sci que ozono es uno forma particulare de oxygenio; suo molecula es constituto de tres atomo de oxygenio (suo formula chemico es O_3 , dum de oxygenio es O_2). Ozono es gas que habe grande activitate chemico et que, in idem tempore, posside notabile proprietates absorbente in vario partes de spectro. Pro hoc, es importante nota que omnes suo lineas de absorptione es reperto in spectro de luce solare, quod confirma, sine possibilitate de dubio, præsentia de ozono in aere. Et es proprio observatione de isto lineas que permette de determina quantitate de ozono que es in atmosphæra. Linea plus importante es illo sito in parte ultra-viola, et veni detecto ab Hartley.

Quantitate totale de ozono existente in atmosphæra veni expresso per spissore de uno strato de ozono puro que homo pote obtine si toto ozono de atmosphæra veni portato ad pressione normale de 760 mm. Hg. — Plure vias veni excogitato ut mensura isto spissore: in media, homo inveni que illo resulta de tres millimetro, nam varia ab uno ad alio die.

Si isto ozono pote es distributo in atmosphæra in modo uniforme, nos habe uno proportione in volumine de 4/108. Sed analysis facto ad libella de mare et in montes da uno proportione multo plus parvo, ita ut aliquo exprime hypothesi que ozono es præcipue in regiones multo alto de atmosphæra.

Dum studio de alio zonas de absorptione de ozono, ultra illo de HARTLEY, confirma existentia de isto gas in alto atmosphæra, cum uno procedura indicato ab FABRY et BUISSON, in 1925 et in 1926 observationes de LAMBERT, CHALONGE et DÉJARDIN, CABANNES et DUFAY porta ad conclusionem que ozono debe es, in modo prævalente, distributo ad uno altitudine variabile inter 40 et 50 kilometro.

Studio de quæstione — jam indicato ab FABRY et BUISSON — de variatione de quantitate de ozono, veni incepto in modo systematico ab G. M. B. DOBSON, primum in Oxford et post in diverso locos de terra, cum concursu de vario collaboratores, et in modo particulare de P. GOETZ in Arosa (Helvetia). Omnes isto mensuras es exsecuto in modo uniforme, cum identico apparatus, et es calculato cum unico methodo. Series analogo de observationes, que resulta concorde ad præcedentes, es collecto ab H. BUISSON in Marseille.

Ex resultatus de observationes facto ab DOBSON et ab suo collaboratores, DOBSON jam deduce importante resultatus. — Quod pertine ad factores meteorologico, resultatus ipso pote in breve es expresso ita: 1) quantitate de ozono in atmosphæra es maximo in primo vere, minimo in autumnno; 2) ozono es distributo in quantitate notabile in regiones polare, dum in regiones tropicale es in quantitate minimo; 3) in uno depressione cyclonico, quantitate de ozono resulta maximo pro parte posteriore, minimo pro parte anteriore.

In Paris, ab 15 ad 17 majo 1929, ex iniciativa de Ch. FABRY et G. M. B. DOBSON, habe loco uno « reunionem internationalem de ozono et de absorptione atmosphærico », in que veni explicato importante communicationes et indicato novo problemas.

Torino, R. Universitate

DR. MARIO BOSSOLASCO.

GRANOS DE SAPIENTIA

(Ex *Migrante-Avis* de RABINDRANATH TAGORE)

O turbulas de parvo peregrinos in mundo, imprime tuo vestigios
in meo voces.

* * *

Silentio nocturno, quam profundo lampade, arde cum luce de
via lacteo.

* * *

Circum aprico insula de Vita æstua dum die et nocte ex mare
de morte cantu perpetuo.

* * *

Realitate que tu lege cum falso interpretatione et non apto em-
phasi fi irrealitate.

* * *

Reperi, o corde, tuo pulcritudine in motu de mundo, sicut habe
navicula suo pulcritudine ab vento et aqua.

* * *

Tremante folios de ce arbore tange meo corde quam digitos de
uno tenero infante.

* * *

Rosa nocturno es retardato, quando matutino basia illo, et treme,
geme et cade in terra.

* * *

Tu transmigra desertos de annos infecundo ut attinge momento
de perfectione.

* * *

Amore es vita in suo plenitudine, quam calice pleno de vino.

* * *

Habe mortuos immortalitate de gloria, et vivos immortalitate
de amore.

* * *

Me habe spectato te sicut infante semisomno specta suo matre
in debile aurora et arride postea et obdormi iterum.

* * *

Extingue tuo lampade, quando tu vol.

* * *

Me vol cognosce tuo tenebra et vol ama isto.

* * *

Quod fini in exhaustione, es morte, sed fine perfecto es in infinitate.

* * *

Quam muliere que torque fuso, terra susurra ad me hodie in sole narratione de seculos præterito in lingua jam oblito.

* * *

Flammante igne admone me cum suo proprio ardore. Tu salva me ab oriente igne occulto sub cinere.

* * *

Nativitate et morte de folios es veloce motus de vortice, plus lato gyros de que move se leniter inter stellas.

* * *

Dolore reside quieto in meo corde sicut vespere inter folios taciturno.

* * *

« In que lingua tu loque, o mare? »

« In lingua de interrogationes eterno. »

« In que lingua tu responde, o caelo? »

« In lingua de silentio eterno. »

* * *

Cataracta canta: « me inveni meo voce, quando me inveni meo libertate. »

* * *

Homine ad se ipso construe intersæpes.

* * *

Concede ad qui vol, que illo vive in suo mundo de ignes artefacto.

* * *

Meo corde suspira ad tuo stellas, Domino!

* * *

Morte es ad vita isto quod es nativitate.

* * *

In ce vespere, move se folios de palmas et mare æstua, o Luna Pleno, sicut pulsante corde de mundo. Ex quale caelo ignoto apporta in tuo silentio doloroso mysterio de amore?

* * *

Es vias in meo vita que es deserto et silente. Es aperto spatios, ubi meo solitario dies habe aere et luce.

* * *

Deo appropinqua se ad me in crepusculo de meo vespere cum adhuc viride flores de meo tempore præterito.

* * *

Si vos approxima, pote frange; si vos amove, pote recipe.

* * *

Vos i, quando vos leva pede, sicut tunc, quando vos demitte illo.

* * *

Nos i cognosce in uno die, que morte non pote priva nos isto de quod nostro anima habe perlucrato, nam suo lucros et morte ipso es uno.

* * *

Tristissimo es die, et luce inter obscuro nubes es quam puero punito, cum pallido genas, per lacrimas rorido. Gemitus de vento es gemitus de mundo vulnerato. Sed me sci que me peregrina versus meo amico.

* * *

Uno solo verbo conserva ad me in tuo silentio, o Mundo, quando me mori: « Me habe amato. »

* * *

Liga alas ad avi cum auro et illo non plus vola ad caelo.

* * *

Mundo non stilla nam morte non es fissura.

* * *

Tenebra peregrina versus luce, sed cæcitate versus morte.

* * *

Caelo vespertino pare ad me quam fenestra et lampade ardente et expectatione post illo.

* * *

In tenebra Uno pare monotono.

In luce Uno pare vario.

* * *

In morte plures fi uno, in vita uno fi plures.

* * *

Religione i es uno, quando Deo i mori.

* * *

Que vita es pulcro quam flores de æstate et morte quam folios de autumnno.

* * *

Beato illo, gloria de que non splende plus amplo quam suo vero valore.

* * *

Igne de Tuo sole subride in dies hibernalis de meo corde et nunquam dubita de suo flores de novo vere.

* * *

Me effunde aqua ex meo urna in toto via. Valde paucis remane pro meo domo.

* * *

Accende tu in meo corde stella vespertino de quiete et permittite que, post, nocte susurra ad me de amore.

* * *

Nubes veni undante in meo vita, nubes de alio dies, non plus ut adporta pluvia nec advoca tempestate, sed illos da colore ad cœlo de meo occasu.

(Versione ex lingua sloveno).

IVAN LOCNIKAR.

V CONGRESSU INTERNATIONALE DE EDUCATIONE MORALE.

Congressu habe loco in Paris, in dies 23-28 septembri 1930. Themata principia es tres: 1. *Utilizatione de historia pro educatione morale*; 2. *Disciplina et autonomia in educatione morale*; 3. *Diverso vias et medios de educatione morale*. Relatores, de Europa, Asia, America, es duo pro n. 1, duo pro n. 2, tres pro n. 3. Omne doctrina et omne fide philosophico aut religioso pote es repræsentato ad Congressu. Petite informationes ad D.º Elie Mossé, Directeur de l'École Colbert, 27, rue Château-Landon, Paris X.

DE MODOS PRO EVITARE JUDICIO CONTENTIOSO

Forma de lingua, que Auctore ute, es descripto in opusculo «*Interlingua*, manuale ad usu de omne natione», que illo publica in anno 1922. (Vide *S. et V.* 1927, N. 3, pag. 127).

Sine ullo dubio essi optando, ut lites inter homines fi evitato. Diverso societates habe in suo leges aut statutos uno vel altero norma pro servando pace et componendo lite sine iudice publico. Pro exemplo pote servire que pro Christifideles statui il «*Codice de jure canonico*» de anno 1917. Ecce canones 1925-1932:

1. *De transactione.*

1925. Cum valde optando essi, ut lites inter fideles fi evitato, iudice pote adhibere exhortationes, ita ut quando controversia respiciente privato bono de litigantes fi ad iudice proposita in forma iudiciali dirimenda, lite, si spe de concordia affulge, fi composito per transactione.

Ad tale officio iudice pote satisfacere sive ante quam partes fi vocato in iudicio, sive cum illos primo vice sta ad iudicio, sive denique in omne tempore in que iudice existima isto fieri potere tentato in efficace et opportuno modo.

Conveni vero ad dignitate de iudicante, non ipso per se (de regula) suscipere hoc negotio tractando, sed committere isto ad ullo sacerdote, præserti ex iudices synodales.

1926. In transactione debe fieri servato normas statutas a leges civiles de loco, in que transactione fi inito, nisi tale normas essi adverso ad jure divino vel ecclesiastico et salvo præscripto de canones que sequi.

1927. Transactione nequi fieri valido sive in causa criminale sive in contentiosa circa matrimonio dissolvendo vel circa materia beneficiaria, cum de ipso titulo beneficiaria fi disceptato (nisi accedi legitimo auctoritate), nec de re spirituale quotiescumque interveni solutione de re temporale.

Sed si fi quæstione de bonis temporalibus ecclesiasticis et de ist

res que, etsi adnexos ad spirituals, seorsi ab spirituales pote fi considerat, transactione pote fieri, at cum servatione (si materia postula) de sollemnitates ab jure statutos pro alienatione de res ecclesiasticos.

1928. Effectu de transactione que essi felice modo perducto ad exitu, fi dicto *compositione* seu *concordia*.

De expensas, que transactione postula, utroque parte debe solvere dimidio, nisi alio solutione expresso modo es cauto.

2. De compromisso in arbitros.

1929. Ad evitandos judiciales contentiones, partes pote quoque inire conventionem, per que controversia fi commissa ad iudicio de uno vel plures, qui dirimi quæstione ad norma de jure, vel « de bono et æquo » pertracta et transigi negotio; illos fi appellato *arbitros*, istos *arbitratores* proprio nomine.

1930. Præscriptos de canones 1926, 1927 ad compromisso quoque in arbitros debe fieri applicat.

1931. Fi prohibito ab munere de arbitro valido modo gerendo in causa ecclesiastica, excommunicatos et infames post sententia declaratoria vel condemnatoria; religiosos vero non debe suscipere munere de arbitro sine venia de Superiore.

1932. Si partes non vole consentire nec in transactione nec in compromisso in arbitros vel arbitratores, controversia essi dirimenda per formale iudicio.

Linz (Austria).

Dr. jur. can. ALOISIO HARTL.

POLITICA SOCIALE IN NUCE

Non mediocre essi arte: dicere multo cum verbo pauco. Vole tu, hono lectore, un proba, quòmodo quæstione sociale fi facto concluso in breve responso? Ecce: Omnes qui loca operarios, debe ad illos assignare honesto et justo mercede; curare, ut illos vaca ad pietate, idoneo spatio de tempore; non abducere illos ab domestico cura et studio de parsimonia; non plus ad illos imponere de opere quam vires ferre pote neque tale opere que cum ætate et sexu disside.

ALOISIO HARTL.

SPECIMINES DE VERSIONES POETICO

ex Lingua Italiano

INFINITO

Jam semper caro ad me es isto colle
Secreto, et isto sæpe etiam, que tanto
Visione exclude de ultimo horizonte.
Sed — dum me sede et specta — interminato
Spatios trans illo sæpe, et ultra-humano
Silentio, et profundissimo quiete
Me in meo mente finge; ubi paulo abes
Que meo corde non treme. Et me, cum audi
Vento inter isto plantas, que strepe, illo
Infinito silentio ad isto voce
Compara; et reminisce eternitate,
Et tempores jam mortuo, et præsentem
Et vivo, et sono de illo. Ita meo spiritu
Se effunde in isto immensitate: et naufraga
In isto mare, ad me o quam es dulce!

IMITATIONE

Longe de proprio ramo,
Miser, caduco folio,
Ubi te vade? — Ab fago,
Ubi me nasce jam, me vento avelle.
Illo, cum redi, in suo volatu porta,
De silva ad campo, me,
Et de imo valle ad monte.
In perpetuo cum illo
Me vade peregrino, et toto ignora.
Vade ubi omne alio re,
Ubi per suo natura
Vade folio de rosa,
Folio de lauro vade.

QUIETE POST TEMPESTATE

Jam cede tempestate:

Aves que exulta me audi, et gallina,
De novo super via,
Que repete suo voce. Ecce sereno
Erumpe in montes, ibi, ex occidente;
Campos fi toto libero,
Et claro, sub, in valle, fluvio appare.

Læto exulta omne corde, in omne latere
Ecce resurge murmure,
Labor consueto redi.
Ad spectata humido cælo,
Cum suo opere in manu,
Veni artifice in porta, et canta; ad sume
Aqua de pluvia novo,
Veni fori muliere;
Et itera olitore,
De via in via itera,
Suo voce de omne die.
Ecce que redi sole, ecce que in clivos
Et in villas subride. Familia aperi
Pergulas et fenestras:
Et, ab commune viâ, remoto veni
De tintinnabulos tinnito; carro
Stride de viator que suo via resume.

Gaude læto omne corde.
Ita dulce, ita grato
Quando, ut nunc, es vita?
Quando cum tanto amore
Cole suo studios homine?
Aut redi ad operes, aut res novo incipe?
Quando de malos suo plus es immemore?
Gaudio filio de angore;
Gaudio vano, que es fructu
De transito timore, unde commove

Jam se, et pave morte,
Qui vita jam abhorre;
Unde in longo tormento,
Gelido, exangue, tacito,
Gentes jam suda et palpita, cum vide
Fulgures, nimbo et vento
Que move ad nostro offensas.

O natura benigno,
Es istos donos tuo,
Isto es delectamentos
Que ad mortales te da.
Et gaudio fi pro nos evade ex poena.
Penas te late expande; dolor surge
Se ipso: et parvo gaudio
Que per casu aliquando et per miraculo
Nasce ex dolore, es grande lucro. Humano
Prole caro ad Æternos! sat felice
Te, si respira pote
De ullo dolor; beato
Si morte sana te de omne dolore.

JOCO

Quando me, puero, veni
Ad pone in disciplina me cum Musas,
Una ex illas prehende me per manu,
Et, inde, illo die toto
Hic ibi me conduce
Ad visita officina.
Et illa monstra ad me, particulatim,
Suo instrumentos de arte,
Et officios diverso
Ad quid omne de illos
In labore de prosas
Es uso, atque de versus.
Me spectata, et post interroga:

« Musa, et lima ubi es? » « Lima —
Responde Dea — consumpto es; sine illo
Nos age nunc ». Et me: « cura non habe
Vos, ergo, ut refice illo, quando es lasso? »
Et Musa: « restaurato, certo, es debe;
Sed nunc tempore defice ».

PASSERO SOLITARIO

In summo culmine de turre antiquo,
Passero solitario, te ad campos
Tuo cantus da, usque non mori die,
Et erra suo concentu in isto valle.
Primo vere ubicumque
In aere splende, et per agros exsulta,
Ita ut corde fi, dum specta, tenero.
Nos audi: greges bela, armentos mugii;
Simul et æmulos, alio aves læto,
Trans cælo libero, fac mille gyro,
Item suo celebra meliore dies:
Meditabundo te, et solitario,
Toto specta; non socios, non volatus,
Nullo lætitia cura, effuge joco;
Te canta, et ita transi
De anno et de tuo vita pulcro flore.

Oh, quanto simile es meo vita ad tuo!
Delectamento et risu,
De novo ætate tam dulce familia,
Et te, fratre de juventute, amore,
Acre suspirio de propecto dies,
Me non cura, et non sci modo; immo ex illos
Quasi me fuge longe;
Quasi eremita, extraneo
Ad meo loco natale,
Transi, de vita meo, tempore primo.
In nostro vico es usu de fac festo

In isto die que ad vespere jam cede.
Te, in sereno, sono de campana
Audi et, sæpe, fragor de ferreo cannas,
De villa in villa longe resonante.
Toto vestito ad festo
Juventute de loco
Domos relinque, et se in via expande;
Et specta, et es spectato, læto in corde.
Me, solitario, in isto
Remoto parte, ad campos exi, omne
Delectatione et ludo
Differ ad alio tempore: autem oculos,
Intento in aere aprico,
Feri ad me sol, que inter remoto montes,
Post die sereno, cade
Et evanesce, et pare dic ad homine
Que sic transi beato juventute.

Te solitario aucilla, cum ad vespere
Veni de vita que ad te stellas dona,
Certò de mores tuo non fac lamento,
Nam de natura es fructu
Desiderio vestro omne.
Ad me — si me non impetra
Ut detestato limine
De senectute evita —
Quando fi muto isto oculos
Ad corde alieno, et mundo
Vacuo pro illos fi, et die futuro
Magis tædioso et tetro quam præsentem,
Quid pare tunc ad me de tale insania?
Et quid de isto annos meo? Quid de me ipso?
Oh, pænitentia me tunc age, et sæpe;
Sed, triste, ad isto tempore
Me cum memoria redi.

(EX GIACOMO LEOPARDI, 1798-1837)

« VARIA ET LEVIA »

HISPANOS SUPER HOLLANDIA

Etiam diurnalistas ex Hispania, que visita, in tempore de ludos olympico, nostro patria, habe perscripto suo observationes. Gregori Nijpels refer super id in « Folio de commercio », et cita, inter alio res, sequente phantasia lepido de Don Wenceslas Fernandez Flores, noto publicista, que nomina eo Crea-narratione de Terras Inferiore.

Primo die, Hollando fac emerge terra ex aquas. Secundo die, illo provolve super ipso cylindro immenso de magno pondere, tantisper dum terra es omnino plano et firmo.

Tertio die, illo divide terra in quadratos cum canales. Quarto die, illo pone in omni quadrato uno domo puro et remisso, horto, aliquo arbore, prato... Quinto die, illo pone passim — nam inveni omne re nunc paulisper nimis humile — uno vento-molino cum alas enorme, que delinea cruce de sancto Andrea in aere. Sexto die, illo varia pratos ab maculas, cum vaccas albo et nigro, quia omne re appare uno pauco nimis viride. Septimo die, illo percurrere terra cum bicycletta et inveni eo pulero et bono.

Post illo proclama patefacto publice uno novo parte de mundo. Et invita nos ad visita eo.

Apud Espasa-Calpe in Madrid appare libello ab Jacinto Miquelarena cum titulo « Gusto de Holanda », in que homo lege dictos satis critico, sed semper in forma originale.

Nos cita aliquos.

Es homines que confirma, homo pote distingue Hollando ab Teutico. Es vero tales, que dice, non omni negro es simile uno ad alio. Nugas es!

Vacca immoto, cum nigro tabula geographico super suo cute albo, emine in tale modo super prato viride ut illo defice solum caseo-signo super ubere pro es simile ad reclame.

Post quinque die in Hollandia meo bursa es converso ad democratia.

Idcirco, quia per partes et metro post metro, « taxi » habe percusso aristocratia de meo florenos. Cum elegantia admirabile. Omne re es elegante hic.

MIRO CAPITE RUSTICO

Anecdoto Jocosò Kempenense

Es aliquando agricola que habe strenuo puero in famulatu. Isto es individuo expedito, faceto, non facile perturbato aut comoto in responso.

Uno die rustico cena cum suo familia, famulas et famulos. Olla compara denuo rapos, sicut quasi omne die.

« Es etiam de novo rapos! » puero dice.

Sed agricola, que es avaro et obstinato, dice: « Es lardo! »

« Es rapos! » famulo dice.

« Tene rostro! *) » rustico irato dice, « et dice te: — es lardo — aut te migra! »

Quando valde multo opere es in villa rustico, uno catto curre aliquando super campo et puero dice: « Rustico, ibi uno lepore curre! »

Agricola dice: « Id non es vero, es catto! »

Sed famulo responde: « Non, es lepore. Dice Vos: — es lepore — aut me migra! »

« Ita, ita es, lepore, » rustico dice.

Sed capite scurrile loque:

« — In illo tempore, quando rapos es lardo,

Me debe tene meo rostro.

Sed nunc catts es facto lepore,

Caligas (meo) ad domino me absterge, — **)

Et me migra! »

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN

*) Me da versione litterale = *tene tuo ore clauso*; A. *keep your mouth shut, hold your tongue*. F. *bouche cloise, tais-toi*; T. *halte das Maul*; I. *chiudi il becco*.

**) In originale, ultimo 4 versu habe rhythmo et sono simile de syllabas extremo (es poema popolare).

BOVE

Me ama te, bove, et mite sentimento
de vigore et pace te in corde infunde
aut solemne quasi monumento
aspice pratos libero fecundo,

aut ad jugo curvo et contento
de homine opera agile secunda.
Illo mone, illo punge, te cum lento
gyro de patiente oculo responde.

Ab lato nare humido et nigro
spiritu fuma et quasi hymno læto
mugito in sereno aere se perde.

Et de grave oculo coeleste, intra austero
dulcedine, quasi in speculo se inspicit
amplo quieto divino silentio de plano.

(Versione ex GIOSUE CARDUCCI).

FILIPPO AGNELLO.

ORIGINE DE FESTO DE « NATIVITATE »
IN UNO PERIODICO JAPONIENSE.

Die 25 decembre es festo maximo jucundo et felice pro nostro amicos de alio regiones, que omne anno in illo die celebra nativitate de Jesus Christo.

Quando et ubi es origine de isto festo?

In primo tempore es instituto et cura de Romanos de IV seculo. Romanos jam cole Deos de Paganitate et vexa christianos in mille crudele modo. Illos adflige christianos ut antiquos adflige buddhistas. Sed semper ex omne excidio, ex omne morte surge novo credentes, novo fideles. Et idea christiano auge et triumphat, et gradatim paganos se convertit ad religionem christianam. Uno effectu de isto conversione, in III seculo, es desuetudine de uno annuale festo pagano, illo de Sole. Sed, nam non vol relinque suo caro et antiquo festo, Romanos, in IV seculo, transfer ipso ad die de nativitate de Jesus Christo.

Es, ergo, die 25 decembre illo de nativitate de Jesus Christo?

Nemo pote da responso certo ad isto quæstione. Et isto affirmatione non pote es considerato uno profanatione ad sanctitate de Deo et ad solemnitatem de festo.

Simile casus jam eveni in omne natione pro antiquo heroes. In primo seculo de christianismo, Romanos non habe censu; illos, ergo, trade ad nos solum memorias et traditiones. Sed narratione de Luca circa censu ex que veni fixato die actuale ut die de nativitate de Christo, jam fac surge vario contradictorio æstimationes. Sed si nunc es impossibile declara in quale tempore de anno nasce Jesus Christo, pote es pro certo affirmato que Christianos in Roma, in anno 354, celebra die 25 decembre, et in IV seculo isto die es universale accepto.

Usu de fac donos in isto die pote habe origine ab usu pagano de fac donos in die 1 januari, et ex alio celebrationes anteriore ad nativitate. Es etiam usu in illo tempore de celebra festo cum aliquanto mysterio et solemnitatem.

Sancto Nicolao, archiepiscopo christiano, es patrono de Russos, de operarios, de navigantes, de mercatores, de pueros et de omnes qui es in periculo (« Sancta Claus » es corruptione de nomine « Nicolas »). Illo stude et cura de succurre illos qui pati fame et frigore in hieme. Populo non vol accepta. Tamen illo non vol que pauperes remane in tale misero conditiones et, furtivo, ascende in tectos de tugurios, que es sub nive, et introduce trans tubo de foco quod es necessario ad habitantes de tugurios ipso. Donos benefico cade in calceamentos posito prope foco ut sicca. Nullo vestigio de donatore in nullo parte de tugurio. In fine omnes præsume que illo es Sancto Nicolao. Post hoc, parente dic ad filios, ut educa illos: Sancto Nicolao porta nihil ad te, si te non fi bono et prudente.

Usu de donos jam se extende ad amicos et propinquos. Homo age augurios pro sanitate et pro fortuna de filios. Existe hodie uno crescente et significativo forma de civilitate internationale in occasione de Nativitate, insuper et extra omne differentia de religione.

Arbore de nativitate, uso primo vice in Strasburg in anno 1605, es introducto in Anglia, ex Germania, in anno 1840, ab Principe Consorte.

(Ex Osaka Jiji Shimpo).

FACETIAS

— Doctore, me redde gratias ad vos per ultimo potione.
— Ergo ad vos procura prosperitate?
— In modo securo.
— Quam ampullas de illo medicina vos absorbe?
— Me, non uno; sed meo avunculo absorbe uno ampulla.
Illo es mortuo et me es suo herede universale.

Elegante sponsa dic ad doctore: In modo absoluto me habe necessitate de perveni ad sede climatico de Courmayeur; per isto causa me desidera ab vos consultatione.

Doctore: Per quale infermitate?

Sponsa: Vos debe confida ad me genere de morbo necessario per fac itinere ad Courmayeur.

Es in discussione, in tribunale, processu contra femina que jam jacta acido super facie de amante.

Præsidente: Vos produc cæcitate ad vestro antiquo amante; quia?

Femina accusato: Domino Præsidente, es actione naturale; illo repete ad me: Me non vole plus vide te.

Uno comite misero ob molestias de plure creditores, ordina ad servo: Vos ad omne persona responde: Domino comite non es in domo.

Pervenit creditore que vol discute cum comite.

Servo: Non es in domo.

Creditore: Hodie, redde se in domo?

Servo, in forma ingenuo: Attende, me transfer interrogatione de vos ad Domino.

Domina, ad suo ancilla: Isto cofea appare ad me plus fragrante de usuale!

Ancilla: Ut provide cum sollicitudine, me offer ad Domina cofea de servos.

Cliente non vol confide ad advocato suo male actione.

Advocato in modo paterno: Expone ad me veritate! Pertine ad me es mendace, per tuo interesse, in tribunale.

Hebræo moribundo dic ad suo advocato: Vos scribe, me vol dicta meo ultimo dispositiones.

Advocato initia scripto cum consueto formula: Me dona et relinque...

Testatore in modo prompto interrompe: Me non dona, nec relinque ullo res; per me non es possibile illo actione.

Post longo meditatione advocato suggere: Tunc nos pote signa: « Me da in mutuo usque ad die de judicio... ».

Hebræo: Sic, sic, simile forma es bono; me pote da in mutuo, sed unquam pote dona.

— Caro doctore, me non imagina quomodo vos consequere obedientia ab vestro infirmos. Per exemplo: Homo que in modo habituale manduca cum abundantia, debe es reluctantante ad diæta.

Doctore: Domina, in forma securo illo es obligato; post pacamento de meo nota, non habe pecunia ut consume plure cibo.

Cur es difficile detege veritate?

Quia es nudo!

(Ex volumine *Un milione di frottole*, de editore Salani).

G. C.

EX DIFFERENTE FONTE

Humore in vita de milite.

Calore es oppressivo et milites halitante et sufflante fac itinere secundum via, ubi solum paucos arbores umbroso es. « It's a long way etc. » es cantato et iterato, et multo Amsterdamense ingemisce: « redde cito ad me galero de cive, etc. ».

Infine, prope uno loco umbroso, quiete es ordinato: magno quiete, dimidio de hora. Etsi calore es ardente et homines valde defatigato, feminas-cum-bicyclo, que vende limonata et cioccolata⁽¹⁾, es ad littera oppugnato. Post aliquo tempore quiete vero es, multos incipe dormita.

Quando hora veni de procedo (aut, sicut homo exprime id: nos i ad domo nunc ut vide, an « coquo es crasso »), uno singulo sacco et focile remane ne tacto.

« Ad qui ce re es? » capitano voca aliquo vices.

Nullus responso. Nemo sci, nemo pote dice id.

Non miro! In tale casu milite sci nihil, aut melius: uno solidaritate ne noto manifesta se.

Alio vice capitano voca: « ad qui ce armatura es? »

Iterum silentio horribile ubique. Tandem uno vero Jordane^(*) voca: capitano, me suppone isto es ad *milite incognito*. Risu cordiale fac peri voces de duce.

⁽¹⁾ I. *cioccolata*, H. P. A. *chocolate*, F. *chocolat*.

^(*) Jordane es parte de Amsterdam cum multo judæo.

Cito! Cito!

Uno matrona, impatiēte de dolore, vulnera suo digito cum cultro; sine mora famula lebe voca medico, que, cum suo famulo, veni accurre omni vi nam puta, magno casu adverso facto es.

Dum intue vulnere, jube extemplo suo famulo, ut quære emplastro, que parato es in tale et tale area, sed « cito, cito! et retro subito ».

« Ah cælo! » matrona geme consternato, « an vulnere es ergo tam grave? »

« Istud non ita, domina », medico responde ridente, « sed si illo non curre propere, vulnere sanato es, ante reveni ».

Æconomista.

Eva: « Et te habe repudiato illo? Quare? »

Luisa: « Es nimis parco ».

Eva: « Te jam assevera semper, tuo marito debe es parco ».

Luisa: « Ita es, sed non *nimis* parco. Illo e pete me in matrimonio cum charta postale ».

Integre.

— Me crede, meo puero, te pete me in matrimonio solum, quia me jam accipe heriditate de 80.000 floreno de meo avia.

— Minime, me vol duc te uxore, si te jam accipe eos de aliquo alio.

Detecto!

— Dominula Demontes, me non pote permitte, Vos habe tam longo colloquios telephónico cum Vestro amicos.

— Es c-co-colloquio de negotio, meo domino!

— Vere? Vos vol retine tandem, nostro firma non alloque clientela cum « thesauro », « amore » et « maximo caro »?

Æstimatione minore.

Automobilista temerario: « Ecce nunc ce curru que jace in fragmentos... et vos jam assecura, illo dura per meo vita! ».

Mercante de automobile: « Me cogita tunc, vos peri prius ».

Casu difficile.

Vicino furioso: « Omni tempore quando me ambula in meo horto, me es puncto ab uno de vestro apes exsecrato! »

Apiario: « Pige me, domino; sed si vos non pote narra ad me, quale ape id es, me non pote cape consilios ».

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row, London E. C. 4.

» H. BIJLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square, London W. 2.

REGULAS DE INTERLINGUA

Post philosophos Descartes, Leibniz, etc., in 1879 veni Volapük, lingua multo plus facile quam omne lingua naturale, et que obtine magno diffusione. Tunc surge multitudine de novo lingua internationale, semper meliore, et resulta: existe magno vocabulario commune ad linguas de Europa; grammatica pote es pauco aut nihil.

Volapükistas in congressu de 1887 funda Academia, que seque et promove progressu. In 1909 me propone nomine *Interlingua* pro lingua de Academia; nullo systema de lingua internationale usque illo tempore habe nomine Interlingua, et Academia approba in 1910. In idem anno Academia redde libero ingressu ad fautores de omne systema. Libertate, necessario in scientia, produce concordia, non confusione.

Majoritate de socios consilia regulas sequente:

1. Interlingua adopta omne vocabulo commune ad linguas A(nglo), F(ranco), T(eutico), H(ispano), I(taliano), P(ortuguez), R(usso).

Et omne vocabulo Latino cum derivato Anglo.

2. Orthographia Latino: *in non decem rosa anno dente cornu die novo aura habe scribe audi* etc.

3. Plurale in s.

Et preca socios de opinione differente de expone regulas de suo lingua.

Plure socio, Peano in 1909 et 1915, Pinth 1912 et 1917, Basso 1914, Canesi 1921, publica vocabularios conforme ad regulas præcedente. Meo vocabulario de 1909 contine 1700. vocabulo commune ad A.T.F.H.I.P.R.; de illos, 1511 es græco-latino, et 189 de vario origine. Sed Academia adopta vocabulario de nullo auctore; omne homine pote compone vocabulario conforme ad regulas præcedente.

Si non existe vocabulo latino pro exprime uno idea, interlinguista adopta vocabulo que reputa plus opportuno, et explica illo, si time quod publico non intellige. Per exemplo, libro « Coquina vegetale » de socia Crossland-Taylor, anno 1927, determina gradu de internationalitate pro omne vocabulo de coquina; in « Schola et Vita » 1929, pag. 100, es explicato voces *zinco*, *platinum*, *tantalio*, etc. et in pag. 211 *seta*, *cotone*, etc.

Regula I significa: « socio que adopta vocabulo non latino-anglo quando existe tale vocabulo, es precatore de expone suo regula ».

Volapük habe nullo regula generale pro suo vocabulario; indica *sole* per L. *sol*, et *luna* per *mun* ex Anglo *moon*. Tunc veni concurrente que indica *sole* per vocabulo anglo, et *luna* per latino, et nasce confusione de linguas artificiale. Vocabulario internationale es posito in luce ab Lott, anno 1888, et ab nostro Academia 1892-1899. Vide *S. et V.* pag. 232.

Academia consilia orthographia originale pro vocabulos ex latino; tunc lectore pote inveni omne vocabulo latino cum auxilio de solo vocabulario latino ad usu de schola; illos existe cum versione in omne lingua.

Volapük habe nullo regula in orthographia; Academia in 1895 adopta regulas reproducto in Apl a. 1911 pag. 9, et in breve 1929 pag. 232; sed nasce difficultate pro publicatione de vocabularios proprio, amplo et in linguas principale.

Interlinguista que non seque orthographia latino, es precatore de scribe regulas de suo lingua: muta *ae oe* in *e*, *ph* in *f*, simplifica consonantes duplo, supprime finales, etc.

Nullo elemento de grammatica es necessario, sicut jam affirma philosopho Leibniz « De grammatica rationali ». Suffixo *-s* de plurale, jam in Volapük, es internationale et commodo. Ali-

quo interlinguista adopta suffixos pro præterito, futuro, infinito, participios de verbo; semper grammatica sta in pauco linea. Derivatione inter substantivo, adjectivo, verbo, non es necessario; nam in generale, vocabulo derivato es internationalé plus quam primitivo; et in omne casu suffice de modifica constructione de phrase pro elimina derivato.

In conclusione, multitudine de labores in vario directione contribue ad solutione de problema. Apl da notitias super omne publicatione. Sed labore es plus fructifero, si omne scriptore expone regulas pro vocabulario et orthographia de suo lingua.

G. PEANO.

(Publicato etiam in *Communicationes*, 1929, N. 1)

Nos nuntia in 1929 januario, pag. 4, quod « Pontificia Academia scientiarum Novi Lincaei » fixa præmio de 10.000 lira italo, pro dissertatione circa theoria de « quanta » in physica. Nostro socio prof. GLEB WATACHIN obtine primo præmio, in die 30 decembre 1929.

Novo Cometa es invento in observatorio astronomico de Kraków (Polonia) in die 20 decembre 1929. Directore de Observatorio es nostro socio prof. BANACHIEWICZ.

Nostro socio M. BARTOLI, prof. in Universitate de Torino, es nominato membro de « Comitatu permanente de linguistica », ubi repræsenta Italia, in vice de celebre prof. Trombetti, mortuo in 5 julio 1929.

BIBLIOGRAPHIA

ANNUARIO DE OBSERVATORIO ASTRONOMICICO IN CRACOVIA. Supplemento internationale cum subventione de Unione Astronomico Internationale et de Ministerio de Instructione Publico et de Cultus, edito per T. BANACHIEWICZ. Kraków 1930.

Isto N. 8 de Annuario, pag. VIII+86, es toto scripto in Interlingua « latino sine flexione » sicut præcedentes. Vide Apl 1929 pag. 62. Usu de Interlingua redde libro accessibile ad omne homine culto.

TOLERO, red. G. Dayras, 19, Place St. Pierre, Paris, 18 — Vide API 1929, pag. 257 et 310. — In N. 17, februario 1930, prof. N. Yushmanov propone experimento ut obtine responso ad quaestione si es necesse desinentias characterizante nomines et verbos. Experimento consiste in substitue desinentias ipso cum -a, -e, -i, -o, -u, ad arbitrio, quod illo fac in breve textu in Ido: « Una soldate retrovenanti del kampanio venu ad una kabane et pregi lo mastrinu ad il manje. El respondi, el havo nulu atoma del nutrive en li toto doum. Etc. » Textu es pro Idistas tam claro quam Ido primitivo. Ergo, desinentias characterizante es inutile.

P. E. STOJAN, *Bibliografio de Internacia lingvo*. 1929, Universala Esperanta Asocio, Tour de l'Île, Genève. Pretio 12,50 fr. helveticum.

Isto magno libro, de 560 pagina, cm. 24 x 16, contine titulo de publicationes relativo ad lingua internationale, in numero de 6333, ultra additiones.

Historia incipe ab creatione de mundo. Biblia in Genesi II, 19, dice:

« Deo adduce ad Adam animantes de terra et volatiles de caelo, et Adam da nomine ad illos, et omne nomine que Adam impone, remane usque hodie ». Ergo Adam es primo auctore de lingua artificiale.

Sed veni turre de Babel et confusione de linguas. Plure scriptore augura adventu de lingua universale: Sophonia (Vulgata III 9), Descartes 1629, Comenius 1641, etc, expone ideas generale, sine applicatione.

In medio aëvo, Raymondo Lullo (1235-1315), Porta, Wilkins, Kirker, etc., imagina alphabeto cabalistico, lingua in cifras, cryptographia, etc. Es tempore de petra philosophale, de panacea universale, de alchemia et de astrologia, unde nasce moderno chemia et astronomia.

Leibniz (a. 1646-1716), summo theologo philosopho mathematico physico linguista, dice: in lingua rationale es inutile declinatione, conjugatione, derivatione et toto grammatica. — A. reproduce phrases de Leibniz ex Peano, *Vocabulario commune*.

« Logistica et mathematica base de philosophico lingua ». Logistica aut Logica-Mathematica exprime per pauco symbolo ideas que lingua commune exprime per multitudine de vocabulos, et construe calculo logico simile ad algebrico. Nostro A. cita

inter alios: Leibniz, Jac. Bernoulli, Richeri, Ampère, etc., et in nostro tempore, Schöder, Peano, Couturat, Burali-Forti, Padoa, Enriques, Stamm, Lewis, etc.

« Grammatica universale » contine 115 publicatione.

« Universale alphabeto » pro scribe sonos de omne lingua, habe 140 publicatione.

Existe plure systema. Multo noto es Passy.

« Stenographia » es arte importante.

« Lingua de gestus » es universale, naturale, commune cum animales. Es lingua de surdo-mutos, et de mimica.

« Scriptura in symbolos, signos, codices telegraphico » habe longo bibliographia.

« Græco » es primo lingua de cultura in Europa, et numeroso vocabulo græco remane in scientias in linguas moderno, vocabulos cum *auto- photo- tele- hypo- hippo- para- meta-*, etc.

Latino es multo diffuso in scholas; sed quale lingua universale, mori per culpa de latinistas conservatores et puristas.

« Linguas naturale » funge sæpe quale lingua inter nationes; omne lingua naturale es plus diffuso quam linguas artificiale. Hodie es internationale Franco et Anglo.

« Opiniones pro Mundolingua » reproduce opiniones de Voltaire, Fourier, Spencer, Flammarion, Bellamy, etc., super necessitate de mundolingua. Nietzsche dice: « studio de plure lingua imple mente cum vocabulos in loco de factos et ideas ». Seque opinione de scientistas Huygens, Condorcet, Bellavitis, Couturat, Ostwald, Loria, Panebianco.

Scientia officiale de « linguistica » non considera linguas artificiale sicut botanica non stude legumines in horto. Plure linguista celebre da consilios super isto novo scientia: Max Müller, Schuchardt, Jespersen, Meillet, etc. Plure libro de linguistica es utile pro interlingua.

« Materiale polyglotta » indica grammaticas et vocabularios comparato de plure lingua.

« Technica de Mundolingua » aut Cosmoglottica, contine titulo de 302 libro.

Super Vocabulario commune de Peano, A. dice: « es primo et unico libro pro usu de mundolinguistas ». Isto vocabulario contine numeroso abbreviatione. Si nos evolve abbreviationes, resulta per exemplo:

Latino ablativo *fibro*, nominativo *fiber*, es latino classico (Se-

neca et alios), ergo scripto in omne vocabulario latino ad usu de schola, Suo versione es Italiano *bevero*, Franco *bièvre*, Anglo *beaver*, Teutico *Biber*, Russo *bobr*.

Nomine de isto animale in Zoologia (lingua internationale) es *fiber castor*.

Origine de vocabulo es Europæo antiquo, aut Indo-Europæo, unde deriva vocabulo Latino et vocabulo Germanico, et ex Germanico vocabulos Anglo, Teutico, Franco, Italiano. Pro correspondentia de consanantes Latino *f*, Germanico et Slavo *b* vide:

L. *fratre*, A. *brother*, T. *bruder*, R. *brat*;

L. *fago*, A. *beech*, T. *buche*, R. *buk*;

L. *fora*, A. *bore*, T. *bohren*, R. *buraviti*.

Ergo antiquo populo Indo-Europæo, de que unico documento es lingua hodie commune ad Europæos, cognosce animales: *cane*, *lupo*, *urso*, *ove*, *bove*, *equo*, *pisce*; *anate*; *ansere*; *culo*; *grue*; *merula*; *turdo*; *sturno*; *mus*, *musca*, *vespa*, *fibro*.

A. cita etiam vocabularios de Basso, Canesi, et publicationes de Michaux, Hartl, etc. Et *Discussiones* de API « maximo importante periodico mundolinguista », continuato in *Schola et Vita*.

Plure libro jam expone « historia de mundolinguista »: Couturat et Leau 1903 et 1907, de 688 pagina, Guerard a. 1922, 268 pag., Peano 1923, Drezen 1925, Di Dia 1927, Pankhurst 1926, Morris 1927, etc.

Parte II de libro es relativo ad Esperanto.

In anno 1887 appare in plure lingua libro, que in Franco es: Dr. ESPERANTO, *Langue internationale*, Varsovie.

Illo consta de 48 pagina plus uno folio cum dictionario de 917 vocabulo. Auctore es Dr. Zamenhof.

Bibliographia de Esperanto contine 3707 publicatione magno aut minimo.

« Critica et Reformas in Esperanto ». Primos esperantista vide causa de lento progressu in ipso lingua non perfecto, et propone reformas. Zamenhof publica reformas in 1894, que non es adoptato. Plure exi ex esperantismo et funda societate proprio. Uno schisma produce lingua Ido in 1907, de que anima es Couturat. Surge plure alio systema simile.

Parte III de libro es relativo ad alio Linguas artificiale, in magno parte mortuo, aut nato-mortuo; ex humo de illos cresce novo plantas.

Volapük de Schleyer, publicato in 1879, obtine magno successu, et in 1887 funda Academia. Nostro Auctore publica titulo de 100 libro in Volapük.

A. pone inter linguas artificiale « latino sine flexione », et cita operes de Peano, Basso, Pinth, Hartl, Pagliero, Panebianco, Boric, Banachiewicz, Crossland-Taylor, Fanti, etc.

Bibliographia de Ido contine 231 publicatione.

Libro cita etiam Romanal de Michaux 1922, Lingua perfect de Hartl 1909, Simplo de Ferranti 1911, Neutral de Rosenberger 1912, Occidental de Wahl 1925, Novial de Jespersen 1923, etc., linguas que contine nullo aut paucio elemento artificiale, et ergo intelligibile sine studio aut quasi.

Indice in fine contine nomine de circa 4000 auctore citato in libro.

Isto libro, facto cum spiritu scientifico, es multo utile ad cultores de nostro novo scientia; « illos aspira ad harmonico collaboratione inter omnes pro commune scopo » (Præfatione)

OTTO JESPERSEN, *Novial Lexike* - Vol. 13 × 20, de pag. 251 - London 1930, George Allen et Unwin Ltd, Museum Street - 3 s. 6 d. net.

Libro contine vocabulario plus necessario de Novial. Præfatione, in 4 lingua (Novial, F., A., T.), explica principios de Novial — *systema phonetico*, *orthographia*, *grammatica*, *electione de vocabulos*; da exemplis et indica modo pro ute Lexico, que, nam es obligato ad œconomiza spatium, da versione de vocabulos Novial solum quando es necessario, et non indica omnes derivatos. « Pro suo necessario brevitate libro præsuppone bono voluntate et aliquanto intelligentia in lectore ».

Lexico, que occupa 218 pag., contine circa 5550 vocabulo radicale de Novial, plure derivato et omnes affixos. De vocabulos commune ad tres lingua indicato, Auctore da, in generale, solum forma in Novial; de vocabulos non commune ad omnes tres linguas, da forma in Novial, indica ex quale lingua aut linguas deriva, et cita vocabulo correspondente de cetero lingua. Et ita age cum derivatos.

COMMUNICATIONES, de Officio Interlinguistico Budapestiense, Red. *D. Szilágyi*, Budapest VII, Damjanich u. 28 a.

Isto periodico es libero ad omne forma de L. I.

N. 1 de 1930, pag. 16, publica scripto de prof. *Peano*, *Regulas pro Interlingua* (vide ante), que invita scriptores de vario

systema ad expone regulas de proprio lingua. Alio scriptos es: *Archivarius*, Eine neue Wissenschaft? — O. W. Ferguson, Li future de Interlingue (Auxiliari English) — Dr. F. A. Riedel, Uniti Langue (U. L.) — Dr. H. K. Croessmann, Observaciones pri Novial (N.) — P. G. Vallaeys, Pri la nombro (Ido) — V. Cheshiihkhin, Classification.o de Interlingue.oj, Variante.oj kai reforme.oj de Esperanto (Nepo) — Periodica — Libri et Libelli.

RENDICONTI DELLA UNIONE PROFESSORI, Milano, Via Lauro, 2.

Isto novo periodico, dicato ad professores, tracta de didactica, expone et evolve quæstiones relativo ad schola, publica plure thema de linguas et de scientia, cum respectivo solutione. N. 1 publica historia de API, regulas relativo ad Interlingua, et explicationes, toto in Interlingua.

L'IDEA CRISTIANA, Cefalù (Palermo).

N. 7 de 16 februario 1930, contine articulo de nostro socio prof. Cavallaro « Maximo importantia de religione de Christo », in Interlingua, que toto publico intellige, sine explicatione.

Directore de periodico es nostro socio Can. D. Palacardo.

JURNALO INTERNACIONA, en Ido. Red. M. Pesch, 14 rue des Oviv, Genève. Vide API 1929, pag. 314.

N. 2, decembre 1929, publica articulos vario et reproduce in parte articulo de G. Piccoli, *Novo alphabeto turco ex Latino*, publicato in S. et V. 1929, pag. 218.

DE VOCABULO « CLASSE »

Ofical Buletino (periodico in lingua Ido progressista, organo de « Uniono por la Linguo Internaciona », red. C. Papillon, 52 rue Petit, Paris XIX), in n. 8, octobre 1929, pag. 94, cita *Schola et Vita*. Sed reproduce fabula quod latino *classe* significa solo Ido *navaro*, id es classe de nave. Isto vocabulo in latino significa etiam « classe de cives », exemplo in Livio: « Servius Tullius populum in quinque classes divisit »; et classe de alumnos, exemplo in Quintiliano: « præceptores pueros in classe distribuunt »; et classe de formicas, in Apuleio, « formicarum classes »; et de equites, in Virgilio; etc. In linguas moderno nos habe classes in Zoologia et Botanica, in ferrovia, etc.

Vocabulo es affine ad G. *clêsis*, et deriva ex radice *cla* de *clama*, et in origine significa « convocazione ».

MENSURA PSYCHOLOGICO DE LINGUAS INTERNATIONALE

*Experimentos scientifico facto in Los Angeles, California, U. S. A.,
in januario 1930*

Scopo de Experimentos: Determina cum methodo experimentale si homo pote affirma que uno ex principale linguas internationale es « intellecto ad primo visu per omne homine civilizato ».

Observationes præliminare - Inventores omnes de linguas dicto internationales habe semper declarato que suo projectos es constructo super base scientifico. In tempore de projectos « a priori », homo justifica omne nota individuale cum excellentie rationes « logico », nam homo nondum detege que methodo scientifico es præcipue *experimentale*. Relativo successu de Esperanto ad satisfac aliquo necessitates immediato, et suo impossibilitate ad absolve functiones necessario de uno lingua internationale perfecto, jam es causa de multiplicatione, in ultimo 25 anno, de projectos simile, fundato non plus in uno internationalitate « logico », sed in principios internationale specifico, ut formula de Jespersen concernente maximo internationalitate de elementos de uno tale lingua, qui fi determinato per medio de dictionario. Sed nullo de isto projecto jam veni explorato cum rigoroso experimentos scientifico, ut illos exsecuto omne die in laboratorios de psychologia cum methodo experimentale-statistico. Tamen, si lingua internationale es necessario, et si homo accepta ut base que suo elementos debe es comprehenso ad primo visu ab majoritate de homines civilizato (secundum formula de prof. Peano), lingua ipso debe es explorato cum experimentos que i demonstra illo es in realitate comprehenso ab individuos typos de omne regione.

Si lingua proposito non es ita comprehenso, in toto aut in suo elementos, formula es vacuo.

Experimentos que me hic refer es facto in Los Angeles, per subjectos selecto cum maximo cura, nullo de quales es linguista de professione. Subjectos isto, excepto duo, es omnes cognito ad me in persona ab uno anno ad minimo. Omnes es de intelligentia medio aut superiore, mensurato cum experimentos Binet aut

Otis; occupa positiones bono aut superiore; pertine ad classe qui pote habe interesse pro uno lingua internationale, si uno bono lingua pote existe; cognosce nullo lingua internationale, et Esperanto solum de nomine. Quasi omnes cognosce plus aut minus uno lingua classico aut moderno extraneo. Me non sci ubi inveni uno gruppo qui melius repræsenta elemento americano prospero et intelligente, sed pote es facile obtine meliore resultatatus cum selige subjectos, in modo artificiale, ex studentes de universitates, qui in generale posside superiore aptitudines verbale.

Me invoca in modo particulare attentione de meo lectores non-americano super facto que omnes isto individuo es de intelligentia mensurato (*). Plure de illos es directores aut administratores in uno grande domo, ubi personas adhibito, ab præsidente ad famulo, jam es examinato ab psychologo professionale, et me cognosce resultatatus de examine. Si personas isto non comprehende uno lingua internationale, ad primo visu aut in plure hora, ut aliquos jam experimenta, es necesse reduc, et de multo, prætensiones ad internationalitate.

Materiale de Experimento

Nam scopo de experimento es de demonstra comprehensione ad primo visu, me ad omne subjecto da textus, in dactylographia, qui debe es translato, et adde aliquo indicationes linguistico. Pro Interlingua, me dic: «Vocabulos omnes de origine latino. Verbo sub forma de infinitivo latino, sine -re finale». Et nihil alio. Pro Ido et Esperanto, me da finales grammaticale (-a, -o, -oj, -as, -ar, etc.). Pro Novial (incluso solum in parvo numero de probas — vide tabula), ipso indicationes, sed plus amplo. Pro tres ultimo lingua, me indica que «Vocabulos aut radices es tracto ex diverso surgentes».

Textus es selecto post attento examine de suo constructione grammaticale et de suo natura quotidiano, et post eliminatione de plure repetitiones qui pote redde contextu nimis facile. Illos es tracto ex publicationes diverso, ut seque.

Ido. 43 vocabulo, sine computa illos qui se repete, ex *Idiste Français*, N. 49, pag. 49, pag. 129, par. 1:

(*) Id es, subjecto ad mensuras scientifico.

Ceno: postkontoro. Dope la pago-tablo, la kontoristino baraktas kontre senfin adiciono. La pordo apertesas; mezeva muliero eniras, la fizionomio di qua nultempe sucesos revelar, mem se el esus mortenda bi-centyaria, mezvalora intelekto. El avanca a la pago-tablo, apogas suo ventro sur ol, ed exploras manu-sako.

Interlingua. 52 vocabulo, ex *Schola et Vita* 1929, pag. 49:

Uno homine es condemnato ad quinque anno in carcere. Quando adveni in suo novo domo, debe appare coram direttore, que pone numero de interrogatione ad eo. «Et nunc,» domino dic ad ultimo de suo sermone, «nos i colloque super tuo labore. An te pote nece canna?» «Non, domino.» «Volve cigarros?» «Me habe nullo notitia.» «Conglutina saccos?» «Nec isto labore.»

Esperanto, 37 vocabulo (Me fac versione in Esperanto de continuatione de historia, in *Ido*, hic supra).

«Kien mi metis tian paperon? Mi vetas ke mi ankorau forgesis ghin post la horlogho.» Shi sekve eltiras el shia saka plenmanon de moneto, shlosilon, duonon da kombilo, malpuran naztukon kaj neuzeblan biletan de cinemo. Fine shi elprenas mandaton, kaj montras ghin al oficistino.»

Novial. 46 vocabulo, ex Jespersen, «An International Language».

Li empere kun sen maxim eminenti kavalieros venid self dar, e li du frauderes levad un brakie quasi tenanti kelkum, e dikted: «Vida!! Hir es li pantalone! hir es li frake! hir es li mantele!» e talim plusum. «Tum es tam lejeri kam tele de arance. On vud imagina ke on have nulum sur li korpore, ma tum es justim li avantage!»

Es evidente necessitate de aliquanto latitudine ut compensa differentias intrinseco inter isto textus diverso.

Individuos que fac experimento

Nos indica illos per numeros 1, 2, 3... 15, et de omne da: Sexu (M F), Ætate (a. = annos), Intelligentia (Int.), Educatione (Ed), Lingua extraneo cognito (Lin.: L. = latino, F. = français, H. = hispanico, T. = teutico, 0 = nullo), Conditione, Tempore de experimento (T.).

1. F; a. 16; Int. *trans superiore*; Ed. *trans superiore*; Lin. F. 3 anno, L. 5 a.; Studente; T. ½ hora (incluso Novial).
2. F; a. 19; Int. *trans superiore*; Ed. *trans superiore*; Lin. F. 4 a., L. 1 a.; Studente-scriptore; T. 25 minuta (incluso Novial).
3. M; a. 24; Int. *super medio*; Ed. *secundario*; Lin. H.; Telephonista; T. 10 min.

4. M; a. 40; Int. *superiore*; Ed. *inferiore*, stude ex solo; Lin. H (paucio), *Directore de succursale commerciale*, T. 2 h. 10 min.
5. M; a. 20; Int. *trans superiore*; Ed. *secundario commerciale*; Lin. H. 2 a.; *Computista*; T. 10 min.
6. M; a. 35; Int. *medio*; Ed. *medio*, Lin. 0; *Repræsentrante de commercio*; T. 55 min.
7. M; a. 32; Int. *superiore*; Ed. *medio*; Lin. 0; *Repræsentrante de commercio*; T. 9 min.
8. M; a. 22; Int. *trans superiore*; Ed. *superiore* (grande successu scholastico); Lin. 0; *Secretario particulare*; T. 20 min. (incluso Novial).
9. M; a. 20; Int. *trans superiore*; Ed. *commerciale*; Lin. H. *Dactylographo* (campione de celeritate); T. 10 min. (incluso Novial).
10. M; a. 36; Int. *superiore*; Ed. *inferiore* (stude ex solo); Lin. 0; *Directore-redactore de diurnale*; T. 14 min.
11. M; a. 35; Int. *superiore*; Ed. *super medio*; Lin. F. 2 a., T. 1 a., L. 1 a.; *Assistente in directione* (commercio); T. 18 min.
12. M; a. 33; Int. *super medio*; Ed. *medio*; Lin. L. 2 a.; *Directore de succursale de commercio*; T. 2 hora.
13. M; a. 24; Int. *trans superiore*; Ed. *superiore*; Lin. F., T. 5 a., H. 2 a.; *Stenographo*; T. 12 min. (2 proba).
14. M; a. 30; Int. *brillante*; Ed. *optimo* (universitario); Lin. H., in modo currente; *Directore de uno schola municipale*; T. ½ hora.
15. M; a. 31; Int. *brillante*; Ed. 2 *diploma universitario*; Lin. 0; *Psychologo de professione; directore de personas adhibito in grande stabilimento*, T. 22 min.

Tabula statistico de resultatus

In primo columna es numero de identitate de personas qui participa ad experimento.

Omne lingua es analyzato in 3 columna.

In I, es numero absoluto de vocabulos diferente recognito in omne lingua per singulo individuo, comparato cum totale de vocabulos diferente: p. ex, in Ido es 43 vocabulo diferente pro experimento, de que subjecto N. 1 recognosce 14, id es 32.6%. Isto procentum es in II columna, dum in III es procentum de

sensu intellecto in fragmento lecto, ex relatione de omne individuo.

Sæpe existe uno differentia inter procentum de *vocabulos* interpretato in modo exacto et procentum de significato totale. Hoc es effectu de importantia relativo de vocabulos. P. ex., in Esperanto et Ido, sæpe es intellecto solum vocabulo « la »: hoc da 2.3 aut 2.7% de vocabulos, sed nihil de sensu.

Nulla deductione es facta de vocabulos indicato cum falso sensu; sed quando isto falso sensu redde falso sensu de toto fragmento, hoc resulta ex procentum de sensu.

Omne de primo 12 subjecto recipe textus in Ido, Interlingua et Esperanto, sed non semper in isto ordine. Specimine de Novial es dato post ad solo subjectos qui habe obtento resultatus superiore. In fine, ad subjectos 13, 14, 15, adjuncto per petitione de alio personas qui cita illos quale individuos de intelligentia et de educatione brillante, veni præsentato aut 3 primo textu, aut 2 aut 3 de 4 textu.

Aliquo individuos, qui jam promitte de fac isto experimento, recipe et tene textus plure die et septimana, post recusa, nam reputa experimento « nimis difficile ». Es etiam propter hoc que omnes 4 textu non es dato ad omnes subjectos.

	Ido			Interlingua			Esperanto			Novial		
	Vocabulos	Sensu		Vocabulos	Sensu		Vocabulos	Sensu		Vocabulos	Sensu	
	/43	%	%	/52	%	%	/37	%	%	/46	%	%
1	14	32.6	0	46	88.2	100	7	18.9	0	41	89.1	95
2	27	62.8	0	49	94.2	100	9	24.3	0	33	71.8	50
3	1	2.3	0	15	28.8	25	2	5.4	0	—	—	—
4	7	16.3	0	19	36.5	0	4	10.8	0	—	—	—
5	1	2.3	0	16	30.8	0	0	0.0	0	—	—	—
6	2	4.6	0	8	15.4	0	2	5.4	0	—	—	—
7	7	16.3	0	25	48.0	10	3	8.1	0	—	—	—
8	12	28.0	0	25	48.0	10	4	10.8	0	19	41.3	30
9	1	2.3	0	30	57.6	10	1	2.7	0	16	34.8	10
10	2	4.6	0	7	13.5	0	2	5.4	0	—	—	—
11	5	11.6	0	32	61.5	50	3	8.1	0	—	—	—
12	6	14.0	0	15	28.8	5	0	0.0	0	—	—	—
13	—	—	—	42	80.8	85	—	—	—	9	19.6	5
14	18	41.8	0	38	73.0	70	5	13.5	0	—	—	—
15	13	30.2	0	39	75.0	60	—	—	—	17	37.0	10

Tabula de resultatus medio

In I columna es nomine de lingua; in II, quot individuos participa ad experimento; in III, numero de vocabulos bene intellecto (sine deductione de illos falso-intelecto); in IV, procentum relativo; in V, procentum de comprehensione de sensu de toto fragmento.

<i>Ido</i>	14	8.25/ 43 id es	19.26%	0%
<i>Interlingua</i>	15	27.00/ 52 id es	52.00%	35%
<i>Esperanto</i>	13	3.2 / 37 id es	10.30%	0%
<i>Novial</i>	6 (electo)	22.2/ 46 id es	49.00%	33%

Nota-bene. Isto gruppo repræsenta omnes individuos qui participa ad experimento. 15 qui participa ad experimento de Interlingua es uno gruppo mixto; contra, 6 qui participa ad illo de Novial es selecto. Subjecto N. 13 non experimenta Esperanto nec Ido, et subjecto N. 15 non Ido. Tabula sequente es, ergo, plus æquo. N. 13 es omisso.

Tabula de medios ex gruppos comparabile

(Columnas ut in Tabula præcedente).

Gruppo I.

13 subjecto qui exsequo experimento in Ido, Interlingua et Esperanto (id es, omnes subjectos, minus N.s 13 et 15).

<i>Ido</i>	8.00/ 43, id es	18.6%	0%
<i>Interlingua</i>	25.00/ 52, id es	48.0%	27%
<i>Esperanto</i>	3.23/ 37, id es	8.7%	0%

Subjectos de isto gruppo, que comprehendit illos qui attingit meliorem resultatum in omnibus linguis, habet, ergo, intellecto Interlingua 2 ½ vice melius quam Ido, 5 ½ vice quam Esperanto, pro vocabulis; et melius sine comparatione pro sensu.

Gruppo II.

5 subjecto (maximo brillante), qui participa ad experimentos Ido, Interlingua et Novial. 4 de illos participa etiam ad experimento de Esperanto. Illos es N.s 1, 2, 8, 9, 15.

<i>Ido</i>	13.4/ 43, id es	31.2%	0%
<i>Interlingua</i>	37.8/ 52, id es	72.7%	56%
<i>Esperanto</i> (4 individuo)	5.25/ 37, id es	14.2%	0%
<i>Novial</i>	25.2/ 46, id es	54.8%	40%

Nota. Si nos include subjecto N. 13, qui fac experimento de

Novial et Interlingua, resultatu fit meliore pro Interlingua de 1.3% pro vocabulis et de 5% pro sensu, et resultatu pro Novial fit de 6% minus pro vocabulis et de 7% minus pro sensu, quod auge differentia inter Interlingua et Novial de 7.3% pro vocabulis et de 12% pro sensu in favore de Interlingua.

Vocabulos intellecto in modo falso

(*Internationalitate negativo*)

Auctores de linguis internationale, cum negligit documentos psychologico qui solo pote comprobat suas theorias, habet illusionem que suo vocabulo est internationale, quia istos, aut suo elementos, existit plus aut minus in dictionariis nationale. Nunc, isto experimento monstrat que existit etiam uno *internationalitate negativo*, illo de formas ex que deriva confusione.

Quale que est surgente de isto errore, si nos computat illos in debito de translationes, creditos fit quasi reducto ad zero. In sequente elenco est omne de isto vocabulo male-intelecto, qui sæpe jam habet effectum de altera toto sensu de uno fragmento. Nos adde versionem F. et A. (versionem anglo est illo que subjectos dat) et numero de subjectos qui errat, ut homo pote verificat, in primo tabula, educatione et intelligentia de omne.

IDO

- postkontoro*: afterward (1) - ensuite; past history (8) - raconter du passé; postcards (12) - cartes postales;
- dope*: dope (12) - narcotiques;
- pago*: page (6, 11);
- iablo*: picture (4) - tableau;
- kontre*: -kontoro (4);
- apertasas*: accessories (8) - accessoires; represents (9) - représente;
- fizionomio*: -name (1) - -nom;
- revelar*: revel (3) - faire la noce;
- mezvalora*: marvelous (7) - merveilleux;
- apogas*: before (7) - avant;
- ventro*: 20 (4); go (7) - venir ou aller;
- sako*: sake (4, 7) - pour l'amour de;
- manu-sako*: manuscript (8, 11).

INTERLINGUA

- coram*: the Koran (4) - le Koran;

ad eo: as follows (11) - comme suit; about him (13) - à son sujet;
sermone: sermon (3, 4, 5, 6, 9, 12, 14);
nunc: nun (4) - nonne;
domino: Lord (3, 6) - le Seigneur; priest (4) - prêtre; mask (8) -
 masque;
i: I (11) - je;
colloque: college (4);
volve: smoke (3, 4, 5, 7) - fumer; wish (11) - volonté.

ESPERANTO

forges: forged (1) - a forgé; go forth (7) - aller de l'avant;
da: give (1) - donner;
neuzeb: new (1) - neuf;
kien: what (3) - quoi (H. quien).

NOVIAL

du: of the (8, 13) - du;
ma: my (8) - ma;
dar: give (2) - donner (post correcto);
tenanti: tenants (8, 13, 15) - locataires;
mantele: shawl (8) - chale (H. mantilla);
levad: left (2) - laissé;
vida: life (9) - vie (H. vida); come (15) - venir; hurrah! (13).
lejeri: rapid (H.) (9);
kun: come (9) - venir;
kam: came (13) - venu;
avantaje: advance (15) - avancer; revenge (13) - revanche;
empere: empire (13).
kavalieros: soldiers (13) - soldats;
frauder: women (13) - femmes (T. Frau);
justim: justice (13).

Vocabulos qui « debe » es intellecto (secundum formula de Jespersen) et in experimentos non veni intellecto

IDO: — *sako* (maximo parte de subjectos non comprehende; 2 tamen comprehende *saccos* in Interlingua, sed explica que *sako* es simile ad « *sake* », sed non ad « *sack* ». Vide etiam elencho de vocabulos male-intellecto).

adiciono (2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 15). (Etiam subjectos maximo intelligente non recognosce isto vocabulo et nec quando illo es

pronuntiato ab me post experimento. *d* simplice et *c* destrue in toto « *modello* » habituale de suo vocabulo nationale).

valora (in mezvalora, etiam quando me extrahe *-valor-*, vocabulo anglo, sed in significatione de « valoure », « courage »).

fizionomio (1, 3, 4, 5, 7, 14, 15. (Etiam psychologo professionale non recognosce vocabulo sub isto orthographia, nec quando, post, me lege illo cum voce alto).

tablo (3, 5).

INTERLINGUA: — *colloque* (3, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 14) — *carcere* (3, 5, 6, 7, 10, 12) — *directore* (5, 12) — *labore* (5).

sermone (10; maximo parte de alios verte in « *sermon* ». Vide alio elencho).

notitia (3, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 15 — etiam quando post me lege illo. Uno aut duo dic que illo « es simile ad *notice* », sed que ex illo non resulta sensu).

ESPERANTO: — *forges* (2, 3, 5, 6, 8, 9; vide etiam elencho de vocabulos male-intellecto).

NOVIAL: — *self* (8, 9, 13, 15, id es 4 super 6 qui fac experimento, et es illos maximo intelligentes de gruppo totale. Cetero duo dubita de suo versione et, ad experimento finito, pone ad me aliquo quæstiones. Omnes explica, in terminos quasi identico, que homo « *non crede* de inveni illo vocabulo », aut que « Es nimis evidente; me puta de habe errato » (N. 15). N. 8 dic: « Quo modo homo pote *sci de quid se age?* Si me non cognosce omnes linguas, quomodo pote *sci* que non existe alio lingua ubi ipso vocabulo « *self* » existe cum differente sensu? » — Es ut pro vocabulo *dope* in textu Ido, que uno de subjectos verte, sine hæsitia, in « *dope* » (id es, narcoticos, vocabulo multo uso, et in plure simile sensu, in America), dum alios hæsitia et in fine dic: « Illo pote es vocabulo anglo *dope*; sed posito inter vocabulos de aspectu tam differente, illo pare extra-loco. Alios adde; « Illo i ad pote es vocabulo anglo *self*; sed nam nos in isto casu non dic *self*, sed *himsself*, me reputa que es alio vocabulo ». Uno aut duo proba idea de *salv-ation*, sed renuntia ad ipso. — Ecce, ergo, « *reductio ad absurdum* » de formula de internationalitate).

quasi (1, 8, 9, 13, 15 — 5 super 6). Uno verte « *fake* » (dolo, fraude), sed sensu non corresponde.

In quale modo sensu es intellecto

Sine ullo exceptione subjectos declara de habe nihil comprehenso, in modo absoluto, ex Ido et Esperanto. « Es Sinense », dic quasi omnes. Et nam scriptos es numerato, sine nomine de linguas, plure crede, et dic ad me, que « lingua plus facile » (et vol indica Interlingua) debe es Esperanto.

Etiam in Interlingua, sensu varia ab 100% ad ridiculo. « Uno presbytero (domino) et une monacha loque cum uno labore (labore) de Ecclesia romano et de Corano (coram). » — « Uno presbytero aut seniore (domino) interroga uno agricola aut servo ». (N. 3) — Aut « Religione ». — In Novial, illos qui non comprehende vocabulo « *empere* », non recognosce historia de Andersen aut uno parte importante.

Conclusiones

1. Nec uno de linguas examinato es « comprehenso ad primo visu per homine civilizzato ».

2. Es falso affirma, ut fac Jespersen, que « vero regula pro determina internationalitate de uno vocabulo aut de uno radice es de calcula numero de personas qui *cognosce ipso ex suo lingua materno* », nam es falso affirma que uno vocabulo quaecumque, extra suo contextu, es recognito etiam per qui debe cognosce illo. Es falso affirma que « Uno vocabulo ut *blind* es immediato recognito per plus quam 200 millione de homines ». Isto es vero solum in contextu nationale, ut comproba facto que in isto experimento plure subjectos non recognosce suo vocabulo nationale *self*. Ratione es puro psychologico, et indica, per incidente, que lingua internationale debe es composito ab psychologos et non ab philologos: in effectu *nos recognosce quod nos attende*. Constructores de linguas debe incipe cum stude psychologia de Gestalt et suo systema de aptitudine « prompto ad recognosce ». Plure de isto subjectos exprime idem idea in terminos minus scientifico, quando homo monstra sensu de *yar-a* in Ido, de *self* in Novial, de *volve* in Interlingua. Adultos recognosce vocabulos sub forma de gruppos unitario, et isto gruppos in gruppo-phrasi. Solum uno linguista pote recognosce in uno gruppo suo elementos individuale.

3. Plus uno lingua es homogeneo, melius suo elementos es recognito, nam tunc illos occupa loco in uno « gruppo de expectatione » (expectation pattern). Hoc es etiam pro homogeneitate etymologico, qui in Interlingua crea minimo confusione, et pro homogeneitate grammaticale, ut in Esperanto. Uno vocabulo ut « *self* » inter vocabulos cum finales grammaticale, ut « *eminent-i kavalier-os* », habe aspectu insolito. Es vero que omne lingua nationale contine vocabulos extraneo; sed illos es introducto primum in contextu extraneo, ut jam eveni de *sports*, qui post transi in loquela nationale.

4. Homogeneitate se applica etiam ad sensu, et mutatione de sensu classico ad moderno auge difficultate de Interlingua, ut in vocabulos *domino*, *sermone*, etc., difficiles ad verte.

5. Ido et Esperanto pote es melius comprehenso ad primo visu cum usu plus frequente de linea de unione, ut in *postkontoro*, *naz-tuko*, etc., quod permette saepe de recognosce origine nationale de uno ex elementos.

6. Orthographia phonetico impedi de recognosce vocabulos nationale, dum orthographia etymologico facilita recognitione. Omnes apprehende orthographia in schola, sed solum linguistas et stenographos apprehende phonetica; et ipso subjectos de experimento qui es stenographos non recognosce vocabulos in orthographia phonetico, ut *fizionomio*, *intelekto*, *sucesos*, *adiciono*. Plure que jam recognosce *saccos* in Interlingua, non recognosce *sako* in Ido et in Esperanto, etiam quære in illo alio sensus. Suppressione de duplo consonante muta non solum aspectu de vocabulos, sed etiam, pro Anglos, *pronuntiatione de vocale praecedente*.

7. Suppressione arbitrario de duplo consonante, ultra mutila vocabulos que, sine suppressione, homo pote recognosce ut nationale, reduc ad dimidio numero de radices internationale. Es ergo necessario construe, in suo loco, vocabulos qui es arbitrario. In idem modo que homo reduc ad 5 numero de vocales, et supprime maximo parte de diphthongos, principio phonetico conduce ad vocabulario toto arbitrario. Isto es difficultate principale de linguas artificiale, qui redde hodie illos *plus* difficile quam linguas naturale, ubi homo habe ad minimo uno æquo probabilitate de recognosce plure mille vocabulo de suo materno lingua.

8. Sub aspectu morphologico, vocabulos de linguas Europæo repræsenta uno *commune origine* (Indo-Germanico aut Ario) cum *evolutiones divergente*. Similaritate non es ergo que in formas

originales, et formas nationale da solum divergentias. Forma commune de 8 es *octo*, dum *ot* aut *ok* es electione arbitrario de formas moderno evoluti, qui nihil habe de internationale.

Quid remane de formula de Jespersen?

Nos pote affirma que uno vocabulo, in uno contextu in lingua internationale, es recognito in lectura per omne individuo, ad lingua materno de que vocabulo pertine, *solum si* omne conditione indicato infra es realizato. Es necesse:

1. Que vocabulo es de habituale vocabulario de subjecto. P. ex., vocabulo anglo *hebetude* non es recognito per Anglo aut Americano de educatione medio, nam illo non fac parte de suo consueto vocabulario de 15.000 vocabulo, et si ipso individuo pote multo bene lege illo vocabulo in suo lingua, sine pete sensu.

2. Que individuo es edocto de natura de lingua composito, et de omne particulare qui seque.

3. Que omne vocabulo es tracto tale quale ex lingua naturale, cum suo orthographia et sine mutationes phonetico.

4. Que vocabulo veni reproducto tale quale, sine flexiones grammaticale, præfixos, suffixos, aut mixtione cum alio radices.

5. Que vocabulo existe solum in uno lingua nationale, aut si existe etiam in alios, que illo habe idem sensu; et que illo habe uno solo sensu in omne possibile contextu.

Ut exemplo de vocabulos qui posside omnes isto conditiones, homo non inveni forsan que nomines de historia naturale, ut in Anglo: *pomegranate*, *lemon*, *banana*, *goat* (et me non es certo que aliquo de isto vocabulos non habe etiam diferente sensu in alio lingua que me ignora). Vocabulos que homo cita plus frequente ut internationale non es tale que in casu raro. P. ex., vocabulo anglo *sport*, ultra suo sensu internationale, habe in anglo sensu biologico de «individuo qui differ in modo radicale ex suo stirpe».

Homo non pote in nullo modo affirma que uno vocabulo aut uno radice i es recognito, etiam per uno individuo intelligente, educato et edocto, si vocabulo es in uno textu internationale post es *deformato*, aut per orthographia phonetico (et præcipue per phonetica de uno systema linguistico qui non es suo proprio), aut per adjunctione de præfixos et suffixos, aut per suo conjunctione ad alio radice, aut per electione de uno solo de suo

multiple sensus (ut, p. ex., vocabulo L. *domino*, qui suggere uno *seniore*, uno *veste* et uno *joco*); aut si vocabulo es aut pote es, in idem tempore, in alio lingua.

Charactere internationale de uno vocabulo proposito non pote es stabilito que per methodo psychologico experimentale, qui consiste in experimenta omne vocabulo, præfixo, suffixo et terminatione grammaticale, in omne genere de contextu, cum individuos de omne nationalitate, de intelligentia cognito et mensurato, et de educatione medio aut superiore.

Omne alio methodo pro construe uno lingua es arbitrario et anti-scientifico.

Et homo i detege, sine dubio, que es multo plus facile que omne individuo apprehende illo 3000 vocabulo anglo que suffice ut comprehende isto lingua, *jam internationale*.

Hollywood, 536 North Laurel Avenue (California, U. S. A.).

PAULO D. HUGON.

(Versione ex textu in lingua franco).

Nota. — In textu Novial, secundo vocabulo es «*empere*», dum debe es «*emperere*». Et nam isto errore es etiam in textu de experimento, es necesse considera illo. Tres subjecto jam intellige «*imperatore*»; cum forma exacto, forsan etiam cetero tres intellige recte vocabulo ipso, quod auge de circa 1 % resultatu pro Novial. Facto demonstra damno de duplicatione de syllabas, qui sæpe evanesce in impressione.

P. D. H.

PRO TOLERANTIA ET CONCORDIA

«*Société per un lingue international auxiliari*»
in Dania.

(In Occidental).

Secun suggestion de sr. Croessmann yo vole informar vos pri li foundation de un neutral «*Société por un L. I.*» ci in Dania. Yo misse vos in sam tēpor un traduction del programma de labor del societē. Ti ci es fundat secun li iniciative de sr.etta Gunvar Mönster, ancian secretaria de Dan Ido-Federation, dissoluet in li ultim verne. In li comité de labor, quel directe li societē,

prof. Jespersen e li secretario, sr. Haislund, representa Novial e sr.etta Mönster Ido. Li representant de Esperanto es librero M. Blicher, membre de « Lingva Komitato ». In fine yo self representa Occidental. (Adherentes de Interlingua, secun quant yo save, ne trova-se in Dania). Inter li lingualmen neutral membres del comité es li president, professor universitari, dr. phil. Harald Bohr (matematico) e li filolog dr. phil. S. Blöndal e li geolog dr. phil. Victor Madsen. Li scop del societé es adtraer li support al idé de un L. I. de persones interessat pri li idé, ma ne volent adherer a un singul systema.

Yo usa li occasion por dir vos que yo apprecia li tendentie de vor revùe a tolerantie inter li systemas. Secun mi opinion un tal tolerantie e, si possibil, collaboration have grand valor por nor idé.

Köbenhavn.

JAN CASSE.

Programma de labor

del « *Société per un lingue international auxiliari* »

Li « *Société per un lingue international auxiliari* », fundat ye un reunion li 10. octobre 1929, have li scope laborar sur neutral base por li realisation de un lingue international auxiliari. Pro su neutralità li societé ne anticipatmen prende partie por alcun ex li proposit systemas de lingue international.

Li societé acte per:

A - Un comité de labor.

B - Un burò de information al disposition del publica e del comité de labor.

C - Li membres.

Li ovres del comité de labor va esser:

partli per actività de clarification avigilar in vast circles li comprension del importantie de un lingue international,

partli comunicar con altri organisationes intra li movement por un lingue international por promoer per commun actività li scope del societé.

Li societé intente laborar por que li idé de un lingue international a su tēmpore mey esser presentat coram li Societé del Naciones, por que ti ci mey decider pri adoption e introduction de un universalmen reconosset lingue international auxiliari.

Li annual contingente del membres del societé es 2 coronas. Adhesiones es acceptat del Burò de information del societé, Sundvej 6, Hellerup.

(*Ex li dan originale trad. in Occidental* JAN CASSE).

Nos es multo læto de constitutione de neutrale « Societate pro lingua internationale auxiliare » in Dania, et — toto corde — augura ad illo labore vero concorde et maximo fecundo, pro triumpho de nostro commune ideale, cum spe que exemplo fi imitato in alio regiones.

LES ULTIM MOMENT IN LA CONTINENT ATLANTIA.

Un original text in la natural international lingue

GLOTT de V. PETRACHEVITCH (1918)

La tot Atlantia av be (°) inundat de la Ocean. Les monte gja av be apparent quasi plüres insul. Les arborose monte-declivitet plus ac (¹) plus av immers intro la aque. Tàmen les buclose àrbor-càpit av continuat murmur allegre. Isole un pin-arborette, qui av vegetat sùper un monte-cùlmin, av be apparent funebre (²). It av meditat: « Ergo be posit sùper la màxime hoh (³) cùlmin. Quum la aque chall (⁴) sepult tot les altru àrbor, tum mies branche-manu chall continuat tens ex la aque ad les ciel. Les ùltim avie sùper mies manu chall preparat sies ale por deaviat. O! ego est la màxime felice ex tot les existent qui non possess les ale ». At it av be la màxime funebre inter tot les àrbor, ques av be ligat (⁵) per plüres ràdice ad la terre qua be condamnat. At plüres hom, plüres existent sen ale, tàmen con ànim aviativ, av habitat sùper tes insul. Ells av be conscient of la fatal finition. Ells av be apatic at silent. Isole un juna (⁶) non av be potent satis-conversat con (⁷) sia amato:

« O que bon est que tu non est un àngel a du blanc ale: tu non chall deaviat de mi por attinct la solne (⁸), quum mia gjur-

(°) A. *be*, R. *byt'*, T. *bin*, *bist*. — (¹) L. *ac*, *et*. — (²) Variant: *trauric*. — (³) A. *high*, T. *hoch*. — (⁴) A. *shall* (GLOTT *ch* = A. *sh*). — (⁵) Variant: *snurat*. — (⁶) A. *young*, F. *jeune*, T. *jung*, R. *jünji*, fem. *júnaja*. (GLOTT *j* = T. *j*). — (⁷) Variant: *co*. — (⁸) A. *sun*, R. *solnce*, T. *sonne*.

ne (°) chall be extinct. O que bon est que tu non est un demon: tu non chall deaviat de mi por encontre la noct. Tu es un hom: tu non chall abandonat mi in mia ùltim hor... O que bon est que tu est un hom! ».

(°) Variant: die (GLOTT gj = F. j).

Isto breve scripto — interessante tam per forma, quam etiam per fabula — es tracto ex brochure hectographico et multo raro, scripto in russo, super systema cosmoglottico Glott de ingeniario-metallurgo Vladimir Petrachevitch, fato de qui es incognito ab 1918 usque ad nunc. Systemas de isto auctore es multo interessante, sed pauco cognito ad cosmoglottistas (etiam in nostro terra). Me habe publicato articulos super structura de secundo systema de Petrachevitch — « glott de v. petracévite. (script in etem) » — in « Kosmoglott » 1922, N. 9, p. 51, et super structura de primo systema — « Glott » in « Mondo » 1927, N. 3, p. 19.

N. YUSHMANOV.

PUBLICATIONES DE SOCIOS:

Ing. ETTORE THOVEZ, *La Meccanica dell'Universo*. La materia, il moto, l'energia, la gravitazione, l'inerzia, la carica elettrica, l'atomo, il vortice, l'irradiazione, l'astronomia atomica e l'astronomia celeste. Torino 1929.

Prof. G. PAGLIERO, *Come si usano i logaritmi*. Torino, Paravia, 1930.

GINO LORIA, prof. R. Università di Genova, *Curve piane speciali, algebriche e trascendenti*. Milano, Hoepli, 1930.

M. CIPOLLA, prof. Univ. Palermo, *La Matematica elementare nei suoi fondamenti nei riguardi didattici e negli sviluppi superiori*. Palermo, 1929.

L. SIRIATI, prof. R. Istituto magistrale, Milano, *Lezioni di Fisica*. Milano, Vallardi.

E. MACCAFERRI, Preside R. Istituto Tecnico, Piacenza, *Un lago da prosciugare: il Trasimeno, et Per la riforma delle scuole professionale e medie* — ex « Annuario del R. Istituto Tecnico di Piacenza », Vol. V, 1930.

Directore responsabile: NICOLA MASTROPAOLO

Off. Grafiche Campanati e C. - Via Trivulzio, 28 - Milano

ISTITUTO PRO INTERLINGUA

Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1930 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: Nicola Mastropaolo

ANNO V

APRILE-MAJO 1930

N. 4-5

REDACCIONE ET ADMINISTRACIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - Italia

QUOTA DE ASSOCIACIONE AUT SUBSCRIPTIONE (minimo):

	Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22	
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	» 20	» 28
» DE PROPAGANDA	» 40	» 60

INDICE

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 81-102.

G. PEANO: *Studio de Linguas* — S. DICKSTEIN, Varsavia, Universitate: *Aliquo sententias de Bernardo Bolzano* — C. VERDE, Milano: *Puero in opinione de populos et philosophos antiquo* — L. ERRERA, Torino, et N. M.: *Interlingua et Operes literario* — B. PERRONE, Torino: *Pro docente, pro alumno* — F. AGNELLO, Cefalù (Sicilia): *Femina in mundo romano*.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 103, 104, 114.

Officio int. pro Pace — Comitatu de protectione ad infantia (S. d. N.) — Congressu de educatione familiare — Associazione pro protectione de infantia. ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 105-135.

H. K. CROESSMANN, Duquoin, Ill: *Oratione in Gettysburg per A. Lincoln* — L. MASCARELLI, Torino, Universitate: *Glacie sicco* — V. BERNARDI, Torino, *Evolutione in cognitione de luce* — P. Quarra, Torino: *Aviacione* — E. BIANCHI, Milano, R. Observatorio: *Ultra Neptuno?* — L. VOLTA, Torino, R. Observatorio: *Planeta transneptuniano* — N. M.: *Specimines de Versiones poetico* — F. C. VAN AKEN, Oud Gastel (Hollandia): *Rafflesia, Legenda arabico, Amicitia, Ex diferente fonte* — *Ex vita de vulpe* (ex J. B. Pinth).

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 136-160.

Necrologio: R. Panebianco — G. Peano: *Questiones de Interlingua* — V. G. CAVALLARO, Cefalù (Sicilia) — *Villa Peano* — IALA: *Conferentia de investigationes linguistico* — A. MICHAUX, Boulogne s. M.: *Experimente de S. Hugon in Los-Angeles* — N. M.: *De intelligibilitate et de facilitate de L. I.* — J. WEISBART, Nürnberg: *Mundi-Lingua?* — *Bibliographia*.

LIBROS ET OPUSCULOS, pag. 102, 106.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Presidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row London E. C. 4.

» H. BYLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square,
London W. 2.

Quota annuo de associatione, in Italia L.it. 16, extero L.it. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe «Schola et Vita,» organo de Academia pro Interlingua.

ApI (*Academia pro Interlingua*) habe origine in congressu de München, anno 1887. Primo præsidente es Schleyer, que in 1879 publica Volapük. Volapük adopta vocabulos ex linguas principale de Europa, in orthographia speciale, et grammatica artificiale, de mirabile regularitate. Sex hora suffice pro lege et scribe Volapük cum auxilio de suo vocabulario.

Academia, sub directoré prof. Kerkhoffs in Paris, anno 1887-1892, simplifica grammatica. Sub direttore ing. Rosenberger in Petroburgo 1893-1898, et rev. Holmes in New York 1899-1908, applica principio de internationalitate maximo ad vocabulario. Qui cognosce uno lingua de Europa, intellige lingua de Academia ad primo visu aut quasi.

Prof. Peano, post 1903, publica libros de mathematica in «latino sine flexione», et Academia in 23 XII 1908, nomina illo socio et direttore. In 1910 Academia redde ingressu libero ad fautores de omne forma de lingua internationale.

Academia post 1912 consilia pro Interlingua: *vocabulario internationale, orthographia latino.*

Exemplo: *ad, in, et, non, decem*; thema ablativo *rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno*; nominativo *prisma, nos, vos, duo, qui*; *que ex quem*; imperativo *ama, habe, scribe, audi, es, fi*; irregulares *imita, vol, pote.*

Qui ignora latino, pote lege et scribe Interlingua, cum solo auxilio de vocabulario latino ad uso de schola, per regulas sequente:

Vocabulario latino contine in ordine alphabetico vocabulos *ad, in, decem*, et nominativo *prisma, duo*....

Vocabulario latino da duo forma de nomine «rosa rosæ» «dens dentis»: nominativo et genitivo. Si genitivo termina in *-ae, -i, -is, -us, -ei*,

thema (ablativo) termina in *-a, o, e, -u, -e.*

Adjectivo: «Novus nova novum»; thema-ablativo *novo.*

«Brevis breve» thema-nominativo neutro *breve.*

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO V

APRILE-MAJO 1930

N. 4-5

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - Italia

STUDIO DE LINGUAS

Homine in suo familia disce primo lingua, aut dialecto, idioma, que suffice pro relationes in suo urbe.

Sed illo debe stude lingua nationale pro lege diurnales, libros, et scribe litteras. Pro isto scopo suffice schola elementare. In omne lingua nationale existe libros de omne scientia, arte et litteratura; studio de lingua extero es inutile ad majoritate de publico.

Latino et græco es utile pro cognosce origine et valore de vocabulos in nostro lingua. Cultores de scientia loque semper græco; medico dice *ophthalmia, otite, rhinite, odontalgia*, pro morbo de oculos, aures, naso, dentes. Pro isto scopo non es necessario de stude Homero, ubi inter decem et centum vocabulo, uno solo es utile ad nos. Jam etymologia es iudicato scientia fallace, sicut astrologia. Ex astrologia nasce astronomia, et etymologia hodie es scientia exacto, et facile. In omne lingua existe vocabularios etymologico magno, et alios scholastico. Inter vocabularios scholastico italiano me cita Petrocchi, Capuccini... Vocabulario que deriva *logarithmo* ex *algorithmo*, et confunde *ellipse* cum *helice* habe valore negativo.

In studios superiore, sæpe es necessario de consulta libro in lingua extero, de que non existe versione in nostro lingua. Qui cognosce uno lingua neolatino, p. ex. italiano, pote lege sine diffi-

cultate libro in alio lingua neolatino, franco, hispano; in raro casu suffice consulta vocabulario minimo de 2000 voce. Vocabulario medio habe 20,000 voce, et vocabulario amplo quasi 100,000. Si ab vocabulo italiano nos ascende ad latino, et inde descende ad alio lingua neolatino, nos interpreta subito multitudine de vocabulos. Regula que ad latino *f* initiale responde in hispanico populare *h*, permite de recognosce in latino *faba facere facto farina fata ferro fico filio folia formica furno* voces hispano *haba hacer hecho harina hada hierro higo hilo hijo hoja hormiga horno*. Isto methodo etymologico es multo utile pro stude linguas: sed raro grammatica et vocabulario bilingue cita correspondentias tam importante.

Pro lege libro de scientia in lingua anglo, non es necessario de seque schola per plure anno. Anglo es mirabile pro simplicitate de grammatica; quasi omne vocabulo es scripto invariato in vocabulario anglo; majoritate de vocabulos in libro de scientia es latino-græco, et internationale; suffice vocabulario minimo pro pauco vocabulo, que nos non intellige ad primo visu. Quasi omne die me consilia ad studentes libros de mathematica in anglo; et studente, que non cognosce anglo, subito verte libro in italiano. Studio de linguas factio in schola terre discipulos.

Voces de anglo populare, que non deriva ex latino, habe in generale cum latino origine commune in indo-europæo. Regulas pro correspondentia de consonantes, noto sub nomine « lege de Grimm », es multo utile pro recognosce vocabulos germanico et slavo. Per ex. latino *p* responde ad anglo *f* in vocabulos latino *pater pauco pede pelle pisce portu pullo*, anglo *father few foot fell fish ford foul*. Isto regulas tam importante et utile pro studio de linguas, es scripto in pauco libro ad usu de schola.

Si libro que nos debe lege es in teutico (deutsch, germanico moderno), problema es minus facile. Grammatica es complicato; regulas de concordantia, per ex., de genere, non interessa lectore; sed longo parte de grammatica es necessario pro inveni vocabulos in vocabulario. Lingua teutico contine numeroso vocabulo latino internationale, sed multo minus quam anglo; et hodie teutones exclude vocabulos latino, et fac Verdeutschung, id es teuticiza-

tione de teutico. Per exemplo, *oxygenio* es teutico *Sauerstoff*, et si existe acidus sine oxygenio, *Hydrogenio* es *Wasserstoff*; sed symbolos O, H es internationale.

Lingua russo habe alphabeto speciale, que subito repelle lectore de Europa occidentale; suffice quinque minuta pro vide quod alphabeto russo es græco pauco deformato, et pro lege in libro de mathematica vocabulos *geometria algebra differentiale integrale etc.* Sed necessitate de lingua russo es raro.

Existe periodicos de mathematica in lingua japonico, sed articulos es quasi semper in uno lingua de Europa.

Ergo non es difficile de lege libros de scientia in omne lingua de Europa, cum auxilio de parvo vocabulario.

Pro itineres, viatore in regione extraneo compone lingua sine grammatica de typo: « io volere comperare questo; quanto costare? » et cum 100 vocabulo fac se intellige ab publico.

Nunc nos considera ultimo problema linguistico. Nos vol publica libro aut articulo de characterere internationale, per ex., de scientia. In quale lingua conveni de scribe?

Latino, vero lingua internationale in seculos præterito, hodie es de usu semper plus raro. In ultimo seculo, ad latino succede franco quale lingua internationale. Hodie prædominio es ad anglo, lingua plus diffuso. Lingua teutico es notabile per quantitate de publicationes.

Uno libro in lingua secundario non obtine diffusione ex suo natione. Si es importante, pote es publicato versione in uno lingua principale.

Publicatione de libro in lingua extraneo es difficile; lingua debe es exacto per vocabulario, grammatica, syntaxi, quod exige plure anno de studio. Et libro in lingua extraneo recipe pauco diffusione in patria.

Surge plure lingua cum nomine universale; tale Volapük de 1879 et Esperanto 1887; sed hodie tale lingua es minus noto quam ultimo dialecto in mundo.

Leibniz, anno 1646-1716, stude lingua rationale: « nominum casus semper eliminari possunt; discrimen generis nihil pertinet

ad grammaticam rationalem; personæ verborum possunt esse invariabiles; careri etiam potest abstractis nominibus ».

Nomine sine declinatione habe forma de ablativo: *rosa anno dente sensu die*; verbo sine persona et tempore habe forma de imperativo: *ama habe lege audi*; irregulares es facto regulare; *que ex quem*. Desinentia *s* de plurale es internationale. In vocabulario latino inter synonymos nos elige forma plus noto, latino cum derivato anglo; et adde omne vocabulo necessario in scientia.

Omne homine que cognosce uno lingua culto de Europa, intellige sine studio interlingua, et in casu dubio, suffice consulta vocabulario latino ad usu de schola.

Academia pro Interlingua, fundato in 1887 in tempore de Volapük triumphante, seque et promove progressu de isto novo scientia.

Plure periodico publica articulos in Interlingua; *Archeion*, dir. MIELI in Paris, et Observatorio astronomico de Craecovia fac usu constante de Interlingua.

Communicationes in Interlingua es facto ad Congressu mathematico internationale de Toronto (Canada) a. 1924, et Bologna 1929.

Amplo historia et bibliographia de Interlingua in generale es in Gius. DI DIA, *La lingua universale*, 1927.

Alio libro interessante es: Sylvia PANKHURST, *The future of international language*, London 1927.

Torino, R. Università

G. PEANO

(Ex « *Rendiconti* » della Unione Professori, N. 2, Aprile 1930, Milano).

ALIUO SENTENTIAS DE BERNARDO BOLZANO

Versione ex Teutico

(Bernardo Bolzano celebre philosopho et mathematico Bohemo, nato in Praga 5 X 1781, mortuo ibidem 18 XII 1848, es filio de uno mercatore italiano).

I

Diversitate de linguas es grave impedimento ad spiritu commune in nostro patria. Homine qui pote fac ut incolas de toto regione loque uno lingua, fi maximo benefactore pro nostro populo, ut homine qui pote introduce uno lingua in toto globo terrestre fi maximo benefactore pro toto humanitate.

II

Me dice cum fide:

Veni tempore in que omne homine vitupera bello, hoc absurdo desiderio de demonstra suo jure per gladio, ut omne homine vitupera pugna singulo.

Veni tempore in que plure gradatione et impedimentos inter homines — causa de tanto malo — fi remoto; tempore in que homine i benevolo ad homine, ut fratre ad fratre.

Veni tempore cum leges que non pote es violato sicut leges de hodie; tempore in que educatione de homines se conforma ad natura.

Veni tempore in que nullo i considera se ut digno de reverentia et de honore si rape pro se quod pote suffice ad victu de plure mille homines.

III

Non es magno hodie numero de philosophos que in suo cognitione mathematico transgrede propositione « A es æquale ad A ». Minore etiam es numero de mathematicos que cense quod scientia mathematico pote es elevato ad superiore gradu de perfectione per auxilio de philosophia; idem de illos que crede quod progressu de mathematica auge, si nos pote detege essentielle partes de conceptos que vulgo expone sine explicatione, aut deduce

ex principios objectivo plure propositiones que vulgō accepta sine demonstratione.

Sine dubio, plure egregio homine habe merito de ampliatione de scientia et de suo applicationes ad diverso objectos de cognitione humano, sed es exiguo numero de illos que labora pro pone fundamentos de systema mathematico.

IV.

Kant admitte importantissimo differentias inter demonstrationes de mathematicos et demonstrationes de philosophos: mathematico procede ad suo objectos per intuitionem; philosopho per terminos (conceptos). Propterea Kant solo primo argumentos nomina demonstrativo, secundos autem acroamatico sive discursivo. Geometria cum suo methodo produce in philosophia solum sicut ædes chartaceo; philosopho per suo methodo pote in mathematica produce solum ineptias. Me jam in alio loco fac mentione quod tale affirmationes noce ad philosophia; hic me vol admone quod illos noce ad progressu de mathematica. Mathematico que educe demonstrationes de suo scientia ex aspectu de figuras es propenso ad crede (non solum in Germania, sed etiam in Francia, Anglia, Hollandia et ubicumque perveni aliquid ex doctrina de Kant), quod tale tractatione es rationale. Me non nega quod debe conveni ad lectores que non habe sufficiente exercitio in cogitatione mathematico necessario ad recognitione de principios absoluto de scientias. Sed quando expositione non es limitato per tale considerationes et nos vol attinge summo gradu de tractatione scientifico, nos es obligato nihil deduce ex solo aspectu de figuras, ex puro intuitionem, i. e. progredi in modo usitato in puro demonstratione philosophico.

Et si tamen illo conatu es adhuc sine successu et si plure demonstratione non mathematico per via philosophico produce puro ineptias, impossibilitate de tale deductione non es probato. Sed ex eo que me jam dice de nullitate de doctrina Kantiano super spatio et tempore ut puro intuitionem, et de productione ex illos de judicios synthetico, seque que nos non debe relinque conatu de inveni tale demonstratione.

Varsavia, Universitate.

S. DICKSTEIN.

PUERO IN OPINIONE DE POPULOS ET PHILOSOPHOS ANTIQUO

Primo considerationes super animo de puero, nato cum primo evolutione de humanitate, et que nos inveni in tractationes de philosophia et de arte medico de primo populos (indicos, græcos, ægyptios, romanos, etc.), auge cum evolutione de civilizatione et de commoditate de populos, usque ad attinge altitudines sublime in maximo philosophos que habe fama apud omne gentes.

Origine forsan es, ut trade fabula, in parvo episodio familiaris, que, etiam si non vero, es multo verisimile et significativo.

Parvo familia, post labore de die, ante caverna gaude pulchro occasu que tange oculos, dum parvulo redi ad rustico ludos. Parentes admira parvulo qui bene auge, et somnia super futuro de illo. Itaque, per sole que mori, umbra de parvulo cade super saxo. Omne lineamentos de suo parvo corpore patre reproduce cum carbone super petra cum multo præcisione, dum blanditias et dulce motus de filio emolli suo corde silvatico. Ad patre pare de perpetua caro imagine de parvulo, de illo prole que, sicut jam dice Lucretio, nato in campos et in speluncas, vive vita de vago belluas.

Periodo heroico græco contine episodios multo dulce et fabulas. Eumæo, filio de rege insulano, subtracto ab nutrice, es recepto et alito ab muliere de Laerte; Oro, filio de Osiride, rapto ab dæmone, occisore de patre, es in secreto educato in artes et in scientias ab Iside et ab Hermes; episodio dulce de Cerere, qui dum quære Proserpina perdit, rapto ab Vulcano, occurre agricola et ad illo, cum suo basio divino, sana puero qui mori; deo Pane que lætifica primo vere de vita cum cantus humile et dulce et personifica infantia pleno de leve risus; puero alato, qui, armato de arcu et de sagittas, vince corde indurato de homine; puero que sæpe es immolato ad divinitates ut invoca venia pro homines, sicut nos vide in episodio de Danae et Perseo; Niobe, filia de Tantalo, superbo de miro pulchritudine de suo

septem filio et septem filia, es punito ab Latona, matre de Apolline, cum occisione de suo filios, masculos ab sagittas de Phœbo et feminas ab illos de Diana; Nymphas, Horas et Satyros qui se dedica ad educatione de Baccho, crispo puero festivo, et tine læto illo cum cymbalos et tibias; Centauro Chirone qui educa Hercule, Jasone, Castore et Polluce, et Achille; non-obœdientia de pueros, repræsentato in facto mystico de Icaro, qui, per accede ad sole, contra voluntate de patre Dædalo, cade in mare, per solutione de suo alas de cera; nutrices mercenario qui pro suo alumnos facto forte et valoroso bellatores, habe, sicut nos vide in Homero, optimo expressiones de amore et de superbia.

Isto conceptu, de illo tempore, delicato et dulce, in periodo de alto medio ævo græco se muta: puero non pertine ad matre, sed ad societate, inde ad Republica.

Hesiodo qui de isto tempore es auctore principale, non loque ad nos de infante, sed, de puero qui debe incipe ad disce ut non es pigro, de puella qui non debe tepesce ad igne, sed cum exercitationes gymnico fi magis forte et fi bono matre. Ætate de poeta Hesiodo præsentat ad nos virtutes practico plus quam sensibile de infantia, activo plus quam affectivo, et isto conceptu se perpetua, fi prædominante, in seculos subsequente, quando Græcia vol vive vita in pulchritudine, quod promove magno activitates legislativo et philosophico, cum Lycurgo, Solone, Platone et Aristotele.

Es tempore in que homine stude quasi cum voluptate problemas de vita, problema de puero et de suo valore ethico, et studio de infantia assume aspectus bene determinato et definito. Isto studio præcede arte, sicut Platone et Aristotele præcede Pericle, sicut Sparta vince Athenæ.

Sollicitudine pro puero es maximo in legislatores et philosophos, qui considera illo sicut homine futuro, sicut pulchritudine, sicut anima, sicut idea et vol trade ad posteritate alto nomine de « græco », sicut Romanos, postea, suo « civis romanus sum ». Et Simonide canta pulchritudine subito post valetudine de corpore.

Puero que jam es lætitia de domo, consolatione de parentes, es circumdato de curas speciale pro vigore physico ut assuesce

illo ad labore de corpore. Ephoros imponere ad adolescentulos de obedi ad leges — dictato ab Pythagora, Platone, Plutarcho, Lycurgo — et de dormi super duro cubile facto de calamos de Eurota. Homo præfer filios mas ut se conserva cultu de majores; infantes suge lacte de proprio matres aut de optimo nutrices qui, cum suo recto mores, assecura valetudine virile, educa illos cum dulce sermone, distrahe cum ludos, sopi cum harmonico cantus. Ad sexto anno puero disce scriptura, musica et in modo præcipuo se exerce in gymnastica, ut ad nobilitate de animo conjunge pulchritudine et vigore de corpore. Ab septimo anno puero fi proprietate de Republica. Illo se exerce in palæstra aut in gymnasio, locos destinato ab Græcos ad educatione de juventute. Gymnasio græco, ab ætate alexandrino, es vero instituto bene disposito, sicut hodie nostro Universitates et Lyceos, cum suo rectore, ubi homo doce plure disciplina: cursu, saltu, luctatione, jactu de disco, pentathlo, pugillatu et pancratio (pugillatu et luctatione simul).

Græcos es vero creatores de gymnastica, ut arte converso cum scientia ad produce in corpore juvenile pulchritudine et agilitate. Romanos odi gymnasio græco et nunquam intellige gymnastica ut arte, et irride juvene que profunde toto die ad vide exercitationes de pentathlo et de pancratio. Gymnasio romano non es illo græco, ut gymnastica romano non es illo græco. In Roma es « ludus », solatio que, dum corrobora musculos, recrea animo. Et ludos es in Circo, in Stadio, in Campo Martio, in Theatro, in Amphitheatro (maximo es Colosseo), in palæstras que, secundum Varrone, existe in villas, in domos de dominos, extra portas, in locos magis populato etc., et que Augusto disciplina cum institue collegios de juvenes, que habe speciale regulas, magistro ad capite et obligatione de solve tributos et da publico spectaculos. Schola romano autem (« schola » es nomine que veni ex græco, dum « ludus » es nomine latino), scribe Apulejo, habe tres gradu et tres denominatione: « ludus litterarius » pro doce scribe et lege (schola elementario pro pauperes qui non habe liberto aut servo instructo); « ludus grammatici », schola secundario per cultura; « ludus rhetoris », schola superiore per oratores.

In Platone sollicitudine pro infante es limitato ad curas de

matre; post, extra domo, es sapiente que doce puero, duce et conforma illo ad pulchritudine de suo formas, ad potentia de suo vires, patrimonio ideale, morale et sociale. Opinione de Aristotele, philosopho et studioso de natura et de vita, es diverso: es indifferentia. Valore de puero es nullo, quia — secundum suo theorias super formatione de individualitate humano — infantia es toto crepusculare et pote es neglecto sicut massa de servos. Et ad curas de servo invalido, que fi pædagogo, pote es commisso puero. Misero infantia! Per fortuna que non defice corde, curas et blanditias de matre! Socrate inde dicta alio opinione: puero non es deficiente, sed habe ingenito facultates de animo et necessitate de evolve et perface ipsos.

Isto conceptus, ab indifferentia de Aristotele ad unilateralitate de Platone, habe magno et efficiente explicatione in seculos subsequente, quando studio novo, que nasce ab fide novo, i monstra que in puero es germines que nos debe expedi, quando i scaturi, ab philosophos et medicos, magno sententia: « Maxima debetur puero reverentia et cura ».

Cogitatione græco nullo opera promove de patrocínio et tutela de puero. Tempore forsitan non permitte. Solum Hippocrate, cum suo schola, dicta normas de puericultura tracto ex Sinenenses et Arabos.

Ægyptios, sub influxu de civilizatione proveniente ex Gange et Euphrate, eleva conceptu de puero ad illo de divinitate, cum Deo puero, et habe tutela pro illo, que forma cultu. Nos habe decem papyro que contine normas pro lactatione de infante, et pro relationes inter nutrice et lactante atque inter nutrice et parentes. Ægyptios recognosce in puero etiam valore morale, legitimo, cum jure ad tutela legale. Contractus que homo fac pro pueros qui labora in parvo industrias es de mirabile præcisione. In uno papyro es que lege diffide direttore de fodina si puero labora plus de quattuor hora; in altero, si puero remane ad jugo textorio sex hora consecutivo; in tertio es indicato numero de pastus que fabro lignario debe subministra ad suo alumno. Homo debe conveni que illo lege de tutela et de patrocínio nihil pote invade ad nostro leges, tam alto es opinione morale, ethico, sociale de illo populo pro puero.

Imperio Romano, herede de scientia et sapientia græco — que tam auge in potentia, et inveni in ipso suo magnitudine causa de suo occasu, sicut jam dic maximo historico Tito Livio — etiam considera puero lætitia de domo, consolatione de parentes. Seneca jam dic: « Vita hominis sine liberis mors est ». Impero accipe in hereditate conceptu græco, sed crea etiam operas de tutela pro infantia, geniale et magnifico, imitato et nunquam superato, operas que, sicut nos i vide, decade cum occasu de imperio.

Romanos non transmittit ad nos documentos de contractus simile ad illos ægyptios, sed solum pauco normas de lactatu, que Ulpiano et Paulo Diacono refer, et in forma de consuetudines et non de lege.

Humanitate romano de primo seculo dedica mente et corde ad infantia, quando repara « Congiarium », que Romulo initia, et Augusto, Nerva et Trajano amplia et redde divite; quando Plinio crea magno institutione pro pueros in territorio de Como. Institutiones de illo tempore, maxime post bellos, morbos et pestilentias, eruptiones de vulcanos, tumultus et discordias interno, in modo præcipuo sub dominatione de Flavios, que explica actione de magno tutela pro infantia, monstra quam alto et morale es tum conceptu de puero. Ita, Nerva funda et Trajano amplia instituto « Tutela Italica », Antonino Pio crea uno institutione pro puellas, et Marco Aurelio, illo nominato « Novæ puellæ Faustinianæ », pro honora nuptias de suo filia cum Lucio Vero.

Puero, in vita ordinario, explica magno operositate et participa ad vita publico: es occupato in ludos, in solatios, in schola, in domo, in foro, in templo; in fine, post decimo-sexto anno, depone prætexta (veste speciale de puero) et indue toga (veste consueto de cive romano) et participa in modo officiale ad vita.

Circum foco conveni pueros cum patre et matre: ita puero habe vero schola domestico, quia Romanos non vide necessitate de habe multo et publico scholas, nam pro illos schola meliore es schola domestico. Catone sene, post suo vario occupationes, non dedigna de doce ad filio primo notiones de calculo et de grammatica.

Urbe ergo — « Roma æterna », sicut dic Tibullo, « Princeps

urbium » (Horatio), « Caput mundi » (Lucano) — in suo periodo maximo florido, recognosce cum isto nobile institutiones valore morale et sociale de puero, ab die suo natale, que pro Romanos es die sacro et solemne, et cum alio operes de assistentia sociale, que postea cade cum occasu de imperio; dum surge novo ætate, post Christo, cum novo doctrina que invertit omne ordine sociale, quando novo Verbo, conjunge omne animos et classes sociale, quando verbo: « Sinite parvulos venire ad me », extolle puero simile ad filio de Maria ad cohorte de angelos que canta gloria de Domino, candore de anima, puritate de sensus, pulchritudine de formas.

Leges de tutela de infantia continua sub Valentino qui vol que matre nutri suo filios; in Oriente surge primo institutiones (brephonotrophia, orphanotrophia), que recepta pueros derelicto, directo ab *tutores* et ab *curatores*, et educa illos et instrue ad labore. Ita etiam *xenodochium* de Coreta Dateo in Mediolano, illo de Ansperto in Cremona (VIII seculo), illos de Carolo Magno, et tanto hospitios pro derelictos que surge in multo urbe de Italia, dum Begellardo de Fiume scribe primo tractatione de puericultura.

Conceptu græco de puero, ergo, expallesce in comparatione cum conceptu christiano: illo græco appare splendido immobilitate quasi hereditario; illo christiano appare maximo nobile, divino, obtento cum sacrificio, cum operositate humano, et conceptu ægyptio attinge in isto suo summo virtute et perfectione.

Ab illo tempore nos habe magno divitia de institutiones cum scopo de fave formatione de organismos valido; non quia felicitate es in salute physico, sed quia tale conditione de salute es necessario ut homines pote in modo utile pugna omne pugna: homines sano, non quia illos es felice et in modo egoista utile pro se, sed quia fi patrimonio materiale et morale de Statu, cives forte, maximo probato ad senti voce de officio et ad se sacrificia pro illo. Nos debe instrue matres, matres futuro, in modo præcipuo ut habe gloria, sicut Cornelia matre de Gracchos, de vide filios assueto ad difficultates et ad periculos que vita præpara, ad sacrificios et ad heroico virtutes que patria pote exige.

Milano.

CAMILLO VERDE

INTERLINGUA ET OPERES LITTERARIO

Torino, 18-3-1930.

Ad Directore de « *Schola et Vita* »,

In opera citato in pag. 3 de fasc. 1-3-1930 de S. et V.: « *Les langues de l'Europe nouvelle* », in capitulo dedicato ad lingua internationale artificiale, A. Meillet, dum loque de traslatione in istos linguas de magno opera litterario, dic:

« La litterature est le dernier des usages, auquel peut être employée utilement une langue artificielle. Pour tout ce qui est du style, la litterature vit de la valeur expressive des mots et des tours de phrases, de l'originalité des ressources propres à chaque langue. Une langue artificielle se prête bien à l'exposé pur et simple de faits et d'idées, qui ne sont pas délicatement nuancées: mais elle est, par sa nature même, inapte à l'expression litteraire. Et du jour où elle acquerrait le caractère expressif et idiomatique d'une langue traditionnelle, elle aurait perdu de ce fait les qualités essentielles, qui lui donnent sa raison d'être » (1).

Me iam vol voca attentione de interlinguistas super isto opinione de magno pondere, quando me lege in fasc. 6-7-1929 male personatos sententias latinos, et in fasc. 10-12-1929 non minus antiartistico translatione de poesis de aliquo minore poeta italiano; at me spera quod homo non itera non felice conato. Sed in fasc. 1-3-1930 idem translate aggrede cum non minore jactura divino Leopardi. Et adhuc minus bene alio translate confice celeberrimo « sonetto » Bove de Carducci. Me spera quod dispositione

(1) « Opera litterario es ultimo usu, ad que homo pote ut recte lingua artificiale. Pro omne, que habe relatione cum stilo, litteratura vive de valore expressivo de verbos et de circutiones de phrase, de originalitate de facultates proprios de omne lingua. Lingua artificiale es bene apto ad expositione puro et simplice de factos et ideas, que non es colorato delicate, sed es, pro ipso suo natura, inapto ad expressione litterario. Et ab die in que ipso acquire character expressivo et idiomático de uno lingua tradizionale, amitte ipso facto characteres essentielles, que constitue ratione de suo existentia ».

de lineas in traslatione de versus de Dante ad pag. 17 non es signo de intentione ad traslatione poetico!

Certe italianos non pote es satisfacto, quod homo offer ad lectore internationale de « Schola et Vita » optimo poesi italico tam male personato. Sed praesertim me puta quod omne interlinguista debe seque consilio de Meillet, si non vol prejudica progresso de interlingua.

Domine, fac me salvo ab amicos, pote conclama bono interlinguista!

Vale.

L. ERRERA

P.S. Uno exemplo originale (non de translatione) de exactitudine de opinione de Meillet homo pote inveni in parvo enthuasiastico hymno « Salve Interlingua », in fasc. 10-12-1929.

Usu de lingua internationale debe es limitato pro operes scientifico, relationes politico, commerciale, etc., aut pote nos extende illo ad translatione de operes litterario, incluso poesis?

Consocio ing. L. Errera reputa tale extensione errore pernicioso ad progressu de interlingua, et cita opinione de prof. Meillet.

Meo opinione, praecipue pro Interlingua, es diverso.

Ubi es veritate?

Interlingua es adhuc in periodo de formatione, et nos non pote vide hodie suo possibilitates: es, ergo, opportuno experimenta illo in omne campo.

Solum tempore et numero et vario experimentos pote da responso.

Ecce, interim, rationes de meo opinione.

De maximo operes litterario et poetico, de omne tempore et regione, existe translationes in principale linguas de toto mundo: translationes « ad littera » et translationes que nos pote dic « libero ». Et solum per medio de isto translationes, majoritate de homines, etiam docto, perveni ad cognosce et gusta operes de summo scriptores de omne populo.

Quod attine ad stilo, ad fortia expressivo de vocabulos et phrases, ad characteristicas peculiare, existe semper differentia inter lingua originale de uno opere et lingua de translatione, et pro aliquo linguas differentia es vero notabile.

Ergo, uno poesi, cum transi ab uno ad alio de isto linguas, relinque in toto suo forma originale, que es tanto parte de suo pulcritudine, de suo virtute expressivo, et cum sume novo veste, fi uno novo poesi.

Cum usu de Interlingua, translatione de operes litterario in prosa quasi semper pote conserva in toto forma originale, et translatione de poesis pote digredi minus ex forma ipso, quam cum omne lingua naturale.

Et ratione pare ad me evidente.

Jam in S. et V. 1928, n. 1-2, pag. 43-44, me scribe:

« Quod attine ad « locutiones populare », grande numero de illos existente in latino pote es uso in IL., nam es intelligibile sine ullo difficultate... Alio numero immenso nos pote collige ex linguas vivente, et ute in versione litterale. Omne lingua habe suo locutiones. Parte de istos — nato ex eventus aut conditiones peculiare de locos et cum formas ex characteristicas de lingua ipso — nunquam pote transi, in suo forma originale, in alio linguas, nec in IL. Sed reliquo parte es formato de locutiones que nos pote verte ad littera, et ute sine timore que homo non intellige... *Cum trahe, in tale modo, locutiones ex omne loco, IL. fi plus divite quam omne lingua mortuo aut vivente, et pote servi bene ad necessitates maximo diverso, ad gustus maximo vario* ».

Adde. Omne lingua nationale habe suo structura traditionale, in que, si vol refer scriptos ex alio linguas, debe funde et compone scriptos ipso, et si illos proveni ex linguas maximo diverso.

Interlingua, contra, que es lingua pro relationes scientifico, de cultura, etc. inter diverso populos, propter hoc ipso, pote ute diverso formas et structuras, ex omne lingua, sine offende ullo traditione aut regula: suffice que scriptos in IL. es claro pro lectores.

Ex isto factos, ergo, resulta evidente quod me dic ante —

id es que, in translationes, IL. digredi minus ex forma originale — et simul que IL. pote redde etiam colores maximo tenue de scriptos ex omne lingua.

Uno scriptore italiano, poeta et critico, jam dic ad me que « *Risu* » de Chiabrera in Interlingua es probatione et collaudatione de Interlingua ipso.

Experimentos de translatione de operes litterario non es pernicioso, fave, immo, evolutione et perfectione de IL., cum oblige nos ad age ut supera plure et diverso et plus grave difficultates, et cum promove, ita, ampliacione de IL. — per effectum de acquisitione de novo locutiones et formas — et simul suo semper plus perfecto usu et fortia de expressione.

Pro omnes isto motivos, me reputa que etiam in isto campo — ubi age præcipue gustu personale, et « de gustibus non es disputandum » — debe vige illo libertate que es regula de nostro Academia: collaboratores de omne regione debe, ergo, pote experimenta IL. etiam in scriptos et translationes litterario et poetico.

N. M.

EX DIFFERENTE FONTE

Wim: « Mamma, me time homine de politia nihil jam ».

Mamma: « Et quare non tandem? »

Wim: « Heri homine de politia es apud coqua in culina, et quando me intra, me vide illo fi perterritio ».

Advocato: « Capite, quomodo te aude pete uno officio apud me, que nuper defende te propter furto? »

Sollicitatore: « Ob eo ipso causa; Vos tunc dice, adverso meo judices, tam multo bono re super me, quod me cogita nunc, Vos i es læto de habe tam proba homine in vestro famulatu ».

PRO DOCENTE, PRO ALUMNO

In volumine edito ab Interlinguistas (anno 1928) in honore de nostro illustre Præsidente, nos lege indice de suo numeroso et vario publicationes de multo interesse scientifico et practico. Inter istos es inscripto modesto opere « Giochi d'aritmética e problemi interessanti ».

Jam ex exhausto vario editione de isto volumine, que es semper bene accepto ad docentes et alumnos; cum expositione facile et claro de plure problema captioso, de operationes curioso, de problema super calendario, de experimentos practico, illo attrahe, sine fatigatione, etiam renitente ad studio de arithmetica.

Cum permissione de nostro illustre Præsidente me offer hic aliquo exercitio extracto ab isto libro.

Et ante omne ecce *Conclusionone* de volumine, utile memorando pro magistro.

CONCLUSIONE

Magistro de bono voluntate pote excogita problema simile aut meliore de problema exposito, ut redde studio attrahente et utile.

Differentia inter nos et alumno que nos debe educa es solum isto: Nos jam percurre itinere plus longo de parabola de vita. Si alumno non intellige, culpa es de magistro que non es habile in explicatione. — Es inutile attribue responsabilitate ad schola inferiore. Nos debe accipe alumno ut es; revoca in suo memoria res obliato aut studio executo sub alio nomenclatura. Si docente fatiga suo alumno et non attrahe suo amore, excita solum odio contra se et scientia exposito; tunc instructione fi negativo; et necessitate de vita commune cum plure parvo inimico crea ad illo continuo tormento. Omne persona crea pro se suo fortuna bono aut malo. Qui es causa de suo afflictione, debe deplora se ipso. Ita dic Jove et refer Homero (Odisea I 34). Cum isto notione, caro lectore et collega, te pote vive in modo felice.

EXERCITIUS

Cochlea ascende super muro alto 5 metro. In hora diurno ascende 3 metro et in hora nocturno descende 2 metro.

Interrogatione: Post quale numero de die perveni ad summitate de muro?

Responso: Post 3 die (et non 5).

* * *

Me invita vos ad divisione de numero 100 in 4 parte A B C D, cum conditione sequente:

A+4 debe es æquale ad B—4, ad C×4, ad D:4.

Ecce solutione si vos habe difficultate aut limitato patientia in require illo.

$$A = 12 - B = 20 - C = 4 - D = 64.$$

nam	12 + 4 = 16
	20 — 4 = 16
	4 × 4 = 16
	64 : 4 = 16

Totale	100
--------	-----

* * *

Vos scribe numero composito de 3 cifra; fac inversione de cifras; inde subtrahe numero minore ab majore.

Si vos communica ad me ultimo cifra de differentia, me dic ad vos differentia ipso.

Cifra medio de differentia es semper 9; primo cifra es 9 minus ultimo cifra. Si ultimo cifra es 0, etiam differentia es 0.

Exemplo: 548; inversione: 845

$$845 - 548 = 297$$

$$9 - 7 = 2 \text{ (primo cifra).}$$

* * *

Marco posside 1024 dollaro; initia joco ad conditione pari, id es si vince consequere lucro pari ad pecunia exposito.

Joco prosequere per 10 vice; Marco in omne vice expone pro joco dimidio de summa que posside.

Quando joco habe fine, Marco per 5 vice es cum victoria et per 5 vice cum jactura.

Marco consequere lucro?

Responso: Non; illo perde 781 dollaro, et tempore.

* * *

Achille et Andrea es functionarios. Achille initia servitio cum stipendio de 8000 lira in primo anno, post in omne anno stipendio habe augmento de L. 400.

Andrea initia servitio cum stipendio de 4000 lira in primo semestre, post in omne semestre habe augmento de lira 100.

Utile es majore pro Achille aut pro Andrea?

Responso: pro Andrea.

Demonstratione:

Achille in	I anno percipe lira	8000	=	8000
	II » » »	8000+400	=	8400
	III » » »	8400+400	=	8800
Andrea in	I semestre percipe lira	4000	=	4000
	II » » »	4000+100	=	4100
	III » » »	4100+100	=	4200
	IV » » »	4200+100	=	4300
	V » » »	4300+100	=	4400
	VI » » »	4400+100	=	4500

Id es: in I anno, lira 8100

II » » 8500

III » » 8900

Curioso divinatione.

Vos medita in vestro mente uno numero; multiplica isto numero per 3; post ad libito vestro adjunge 1, aut 2, aut 3; inde vos multiplica resultatu per 3; in fine adjunge numero meditato.

Si vos communica ad me resultatu de ultimo operatione, me divide isto resultatu per 10; quotus es numero meditato. Per exemplo si resultatu es 149 numero meditato es 14; si resultatu es 2163 numero meditato es 216. Et etiam in modo prompto me determina numero meditato cum elimina in resultatu cifra de unitate.

Moda moderno.

Negotiante in silentio adde augmento de 20 % ad pretio signato super merce; post cum magno reclame nuntia ad publico diminutione de 20 % super novo pretio indicato.

Quale vero diminutione resulta in relatione ad pretio anteriore.

Responso: 4 %.

* * *

Vos scribe numero de 3 cifra decrescente: fac inversione de cifras, id es pone primo cifra in positione de tertio cifra et vice-versa. Vos subtrahe numero minore ab majore; post fac inversione de differentia. Summa de differentia et de relativo inversione es semper 1089.

Exemplo:

	874
Inversione	478
	<hr/>
Differentia	396
Inversione de Differentia	693
	<hr/>
Totale	1089

Tabula mysterioso

Vos medita uno numero non superiore ad 15.

Me expone ad vos sequente tabula, et vos indica ad me linea aut lineas ubi es inscripto numero meditato.

1	3	5	7	9	11	13	15
2	3	6	7	10	11	14	15
4	5	6	7	12	13	14	15
8	9	10	11	12	13	14	15

Summa de primo numeros inscripto in linea aut lineas indicato corresponde ad numero meditato.

Exemplo: numero meditato 9. Es inscripto in tabula 1 et 4; inde $1+8=9$.

PEPPINA PERRONE.

FEMINA IN MUNDO ROMANO

Deos apud Romanos scende circum cuna. Vitumno et Sentino da sentimento, Vaticano aperi ore ad vagito, Rumia doce ad se nutri de lacte, Potina ad bibe, Cumina concilia sommo. Ita, omne gradu de vita habe suo genio, suo Numine, fortia ergo immenso que conserva pudicitia de muliere et spiritu heroico de homines. Domo romano es templo: in angulo externo Deos Compitales — in interno Sacratio contine Penatos — in atrio, super Cippo, pleno de verbenas, matrona et filias sustine igne, symbolo de amore et de æternitate de familia.

Paganismo, nato ab impressione que natura cum suo pulcritudine et suo terrore producit super homines primitivos, non se propone, sicut Christianismo diffunde principios de philosophia et veritates morales, Paganismo, sicut culto, es complexo de ritu pleno de superstitione, etiam absurdo, que stude de constringe Deos ad concede bono et ad evita malo.

Fundatores de urbe de id ute ad infunde in homine primitivo principio de virtute, de fortia, de honestate, pro da sanctione ad lege. Tali modo præserva puella ab passione et circumda de innocentia. Relega in interno de domo, prohibe que bibe vino, vol, cum artificio de mysterio et cum practica pleno de terribilitate, impedi transgressionem, et consolida virtute, quia comprehendente que muliere es base de familia, que familia floresce ab moralitate de muliere et que familia forma magnitudine de statu, et ita nasce Cornelia, matre de Graccos!

Prece pro salute de Republica es commissio ad puellas: Carmine Sæculare de Horatio es coro de pueros et de puellas. In tempore de secundo bello punico, Pontifices iube que 9 coro de puellas transi per urbe, dum ascende ad cœlo hymno de Livio Andronico. Dulce et commovente idea de genio latino ora pro patria in periculo per voce suave femineo!

Muliere ora melius quam homine, et quando puella, isto pulcro flore de primo vere, manu conjunge et oculo eleva ad cœlo, redde benigno Deo, quia muliere es symbolo de amore, et

Deo es primo essentia de amore absoluto. Romanos tanto feroces in bello, mansuetos se pone sub candido velo de innocentia.

Roma non vol ludo gymnastico per muliere: puella cum musculo nodoso perde fascino que redde illo domina de mundo.

Verginia que insurge in nomine de honore injuriato, hodie que muliere ama vile interesse, non dic toto magnitudine de antiquo femina romano?

Cefalù (Sicilia).

FILIPPO AGNELLO DI RAMATA

LIBROS ET OPUSCULOS

Dr. G. CASALINI: *I regimi alimentari degli ammalati* — «Almanacco Igienico Popolare 1930» — cum collaboratione de Prof.s Bertarelli et Muggia et de Dr.s Einaudi et Berger Zoltan — Vol. 13×19, de pag. 264. Edit.: «L'Igiene e la Vita», Torino, Corso Duca d'Aosta, 11 — Lit. 6.

«Almanacco Igienico Popolare» de 1929 jam expone — secundum moderno doctrinas — leges de alimentatione de personas sano, in suo vario aetates et conditiones physiologico. Et libro habe optimo exitu. De illo es complemento «Almanacco» de 1930, que expone, in forma plano, claro et interessante, quale debe es alimentatione in diverso status morbosus. Et expositione non es per praeceptos quasi dogmatico; sed de omne indicatione diatetico libro cura de la ratione, ex physiologia et pathologia.

Libro es diviso in 3 parte. I. *Breve historia de diatetica; Regimine de personas quasi sano* (convalescentes, macros, obesos, lactantes debile); *Regimine de infirmos* (in morbos acuto, in uricæmia, in diabete, in dyspepsia, in morbos de corde, in morbos de pelle); *Aliquo problemas speciale* (Alimentatione et tempores de anno, Vitaminas et alimentatione, Alimentatione et urticaria, Uva in alimentatione, Dieta cum fructus) — II. *Problemas vario de medicina et de hygiene* — III. *Parvo notas autobiographico* (Dr. G. Casalini).

A. F. FORMIGGINI, Editore in Roma, dum continua publicatione de *L'Italia che scrive*, periodico bibliographico maximo diffuso (abbonamento pro nostro lectores: Lit. 15, in Italia; Lit. 20, extra), et de suo praecedente Collectiones — *Classici del Ridere, Profili, Medaglie, Aneddota, Lettere d'Amore, Polemiche, Apologia* — initia novo Collectione, *Le Guide Radio Liriche*, de que jam appare 4: *Iris* de Mascagni, *Norma* de Bellini, *Barbiere di Siviglia* et *Guglielmo Tell* de Rossini, in elegante fasciculos 12×20 — Pretio de omne Lit. 3.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

OFFICIO INTERNATIONALE PRO PACE

Invitatione ad Ministerios de Publico Instructione, Auctoritates scholastico, Docentes, Associationes Pædagogico.

Fautores de uno organizatione de relationes internationale pro salva populos ex flagello de bello, in suo reuniones nunquam cessa de pete que schola contribue, in maximo et meliore modo, ad diffusionem de ideas de justitia, de tolerantia, de solidaritate, que es ipso conditiones de pace.

Jam primo Congressu universale, London 1843, exprime voto in isto sensu, voto reiterato post, sub diverso formas, in quasi omne congressu.

Et si aestimabile progressu jam es realizato in ultimo decem anno — nam in plure natione, eveni uno revisione de manuales scholastico, ex que homo elimina locos que pote suscita in spiritu de alumnos praedudicis de stirpe, «chauvinisme» et odios hereditario — tamen Congressu de Athenæ de novo se occupa de quaestione, et ad unanimitate approba isto voto:

«XXVII Congressu universale pro Pace invoca ab Gubernos de omnes nationes que provide ut educatione publico inspira se de principios proclamato in Pacto de Paris, in modo que juventute es ita posito in conditione de comprehendere sensu et valore de illos.

Congressu invoca uno revisione in isto sensu de manuales scholastico, sub vigilantia de uno organo internationale, que pote es ipso *Commissione de Cooperatione intellectuale*».

Nos non reputa necessario commenta hic isto textu, nec insiste super scopos persecuto. Pacto Briand-Kellogg statue nullo sanctione, in stricto sensu de vocabulo. Illo i habe virtute et fortia que opinione publico i pone in ipso. Quando populos i considera Pacto ut lege morale pro Status de bono fide, illo i constitue summo praesidio de pace.

Nos, ergo, invita Auctoritates scholastico — Ministerios de Publico Instructione, Inspectores, Commissiones de Educatione, —

nos invita Docentes, nos invita Associationes Pædagogico et omnes qui senti responsabilitates de generationes de hodie pro generationes de futuro, de vol ute toto suo influentia ut in scholas de Europa, per medio de uno adapto educatione, pueros apprehende ad age secundum imperativos de morale, base de nostro civilizatione et præsidio de pace inter populos.

COMITATU DE PROTECTIONE AD INFANTIA (S. d. N.)

VI Sessione - Genève, 9-16 Aprile 1930

Comitatu se occupa, inter alios, de sequente quæstiones:

1. *Conventione pro redito in patria de pueros et adolescentes* — 24 Gubernos jam mitte proprio observationes. In expectatione de alio responsos, Comitatu differ quæstione ad novo anno.

2. *Conventione pro assistentia ad juvenes extraneo in ætate minore* — 20 Gubernos jam mitte responso, que es satis favorabile. Sub-Comitatu juridico, post examine de responsos de Gubernos, i stude et proponere, ad proximo sessione, opportuno suggestiones pro meliore solutione de problema.

3. *Investigatione de Servitios auxiliare ad Tribunales pro pueros* — Comitatu decide de completa investigatione super Tribunales, cum mitte quæstionario ad nationes que nondum recipe illo; de collige novo informationes circa Servitios auxiliare; de investiga circa institutiones que assecura executione de sententias.

4. *Cinematographo* — Comitatu que jam se occupa de films educativo et simul recreativo, es læto que suo præcedente votos, pro productione, permutatione et repræsentatione de isto films es in via de realizatione. Dr. De Feo, directore de Instituto int. de Cinematographo educativo, reputa que difficultate plus grave que homo debe supera veni ex facto que spectaculos pro pueros non delecta pueros. Uno amplo investigatione eveni in II regione ut detege quale es gustus de pueros. Comitatu invoca attentione de Gubernos super necessitate de impedi que effectus de censura cinematographico veni frustrato per introductione, in spectaculos pro pueros, de interposito films non examinato.

IV CONGRESSU INT. DE EDUCATIONE FAMILIARE.

Liège, 4-7 augusto 1930.

Sectiones de Congressu es 5: 1. Observatione scientifico de infantia; 2. Educatione familiare, quæstiones familiare; 3. Educatione familiare de puero ante ætate scholastico; 4. Educatione familiare in et post ætate scholastico; 5. Vulgarizatione de educatione familiare.

Pete informatione ad M. Pien, 44 rue Rubens, Bruxelles.

ORATIONE IN GETTYSBURG

per

ABRAHAM LINCOLN

« Octo decem et septem anno abhinc nostro atavos fac nato in isto continente novo natione, concepto in libertate et dedicato ad propositione quod omne homine es creato æquale. Nunc nos es implicato in magno bello civile, que proba an isto natione, aut ullo natione sic concepto, pote longo dura. Nos es congregato in campo de isto bello. Nos veni pro dedica portione de isto campo quale cœmeterio pro illos qui da suo vita ut natione pote vive. Es satis justo quod nos fac ita. Tamen, in sensu plus largo, nos non pote dedica, nos non pote consecra, nos non pote sanctifica isto loco. Viros audace, vivente et mortuo, qui hic lucta, jam consecra id multo trans nostro potentia de adde aut de subtrahe. Mundo vol pauco nota, nec longo memora quem nos dic in isto loco, sed id numquam vol oblivisce quem illos hic habe facto. Es pro nos, vivente, immo, ut nos fi dedicato ad labore imperfecto quem illos qui hic lucta sic longe promove. Es pro nos, ut nos dedica nos ad magno labore que remane, ut ab istos mortuo honorato, nos cape devotione plus intenso ad causa pro que illos jam da ultimo pleno mensura de devotione, — ut nos hic resolve in modo firmo, quod istos mortuo non jam more in vano, — quod isto natione, per Deo, vol habe novo nativitate in libertate, etiam ut regimen de populo, pro populo et per populo, non peri ab terra ».

Versione in Interlingua per

Dr. H. K. CROESSMANN.

(Nota de translatoro:

In versione originale, isto breve oratione es multo æstimato quale modello de Anglo puro, et plure mille committe id ad memoria omne anno. Occasione de oratione, in mense novembre, 1863, es dedicatione de cœmeterio militare in Gettysburg, statu

Pennsylvania, dum progredere Bello Civile inter status de nord et status de sud, (1861-1865), super quaestione de servitute humano. Urbe ubi oratione es facta es loco extremo nord quem attinge exercitu de status de sud. Praelio apud Gettysburg es in mense julio, 1863, quando 34,000 milites aut perde vita aut recipe vulnere).

LIBROS ET OPUSCULOS

Prof. Dr. MARIO PONZO: *Alla ricerca delle attitudini nei giovani* — Guida di psicotecnica applicata all'orientamento professionale — Vol 12,5×19,5, de pag. VII-263, cum 114 figura et 4 tabula extra textu — G. B. Paravia — Torino, 1929 — Lit. 16.

Libro refer, in forma abbreviato, cursu de lectiones super orientatione professionale, que prof. Penzo tene, in anno scholastico 1925-1926, ad docentes et ad magistros de arte de Instituto Industriale de Torino, cum scopo de doce quod jam homo fac et quod pote fac, per collaboratione de docentes, magistros de arte, medico scholastico, psychologo, ut juvene alumnos pote initia sue vita professionale non solum cum adaequato cultura et cognitiones technico, sed etiam cum claro iudicio de via maximo idoneo pro illos.

Auctore, in 31 capitulo, post breve notitias de caractere historico, loque de conceptu et natura de aptitudines, aptitudines in singulo professiones, tempore et modo pro determina illos in puero, officio de docente et de medico, characteres et difficultates de experimentos psychologico, diverso functiones psychico que homo debe considera in examine de aptitudines, methodos plus opportuno pro diverso investigationes, etc.

Libro vol excita in docentes, praecipue de scholas professionale et elementare, interesse pro isto studio, et stimula illos ad initia in scholas, in parte de suo competentia, investigationes et experimentos, ut detege aptitudines de proprio alumnos.

Dr. G. PROTTI, *I raggi mitogenetici nell'emoinnesto e prime loro fotografie* — (Nota seconda) — Communicatione, in die 17 Martio 1930, ad Sessione scientifico de Civico Hospitale de Venezia — Pag. 16 — Venezia 1930 — s. p.

Dr. M. BOSSOLASCO, *Il potere refrigerante come fattore climatico* — (Ex periodico «La Meteorologia Pratica», Anno XI, N. 1, 1930) — Pag. 4 — Subiaco — s. p.

GLACIE SICCO

Glacie de aqua puro aut cum mixtura de aliquo sale es, usque ad tempore recente, medio que omnes in generale ute pro serva temperatura frigido, et, cum temperaturas frigido, impedi aut retarda processus de decompositione de substantias putrescibile; ita usu de glacie de aqua fi commune pro conserva plure res naturale et maxime pro conserva alimentos. Sed ad conservacione per frigore es necessario que temperatura depresso permance pro longo tempore, id es usque ad consummacione de merces. Glacie de aqua habe plures incommodo, praecipue illo de genera aqua in fusione, que in aliquo casu solum es innocuo (piscis, fructus de mare, etc.) sed in plure casus (carne, etc.) noce ad bono conservacione de res; praeterea illo aqua fi pondere mortuo et saepe fac detrimento in recipientes. Praeterea glacie, quando funde, non da plure «frigorias», nam es noto que 1 Kgr. de glacie dum funde absorbe solo 80 calorias circiter et relinque residuo de 1 Kgr. de aqua liquido ad 0°, cum calore latente que nos in nullo modo pote utiliza.

Americanos habe in tempore recente invento uno systema refrigerante multo plus potente, que non da incommodos supra dicto. Anhydride carbonico es gas multo diffuso in natura in statu libero et etiam in statu de combinatione, ut carbonato et bicarbonato, praecipue de calcio, de magnesio etc.; hodie in industria homo fabrica in magno quantitate anhydride carbonico, sive ut producto secundario de vario processus chemico, sive ut captato in opportuno modo de gas que emana ab alto furnos ad coke aut ab furnos pro fabrica calce. Ut omnes sci, homo obtine calce cum coque petra calcare, id es carbonato de calcio, que ad elevato temperatura decompone se in oxydo de calcio et anhydride carbonico.

Ce anhydride carbonico quoquo modo obtento et in conveniente modo depurato, homo comprime in recipientes cylindrico de aciaro, id es «bombola», et pone in commercio. Sub isto

forte pressione, anhydride fi liquido et tale permanet usque quando homo aperit recipientem.

Pro liquefactione uno gas, nos debet comprimere, et in idem tempore refrigerat illo sub uno determinato temperatura, vocato temperatura critico: solum si uno gas est ducto ad gradum inferiorem ad suam temperaturam criticam, homo potest, cum comprimere usque ad pressionem criticam, facere transire illo ad statum liquidum. Vero anhydride carbonicum ad temperaturam de 0° liquefit cum pressione de 35 atmosphaeras et fit uno liquidum mobile et miscibile cum aqua solum in determinato proportione. Quando liquidum fit solidum — et nos id videmus in quale modo — homo potest miscere ipso cum aethere aut cum acetone aut cum alcohol et obtinet uno mixturam homogeneam que potest pervenire ad temperaturam de -80°, et si ea operatione est facta in vacuo, ipso mixtura pervenire usque ad temperaturam de -140°.

Anhydride carbonicum positum in bombolas est hodie de usu ultra commune in omni natione pro fabrica aquarum gasosarum, pro communi sapore acuto, vellicante, ad cervisiam (birram), ad vinum, etc. Sed si de uno bombola que continet anhydride carbonicum liquidum homo facit exitum rapido uno forte iactu de ipso dum aperit repentinum et completum ea bombola, parte de liquido fit gas et producit isto modo uno refrigerationem tam eminentem, que altero parte de liquido fit solidum et forma « nive carbonica ». Ea nive carbonica transiit hodie de laboratorio scientifico ad industrias, est fabricatum in magno quantitate in Unito Status (U. S. A.), et invenitur plures usus sub nomine de glacie sicca.

Utilitate, que glacie sicca praestat super glacie de aqua est evidente si homo cogitat que 1 Kgr. de anhydride carbonico solidum cum volatiliza in aere absorbet circiter 150 Caloria et potest refrigerat temperaturam usque ad -80°, dum conserva se in statu solidum pro uno tempore que est relativo longo. Praeterea glacie sicca relinquit nullo residuo nam transiit directo ab statu solidum ad statum de gas et est aliquantulum antisepticum. Homo observat que uno quantitate de 20 Kgr. positum libero in uno armario, in medio aestate, permanet pro 25 hora; sed, positum in recipiente apto, potest permanere usque ad 15 dies: temperatura que illo producit est in practica de -40°-50°. Praeterea, quamvis hodie

pretio de glacie sicca est circiter 10 vices superiore ad illo de glacie de aqua, magno mercatores americano praefere glacie sicca. Homo narra que uno magno mercatore de pisce potest hodie cum utilitate mitte suo merce ab New York ad Detroit, nam cum 500 Kgr. de glacie sicca illo potest facere toto itinere, dum antea est necessarium uti 8000 Kgr. de glacie de aqua, plus 10 % de isto pondere de sale, et debet interrompere 2 vice itinere, pro renova glacie.

Uno fabricante de crema gelida (ice-cream) mitte hodie suo specialitate ab New York usque ad Philadelphia cum 90 Kgr. solum de glacie sicca in loco de 1250 Kgr. de glacie de aqua et 270 Kgr. de sale.

Est evidente que glacie sicca promittit semper majorem diffusionem.

Etiam aere liquidum potest esse uno potente medio de refrigeratione, nam cum evaporat in aere libero refrigerat temperaturam de ipso usque ad -190°, ita ut compensat suum pretium de productione que est maiore quam illo de glacie sicca. Aere liquidum praestat etiam commodum isto in comparatione de anhydride carbonico: 1) que potest esse captatum ubicumque; 2) que non exigit uno purificationem praeventivam multo difficile. Contra, uno incommodo impeditur usu commune de aere liquidum, nam saepe isto acquirit proprietatem explosivam, pro causa de evaporatione de azoto, magis rapido quam illo de oxygenio, unde oxygenio accumulata se in statu liquidum inter ultimo residuos de aere liquidum.

Torino, R. Universitate.

PROF. LUIGI MASCARELLI.

THE NEW ERA in Home and School — 11 Tavistock Square, London W. C. 1.

Est organum in lingua anglo de «Unione int. pro Novo Educatione». Appare usque nunc uno fasciculo omni trimestre. Ab Julio 1930 appare uno fasciculo omni mense. Augurios.

EVOLUTIONE IN COGNITIONE DE LUCE

Inter populos antiquo, populo Græco distingue se per cultu de scientia.

Fautores de idea Platonico crede quod oculo mitte radios que palpa objecto et dona ad nos perceptione de imagine.

Empedocle (ab anno 496 ad 432 a. C.) affirma quod objecto jacta corpusculos que perveni ad oculo.

Euclide de Megara, discipulo de Socrate, sustine quod radios que exi ab objecto incide radios quem mitte oculo.

Aristotele rejecta isto theoria et puta que luce perveni ad oculo transverso medio non cognito.

Jam populos antiquo cognosce reflexione in plure phænomeno commune et ute speculo de metallo plano et sphærico.

Archimede habe idea de refractione astronomico.

In Roma, Seneca (12-66) describe colores quem observa transverso fragmento de vitro facto in forma de cuneo.

Illo sci iride es generato ab guttas de pluvia.

Plinio Antiquo deduce ab observatione de commune phænomeno, quod luce es plus veloce de sono.

Claudio Ptolemæo (70-147), astronomo in Alexandria, mensura angulo de incidentia et angulo de refractione in transitu de luce ab aere ad aqua aut vitro. Illo expone theoria de speculo plano et sphærico, demonstra theoria de reflexione et explica refractione astronomico.

In medio ævo, centro de civilizatione es transferto in Arabia, unde in Hispania.

In IX seculo appare primo versione arabo de Aristotele. Al Hazen (m. 1038) in « Optica » affirma quod radio luminoso parte ab objecto et perveni ad oculo. Illo stude refractione astronomico.

In fine de seculo XIII, monacho polono Vitello confirma principio de Ptolemæo super itinere inverso de radio visuale. Illo observa detrimento de luce in reflexione et in refractione.

Dominicano Theodorico (1311) in « De Radialibus impres-

sionis » attribue origine de iride ad reflexione totale de radio refracto in guttas de pluvia.

Johannes Keplero (1571-1670) nos dona lege fundamentale de Photometria: « intensitate de luce es in proportione inverso de superficie illuminato ».

In 1637 René Descartes construe primo theoria de luce. Illo suppose quod corpore luminoso jacta infinito particula non elastico que es repulso ab corpore opaco aut penetra in corpore transparente.

Francesco Maria Grimaldi (1618-1663) suppose quod luce propaga se per undulatione transverso substantia sine pondere que reple omne spatium.

Illo tenta explica colores de corpore et inveni diffractione.

In 1675 Olaf Römer, seque observatione de Domenico Casini (1672) super retardatione quem præsentat satellite de Jove in emersione et stabili velocitate de luce in 311.000 Km/s.

Christiano Huyghens (1629-1695) publica in 1690 « Traité de la lumière ». Illo dic quod luce propaga se per vibratione longitudinaline et explica phænomeno de reflexione et de refractione.

Huyghens stude duplo refractione de radio luminoso in spatio (1) de Iceland, quem inveni dano Erasmo Bartolino in 1669.

Isacco Newton (1642-1727) explica dispersione de luce in prisma et produce analysi et synthesi de luce albo.

Illo admitte quod luce es composito ex particulas plus aut minus magno. Isto magnitudine es colligato ad colore que particula excita in oculo.

Newton explica quod isto particulas es attracto in refractione et repulso in reflexione de superficie speculari.

Illo tenta explicatione de colores in lamina subtile, observa majore calefactione de corpore nigro, unde initia studio de phænomeno calorifico de luce.

In 1799 W. Herschel transfer thermometro per spectro solare et inveni radios infra rubro. Jam in 1770 Scheele detege actione

(1) I. spatio, F. spath, T. Spat, ex Germanico, A. spar; calcite transparente.

chemico de luce et majore actione de radios ultra viola supra chloruro de argento.

Tommaso Young (1773-1829) es fautore de theoria undulatorio de luce et explica diffractione, sed illo non pote demonstra polarizatione de luce per duplo refractione.

Stefano Malus (1775-1812) præsentat ad Academia de Scientias in Paris (1815) celebre memoria supra fimbria de interferentia de radios luminoso.

Illo redde perfecto isto theoria in 1821, quando sustine vibratione transversale de æthere et explica phænomeno de polarizatione luminoso.

In 1850, concursu de Francisco Arago, Leone Foucault et Ippolyto Fizeau nos dona proba de isto theoria per mensura de velocitate de luce minore in medio plus refractivo, sicut resultatu theorico, contra theoria de emissione de Newton.

James Clerk Maxwell (1831-1879), in 1865 circa, stabili natura electro-magnetico de luce.

Enrico Hertz (1857-1894) in 1866 dona base experimentale ad isto theoria.

Homo hodie sci quod de isto natura es unda de telephonia sine filo, unda Hertziiano, radios infra rubro, radios luminoso visibile, radios ultra viola, radios X et γ .

VITTORIO BERNARDI.

AVIATIONE

Homines vide aves et insectos que vola, et somnia de pote vola. Ovidio narra de Dædalo; illo construe alas, et per cera applica ad corpore, et cum filio Icaro fuge ex labyrintho de Creta. Sed Icaro vola nimis alto, apud Sole, que liquefac cera et Icaro cade in mare Icario. Illos es præcursores mythologico de aviatione et de infortunios relativo.

Archyta de Tarento, ad que es dicato hodie lyceo de Taranto (Italia), construe mechanismo dicto columba volante. Ita dice Aulo Gellio. Archyta es etiam cultore de numeros irrationale; ergo Jove irato per fulmine et naufragio in anno 348 a. Ch. fac peri isto mensore de mare et de terra et de arena sine numero. Vide Horatio, Carminum ode 28.

Luciano, anno 150 p. Ch. describe itinere de suo heroe Mennippo usque ad luna; Ariosto illo de Astolfo; alios itinere ad luna es de Cyran de Bergerac, et de Barone de Munchhausen.

Plure gymnasta, cum alas de tela, salta ex summitate de turre, et quasi semper frange se in terra. Aliquo salva se et fuge ex carcere; illos habe umbellas que retarda motu; I. *paracadeute*, F. A. *parachute*, T. *Fallschirm*.

Numeroso tentamine pro vola es descripto in libro: VENTURINI, *Da Icaro a Montgolfier*. Roma 1928.

Fratres Montgolfier in Annonay, die 5 junio 1783, imple globo per fumo; globo remane in aere per decem minuta, et cade distante circa 3 kilometro.

Illos repete experimento in Versailles, die 10 septembere de idem anno, et suspende ad globo uno gallo, ansero et agno.

Pilâtre de Rozier, cum socio, sali super aerostato ad aere calido, et in Bois de Boulogne apud Paris, die 21 novembre 1783, remane in aere per circa 25 minuta.

Post decem die, in 1 decembre 1783 Charles sali in aerostato pleno de « aere inflammabile », id es hydrogenio, in Paris, et remane in aere per duo hora.

Postea numero de ascensiones cresce. In 7. 1. 1785, Blanchard

Æstimatione de investigatione scientifico solum in relatione de utilitate que pote offer ad homine pro suo bene et commo-ditate in ephemero existentia super globo terrestre es actione digno solum de angusto mente (Augusto RICHI).

Et angusto es mente de persona que non appretia summo futuro utilitate et nobile fine humanitario de lingua auxiliare internationale.

G. C.

transi super Mare Britannico, que divide Francia et Anglia (*F. Manche, A. English Channel*). Pilâtre repete experimento in 15 V 1785, sed cade et mori.

Inter itineres per aerostato, es digno de nota illo de Vault ab Paris in Russia, circa 2000 kilometro, anno 1900.

Dum obsidio de Paris, anno 1870-71, 64 aerostato fer homines et correspondentia ex urbe; ita fuge Gambetta, 7 X 1870. Uno vola ab Paris ad Christiania, 21 XI.

Cervo volante (*F. cerf volant, A. kite, T. Drache*) es noto ab tempore antiquo apud omne populo. Tale forsan es columba de Archyta. Es joco de pueros, et uso in meteorologia et in militare. In anno 1752, Franklin, per isto instrumento, trahe electricitate ab atmosphæra, et demonstra natura electrico de fulmine.

Lilienthal, post 1891, in Germania, per aeroplano sine motore, fac volo ad vela, et percurre 300 metro. Maneyrol in Francia, januario 1923, remane in aere 8 hora, et Schulz in Germania, anno 1927, remane 14 hora, semper in aeroplano sine motore.

Santos Dumont applica motore ad aerostato, construe dirigibile, et in 19 X 1901 vola circum turre Eiffel in Paris.

Fratres Wright in America, in 1900 adopta aeroplano cum motore, et in 1904 vola per 17 kilometro.

In 1909, Bleriot super aeroplano transi Mare Britannico.

In 1925, De Pinedo vola ab Italia ad Australia et ad Tokio, et revertit ad Roma.

In 1927, Lindberg ab New York perveni ad Paris, trans Oceano Atlantico, in 33 hora.

In julio 1928, Del Prete et Ferrarin vola ab Roma ad Brasil.

Dr. P. QUARRA.

ASSOCIATIONE INT. PRO PROTECTIONE DE INFANTIA.

IX Sessio i habet loco in Liège, in 1930, et stude sequente quæstiones: 1. Tuberculosis in alumnos; 2. Protectione de puero in ætate præscholastico; 3. Situatio juridico et sociale de puero, quando parentes vivit separato.

ULTRA NEPTUNO ?

Quale conceptione debe forma nostro mente de recente reperto de novo astro ultra Neptuno?

Ante de responde ad isto interrogatione, es necesse stabili cum præcisione aliquo considerationes et argumentos de caractere historico ut remove uno quæstione præjudiciali de ordine que nos pote dic generale.

Homo jam dic et repete, in præterito septimanas, que recente reperto es repetitione de illo analogo de planeta Neptuno, que, primum, Adams et Le Verrier individua per medio de calculo, in 1845-1846, et post, Galle de Berlin reperi in vespere de 23 septembri 1846.

Ergo, i ad pare re multo simplice da significatione de reperto de hodie ex significatione attributo ad analogo de 1846.

Sed — nam in numeroso libros de Astronomia et de Historia de isto Scientia, reperto de Neptuno es æstimato ex puncto de visu vere unilaterale, etiam in oppositione cum veritate de res — es bene que nos defini significatione de illo ante de loque de reperto ultimo.

In quale modo grande majoritate de auctores defini reperto de Neptuno? Es forsan vero quod nos lege in numeroso scriptos, que illo es maximo et definitivo confirmatione de lege de Newton?

Non: minime vero. In 1846 nullo novo confirmatione es necessario pro lege ipso: illo jam ante habet attestations tam solemnem, clamoroso et exacto, que pro Astronomia de illo tempore uno facto es firmo, id es de pote attribue ad lege de Newton caractere certo de generale validitate.

Plure et plure facto pote attestat veritate de isto nostro affirmatione; sed, inter omnes, sufficit que nos memora tres, multo significativo, et que eveni ante reperto de Neptuno.

1) Per effectu de labores de illustre theoricis et de tenace observatores, cognitione de Systema solare jam perveni ad optimo gradu de perfectione, usque ad maximo remoto planeta,

Urano, noto in illo tempore; et id, propter ipso exacto utilizatione de lege de Newton.

2) Usque ab 1755, Clairaut, summo mathematico de Francia, ultra suo classico investigationes circa theoria de motu de Luna, jam absolve immenso labore de calculo cum que es æstimato infinito perturbaciones, ex Jove et Saturno, ad itinere de cometa de Halley, in 75 anno, inter apparitione de 1684 et apparitione de 1759. Isto cometa, jam designato ut periodico ab magno astronomo que ad illo da suo nomine, habe ita, propter opera de Clairaut, tale perfectione de elementos orbitale, que inductione de Halley, circa suo periodicitate, resulta confirmato. Uno novo astro es ita acquisito in modo definitivo ad Systema solare, et nam orbita de ipso cometa, in suo puncto maximo remoto, transcende, et multo, ipso orbita de Neptuno, cum labore de Clairaut homo jam habe solemne demonstratione de validitate de lege æterno que rege non solum mundo solare noto usque ad illo tempore, sed et ultra.

3) In fine, et ante reperto de Neptuno, summo Herschel fac famoso reperto de stellas duplo physico (id es paria de stellas revolvente uno circum alio), que Savary perfice in 1827, cum calcula orbita effectivo de uno ex stellas duplo de Herschel, ex que resulta demonstrato que etiam in dynamica de ultra remoto mundos stellare vige postulatione que I. Newton jam divina.

Suffice isto tres factos ut demonstra veritate de quod nos dic ante, id es, que Astronomia, circa dimidio de seculo præterito, nullo necessitate habe de ulteriore documentaciones de suo lege fundamentale, et que in illo tempore homo jam habe pro certo que nullo conclusionem de ordine orbitale es possibile sine essentiali auxilio de lege de Newton.

Et tunc, quale es ergo vero significatione de reperto de Neptuno in 1846? et præterea, quale es significatione de ultimo reperto de uno astro ultra Neptuno?

Que nos quære lumine ad historia, nam illo solo pote reddere facile ad nos responso exacto ad duo interrogationem.

* * *

Ante martio 1781, systema solare cognito non transi ultra orbita de planeta Saturno, que cum suo diametro amplectere spatium

per 2850 millionem de Km. Es in vespere de 13 martio 1781 que Herschel, in uno de suo famoso explorationes de cœlo, reperi Urano, per casu. Cum diametro de orbita de illo, systema solare perveni ad occupata spatium per 5740 millionem de Km.

Superato præventiones dominante in illo tempore, secundum que quasi omnes reputa que novo astro es uno novo cometa, es facile post, cum retrocede trans annales de observationes astronomico in præcedente decennios, recognosce que Urano jam es observato usque ab 1690 (quale stella et sine releva caractere planetario de illo).

Antiquo mensurationes, associato ad illos executo in tempore de inventionem et ad mensurationes posteriore, permette de exequere uno optimo determinationem de itinere de planeta; itinere definito in uno orbita que redde evidente subito isto dato de facto insuperabile: id es, que, et si calculos fi maximo perfecto, es impossibile fac corresponde cum exactitudine theoria cum observationes remoto et recente; in alio terminos, itinere effectivo de novo planeta in cœlo, resultante ex observationes, non corresponde ad illo calculato in base ad orbita theorico.

Isto facto agita per ultra 40 anno mente de astronomos de illo tempore, et solum tarde surge dubio que discordia in motu de Urano pote es effectum de actione perturbante que alio astro adhuc incognito exerce; et dubio fi semper plus forte, nam differentia inter observationem et calculo fi de die in die plus amplo.

Ita ut in 1829 Hansen fac explicito allusione ad duo planeta incognito, cum existentia de que fi possibile explica anomalias de motu de Urano. Et, melius quam omnes, magno Bessel, in 1840, pone in uno solo objecto perturbante causa unico de indicato anomalias, et exprime certitudine que, cum reperto de illo, correspondentia exacto inter theoria et observationem veni attincto pro Urano in modo definitivo.

Sed homo non debe crede que, et post isto explicito declarationes, mundo astronomico demonstra concordia de opinionibus et de iudicio. Astronomos de certo et eminente valore habe in re opinionibus multo diverso.

Olbers, pro ex., et si celebre repertore de cometis, famoso

calculatore de orbitas de illos et maximo theorico in ipso campo de investigationes orbitale, es de opinione toto opposito ad illo de Hansen et de Bessel. Miro ad dic, es illo ipso ad affirma que orbita de Urano debe es limite extremo de systema solare, et ergo nullo alio astro de systema ipso pote existe extra. Et Airy, regio astronomo de Greenwich, et si non nega possibilitate de existentia de alio planetas magis remoto, habe opinione que conatu de reperi uno ex illos, ut explica anomalias de Urano, es de impossibile realizatione.

Omnes sci quod eveni pro effectu de isto controversias: de novo veni demonstrato que scientia nullo limitatione admitte ad extrinsecationes de suo possibilitates de acquisitione.

Uno multo juvene mathematico, de solo 23 anno, Adams de Cambridge, aggredere arduo problema et resolve illo cum determina in modo exacto orbita de incognito planeta perturbante curso de Urano, et de suo resultatatus da notitia ad Airy in octobere 1845.

Sine sci de Adams, Le Verrier de Paris, stimolato ab Arago, etiam ipso aggredere quæstione, que resolve 10 mense post juvene Anglo.

Adams, de caractere taciturno et de natura difficile, nihil sci opponere ad aliquo objectiones de ordine theorico que Airy move ad suo labore. Facto es que Le Verrier, toto ardore et fide, ut primum conclude, in augusto 1846, suo labores theorico, prece Encke, direttore de Observatorio de Berlin, ut vol fac require in cœlo incognito planeta de que illo jam determina cursu; et Galle reperi illo cum multo facilitate in primo nocte de observatione, 23 septembere 1846.

Quale es problema que Adams et Le Verrier resolve, cum resultatatu quasi identico? Isto: dato uno planeta de orbita cognito (Urano), dato deviationes de suo itinere in cœlo respectu ad theoria, et posito que deviationes ipso depende ex uno planeta incognito, deduc probabile cursu de isto planeta et determina positione de illo in cœlo in dato epocha, que i verificato cum observatione.

Es essentielle, ad nostro scopo, nota subito que plure circumstantias, que hic non es necesse expone in punctos singulo, fa-

cilita victoria de Le Verrier, que Galle confirma. Tamen es oportuno dic que deviationes in cursu de Urano jam ascende in 1845 ad notabile summa, et ergo pote constitue uno base numerico multo firmo super que pone applicatione de theoria jam explicato; etiam, que calculo designa novo planeta (Neptuno) ut astro lucente in gradu notabile, et ergo non difficile ad es reperto; in fine, que suo individuatione in cœlo es facilitato in modo extraordinario ex facto que Observatorio de Berlin jam posside famoso tabulas cœleste de illo Academia, executo cum grande cura, super que Galle pote fac, quasi immediato, verificatione de existentia in cœlo de uno astro ante non registrato, novo planeta Neptuno.

Ex quanto præcedere nos pote trahere isto evidente conclusionem: reperto de Neptuno in 1846 debe es interpretato ut clamoroso triumpho de methodos analyticis excogitato pro solutione de problema que nos ante indica, triumpho de divinatione cum calculo de uno astro incognito, ex solo cognitione de perturbationes que illo provoca in itinere de alio planeta cognito. Nihil de exceptionale ex puncto de visu de confirmatione de lege de Newton, que præcedente acquisitiones astronomico jam documenta ad abundantia; nihil de exceptionale in practica de observatione directo ad effectivo reperto de novo planeta in cœlo.

* * *

Post isto explicationes, nos pote nunc da exacto æstimatione de recente reperto per opere de Observatorio Lowell (Arizona, U. S. A.).

Es necesse dic subito que eventuale reperto de planeta que habe suo orbita ultra Neptuno præsentat difficultates multo plus grave quam reperto de planeta (Neptuno) perturbante cursu de Urano.

Cur?

Quia problema theorico es, certe, analogo ad illo que Adams et Le Verrier resolve; sed — nam jam evanesce, quasi in toto, anomalias in motu de Urano, cum considera influentia de Neptuno — in que pote es fundato novo investigatione? Non, certo, super parvo eventuale res incerto in motu de Neptuno, nam isto

planeta (que comple suo gyro circum Sole in 165 anno), ab quando es cognito ad hodie habe percurso solum dimidio de suo cyclo de revolutione, et ergo suo cursu cœleste nondum es noto in modo tam certo, que nos pote reputa suo parvo anomalias quale effectu de perturbatione per causa de uno incognito planeta que se move ultra Neptuno ipso.

Ergo, es ipso et solo Urano ex que homo pote move: in alio terminos, homo pote trahe elementos pro investigatione theorico de uno planeta ultra Neptuno solum ex parvo anomalias residuo in motu de Urano.

Es vero autem que, et cum considera influentia de Neptuno, Urano nondum demonstra systematione perfecto de suo itinere; sed deviationes es tam parvo (solum aliquo secunda de arcu) que funda in ipsos applicatione numerico de ædificio theorico pro calculo de orbita de hypothetico incognito planeta, jam appare, et tale es in veritate, conatu maximo arduo, que solum pote duc ad uno solutione dubio. Et id etiam si, interim, parvo deviationes indicato supra jam auge, verso anno 1915, ad circa 4-5 secunda de arcu.

Es super isto parvo base que Lowell erige suo investigationes theorico-numerico, et renova ita, circa 70 anno post Adams et Le Verrier, tractatione de uno problema analogo ad illo que in illo tempore habe ut scopo investigatione de Neptuno.

Non es hic loco de loque etiam de investigationes executo ad idem scopo. Oporte, contra, dic subito que, si nullo astronomo jam reputa impossibile existentia de uno aut de alio novo planetas ultra Neptuno, mundo astronomico jam appare diviso in duo campo opposito circa possibilitate de fac prævisione satis certo de planeta aut planetas ipso.

Ita, Simon Newcomb, illustre astronomo de Nord-America, post habe adducto ad effectu illo magno revisione de tabulas planetario omnes, ad que liga suo nomine, concludit tabula de Urano cum affirma que parvo deviationes residuo in cursu de isto planeta, appare, circa anno 1900, tam tenue et dubio, que homo nullo hypothesi pote pone circa illos. Et Lau affirma impossibile et non admissibile fac ullo deductione circa novo hypothetico planetas ultra Neptuno.

In parte opposito sta C. Flammarion, que es strenuo assertore de existentia de tale planetas; illo — audace, valido et honesto divulgatore de Scientia de Cœlo — age quæstione in modo egregio, sine fac ullo calculo ad scopo, sed fundando suo firmo opinione super aliquo considerationes circa aphelios de orbitas de aliquo cometas.

Et assertores convicto de possibilitate de perveni ad concreto resultatatus circa existentia de incognito planeta, ultra Neptuno, que perturba orbita de Urano, et effectivo exæcutores de investigationes directo ad determina itinere et positione de ipso in cœlo, es Forbes, Pickering et præcipue Lowell.

Lowell publica resultatatus de suo investigationes in 1915, uno anno ante suo morte. Et post solum 14 anno ex suo morte, strenuo astronomos de suo Observatorio da solemne confirmatione de suo prævisiones.

Labore de Lowell repræsenta quot de optimo homo pote imagina, tam ex puncto de visu de acumine cum que labore es executo, quam ex puncto de visu de critica cum que omne elemento de base et omne resultatatu veni investigato. Lowell perveni ad duplice solutione: id es illo perveni ad describe duo orbita de incognito planeta; nam residuo anomalias de Urano resulta explicato per admissione de uno aut de alio de duo astro incognito que seque illo duo orbita, et occupa in cœlo locos diverso in modo notabile et radicale.

Base numerico vero tenue super que es fundato investigatione de Lowell, et duplicitate de solutione; et factu que ex ipso calculos luminositate de incognito planeta resulta multo tenue, es circumstantias essentialie que jam redde de maximo difficultate exploratione in cœlo de præconizato planeta.

Conditiones propitio, que jam redde facile in modo vero exceptionale exploratione de Galle, trans indicationes de Le Verrier, pro reperi Neptuno, non existe in recente evento; in suo loco, immo, es plure obstaculos que justifica scepticismo cum que homo jam seque novo tentativo.

Sed, pari ad difficultates es tenacia et fide que discipulos et successores de Lowell pone in exploratione directo ad da triumpho de victoria ad memoria de Magistro.

Quando i es noto labores de illos, quando nos i cognosce in particulares suo tentativos et delusiones, et quando i es noto circumstantias trans quales reperto eveni primo vice et post recipere confirmatione: solum tunc nos i pote aestima in toto effectivo importantia de conatu que illos absolve in modo mirabilé.

Facto es que in die 21 de præterito januario, in Observatorio Lowell homo habet pro certo que novo planeta es reperto. Astronomos de Observatorio, in secreto et cum methodo rigoroso, sequere illo in suo motu cœleste per septem septimana, et solum in die 12 martio notitia de reperto veni communicato ad mundo astronomico, cum indicatione que positione et motu de novo astro corresponde ad uno de duo orbita de Lowell. Explorationes subito incepto in Observatorios de Europa da confirmatione de facto annuntiato.

* * *

Quod attine ad reperto ipso, nos pote fac sequente aestimationes de ordine generale.

Illo repræsenta uno triumpho theorico-numericum, nam Lowell, cum uno base numerico ultra exiguo, sci deduce uno resultatatu, que observationes de cœlo habet confirmato satis bene post 15 anno.

Illo repræsenta etiam uno triumpho technico et de observatione; quia, si prævisione theorico jam es difficile, et magis difficile forsitan jam appare confirmatione de illo per observatione, propter incertitudine insito in datos de Lowell, duplicitate de regione cœleste que homo debet explorare, tenuitate de splendore de novo astro, et extraordinario lenitate de suo motu.

Sed, super isto significationes de ordine scientifico-technico, reperto repræsenta etiam magno triumpho sentimentale et nationale.

Sentimentale: nam fide semper vivo, tenacia nunquam dimittit cum que astronomos de Observatorio de Lowell continuat explorationes per longo annos, ut confirma, cum observatione, prævisiones theorico de suo Magistro, es factos sentimentale digno de maximo plauso, que inspira in nos uno profundo admiratione.

Nationale: quia uno novo vice Astronomia americano demonstra, post tanto alio victorias jam consecuto in alio campo de nostro scientia, que ibi non solum existe potente instrumentos technico et œconomico, sed etiam homines de excelso valore, que de tale instrumentos sci fac nobile usu.

Circumstantias diverso de luctas que duc ad isto ultimo victoria scientifico, doce nos de alio re. Doce que post ultimo magno bello, populos omnes debet obcedi ad seductione de consolationes spirituale que solum scientia, et præcipue illo de Cœlo, pote da. Ecce ratione de mirabile intensificatione de studios astronomico in America, superbo victore in ultimo lucta de populos; ecce ratione de immediato renovatione de studios ipso in Germania; et ecce quia nec Russia mysterioso, trans mille aberrationes morale et sociale, pote resistere ad impulsu que novo ardore pro investigatione scientifico propaga ubicumque: etiam ibi, Observatorios veni reorganizato, et, in illos, labore ferve cum rhythmo intenso et vivo.

* * *

Post annuntio de reperto de novo planeta, Observatorio de Brera, in Milano, cum suo sede subsidiario de Merate, non vol remane absente in opera de collaboratione internationale directo ad colligere elementos de confirmatione de reperto ipso et pro suo possibile perfectione.

Grande Reflectore de Merate veni subito parato ad scopum de captis photographias de Cœlo in regione que novo componente de nostro Systema solare occupa. Et in quatuor nocte — 20-21, 21-22, 25-26, 28-29 martio — optimo imagines photographico revela ad nos tenue luce de planeta. Præcipue interessante photographia in nocte 21-22, nam de tempore 4 h. et 2 minuta. In ipso, novo planeta habet imagine distincte stellare; ergo es possibile, si non excludit in modo absoluto, saltem reputa multo improbabile que, in loco de novo planeta, es imagine de uno cometa multo remoto, ut aliquo jam dubita. Inexistentia circum imagine stellare de quaecumque aureola de characterere nebulare, sta contra tale suppositione.

* * *

Nos hodie nihil vol dic de exceptiones que aliquos jam præsentata circa natura transneptuniano de planeta. Ad omnes qui se demonstra impatiente de exprime iudicios restrictivo aut de dubio; ad omnes qui, sine uno base de ratione, expone iudicios aut hypothesis circa dimensione, massa, effectivo distantia aut alio characteristica physico vel orbitale de novo astro; ad omnes nos vol da uno consilio de prudentia et de patientia. Es bene que omnes sci que nos es ante uno ex maximo difficile et delicato casus de theoria et de practica astronomico orbitale; uno casu pro quale es item difficile improvisationes serio, ut facile cade in grave errores.

Milano, R. Observatorio

EMILIO BIANCHI.

(*Ex textu originale in lingua italiano.*)

Persona que in investigatione scientifico intende animo suo solum ad applicatione, nullo inveni; et persona que dum judica importantia de inventione vide solum utilitate immediato, demonstra de non deliba vero gaudio de scientia. (Galileo FERRARIS).

* * *

Nos et vos admira utilitate summo de vario mutuo assecuratione sociale (pro infantia, pro maternitate pro invaliditate, pro senectute...) etiam si nos et vos non collige fructu de illo providentia; in simile modo nos et vos debe admira et collabora ad diffusionem de lingua auxiliare internationale, que redde facile, et inde cordiale, relationes inter populos de vario nationes.

G. C.

PLANETA TRANSNEPTUNIANO (PLUTO)

Istos es præcedentes de inventione de planeta transneptuniano, jam ante inventione vocato Pluto. Astronomos jam admitte vi attractivo de Sole suffice ad fac move circum se etiam ad distantias maiore quam Neptuno altero planetas et admitte non pote existe planeta de massa æquale ad Neptuno ad distantia minore de duplo de Neptuno, nec planeta de massa æquale ad Jupiter ad distantia minore de duplo et dimidio de Neptuno ipso.

Sicut jam perturbationes de motu de Urano revela existentia de Neptuno, permette de calcula suo orbita (Leverrier) et de inveni planeta (Galle 1846), ita es naturale hypothesi que perturbationes de motu de Neptuno pote revela existentia de plus remoto planeta et permette calculo de suo orbita et inventione de illo in cælo. Sed astronomos habe observato Neptuno solum per circa dimidio revolutione post suo cognitione (uno revolutione dura 165 annos) et non habe ergo datos que suffice ad positione de problema.

Duo altero vias es possibile pro studio de problema: uno es via que jam consilia C. Flammarion et que jam seque W. H. Pickering, que ita jam deduce elementos de plus quam uno planeta transneptuniano ab studio de positiones de aphelios de orbitas cometario. Altero es methodo de Leverrier, perfectionato ab Gaillot, de frui de inæqualitates residuo que presenta motu de Urano, etiam post quam homo tene calculo de perturbatione de Neptuno. Isto es methodo que jam seque P. Lowell in 1915; sed Leverrier labora super residuos de 133", P. Lowell labora super residuos de minus quam 5" et perface suo calculo multo plus difficile per hypotheses et approximationes successivo et perveni ad duo solutiones ad que corresponde duo positiones de planeta incognito, in loco de solutione unico pro Neptuno de Leverrier.

Secundum Lowell, distantia ab Sole de Pluto debe es uno et dimidio maiore quam distantia de Neptuno, ergo circa 45 unitates de distantia Terra-Sole (lege empirico de Bode prævide

77.2, lege empirico de Armellini prævide 45,9); massa de Pluto es

1

_____ de Sole, ergo 6,5 circa de massa terrestre, magnitudine
50.000

apparente debe es inter 12° et 13°.

P. Lowell es etiam fundatore de Observatorio de Flagstaff (Arizona-U.S.A.), et in isto Observatorio, vocato Observatorio Lowell, novo planeta es in modo systematico et per plure anno, secundum resultatos de Lowell, quæsito et tandem invento et secuto per plus quam uno mense et dimidio ante quam nuntia inventione (12 Martio 1930).

Novo planeta es tamen minus lucente de prævisione; æstimationes visuale de suo magnitudine es prope 15°; mensura photometrico de Shapley (Harvard Coll. Observatorium, Cambridge Mass. U.S.A.) da 16°.0 magnitudine; homo ergo deduce uno diametro non multo differente de terrestre aut uno multo parvo albedo (facultate de reflexione de luce); ambo causa pote, in mensura minore, concurre. Es etiam probabile que suo massa es in modo sensibile minore quam prævisione et, si ita es, suo inventione prope uno de due positiones indicato ab Lowell es casu fortunato.

Pluto es multo prope ad stella δ de Geminos, ergo multo prope ad ecliptica; se propinqua ad puncto stationario et, si suo distantia ab Sole es proximo ad prævisto, es jam in oppositione in primo decade de Januario nunc præterito; suo positione ergo es tunc multo propitio ad suo inventione; in ipso hypothesisi de dicto distantia ab Sole, suo revolutione dura plus quam 300 annos.

Torino, R. Observatorio Astronomico.

L. VOLTA.

SPECIMINES DE VERSIONES POETICO

Ex Lingua Italiano

FONTE

Gelido, crystallino,
unda prosili ex rupe;
deorsum clivo fuge,
et treme;
fulge de sole ad lumine,
et, fracto,
ride inter saxos, circum herba, et canta:

— Me es dulce et puro
aqua que veni ex cœlo,
unda que in nube et gelu
se muta et transfigura;
aqua jucundo et lucido me es,
que terge et que fecunda.
Ad isto plaga aprico
veni omnes, quot vos es,
quem jam fatiga vince,
quem jam afflige siti:
me refice omnes, valde.
Veni, vade aut siste, omne,
flavo habe crine aut fusco,
dulce es isto unda, et exaresce nunquam.
Me pete ad nullo ut vive, nec qui es.
Sole pro omnes splende;
ad unda meo puro, bibe qui vol.

(EX ARTURO GRAF, 1848-1913)

DUM TE CANTA

Tuo voce ad me perveni
De super humido atque nigro muro,
Hilare voce tuo, trans tepido aere,
Sub sole nitido de novo vere.

In aere se diffunde
De amor uno gentil suavitate;
Ex nigro muro que tuo forma absconde,
De uno amygdalo in flore emerge ramos.

Me nunquam vide in vultu
Te, nec sci si tuo corde es læto aut mæsto;
Sed in concentus tuo, dum me auscultat,
Pare de senti ad me tuo pulcritudine.

Uno hora me vol pote,
Per novo incantatione, es illo amygdalo,
Ut super capite tuo, dum te canta,
Omnes meo flores leniter profunde.

(Ex ENRICO PANZACCHI, 1840-1904)

CANTU DE MAJO

Majo exsuscita nidos,
Majo exsuscita cordes,
Urticas porta et flores,
Et serpes cum luscinia.

Clamita in terra pueros,
In coel clamita aves,
Mulieres habe in crines
Rosas, et sole in oculos.

Trans colles pratos montes
Flores toto uno trama
Es; canta, germina, ama
Aqua cum terra et cœlo.

Ad me in corde germina
De spinos parvo silvula;
Me in sinu habe tres vipera,
Et uno strige in cerebro.

(Ex GIOSUÈ CARDUCCI, 1835-1907)

N. M.

EX DIFFERENTE FONTE

Quadrupede intelligente de arte.

Domino, comitato de suo magno cane, visita officina de pictore. Isto es occupato in uno panno, et cane incipe latra vehemento modo contra pictura.

«Lauda te», domino dice, «meo cane latra contra ce cane, que es in recessu».

«Sed istud es uno vacca» pictore dice.

«Tunc meo cane habe oculos meliore quam me — me jam opina audi id ad latratione, nam bestias non es, que excita tanto furore in cane, si non vaccas.

Lupo non timendo.

Vieuxtemps, famoso violinista belgico, aliquando accipe hospitalitate apud uno Russo valde divite. Quando fi invitato ad cena, vide cum magno terrore uno massa nigro, que jace in angulo de cubiculo, et que fige in illo suo oculos ardente.

— Non time Vos, domina dice. Es nostro lupo domito.

Quando vol i ad somno, Vieuxtemps reperi idem bestia ante suo lecto.

— Non es anxio modo, servo dice, es nostro lupo domito, me abduce illo subito.

Postero die Vieuxtemps audi fragore de fucile (*).

— Quid es? illo interroga.

— O, id es nihil. Illos da morte ad lupo domito, nam diania coquo in nocte præterito.

(*) fucile = F. A. fusil, T. Flinte, A. gun, Ho. geweer.

AMICITIA

« VARIA ET LEVIA »

RAFFLESIA

Vocabulo (etiam re) « maximo » habe semper suo attractione. Maximo domo aut nave, maximo ponte aut locomotive, homo intue eo cum reverentia.... usque veni aliquid etiam plus amplo.

Nos habe etiam maximo belua, maximo planta, et, tandem, maximo flore in mundo.

Isto fi invento super declivitates de vulcano Apo, in insulas Philippine. Incolas, que affer ad ce flore grande reverentia, nomina eo *Bo-O*.

Illo cresce in altitudine de circa 800 metro supra speculo de mare, et acquire suo notabile incremento, verisimile, ab structura geologico et calore proprio de vulcano.

Calyces clauso es simile ad magno cauleflore*), et quando es aperto habe diametro plus quam 1 metro. Suo pondere es circa 10 chilogramma.

Homo jam da ad eo nomine *Rafflesia*, secundum gubernatore anglo Stamford Raffleson.

*) *A. cauliflower*, *F. choufleur*, *I. cavolfiore*, *Hol. bloemkool*, *T. Blumenkohl*. *Bot. Brassica oleracea botrytis* (L.).

LEGENDA ARABICO

Ignem, aqua et bono fama vade simul in itinere.

Fortuito, quaestione veni in mente: quomodo nos i reperi uno alio, si aliquando nos amitte uno alio in via?

Ignem dice: « Ubique, ubi vos vide fumam, vos reperi me ».

Aqua dice: « Ubique, ubi vos inveni paludes, vos vestiga me ».

Sed bono fama dice: Me preca, non amitte me ullo singulo puncto de tempore, nam eo, que me jam amitte uno vice, reperi me nunquam. Me es simile ad speculo; homo frange me o! tam facile, sed nunquam homo pote conjunge denuo partes, ita ut fractura fi invisibile.

Uno singulo inimico es nimis multo; mille amico autem non es.

Non condemna in tuo amico neglegentia aut vitio, quem te vide etiam in te ipso.

Recente res es saepe optimo res, veterem amicos es plerumque optimo amicos.

Sicut veste confecto es ex plure simplice filo, ita omne parvo munere forma lapillo ad magno opere de caritate.

Oud-Gastel (Hollandia)

F.C. VAN AKEN

EX VITA DE VULPE

Vulpe et Leone

— Domino leone, loque vulpe, me vol dic aliquid ad te. Asino narra res non bono super leone. Affirma que tuo heroismo es dubio, que te non dona exemplos de generositate et justitia, sed trucida innocentes et quere lites. Illo dic, que pote nec ama nec lauda te.

Leone tace parvo momento, post responde:

— Domina vulpe, asino pote loque ut place ad illo; me non cura quod asino dic super me.

Vulpe et uva

Vulpe vide uva dulce, que pende ex uno vite. Sed omne suo labore, pro attinge illo, es vano, nam uva pende nimis alto. Tunc vulpe dic: « Me non vol de isto uva; illo es nimis acido, et es bono pro servos ». — Et vade.

Vulpe et Gallo

Gallo, nam praesenti tempore pulcro, vola ad arbore et canta laeto.

Vulpe, cum audi voce de illo, accurre et interroga cur illo canta tam hilare.

Gallo responde: — Meo ingenio et arte fac me læto; me præsentis tempore superbo.

Vulpe ride et medita, in quale modo pote move gallo ad descende de arbore. Illo incipe lauda gallo propter arte et dono prophetico de illo.

Hoc place ad gallo, que canta nunc adhuc plus claro, et vulpe salta sicut insano sub arbore.

— Cur te sic age? — gallo interroga.

— Me salta pro gaudio, — vulpe responde — nam es commoto per arte, sapientia et donos, que te posside. O propheta magno, te es honore et gaudio de nos omnes! Porridge ad me tuo pulcro capite: me vol basia illo. Cordiale me preca, ut te concede ad me isto favore.

Gallo descende et porridge fronte ad basio de vulpe. Sed vulpe evelle capite ad gallo, et porta cadavere in suo caverna.

Vulpe, Leone et Lupo

Leone vetere, facto infirmo, plus non pote exi de caverna. Omne animale de silva, excepto vulpe, veni visita illo.

Lupo ute isto occasione pro accusa vulpe, et dic que vulpe vilipende rege de animales, et non vol offer solatio ad illo.

Interea vulpe veni, et audi ultimo verbos de lupo.

Rege, irato, interroga vulpe, quia illo veni tam tarde. Sed isto preca, ut rege audi suo exusatione.

Vulpe dic: Certo, me veni tarde, sed nemo de præsentis habe laborato tanto pro tuo sanitate, quam me. Me jam percurrere montes et valles, pro inveni medicina, que pote salva te.

Leone tum: — Et quale remedio te cognosce? dic illo ad me!

Et vulpe: — Si homo exue pelle ad lupo vivente, et te indue isto veste calido, tunc te fi sano.

Cito rege ordina exue pelle ad lupo.

Vulpe specta gaudioso, et dic subridente: Es magis bono move dominatore ad benevolentia, quam ad ira.

Fabula doce: Qui para laqueo ad alios, ipso incide in illo.

(Ex J. B. PINTH - cum aliquo mutationes. Vide *Revista Universale* de Prof. U. BASSO, N. 12 et 33).

EX DIFFERENTE FONTE

Salario - Puzzle ()*

Puero præsentis se ut maxime juvene scriba apud notario. Es accepto ad salario de floreno 500 per anno, et i recipe omne novo anno 100 floreno mercede majore — si illo responde ad expectatione. De primo salario nostro juvene homine conveni, habe expectato ne tanto quidem; sed dice præfer augmento de mercede omne semestre, et si es solum floreno 25.

— Bene, me non recusa, homunculo, notario dice, si istud es magis acceptabile ad te, me puta id eccellente!

Qui habe nunc damno, notario aut puero?

Ad primo visu homo dice: — Naturale modo juvene homine habe damno.

Sed homo es in errore, quod appare in claro modo, quando homo calcula id.

1° anno floreno 500,	1° semestre floreno 250
	2° » » 275
2° » » 600,	3° » » 300
	4° » » 325
3° » » 700,	5° » » 350
	6° » » 375
4° » » 800,	7° » » 400
	8° » » 425

floreno 2600

floreno 2700

Qui es ergo minus astuto hic?

Notario.

(*) *puzzle* (A.) = difficultate, dubitatione, ænigma.

Avaritia punito

Uno homine satis divite, sed avaro, habe audito, quidam medico computa, quando homo veni vide illo primo vice, tres floreno, et pro sequente visitatione solum dimidio.

Quia non senti se toto sano, vade ad isto medico.

« Ecce me de novo, doctore! »

« Me non pote memora, habe viso Vos hic prius » medico responde.

« O, certe, doctore, in septimana præterito me es hic etiam ».

« Itane? Ergo me oblivisce interim. Quomodo Vos vale nunc? »

« Non nimis bene, doctore ».

« Ute modo continuo medicamento que me præscribere in septimana præterito. Et Vos frue mox valetudine perfecto... Vos debe ad me fl. 1,50 ».

Obcædi diligente ad ordine dato.

Uno novo milite vigila in nocte primo vice, quando aliquo accede ad illo.

« Qui es? » illo clama in voce minace.

« Officiale de statione » responso sona.

Officiale procure, sed ante quam habe facto quinque gradu, milite clama de novo: « Qui es? »

« Id es nunc secundo vice, te clama » officiale dice, « quid te habe in animo tertio vice? »

« Istud pertine nihil ad Vos. Præsripto meo es clama: « Qui es? » tres vice, et deinde trahe ad fucile. (*)

(*)trahe ad fucile = F. tirer au fusil, A. to shoot (with a gun), T. schiessen (mit der Flinte), Ho. schieten (met't geweer).

Viro primario.

Uno domino de urbe descende ad uno taberna rustico, et dice ad uno homine, que sta ibi: — An vos vol custodi parvo tempore meo bicycletta?

— Domino, rustico dice indignato, me es socio de consilio municipale.

— O, non es impedimento. Vos habe honesto facie, me habe optimo fide in Vos.

Astuto.

Puero in magazino de novitates monstra parasoles ad uno dama. Habe consuetudine de lauda merce tamquam possibile. Cape parasole de monstra-mensa, aperi et tene eo in pleno lumine, agita et circumage eo, et loque: « Ecce, domina, tale qualitate! An non es parasole venusto? Serico duplice decusato, elaborato in elegante modo, et levigato. Me affirma, Vos i eme bene — hic Vos habe bono merce pro vestro pecunia. Sume modo parasole in manu, an non es opere insigne? »

« Certo », dama dice subridente, « es meo parasole vetere, quem me pone dudum super monstra-mensa. Nunc me vide eo bene, illo pote comita me per parvo tempore adhuc. Vale! ».

Tres conditione.

A. - « Dic, amico, quare te non contrabe matrimonio? »

B. - « Pro causa, te debe nosce, me postula qualitates sane alto ad uxore futuro ».

A. - « Et quale istos es? »

B. - « Tres in numero: illa debe es divite et pulcro et stupido ».

A. - « Quid ita? »

B. - « Divite et pulcro illa debe es, aliter me non sume illa; stupido illa debe es, aliter illa non sume me ».

Differentia.

« Joanne », magistro dice, « me non comprehendere, quare te, que habita prope schola, debe veni semper nimis sero, dum Cornelio, que debe perface distantia de 8 chilometro per bicycletta, es semper ad tempore ».

« Istud ipso es causa, magistro », Joanne responde.

« Quando illo move sero ex domo, pote accelera suo motu, ut compensa tempore amisso, sed quando me move sero, me veni sero ».

Non pote scribe istud.

« Itane, te habe uno accidente ad refer? » direttore de uno magno fabrica interroga fabro superiore, que veni apud illo cum relatione de ce die.

« Ita es, domino », isto responde, dum redde ad illo aliquo chartas.

Fabricante inspice eos, ut vide, an omne re es indicato integre in tabula.

Die: 5 Octobre 1929.

Nomine de illo icto: Joanne Scarabæo.

Indicatione de casu: Pollice contuso in grave modo.

Causa de malo eventu: Plaga cum malleo. Ne consulto. Ab auxiliatore.

Observationes cetero:

« Recte » direttore dice. « Sed, quare te non habe notato isto observationes cetero? ».

« Hem, domino ut vos vide vos sci tamen etiam, qui es Joanne Scarabæo et quando vos considera, pollice de isto es fracto, inscitia de auxiliatore causa, nunc, me despera nota in modo decoro, quale observationes aut dictos Scarabæo fac in illo tempore! »

Oud-Gastel (Hollandia).

F. C. VAN AKEN

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row, London E. C. 4.

» H. BIJLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square,
London W. 2.

NECROLOGIO

PROF. RUGGERO PANEBIANCO

Nos habet dolore de nuntia morte, in die 28 martio 1930, de nostro illustre et activo socio Prof. Ruggero Panebianco, jam docente de Mineralogia in R. Universitate de Padova.

Prof. Panebianco es nato in Messina, in die 2 junio 1848. Orphano, in ætate de sex anno, de ambo genitore, per morbo cholera, es educato in collegio anglo de Malta.

In anno 1866 seque Garibaldi, et pugna pro liberatione de Trentino, in bello contra Austria.

Migra post in Anglia, patria de suo matre, et ibi, pro cibo quotidiano, doce linguas, et exerce etiam humile labores.

Reveni in Italia, se applica ad studios, obtine laurea de docente. Cole studio de chemia, sub celebre Cannizzaro, professore in Universitate de Roma, et de mineralogia, sub directione de Prof. Struever, et in ambo disciplina attinge perfectione. Ante ætate de 30 anno, es Assistente et Libero Docente de Mineralogia in Universitate de Roma. In 1872 vince concursu pro cathedra de Mineralogia in Universitate de Padova, ubi doce usque ad anno 1923, id es usque ad limite de ætate statuto in lege.

Illo — in cathedra et in laboratorio — es vero magistro. Suo « *Trattato di Cristallografia* », in exactitudine et in originalitate

de expositione, es speculo de suo visione scientifico et de suo doctentia.

In 1887 funda « *Rivista di Mineralogia e Cristallografia* », que dirige usque ad 1918. Ibi publica numeroso labores, præcipue circa morphologia et optica crystallographico, et age salutare opera de revisione scientifico, cum suo severo critica super homines et theorias. In problemas de calculo crystallographico et de crystallographia geometrico illo es vocato magistro ab homines competente.

Fautore de omne idea que promove progressu humano, stude lingua internationale. In 1914 publica in Esperanto:

Fizika proksimigo, Rivista vol. 42, que tracta de gradu de approximatione in calculo super datos physico; et 5 alio articulo in idem periodico.

Quando cognosce nostro Academia, adopta Interlingua, et publica sequente numeroso labores.

OPUSCULOS

Es certo que Interlingua es maximo naturale et facile de omne lingua internationale.

Presbytero catholico et ultimo bello Paneuropæo.

De Adamante, lectione; 12 pagina.

Thulite de Varallo in Valsesia et margarita de Manganese; 8 pag.; 1921.

Adoptione de lingua internationale es signo que evanesce contentione de classe et bello. Padova 1921, pag. 8.

Interlinguista Ruggero Panebianco ad suo commensales studentes et ad omne studente: vale. 1922.

Lege de Haüy et lege de symmetria. 1922, in 20 pagina.

Hypnotismo et neonecromantia, 1923, in 15 pagina.

IN « ACADEMIA PRO INTERLINGUA »

Pronuntiatione latino; 1924 N. 1 pag. 4-5.

R. Panebianco ad suo fratres; 1924 N. 4 pag. 15.

Vindicatione de inventione de matriarchatu. « Revista Universale » de Jezierski, 1924, N. 1, pag. 3.

Liquido que respira, cresce, evolve calore, instruet se et memora suo lectione. 1927, pag. 30-32.

Valido auxilio ad mercantes et operarios ex patria. 1927, p. 57-58.

IN « SCHOLA ET VITA »

Regula de Cornaro de longo et sano vita. 1926 pag. 88-94; 1927 pag. 37-41, 102-110.

An es Vico geniale scriptore? 1926 p. 182-187.

Etruria sene subjugato ab Roma juvene. 1927 p. 148-149.

Lacte de vacca humanizato pro lactatione artificiale. 1927 p. 200-203.

Recensione de libro: Pankhurst: « The future of international language ». 1927 p. 77-80.

Naturale fertilizatione de humo. 1928 p. 100-102.

Constante de corpore in mure et homine, suo augmento in jejuno et lege de suo variatione in homine dum varia etate. 1928 p. 156-162.

Approximatione numerico neglecto ab ullos physico et chemico. 1929 p. 163-172.

Activitate intellectuale an es labore? 1929 p. 279-280.

Publica etiam articulos de propaganda in « Araldo Fiorentino » (Vide ApI 1927, pag. 64 et 77).

Publica chartas postale: *Missiva, Arcu etrusco in Perugia.*

Et inscribe plure socio in ApI.

Scribe in Interlingua quasi usque ad suo dies extremo. Suo ultimo labore, nondum publicato, habe titulo « *Philosophos deista et Philosophos naturalista.* »

QUAESTIONES DE INTERLINGUA

Ablativo aut Nominativo

Nostro Academia es societate scientifico, libero ad omne opinione. Majoritate de socios adopta vocabulario internationale, orthographia de thema latino. Vocabulo *thema* aut *radice* aut *radicale* non habe valore identico in grammaticas latino. Vide

meo opusculo *Interlingua* 1927 pag. 10, et *Vocabulario Commune* 1915.

Thema de nomine es ablativo; in paucos casu, nominativo.

Nostro socio et collaboratore Dr. CROESMANN pone quaestione:

Quando nos debe praefere nominativo ad ablativo?

1. In vocabulos de typo *rosa* (declinatione I) et *cornu* (neutro de declinatione 4), nominativo es identico ad ablativo.

2. Nominativo *nomen*, ablativo *nomine* es ambo internationale: I. *nome*, F. *nom*, H. *nombre*, P. *nome*, et trans Indo-Europæo A. T. *name*, G. *onoma*, R. *imja*, Sanscrito *naman*; et habe derivatos internationale, in orthographia anglo: *nomenclator nomenclature nominal nominate cognomen pronoun pronominal denominate denomination denominator* etc.

Alio exemplo: *crimine examine fulmine germine lumine semine volumine*. Ambo forma es internationale. Es melius regula generale de ablativo.

3. Vocabulos graeco nom. *aroma*, abl. *aromate*, unde *aromat-ico*. Alio exemplo: *axioma clima diploma dogma drama enigma miasma prisma problema schisma systema*.

Ambo forma es internationale; nominativo es plus simpliciter.

4. Nominativo in *-s*, ablativo in *-re*. Nom. *mus* (I. sorcio, F. *souris*) es plus internationale quam ablativo *mure*: in Zoologia es *mus*, et trans Indo-Europæo A. *mouse*, T. *maus*, R. *mushi*, G. *mys* unde *myosotis*, Sanscrito *mush*.

Nom. *pus* es internationale in medicina; abl. *pure* vive in A. *purulent*;

rus rure habe derivatos A. *rustical, rural*;

mos more; melius plurale *mores*, F. *mœurs*;

mas mare, habe derivatos *masculo* et *marito*; nom. *mas* es plus claro.

Es magis aut solo internationale ablativo: *corpore crure flore foedere genere latere onere opere pectore sidere vulnere*.

5. Ad genitivo *-is* responde in generale ablativo in *-e*; in paucos casu in *-i*, que nos muta in *-e*. In latino classico existe ablativos *navi et nave*, I. *nave*. Ad ablativos *brevi omni* responde nominativo neutro *breve omne*.

6. Ad nom. *homo*, abl. *homine* nos pote attribuē valore de derivato F. *on*, *homme*.

7. Pronomines *me te se* es ablativo. Nominativo *ego* vive, in vario orthographia, in omne lingua de Europa, et in Græco internationale *egoismo*; sed es inutile.

Nos vos es nominativo; ablativos *nobis vobis* non es thema et es mortuo.

Ex *vos* sine suffixo *-s* de plurale, resulta *vo* que vale *te*.

Ce es thema de L. *hic hoc cetero citra ecce*; es Indo-Europæo, cum derivatos in omne lingua, sed publico non intellige sine explicatione; scribe *isto*.

Hoc es L. cum derivatos I. *ciò*, F. *ce*: sed es noto ad solo latinistas; scribe *isto*.

Que non es vocabulo latino, sed thema de L. *quem*, F. H. P. *que*, I. *che*.

Nom. *qui* vale *homo que*, et neutro *quod* vale *re que*, et es adverbio.

G. PEANO.

VILLA PEANO

Cavoretto (Torino)

Ut obsequio ad nostro illustre Præsidente

— *Delecto villa de solitudine fecundo, te appare candido et jucundo in aura pleno de suave odore!*

— *Me isto sublime ambrosia compara ad multo foetore de pingue civitate, et pace beato de viride campo ad mille infamia de humanitate.*

— *Non es forsitan gaudio ineffabile quando homo preca in rustico parvo ecclesia amico, unde voce suo flebile ascende ad Deo quasi in cantu de avis?*

— *Non es forsitan dulcitudine contempla, post studio severo, pio lampade radiante in cælo silente, dum in terra nos audi læto murmure de Po et susurro de frondes in melodias de vento?*

— *Divino campanulas, flores purpureo et lauros te, o Peano, circumda: digno res de tuo operas fecundo!*

— *O! caro visiones de campo ubi bove pio et sublime move lento, « dulce in oculos niveo que mite Virgilio ama »...!*

V. G. CAVALLARO.

I A L A

*International Auxiliary Language Association
in U. S. A.*

CONFERENTIA DE INVESTIGATIONES LINGUISTICO

Objecto. — Promove investigationes linguistico fundato in studios comparativo de selecto linguas europæo et internationale, ut, cum novo impulsu ad motu pro lingua auxiliare, perveni ad meliore forma de L. I.

Charactere et spiritu. — Reunione de labore plus quam mero conferentia, cum spiritu de scientifico aptitudine ad collige factos ex que deduce leges et principios, et cum spe de excita cooperatione et bono voluntate inter duces de differente systemas de L. I.

Labore. — a) Examine et critica de investigationes linguistico de IALA in ultimo annos — b) Formulazione de projectos pro futuro investigationes linguistico ex comparatione de selecto linguas europæo et internationale, ut detege ideas-base in que es fundato structura et maximo generale expressiones de linguas ipso.

Membros de Conferentia. — IALA es representato per suo Præsidente Prof. E. B. Babcock, suo Hon. Secr. Mrs. Dave H. Morris (Alice V. Morris), et membros de suo Officio de Investigationes linguistico Prof. O. Jespersen, Prof. W. E. Collinson, Miss Helen S. Eaton.

Alio membros — invitato pro suo personale competentia et non quale repræsentes de ullo societate, institutione aut sistema — es:

1) Activo Interlinguistas: Dr. S. Auerbach, Prof. G. Peano, Prof. Wm. Perrenoud, Assistente ad Investigationes Linguistico de IALA, Prof. R. de Saussure, de Universitate de Bern, D.o P. Stoyan, auctore de « Bibliografio de Internacia Linguo », Prof. E. de Wahl, D.o R. Zeidler, auctore de uno dictionario, nondum publicato, in Ido et in plure lingua nationale.

2) Professores de Linguistica: A. Debrunner, de Universitate de Jena, O. Funke, de Universitate de Bern, E. Hermann, de Universitate de Göttingen.

Non pote accepta invitatione: Prof. G. de Kolovrat, D.o Ge-

rald A. Moore, Dr. E. Privat, Prof. Uhlenbeck, Prof. Wackernagel Prof. N. Yushmanov.

Conferentia habet loco in dies 20 martio-2 aprile 1930, in Carlton Parc Hôtel de Genève.

Mrs. Morris, que es anima de IALA, provide expensas de itinere et de permanentia ad invitatos.

* * *

Adoptione de uno lingua auxiliare neutro, pro facilita relationes inter populos, es præconizato hodie per doctos de cognito auctoritate — Prof.s A. Meillet, de « Collège de France », C. Bally, S. Karcevski et A. Sechehaye, de Universitate de Genève, etc. — qui, sine adhære in modo exclusivo ad ullo systema, vide in studios « interlinguistico » uno novo campo de observatione. Et labores de Conferentia demonstra possibilitate de collaboratione inter Linguistas et Interlinguistas.

Congressu Universale de Linguistas, que habet loco in Genève in Augusto 1931, se occupa etiam de questione de lingua auxiliare.

* * *

Conferentia habet optimo successu, de que nos es lato.

Et nos gaude toto corde de Declaratione que Conferentia, unanime, habet adoptato in suo Sessione de 1 Aprile. Declaratione ipso, que nos vol refer hic in primo loco, repræsenta uno ex maximo importante resultatus de Conferentia, et i obtine, certo, plauso de Interlinguistas de omne systema.

DECLARATIONE

Subsignatos, invitato per Internationale Auxiliare Lingua Associatione, incorporato (IALA), ad participa ad Meeting of Linguistic Research, convocato in Genève, tene ad declara ad titulo personale et non quale delegatos de aliquo organizatione, quod seque:

1. *Illos constata quod sex systema de lingua internationale repræsentedo habet inter se uno magno numero de punctos commune, in modo que adherentes de illos pote se intellige sine magno difficultate, et per ore et per scripto, dum singulo adopta suo systema particulare.*

2. *Illos recognosce unanimè necessitatè de uno lingua universale auxiliare, simplice, neutro in politica, pro facilita relationes inter populos.*

3. *Illos crede quod singulo systema præsentat aliquo utilitate proprio, sed nullo pote prætende ad perfectione, in modo que uno decisione pro fixa lingua internationale futuro in modo definitivo, appare hodie præmaturo.*

4. *Illos augura collaboratione inter linguistas et interlinguistas, et spera optimo resultatus, ex concordia, et magno labores inaugurato ab IALA.*

5. *Illos desidera optimo intelligentia possibile inter omnes interlinguistas, sine distinctione de systema, et cooperatione de illos in studio de aliquo problemas commune. Si isto cooperatione pote contribue ad crea fronte unico, causa de lingua internationale recipe magno beneficio, et homo accelera suo adoptione definitivo.*

Genève, 2 aprile 1930.

* * *

Subscribe isto declaratione 10 invitato; inter illos es noto ad socios et lectores de API:

Mrs. MORRIS, membro de consilio directivo de API. Vide labores in API anno 1923 N. 4 pag. 8; 1925 pag. 31, 47, 76-77; 1926 pag. 69; 1927 pag. 41, 62, 94, 101; 1928 pag. 64; 1929 pag. 50-54, 308.

Dr. AUERBACH, nostro collaboratore. API 1929 pag. 245.

Prof. COLLINSON. API 1929 pag. 64.

Miss EATON. API 1929 pag. 313.

Prof. JESPERSEN, auctore de Novial. API 1925 pag. 75; 1926 pag. 138; 1928 pag. 121 249-251; 1930 pag. 63.

D.o P. STOYAN. API 1930 pag. 60-63.

Prof. DE WAHL, auctore de Occidental. API 1922; 1923; 1924; 1925 pag. 1, 5, 76, 111; 1926 pag. 68, 102; 1927 pag. 23; 1928 pag. 63, 120, 246, 293; 1929 pag. 64; 252; 1930 pag. 77.

Prof. PEANO subscribe declaratione præcedente, toto conforme

ad programma de API. Academia in 1887 es organo pro diffunde et evolve Volapük; in 1893-1908 construe lingua plus internationale; in 1909 Academia redde libero ingressu ad fautores de omne forma. Academia non es organo de propaganda pro uno systema, sed es societate scientifico et ergo libero. Libertate produce concordia.

SESSIONES DE CONFERENTIA

Sessione de 20 Martio

Membros praesente: Mrs. Morris, Miss. Eaton, Dr. Auerbach, Prof. Collinson, Prof. Jespersen, Prof. Perrenoud, D.o Stoyan, Prof. De Wahl, D.o Zeidler. — Praesidentia: Jespersen, et post, Auerbach.

Praesidente Jespersen initia labores cum uno allocutione, in que praesenta membros de Conferentia uno ad alio et expone programma de Conferentia ipso. Illo conclude: « Omne de nos praefere uno lingua internationale et habe proprio opiniones super deficientias de alio linguas, sed ad illo, in nostro discussiones, es interdicto de critica quod reputa erroneo in alio linguas. Nos pote fac mentione de quod pare ad nos laudabile in uno aut in alio systema, monstra ut hoc servi ad redde in modo adaequato, exacto aut facile, humano cogitatione, sed nos non debe fac comparationes irritante cum correspondente expressiones in alio lingua. Solum ita nos pote continua nostro labores secundum spiritu de IALA, que es toto opposito ad spiritu que, dolendo es, nimis saepe redde molesto lectura de revistas de propaganda de linguas internationale... Nos non spera de perveni, in isto dies, ad responso finale ad quaestione: Quale i es meliore L. I.? — Nullo voto i fac nos, et nullo resolutione i propone, et non i ad clama super tectos: Homo debe doce in omne schola tale aut tale lingua que debe servi pro omne relatione internationale de futuro. Nos es adhuc longe de uno universale concordia in isto quaestiones, tamen nos es superbo de servi uno grande causa, et spera que nostro actuale labores et illos que i veni organizato ut consequentias de nostro discussiones, i es utile et significa uno progressu, et non minimo, verso magno scopo ideale que inspira nos omnes. »

Ad membros veni distributo tres fasciculo que contine sug-

gestionis et propositiones de prof.s Asakawa, Collinson et Fife, relativo ad problemas de Conferentia.

Mrs. Morris explica methodo pro labores de Conferentia. IALA desidera recipe, ex discussiones, suggestiones scripto, formulato in modo claro, que habe duplo valore: linguistico et interlinguistico. IALA vol ute illos ut propone ad Fundationes Rockefeller aut Carnegie subjectos de studio de interesse generale.

Prof. De Wahl propone que reunione se occupa non solum de punctos singulo et particulare, sed etiam considera res in modo plus amplo.

Dr. Auerbach et Mrs. Morris propone de initia in subsequente sessione studio de I fasciculo: « Layout of Linguistic Research of IALA with suggestion and tentative sample for Comparative Studies ».

Sessiones de 21 Martio

Sessione in mane. — Es praesente etiam Prof. De Saussure.

Praesidente Jespersen annuntia que in proximo septimana veni tres linguista, ad quales es bene praesenta specimines de diferente linguas internationale. — Post discussione, veni statuto ordine de praesentatione: Esperanto, Nov-esperanto, Ido, Novial, Occidental, Latino sine flexione. Prof. Jespersen et Collinson habe mandato de selige textu pro translatione, per fragmentos, in diferente linguas internationale.

Studio de documentos de Prof. Asakawa, praecipue de « Tentative Plan ». Ad illo participa Prof.s Jespersen, Collinson, De Wahl, D.o Stoyan, Dr. Auerbach, Mrs. Morris.

Ad interrogatione de Prof. De Saussure, si IALA vol elige aut crea uno L. I., Mrs. Morris responde que IALA non vol fac uno novo lingua; vol collige uno materiale maximo completo possibile, que veni post misso ad uno auctoritate competente.

Nullo lingua internationale proposito usque hodie pote es admisso sine mutationes.

Sessione post meridie.

D.o Zeidler — libros de que es exposito ut reunione pote examina illos — explica que, cum systema de 78000 scidula, illo habe formato manuscripto de uno dictionario in plure lingua, cum base Ido. Suo labore, quale es hodie, non pote es publicato,

sed pote es multo utile pro comparatione de plure lingua naturale et artificiale. — Mrs. *Morris* reputa que reunione nihil pote decide subito; sed quando projecto de vocabulario comparato fi deciso, reunione pote recommenda D.o *Zeidler* ad IALA. Et propone que uno sub-comitatu de tres persona examina meliore dispositione typographico de parvo numero de scidulas-specimine que i es praesentato ad IALA. Sub-comitatu es constituto de Miss *Eaton*, Dr. *Auerbach*, D.o *Stoyan*.

Sessione de 22 Martio.

Membros praesente: 10, ipsos de die 21. — Praesidentia: Prof. *Jespersen* et, post, Dr. *Auerbach*.

Studio de « *Word-building* » et de quaestiones speciale de Prof. *Collinson*. Ad illo participa Prof. *Jespersen*, Prof. *Collinson*, Prof. *De Saussure*, Mrs. *Morris*, Prof. *De Wahl*. Isto propone de praetermitte linguas internationale et se occupa solum de vocabulario commune ad principale linguas naturale; homo pote obtine ita textura de L. J. definitivo.

Sessione de 26 Martio

Membros praesente: 9 (absente Prof. *De Saussure*). — Praesidentia: Prof. *Jespersen*.

Dr. *Auerbach*, pro sub-commissione de Dictionario de IALA, refer: Lingua de base es Anglo. Ordine de alio linguas es: Teutico, Russo Franco, Hispanico, Italiano, « miscellaneos », Latino; post, linguas artificiale, in ordine secundum illos digredi ex Latino: Occidental, Novial, Ido, Esperanto. De Latino sine flexione non es mentione, nam illo concorda in generale cum Latino. Ita es pro Nov-esperanto multo proximo ad Esperanto. Nullo notitia etymologico. Dimensiones: normale internationale.

Prof.s *De Wahl* et *Jespersen* reputa que linguas scandinavo, sub aspectu L. I., es saepe plus interessante quam « Hochdeutsch ». Homo i stude de da majore extensione ad parte « miscellaneos ».

Quod pertine ad scidulas-specimine de opera *Zeidler*, homo decide que illos debe praesenta 50 aut 100 vocabulo non-grammaticale tracto ex primo 500 in ordine de frequentia, et debe es formato solum cum materiale existente in manuscriptos de D.o *Zeidler*.

Prof. *Jespersen* refer suggestiones de sub-commissione pro « Periodico ».

Sessione de 27 Martio

Es praesente: 10 membro de sessiones praecedente (incluso Prof. *De Saussure*); Linguistas: Prof.s *Debrunner*, *Funke*, *Hermann*; et: Prof. *Ch. Bally*, de Universitate de Genève, et Domina, Miss *Butts*, Secretaria de Officio internationale de Educatione, Domina *Edouard Claparède* de Genève, D.o *H. Jakob*, Directore de Universala Esperanto-Asocio, Domina *Jespersen*, Miss *Jones*, Prof. *S. Karcevski*, de Universitate de Genève, D.o *R. Kreuz*, Secretario Generale de Internacia Centra Komitato de Esperanto-Movado, Domina *Perrenoud*, Prof. *P. B. Potter*, de Universitate de Wisconsin, Prof. *A. Secheyay*, de Universitate, et Domina, *Pandit Shyam Shankar*, M. A., de Benares.

Praesidente preca Domina *Bally* ut lege primo parte de « *La Parure* » de *Maupassant*, textu franco selecto pro translatione in linguas internationale, quales veni praesentato, post, in ordine: Esperanto, per D.o *Stoyan*, Nov-esperanto, per Prof. *De Saussure*, Ido, per Dr. *Auerbach*, Novial, per D.o *Zeidler*, Occidental per Prof. *De Wahl*, Latino sine flexione, per Dr. *Auerbach*.

Post, Prof. *Collinson* refer de Investigationes Linguistico de IALA ab 1927 ad 1930.

Sessione de 29 Martio

Membros praesente: 13 (Repraesentantes de IALA, Interlinguistas, Philologos).

Praesidente Prof. *Jespersen* communica que Prof. *Peano* non obtine permissione de veni ad Genève: illo mitte suo salutationes et augurios de successu. Mrs. *Morris* propone, et reunione accepta, de exprime ad Prof. *Peano* dolore de omnes que illo non es ad Conferentia.

Reunione ratifica propositione de prof. *Jespersen* cum que membros accepta, in principio, divisione de investigationes in 3 circulo, ut suggere Prof. *Asakawa*, ad que homo telegrapha tale resolutione.

Prof. *Debrunner* lege uno declaratione commune de tres philologos.

D.o *Stoyan* propone que in II circulo de Prof. *Asakawa*, sub titulo « Vocabulario », homo adde necessitate de radices « ad usum interlinguisticum ».

Sessiones de 1 Aprile

Sessione in mane. — Membros præsentē: omnes, minus Prof. *De Saussure* - Præsidentia, *Jespersen*.

Prof. *Collinson* lege suo relatione super responsos dato ad suo quæstiones.

Prof. *Funke* reputa interessante stude reactiones que omne L. J. produc super differente populos. Mrs. *Morris* preca illo ut vol redige uno nota super isto subjecto.

Dr. *Auerbach* reputa que expressione « *Weltsprache* » es eccessivo; plus proprio es « *lingua auxiliare* ». Forsan homo perveni ad lingua vere universale per gradus successivo. Et i es importante progressu si Europæos et Americanos pote mutuo se intellige; post homo pote crea lingua pro mutuo intelligentia cum Asiaticos et Africanos.

Sessione post meridiem. — Membros præsentē: Illos de mane, plus Prof.s *Bally*, *Karcevski*, *Potter* et *Sechehaye*. — Præsidentia: *Jespersen*.

Prof. *Jespersen* refer de labores de Commissione de *Periodico* Prof. *Debrunner* interroga ut sci qui i es redactore de *Periodico*. Mrs. *Morris* preca membros de propone, per litteras, personas competente, non solum in America, sed etiam in Europa. — Prof. *Collinson* lege suo relatione circa punctos commune ad linguas internationale repræsentedo in Conferentia. — Prof. *Funk* lege uno nota (præparato pro desiderio de Mrs. *Morris*), concernente « *The Outline of Plan of Linguistic Research* ». — Miss *Eaton* refer super scidulas, præparato per D.o *Zeidler*, pro « *Comparative Dictionary of Substantial Words* ». Si labore que D.o *Zeidler* jam fac pote es uso ab IALA i es deciso in New York.

Præsidente præsentā sequente resolutiones:

I. Conferentia recommenda que IALA publica uno periodico secundum lineas exposito in annexo.

II. Conferentia approba præsentatione ad IALA de generale plano de linguistico investigationes fundato in suggestiones de Prof. *Asakawa* et confecto, durante Conferentia, ab Prof. *Funke* in collaboratione cum Mrs. *Morris*, et ab Prof. *Jespersen* post consultatione cum Prof.s *Debrunner* et *Hermann*.

Resolutiones es adoptato ad unanimitate. Et ad unanimitate Conferentia exprime spe que IALA i pone ad effectum resolutiones

ipso, que es importante non solum pro L. T. sed etiam pro generale linguistico investigationes.

Mrs. *Morris*, ut evita omne erroneo interpretatione, nota que IALA non habe pecunia necessario, sed spera obtine illo ex uno fundatione, quod i es possibile solum si homo obtine collaboratione de magno numero de doctos. Illa, ergo, preca professores præsentē de fac cognosce IALA ad suo collegas, ut exerce, si possibile, uno decisivo influenza super fundatione. Pro collige adhæSIONES, homo pote ute « *Memorial on World Communication* » de D.o H. N. *Shenton*. AdhæSIONES aut approbationes ita collecto pote es misso ad New York usque ad 15 aut 20 Majo proximo.

Prof. *Perrenoud* lege uno textu de declaratione in lingua franco, ex textu anglo redacto per Dr. *Auerbach*. Post differente observationes de D.os *Auerbach*, *Stoyan*, *Collinson*, *Jespersen*, *Bally* et *Sechehaye*, et aliquo modificationes, declaratione es adoptato.

Sessione finale de 2 Aprile

Membros præsentē: Prof. *Babcock*, Præsidente de IALA, Mrs. *Morris*, Miss *Eaton*, D.os *Debrunner*, *Funke*, *Hermann*, *Jespersen*, *Perrenoud* *Stoyan*, *De Wahl*, *Zeidler*. — Præsidentia: *Jespersen*.

Prof. *Babcock* gaude de atmosphæra harmonioso de Conferentia. Quando IALA es creato, homo pote quære si illo i ad habe resultatus vero practico. Et plure es objectiones et criticas. Sed studio de problema es initiato sine ullo præiudicio et in toto neutralitate, quod es meliore pigno de successu.

IALA i fac magno conatu ut apporta maximo contributione ad problema. Prof. *Babcock* es grato ad omnes pro grande labore facto, tam plus importante, quia illo es facto per personas multo differente. Ex tale communione de ideas et de impressiones, i nasce certo aliquid importante et constructivo.

Post, omne exprime proprio satisfactione pro spiritu conciliante et impartialitate de organizatores.

Sessiones de 3 et 4 Aprile

Mrs. *Morris* et Prof.s *Babcock* et *Jespersen* concorda decisiones finale concernente punctos singulo que debe es incluso in projectos « *Periodical* » et « *Outline of plan of Linguistic Research* », que Conferentia recommenda ad IALA.

Mrs. Morris et Prof. Babcock elabora etiam uno *budget* provisorio — pro uno periodo de *septem anno* — ut da executione, cum Investigationes ipso et cum Periodico, ad importante opere proposito, que *es destinato ad facilita relationes inter populos.*

* * *

Periodico — nomine i es « *Journal of Interlinguistic Research* » (*JIR*) — non affiliato ad ullo systema particulare, appare ut primum possibile: uno fasciculo omne trimestre, pagina 400-1000 in anno.

Directore i es persona non interessato in ullo L. I.

Periodico — cum spiritu de scientifico aptitudine ad collige factos et ex illos deduce leges — i permittit publicatione de labores que, simul cum suo utilitate interlinguistico, pote etiam excita interesse de linguistas professionale. In primo loco i refer resultat de investigationes linguistico de IALA. Es excluso: parvo notas pro individuale vocabulos aut formas proposito in aliquo L. I.; propaganda pro aliquo systema de L. I.; criticas de punctos singulo de L.s I. (ad minimo, in primo duo anno de publicatione).

Linguas admissio es Anglo, in toto suo possibile extensione, alio principale linguas de Europa maximo cognito, et omne L. I. comprehensibile ad classe de lectores ad quales *JIR* es directo.

EXPERIMENTE DE S. HUGON IN LOS-ANGELES

(In Romanal)

Isti interessanti experimente confirman nostri these que existan « *nullo lingua intellecto ad primo visu* » quamvis multos, de boni fide, affirman isti errore.

Li creatoros de idiomas imaginan que, si singuli vocabule est cognitati, li lectores intellectan exactim li sense del phrase.

Id est veri solum in textues puerili aut vulgari, specialim electati.

Sed S. Hugon donan ad isti constatione gravite quel li probleme non comportan: lecture *ad primo visu* est micri latere del solve querati. Surdo audian paucum sed possan nihil responder!

L'experimente suggestan ad me aliqui reflexiones, dui concordantes con l'experimentator.

I. Plus lingue est homogeni et plus li elementes est recognitati.

II. Orthographie phonetici est impedimento pro recognitar vocabules (ex: sako pro sacco).

Ergo si micri mutatione turban li studentos, quid dicar di mutilationes de Ido, Novial, etc., qui transforman totalim l'orthographie?

III. L'experimente non est conclusanti super li facilitate comparativi, nam li textues est differenti: in uni on possan trovar vocabules trovibili in nostri usuali dictionaries, in secundi vocabules L, in altri artificiales qui obligan « *vortaro speciala* » etc. Non unite de campe experimental.

IV. Supposen practici sed novi instrumente de physice aut, vulgarim, de labore quel me offeran ad vos in loce de vostri utensile diffectati et nimis lenti. Sed me monitan vos lectar *notitie* « li mode de use » qui est imprimati super li papere in quel me involvan mei *incognitati inventione*. An est sapienti destructar li *notitie* sine lectar, et organisar concurse *ad primo usu* inter l'antiqui et l'incognitati systeme per laboristos ne initiati? Li resultate esteron que li novi instrumente haberen, actualim, nulli utilite, sed id non demonstreren que l'antique est meliori.

V. Quamvis me preferan l'anglo-latine quam l'artificiali lingue, esteron injusti non confessar que esperanto, propter sui materiale, est lingue li plus rapidi pro use immediati con extraneos qui ignoran mei lingues.

Ad mei epistole de 2 aut 3 pagines commerciali aut juridici scriptat in esperanto me junctan clave d'esperanto imprimat pro isti nationalisto (instrumente de 10 centimes et de 05 grammes). Et, per isti *methode de use*, mei destinatario non possan errar: illo traductan sine falsi sense mei cogites.

VI. Isti admirabili resultate me etiam obtinan explicatum ad mei correspondanto que illo possan responder per sui nationali dictionarie, electantum solum li radicales nationali quel

me possan trovar in identi dictionarie, sub conditione que illo useran grammaticae de Esperanto-Ido-Romanal aut mei tabelle de 2 pagines comprehensibili sicut tabelle de Pythagore de omni homo civilitati.

VII. Mei conclusiones est que L con regule logici de derivatione esteren li plus naturali, li plus facili, li plus utili de omni lingues et timen nulli comparatione in experimentes publici in quel me concurreren libenter pro irrefutabili demonstratione.

Boulogne s/M.

Adv. A. MICHAUX

DE INTELLIGIBILITATE ET DE FACILITATE DE L.I.

Aliquo breve notas ad Experimento de D.o HUGON

(Vide S. et V., n. 1-2, pag. 65-77)

1. — Quando — in praeterito et hodie — nos loque de immediato intelligibilitate de IL., nos semper dic: «intelligibile ad primo visu aut quasi», et semper adde: «in casus dubio suffice consulta vocabulario latino que existe pro omne lingua». Ergo, nos nunquam affirma totale absoluto intelligibilitate de IL., sed solum intelligibilitate relativo. Et — nos puta — ita es de simile affirmatione pro alio formas de L. I.

2. — Ut determina majore aut minore intelligibilitate comparativo, uno experimento non suffice. Rationes es evidente. Solum ex plure experimento, cum textus vario (familiare, scientifico, etc.) pro omne lingua, es possibile forsan perveni ad resultatatus medio credibile.

3. — Nam nondum existe vocabulario de IL. pro omne lingua nationale, aliquo scriptore ute toto vocabulario latino, etiam vocabulos mortuo. Nullo difficultate pro lectore que ignora latino, si illo pote ute vocabulario de lingua ipso; difficultate, contra, plus aut minus grave, si illo tale vocabulario non pote ute. Ex hoc deriva que si pro experimento es uso uno ex tale scriptos, gradu de intelligibilitate resulta minore. Uno solo vocabulo non bene intellecto pote duc in errore et circa significa-

tionem de alio vocabulos et circa sensu de toto scripto. Pro ex.: in textu IL. uso in experimento es vocabulo *coram*, que duc in errore lectores que ignora latino. Si nos in loco de *coram* pone *ante* aut *in praesentia*, et *connecte* in loco de *necte*, et *convolve* in loco de *volve*, etc., difficultates pro lectores que ignora latino fi minore et, ergo, procentum de intelligibilitate auge.

4. — Conclusiones finale («es multo plus facile que omne individuo apprehende illo 3000 vocabulo anglo que suffice ut comprehende isto lingua, jam internationale») non es probato. Nos non repete rationes que sta contra adoptione de uno lingua nationale ad usu internationale. Nos dic solum: ut ute Anglo es necesse stude et apprehende illo, et studio de Anglo, ut de omne alio lingua nationale, es longo et difficile; dum studio de uno L.I. es, sine comparatione, multo plus facile et breve.

N. M.

Quando isto breve notas es jam composito, et prompto pro impressione, nos recipe communicatione, ex D.o HUGON, de resultatu de novo experimento — comparatione *Interlingua-Occidental* — que nos subito refer hic.

Individuos que fac experimento, N. 9. Illos comprehende ad primo visu:

<i>Interlingua</i>	—	vocabulos 36,75 %	—	sensu 39,40 %
<i>Occidental</i>	—	» 58,30 %	—	» 65,00 %

Etiam post isto novo experimento, de que nos hodie cognosce solum resultatu, nos reputa debe muta nihil ad praecedente notas.

In n. 3 de COMMUNICATIONES, de *Officio Interlinguistico Budapestiense*, es isto nota de Redactore:

«Me puta que resultatu de Hugon es erroneo, nam: 1) numero de individuo qui fac experimento (15) es nimis parvo pro resultatu reale, 2) textus de linguas examinato es electo per hasard et non habe valore «scientifico», 3) interpretatione de conceptione «immediato intelligibilitate» dato per auctore non es justo. Dum anno praeterito me fac simile experimentos, et me attinge resultatu positivo. Me vol reveni ad ce quaestione».

MUNDI - LINGUA ?

DU PROBLEMS — DU SOLUTIONS

(In experimental system « Mundi-Latin »)

Li mundilingual movement usque nun caus id non ha obtene un definitiv successu, quia le probat (próba-t, præterite) solue in un lingual system du fundamental diversi problems: (1) utilisation del international latin-grec lingu-material, (2) creation de simpli, regular, logic lingua pro omni homs del mund.

Li du postulations exclude se reciproc et es accordabli solum per nonsatisfacent compromissas. Is compromiss-solutions semper contine un plu aut minu alti gradu de personal arbitrie, tal quod ob li singul punctes nequand consensu es obtinibli. Et pro decreta nequo soli habe li fortie et auctorità, etiam si lo vul (vult-, would, vould-, würd-) es maxim vol-forti aut si lo vul es mund-famosi scientist. Et alqui official auctorità, obligativ pro li tot homanità (homie), non, aut non in brevi tempor es aquiribli.

In contra, li problem statim præsentat se plu favoros' si om (= hom) pro li du diversi problems considera du diversi solutions: continuation del antic et mediæval Latin in un tempor-conformi Latin, et juxta aut postim: un rational omnihoman lingua.

Sur base del usque-nuni experientie de labor et propagande es creabli et inductibli alqui specie de un modern Latin, si om exseque solum tal simplifications et systematisations, quis per convincent argumentes posse fi duce ad general approbation. Is linie es reperibli circa inter li cognit systems Latino sine flexione (qui es nimis ponderosi) et Occidental (qui es nimis for ab classic Latin et unilateral romanice); li lingua deve es minu systematisat quam Romanal, plu pur latin quam Medial.

Per auxilie de is modernisat Mundi-Latin li organisat scientia del tot-homanità vul posse incipe li elaboration de un absolut regular logical ideal-lingua, quid versimil(im) va es labor de mult annu-deces. Un plu facil obtinibli inter-solution vul es alqui interrassal mundilingua in li constru-specie del usque-nuni systems international europæan, qual me intentet in 1927. Sed hodie

me crede: si Mundi-Latin va es induct, nos interim posse pate (es patient) et posse per omni necessari tranquillità et cure collige li material pro li definitiv solution del principal problem, pro li mund- et ideal-lingua, qui deve es complet liberat ex li chaos del præterite. Sed nos deve consci, quod id vul es un pensum de futur generations. Li pensum del præsentie es: modern Mundi-Latin.

J. WEISBART

BIBLIOGRAPHIA

ARCHEION, fundatore et directore *A. Mieli*, 12 rue Colbert, Paris 2. Vide API 1929 pag. 311.

Isto magno et importante periodico « Archivo pro historia de scientia » semper publica articulos in Interlingua. N. 4, de octobrem-decembre 1929, in toto 444 pagina, contine articulos sequente, cum summario in Interlingua:

M. Wellmann, Vestigios de Democritos de Abdera in « Corpus hippocraticum ». — *L. Karpinski*, Primitivo tractatu arithmetico italico impresso. — *F. Lanzoni*, Cathedra et horto de plantas in Parma, anno 1600. — *F. Feldhaus*, Museos technico. — *M. Ziino*, Notas Magalottiano. — *E. Fettweis*, Linea recto, directione, parallelas et circulo apud populos de cultura primitivo. — *M. Stephanides*, Analysis de substantias in antiquitate. — *E. Bertolotti*, Inventione de opere de Apollonios super conicas.

Seque: Parvo Communicationes. Analysis critico. Periodicos, Notitias.

ACTA ASTRONOMICA, de Kraków, in numero de 1930 aprile 9, publica articulo de socio prof. *Banachiewicz*, directore de Observatorio.

Articulo, toto in Interlingua, da informationes super novo planeta trans Neptuno. Determina coordinatas de planeta, radio de orbita, motu medio diurno, inclinatione ad ecliptica.

Alio circulare, de aprile 3, semper in Interlingua, da elementos de Cometa Wilk, 193 c.

COMMUNICATIONES — *Officio Interlinguistico Budapestiense* — Redactore: *Dénes Szilágyi* Budapest VII. Damjanich u. 28 a.

N. 3, Majus-Junius 1930, contine: *J. Weisbart*, Ein germa-

nisches « romanisch », Weltlatein (T) — Dr. F. A. Kiedel, O. Scheffer, Respond to Mr. Baral (Uniti Langue) — J. R. Hoerbiger, Pro quo yo pretere Occidental (Occ.) — O. Scheffer, About de internationaliti of Uniti Langue (U. L.) — Libri et libelli (in T.): Novial lexike de O. Jespersen, Occidental die Weltsprache, Bibliografico de internacia lingvo de P. E. Stojan — Periodica.

LA CULTURA, diretta da F. Neri, Bologna, Zanichelli edit. Numero de novembre 1929 publica articulo de socio Bruno Migliorini, prof. in Universitate de Roma: *Una lettera di Cartesio ed il problema della lingua internazionale.*

Illo dice: Latino es lingua de doctos in toto medio ævo; sed humanistas de 1600 vol adepta solo latino de Cicerone, et latino decade in favore de linguas nationale. Gauss 1777-1855 scribe suo operes de mathematica in latino; sed hodie latino non es de usu practico.

In nostro tempore numeroso scriptore propone de reveni ad latino, sed sine successu. Vide API 1929 pag. 256.

Auctore cita etiam latino sine flexione de Peano.

Reproduce in extenso littera de Descartes (Cartesio) ad Mersenne, 20 novembre 1629, de que occurre tertio centenario. Isto littera indica possibile uno lingua philosophico, simile ad numeratione per cifras; sed da nullo exemplo de suo lingua.

Nostro Auctore fac historia de lingua franco, internationale ab 1600 ad 1870, et in fine loque de linguas auxiliare Esperanto, Volapük; et concludere cum celebre linguista Schuchardt (contra opinione prædominante), quod lingua internationale es possibile et necessario.

GRAPHICUS, Via Barbaroux 38. Torino 109.

Vide API 1929 pag. 312. Isto periodico, interessante « Arte de libro », in numero de 1930. IV, publica articulo de socio Pieropan, super Origine de cifras, tracto ex articulo de socio Stamm, publicato in S. et V. 1929 pag. 263-268, cum numeroso additione.

LE CONCOURS MEDICAL, in suo numero de 16 martio, refer que « Union médicale latine », in suo ultimo Reunione generale, in Paris, discute de lingua medico-scientifico universale.

Ad reunione es invitato et participa nostro socio Adv. Michaux que, cum simplicitate, claritate et calore que persuade, loque de latino simplicitate.

Quando, simul cum medicos de Francia et Hispania, veni ad fac parte de Unione illos de Italia, Portugal, Romania, Sud-

America, necessitate de uno lingua comune se redde evidente. Pare ad aliquos que latino pote es tale lingua auxiliare. Sed difficultates de usu de latino classico es noto.

Ut stabili uno lingua universale — Teuticos jam dic — es necesse considera majoritate de homines que i ute illo. Latinos es 165 millione, et Teuticos 92, sed ad isto homo debe adde 120 millione de Anglo-Saxones cum lingua affine ad lingua teutico.

Anglo — et tale es etiam opinione de docto teutico Max Müller — habe plus de latino quam de teutico; in Anglo existe radices latino intacto plus quam in linguas neo-latino, et radices teutico es sæpe tam mutato que homo non recognosce illos.

Anglo conserva meliore radice latino (supino) pro derivatos, dum lingua franco habe complicatione de duo radice, supino et infinitivo, ultimo de que non servi in derivatione. Exemplo: in F. homo dic: *agir, action, acteur; diriger, direction, directeur; opprimer, oppression, oppresseur*; in A.: *to act, action, actor; to direct, direction, director; to oppress, oppression, oppressor*. Et familia de uno vocabulo es plus completo in A. quam in F.: ex L. *asserere*, in F. es solum *assertion*, dum in A. *to assert, assertion, assertor*. Ergo A. i ad servi ut modello.

Et D. Michaux, dum expone suo Romanal, lingua anglo-latino, indica possibile simplificationes in conjugatione, declinatione, genere, etc.

In linguas neolatino es terminos de origine græco aut latino: substantivo originale es mortuo, dum adjectivo es vivente. Ex.: F. *foie* es *liver* in A., *fegato* in I., *igado* in H., dum in isto diverso linguas, et præcipue in A., quod pertine ad *foie* es indicato cum adjectivo *hepatic*. Ergo in nationes anglo-latino radice *hepat* es intellecto. Ita es de radice *inguin*, ex commune adjectivo *inguinale* (subst.: F. *aïne*, A. *groin*, H. *ingle*, I. *anguinaia* (etiam *inguine*)).

Super isto principios homo pote crea uno lingua latino simplicitate pro necessitates internationale de Latinos et de Anglo-Saxones. Et homo pote apprehende illo in breve tempore, ut demonstra experimento facto cum *prisonniers* (F. et A.) de origine slavo, ignorante F.

Isto es solutione plus practico et idoneo pro omnes.

Reunione, ad unanimitate, nomina uno Commissione de studio.

DREZEN, *Esperanto*. Isto libro de nostro socio, es manuale de conversatione Esperanto-Russo, consta de 112 pagina, simplice et facile.

RENDICONTI *della Unione Professori*. Via Lauřo 2. Milano. Isto periodico in N. 2, aprile 1930, publica in Interlingua, articulo: PEANO, *Studios de linguas*, que nos reproduce in præsente numero. Et sub titulo « Benemerito de Scientia et de Schola », directore publica biographia de prof. Peano, et describe suo labores de Mathematica, et super Interlingua.

TOLERO, red. *Dayras*; 19 Place St. Pierre, Paris 18.

Vide API 1930 pag. 60. Isto periodico continua publicatione de vario systema de lingua internationale; et es mirabile concordia inter vario auctore.

N. 18, martio 1930, contine clave de Novial. Da regulas pro alphabeto, pronuntiatione, grammatica, 21 præfixo, 41 suffixo; non da regulas pro vocabulario et pro orthographia.

N. 19, aprile, reproduce articulo de prof. Cavallaro ex API 1930 pag. 12. Prof. *Yushmanov* considera duo vocabulo latino, nominativo *auris* et *aurum*, ablativo *aure*, *auro*, differente solo per vocale finale, et expone formas que illos habe in linguas artificiale que supprime vocale finale.

Et publica grammatica de lingua Novam.

N. 20, majo, contine chronica interlinguistico et articulos in vario L. I.: Mundi-Latin, Ido, Novial, Esperanto, Auxiliar-English, Novam.

ROIA, Red. Rev. *Edward P. Foster*, A. M. — Waverly, W. Va., U. S. A.

N. 56, Aprile 1930, contine: To the business man, The next step, Among our friends. Et in suo *Our exchange Table*, da notitia de ampliacione de *Schola et Vita*, «excellente et interessante publicatione que merita successu». Nos age gratias.

Rev. E. P. FOSTER, A. M.: 350 *Oftenes used English Words and Ro Classifiers* — Waverly, W. Va., U. S. A. — Price 10 cents.

MARKETS AND METHODS FOR WRITERS. Hollywood, California.

Numero de aprile 1930 publica articulo de socio Hugon, super numeroso systema de lingua internationale, semper plus simile. Loque de Volapük (anno 1879); millione de adeptos loque, scribe et canta in isto lingua. Postea veni Esperanto (a. 1887).

Ido (a. 1908) corrige defectus plus evidente de Esperanto. Schemas novo habe base super internationalitate. Publico in generale lege Interlingua de Academia ad primo visu. Etiam publico lege Occidental sine prævio studio.

HEROLDO DE ESPERANTO, Köln, Brüsseler Strasse 94. Isto periodico septimanale, in die 2 majo 1930, celebra decem anno de vita. Augurios.

L'EN DEHORS, Red. *E. Armand*, 22, cité Saint-Joseph, Orleans.

N. 180-181, medio Aprile, publica articulos de M. Pesch et R. Berger super possibilitate de lingua auxiliare, in responso ad scripto de Dr. Borgius, Kuntz-Robinson, de Berlin, que appare in uno ex *præcedente numeros*.

OVRE, *Bibliotheca in Occidental*.

Appare in fasciculos omne bimestre, sub directione de Prof. *H. Pasma*, in Tabor 1006, Tchechoslovacia. Jam appare N. 1 et 2 de Serie 1930, que contine: *R. Rolland*, Europa e Asia, pag. 1-24, et *K. Balmont*, U es mi hem?, pag. 1-8.

P. HUGON, *Morrow's word-finder*, 2° edition; New York 1927, Nostro socio in isto magno vocabulario de 420 pagina, da origine et explicationes super vocabulos Anglo. Libro es utile ad illos que stude Anglo, et etiam ad Interlinguistas.

Fritz BUCKEL, Gesees bei Bayreuth (Germania), publica novo folios polygraphato (pag. 25-47) que contine notitias et diagrammas super linguas, etiam internationale, et: Adressi di Interlinguisti, Esperanto-follaji, La associanta fili inter 35 interlinguisti, La ideo di la mondlinguo in la biblio, Lekto frukti ex Dresen, La komenci di IALA, Temi por lingual diskussioni, Difficilaji ex la lexico.

Scriptos et notitias es semper interessante. Dolendo es que scriptura parvo et impressione aliquando non perfecto redde sæpe difficile lectura de folios.

Nos preca qui nondum mitte quota de associatione aut subscriptione ut vol mitte illo sine retardatione.

Quota minimo: L.it. 16, in Italia; L.it. 22, pro alio Regiones.

Sed nos spera que omnes vol mitte quota cum augmento pro ampliacione de « Schola et Vita »:

L. 20, in Italia

L. 28 aut dollar 1 ½, pro alio Regiones.

aut quota de propaganda:

L. 40 aut plus pro Italia

L. 60 aut dollar 3, aut plus, pro alio Regiones.

Ad omnes nos age gratias.

P. C. C. P.

(Propagandistas Cum Chartas-Postale)

CHARTAS JAM PUBLICATO

1 - ACADEMIA PRO INTERLINGUA (A. P. I.)	20 - Grammatica completo de lingua auxiliare INTERLINGUA (IL).
2 - Lingua auxiliare INTERLINGUA.	21 - Tres utile consilio.
3 - Annuntiatione de Victoria	22 - Abbatia de VEZZOLANO (Piemonte).
4 - Codice cifrario conventionale.	23 - Cognitiones geographico.
5 - TORINO - Palatio Madama.	24 - Missiva de Prof. Panebianco.
6 - id. - id. Carignano.	25 - PERUGIA - Arcu etrusco.
7 - id. Basilica de Superga.	26 - Dialogo. Curioso et uno esperantista fanatico.
8 - id. Castello de Valentino.	27 - Ad Dominos qui rege ANGLIA.
9 - È utile, necessaria, possibile, una lingua ausiliaria internazionale?	28 - Giuseppe PEANO, Prof. in Universitate - Præsidente de A. P. I.
10 - Versione de identico propositione in 5 lingua internationale.	29 - Charactere BRAILLE pro cæcos.
11 - Monumentale Viaductu de PADERNO D'ADDA (Lombardia).	30 - SUSA - Arcu de Cæsare Augusto.
12 - RR. Grotte de POSTUMIA (Trieste).	31 - Reclame practico œconomico pro relationes internationale.
13 - SACRO CAMPANA DE ROVERETO.	32 - Interrogationes - Responso.
14 - Monumento Frant PALACKY (Praha).	33 - Pro honores ad Prof. G. PEANO.
15 - Mirabile volatu de DE PINEDO.	34 - PATER NOSTER in vario lingua.
16 - Cantico de Sole de S. FRANCISCO.	35 - LA LOGGIA DELLE NEREIDI - Opere de pictore Prof. Bartolo Martino.
17 - SASCLETEM Megano (Napoli).	36 - RIFLUSSO - Opere de pictore Bartolo Martino.
18 - TRENTO - Monumento ad divino Poeta DANTE.	37 - VOLAPUK post 50 anno.
19 - Identico littera commerciale in interlingua, lingua franco et in lingua anglo.	38 - DECLARATIONE DE GENÈVE - Charta internationale pro protectione de infantia.

PRETIO DE:

10 charta post. vario lir it. 0,70.
 100 » » » » 6,00.

Dirige ordinationes ad Ing. G. CANESI, Via Costigliole 1 - TORINO, 105.

Directore responsabile: NICOLA MASTROPAOLO

Off. Grafiche Campanati e C. - Via Trivulzio, 28 - Milano

INSTITUTO PRO INTERLINGUA
Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1930 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: **Nicola Mastropaolo**

ANNO V

JUNIO-JULIO 1930

N. 6-7

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (minimo):

Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22

SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	» 20	» 28
» DE PROPAGANDA	» 40	» 60

IMPORTANTE

« SCHOLA ET VITA » MUTA SEDE

In proximo mense de septembra, *Schola et Vita* muta sede.

Novo sede — post 20 septembre — es in

Via E. Pagliano, 46 - Milano 137

AD COLLABORATORES,

AD LECTORES,

Post publicatione de isto fasciculo, me vade in vacantia — usque ad 15 septembre — in *Varena* (Trento), Italia. In isto tempore, Directione et Administratione de *Schola et Vita*, in Milano, remane clauso.

Ergo, me preca Collaboratores et Lectores ut in ipso tempore vol mitte ad me litteras, articulos, etc., in loco indicato:

Varena (Trento). Italia.

Me age gratias

N. MASTROPAOLO.

INDICE

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 161-176.

N. N. PARFENTIEFF, Kazan, Universitate: *Philosophia de Natura in N. I. Lobatschefschi* — G. A. MAGGI, Milano, Universitate: *Pro Aldo Pontremoli* — U. CASSINA, Milano, Universitate: *Cursu de perfectionamento in Mathematica et Physica*.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 177-180.

Congressus int.: de Protectione ad infantia, de Educatione familiare, de Fœderatione de Associationes de Magistros — Commissione int. de Cinematographo de instructione et educatione sociale — Officio int. de educatione.

ARTE, SCIENTIA, VITA, pag. 181-221.

O. CHISINI, Milano, Universitate: *Numeros indice et medias* — V. G. CAVALLARO: *Interlingua in operes poetico* — E. BIANCHI, Milano, R. Observatorio: *Ab Systema solare ad Universo siderale* — G. BONGIOANNI, Torino: *Mechanica de Universo in libro de E. Thovez* — G. CANESI: *Cryptographia* — G. ROLLA: *Sophisma super calculo de probabilitate* — «Varia et Levia»: Ex J. B. PINTH, G. C., F. C. VAN AKEN.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 222-240.

D. CARBONE: *Lingua int. pro films loquente* — P. D. HUGON et N. M.: *Distinctione de nomine et de verbo in Anglo* — Cursu super aspectu internationale de Litteratura — H. BYLSMA: *El revisu «Bios», Propositiones de transformation, Information ad omne interlinguistes* — *Pronuntiatione de latino* — S. AUERBACH: *Textu in Ido de «Deklaro»* — Bibliographia. Libros et Opusculos, pag. 209.

SCHOLA ET VITA

Anno I (1926) - N. 1-4, pag. 240 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16.

Existe parvo numero de exemplares

Anno II (1927) - N. 1-6, pag. 272 - in Italia, L.it. 10 - extra, L.it. 14

Anno III (1928) - N. 1-10, pag. 304 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16

Anno IV (1929) - N. 1-12, pag. 314 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO V

JUNIO-JULIO 1930

N. 6-7

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - Italia

PHILOSOPHIA DE NATURA

IN N. I. LOBATSCHESFSKI

Plus nostro moderno studios mathematico et philosophico penetra in problemas actuale, plus nos es persuaso quod plure idea et methodo de Lobatschefschi, de isto genio potente et profundo, penetra in omne ramo de scientias physico-mathematico, et plus nos vide quale magno valore habe semper suo Geometria non-euclideo pro philosophia de Natura in generale.

Nos adde quod nunc es invento in Archivos de Universitate de Kazan aliquo novo materiale scientifico (manuscripto) relativo ad ideas de Lobatschefschi super modo de doce, et super programma de aliquo cursu, que illo tene in Universitate de Kazan in annos 1824-1826 et 1839. Isto manuscriptos, simplice notas explicativo super cursus de Mechanica analytico et de Physica Mathematica es mirabile pro profunditate mathematico et philosophico; quasi omne linea indica genio et spiritu penetrante.

Me vol hic da solo aliquo specimine de philosophia de Lobatschefschi.

I — Post que scientia es nato, doctos de omne epocha tenta de explica unde Universo veni, et quomodo es factu. Magno valore de Geometria non-euclideo es quod pone, pro primo vice,

problema de Universo relativo ad spatio et tempore; illo decide non quomodo nostro spatio es, sed quomodo pote es. « Problema inutile », dice sapientes de omne epocha. Sed facta es quod Geometria non-euclideo es hodie instrumento pretioso et potente in problemas magis actuale et practico, p. ex. in geometria et mechanica de atomos. Ergo theorias scientifico, etiam super elementos arbitrario et de phantasia, regulato ab logica, pote fi in futuro multo utile in practica, et etiam necessario; nam illos dilata et redde plus exacto nostro conceptiones de reale, jam acquisito in nostro constructiones scientifico.

2 — An existe, secundo Lobatschefski, cognitiones de caractere absoluto? Ita, tale es Mathematicas, que jace super base de leges de ratione, et leges de ratione es leges de natura ipso. Secundo Lobatschefski, mathematica es veritate absoluto. Ergo nos debe tenta de elabora mundo exteriore per methodos mathematico. Sed hic nos inveni difficultate grave. Nullo ramo de scientia es possibile, si nos non crea fundamentos; es necesse de admitte aliquo postulato, aliquo principio. Ergo scientias sicut geometria, mechanica analytico, physica mathematica, es exacto si deduce consequentias, per methodo de mathematica, ex postulatos. Consequentia responde ad realitate, si tale es postulatos electo.

Realitate, que nos pote stude solo in modo empirico, conduce nos ad inveni, per inductione et abstractione, isto postulatos; sed deductione que nos obtine per mathematica ab postulatos, es independente ab realitate.

Lobatschefski evolve suo ideas super modo de doce physica-mathematica in suo cursu de 1825-26, et dice: « Bases plus aut minus vero, aut verisimile, existe in astronomia et in aliquo parte de physica, sed sæpe homo assume pro base postulatos et principios non satis fundato. Super isto defectu, professore debe semper excita attentione de alumnos, pro non compromitte præstigio de mathematica, nam evolutione mathematico, etiam exacto, super bases non satis fundato, pote conduce ad resultatus contra realitate.

Ergo Lobatschefski in suo cursu de physica-mathematica, observa factos experimentale in magno numero relativo ad phænomeno que vol stude, et deduce systema abstracto et ideale, in

forma mathematico, imagine quasi fidele de realitate.

3 — Ex quod præcede, nos deduce quod Lobatschefski da multo importantia ad functione de hypotheses in scientias physico-mathematico; et etiam duo theoria cum hypotheses contradictorio pote illustra fundamentos de scientia. Ita existe duo theoria de luce, emissione secundo Newton, ondulatione secundo Fresnel, et ambo hypothese explica et prædice phænomenos reale. Ergo, nostro Auctore, contra Newton, considera principio *hypotheses fingo* quale instrumento utile pro studio de phænomenos physico.

4 — Sed veritate non resulta solo ex leges logico. Nostro A. judica intuitione multo importante, et methodo synthetico permette de inveni veritate aut lege scientifico, que non resulta ex methodo analytico. Methodo synthetico es necessario in fundamentos de scientia, et in problemas de natura axiomatice.

5 — Nostro A. declara quod demonstrationes plus satisfaciante habe base super arithmetica et super idea de numero in generale. Et proba hoc in suo immortale geometria non-euclideo, et suo rigore logico resulta, inter alios, per notabiles applicatione ad calculo de integrales definito. Illo demonstra etiam quod in mathematica omne ramo etiam abstracto, pote es applicato hodie aut cras, ad aliquo phænomeno de mundo reale.

6 — Lobatschefski, dum posside magno potestate de abstractione, es in idem tempore magno realista. Quod resulta ex suo celebre sententia, solo hodie bene intelligibile: « in natura nos cognosce solo motus, sine illos nostro perceptiones sensibile es impossibile. Sine dubio, vires produce toto: motu, velocitate, tempore, massa, et etiam distantias et angulos.

Me non pote evolve hic isto ideas relativo ad theorias geometrico, mechanico et physico de nostro dies, nam es subjecto immenso, et me jam fac hoc in meo opere: « Le système non-euclidien de Lobatschefski et son rôle dans le développement des sciences physico-mathématiques ». Ad annum centesimum 1926 a geometra Kasaniensi N. I. Lobatschefski non-euclidæ geometriæ systematis inventi celebrandum. Edidit Phys. Math. Societas Universitatis Kasaniensis, 1917.

Me nota solo quod geometria de Euclide vale super horosphæra de nostro A., unde resulta existentia de formas geome-

trico que nos pote transforma in spatios de differente structura exteriore, sed que habe idem geometria. Isto pulcro veritate abstracto de geometria formale solo post longo tempore attrahe attentione de geometras.

7 — Nostro A. quale realista, es opposito ad idea de *infinito*. Infinito, illo dice, es conceptu limite; nos non debe opera super infinito actuale. Hodie existe ramos de mathematica, cum base super isto conceptu, quale theoria de classes, aut de numeros transfinito. Sed in suo tempore, Lobatschefski es contra demonstrationes falso, super base de infinito, tunc in usu in theoria de parallelas.

8 — Ex citato manuscriptos resulta quod illo es atomista, sicut Poisson, sectatore de Laplace. Ergo illo puta non possibile de opera semper in physica-mathematica per æquationes differentiale, et nes debe præfer æquationes ad differentias finito.

Et per causa de discontinuitate physico de materia, leges de Natura invento per analysi infinitesimali, es solo approximato. Illo vide idea toto moderno quod leges de Natura habe solo valore statistico medio.

9 — In quæstione de utilitate de philosophia in mathematica, illo nota quod mathematica es independente ab philosophia. Mathematica incipe ubi philosophia fini. Mathematica es base de omne scientia, philosophia incluso. In nostro tempore, omne scientia sume forma de mathematica, de geometria, et procede per axiomas.

Unde nos pote conclude quod Lobatschefski es magno geometra, habile analysta, et in idem tempore, excelso philosopho. Sed nos non cognosce hodie omne idea fecundo que illo transmittit ad nos.

Kazan (Russia), *Universitate*

N. N. PARFENTIEFF

PRO ALDO PONTREMOLI

(Versione ex manuscripto originale in lingua italiano)

Es cum vivo commotione de animo que me loque pro dedicatione ad Aldo Pontremoli de isto lapide commemorativo, in Instituto de Physica, que jam Illo funda in modo sapiente, cole cum amore et redde in breve tempore campo fecundo de studios; in ipso suo Aula, ubi nunc domina suo Imagine, reproductione de illo in bronze, que orna Aula Magno de nostro Universitate, opere egregio de illustre scultore Giannino Castiglioni.

Me et Pontremoli initia simul nostro docentia in novo Universitate de Milano, ab suo fundatione. Me, post longo et vario peregrinatione, reveni tunc ad meo urbe natale, simile ad grave que, descripto suo parabola, redi ad terra unde jam move; Illo in suo urbe natale recipe tunc baptismo ut professore universitarii, et, nondum in ætate de 30 anno, ingredi isto curriculo cum maximo fausto præsagios, pro suo brillante ingenio, vario cultura, ardente activitate. Sed, forsan, tale opposito circumstantias, que duc nos ad participa simul in primo nucleo docente de novo Universitate, age ut nos es unito in illo cordiale correspondentia, que, dum redde caro ad me isto officio de commemora Illo, fac senti in modo maximo amaro suo ineluctabile discessu.

* * *

Nato in Milano, discipulo, in Lyceo « Cesare Beccaria », de Prof. Calzecchi Onesti, que nota speciale aptitudine de Illo pro scientias experimentale, Aldo Pontremoli incipe studios universitarii in biennio præparatorio de nostro Polytechnico, ex que transfer se ad Universitate de Roma, ut cole Physica, suo scientia de electione, sub insigne magistro Prof. Corbino. Explode bello: et Pontremoli inscribe se voluntario in aeronautica militare, ubi habe campo de demonstra suo conspicuo qualitates de tenacitate et de animo firmo, de que semper da immenso proba, usque ad ultimo, cum suo glorioso fine.

Solemne attestatione de tale qualitates nos lege in decreto que ad Illo concede uno metallea de argento ad valore militare:

« Adjuncto ad uno manipulo de aerostieres franco, durante uno ascensione, aggresso improvise cum impetus de *mitrailleuses* ab duo aeroplano adversario, fac foco contra primo que appare et nam secundo aeroplano incende aerostato, illo descende cum paracadata ex quota de 250 metro, et attinge terra in conditiones multo difficile, per temporario non functione de ipso paracadata, et per facto que aerostato incenso cade multo prope. Hoc non obstante, cum perveni in terra, pete de iterum ascende in quota cum novo aerostato, ut continua observatione, et demonstra in tale modo magno valore, securo tenacitate, et alto sensu de proprio debito. (Courcelle, France, 5 octobre, 1918) » (1).

Et alio decorationes Illo obtine: cruce ad valore militare, duo cruce de bello, et cruce pro bello franco, cum palmas.

Absolute ita in modo egregio suo debito in bello, redi Illo in Roma ad studios intermisso, et obtine, in 1920, cum omne honore, Laurea in Physica Experimentale, et, in 1924, Libero Docentia in Physica Superiore. Interim, consecuto uno bursa pro perfectione de studios, de « Associazione Combattenti », vade in Cambridge, ubi ab Prof. Rutherford obtine honorifico et significativo recognitione de *a great fertility in speculation and suggestions for further experiments* — magno fertilitate in speculatione et in suggestiones pro ulteriore experimentos. Et in illo tempore da simul proba de suo qualitate de organizatore, cum suo opere, quale representante de Fœderatione Universitario Italiano, ad Congressu Internationale de Studentes (Praha, 1921), ubi fac recipe Italia quale membro titolare in Confœderatione Internationale de Studentes.

Illo, Libero Docente ab pauco tempore, es assistente de prof. Corbino, in Roma, quando veni vocato ad Universitate de Milano. Comitatu Ordinatore committit ad Aldo Pontremoli officio de doce Physica Complementare, que, in primitivo conceptione de primo biennio commune cum Schola de Ingeniaria, jam representata, in nostro Universitate, docentia de Physica, cum significatione de cursu superiore pro laureandos. Facultate, nam

(1) Vide Biographia de A. P. per Prof. Pugno Vanoni.

recognosce efficacia de tale docentia, que, ab initio, plure de nostro optimo juvenes seque cum ardore, renova mandato, usque ad quando ex resultatu de Concursu ad cathedra de Physica Theorico in Universitate de Roma, habe elementos ut pete que Illo es nominato professore titolare. In facto, Commissione giudice de concursu ipso pone Illo inter primo tres, propositos pro nomina, cum uno honorifico relatione, ubi es posito in evidentia Suo valore in investigatione scientifico et conspicuo Suo merito in fundatione de Instituto de Physica Complementare.

Productione scientifico de Pontremoli concerne toto illo doctrina, que, ab non multo tempore, habe acquisito loco et sympathia in campo de scientia, sub nomine de Physica Theorico. Vero, nomine non dic multo, et non exprime novitate de conceptione et de methodo que distingue doctrina ita vocato ab classico Physica Mathematica, *Theoretische Physik* de Teuticos. In facto, dum Physica Mathematica applica ad vario ordines de phænomenos modello, que Newton doce pro explicatione de principios mathematico de Physica, in conspicuo casu de motu, ædificando doctrina que illo denomina *Mechanica Rationalis*, Physica Theorico, non satisfacto de rigido, etsi impeccabile, schema mathematico, pulcro de marmoreo pulcritudine de Pallade Athena, stude de apporta uno luce plus splendente in penetrabilia de mundo physico, propter uno plus continuato unione de calculo et de experientia, etiam si debe invoca venia pro uno eventuale minore rigore de methodo, cum fascino de aliquo mirabile resultatus. Uno magno numero de physicos mathematicos de omne regione jam cumula uno summa de labore de valore incorruptibile, ut factura et auro de gemmas de antiquo Etruria et de antiquissimo Ægypto. Sed tempores novo postula aliquid diverso, que melius porta suo signo.

Et ecce Luigi de Broglio, progenie de homines de bello et de homines de statu, que da ad nos *Mechanica Ondulatorio*; ædificio nondum finito, sed que in præterito anno, post verificatione experimentale, fac obtine præmio Nobel ad suo architecto.

Aldo Pontremoli incipe suo productione cum Thesi de Laurea, unde post trahe scripto « De duplice refractione accidentale mechanico de liquidos », accepto in Actos de Lyncæos, forte labore,

que participa de classico et de novo modo, et es completo cum verificatione experimentale. Et isto es modello que Nostro seque in suo successivo investigationes et studios, usque ad fine: accepto in Actos de Lyncæos, de nostro Instituto Lombardo, in « Novo Cimento », et in alio periodicos scientifico. Pro uno docto, pro uno amoroso analysi de isto productione vide, « Notas Biographico », per prof. Pugno Vanoni. Hic suffice dic que in productione ipso nos inveni semper illo unione, illo mutuatione de contributos, inter campo atomico-moleculare et campo electromagnetico, que — dum theoria classico jam tenta, sed non attinge — theoria novo vol redde semper plus firmo; et ex ipso emerge in modo conspicuo illo qualitates que eminente physico de Cambridge jam nota in juvene perfectionando italiano: fertilitate in speculatione et in suggestiones pro ulteriore experimentos.

Et labore de Nostro jam non remane in ambitu de speculatione scientifico: suo geniale ardore non pote claude se inter cathedra et laboratorio: ad activitate scientifico seque et se alterna activitate que nos pote dic sociale, activitate de organizatore, de que nos habe exemplo in suo actione, ante mentionato, in Congressu Internationale de Confœderatione de Studentes Universitari; in organizatione de memorabile Congressu de Physica in Como, pro centenario de A. Volta (1927) et in suo opera de Secretario, pro quale Illo obtine magnifico laude de prof. Lorentz, astro, isto, que nemo, in illo tempore, crede tam proximo ad casu; in fundatione et organizatione de Instituto de Physica; in suo participatione ad præparatione et organizatione de expeditione arctico, ducto per Umberto Nobile, ab quale, dolendo es, nos habe expectato et invocato semper inaniter suo reditu.

Præstante de forma, oculo vivace, vultu sereno cogitabundo, loquela agile, electo, lucido, quale nos jam auscultat in familiare conversatione et in conferentias in nostro Seminario et juvenes auscultat in laboratorio et in lectiones, suo ipso qualitates personale, jam revela suo excelso qualitates de spiritu et de ingenio, et suo bonitate, vivo memoria de que auge nostro dolore.

Jam es inevitabile que Illo senti se attracto ad participa ad expeditione arctico: amore pro suo Physica move Illo et desiderio et spe de novo et fecundo experimentos in uno campo nondum

explorato; heroico volatu attrahe Illo — pro ipso spiritu que impelle Illo in exploratione de uno doctrina novo, pleno de difficultates et de res novo — pro ipso valore de que jam da mirabile exemplo in bello — quando de qui committe se in tanto volatu, homo pote bene repete, cum Horatio: *illi robur et æs triplex circa pectus erat.*

In die 24 Majo de 1928, die memorabile, Præsides, in illo tempore, de nostro Facultate recipe isto telegramma que me lege, ut post offer ad Instituto suo conservatione: « Oceano-Milano. Dum supervolo Polo Nord, horas 0.20, me mitte ad Facultate meo devoto memoria, respectuoso obsequio. Aldo Pontremoli ». Præsides, pro Facultate, subito responde: « Pontremoli - Città di Milano. Facultate age gratias, dum gratula, superbo de cooperatione de uno suo docente ad victoria de genio italiano. Maggi ».... Quid es interim evento?

Mente defuge de cogita ad tragœdia de Arctide inhospitale, ab die interminabile, horribile ut interminabile nocte. Et, si es vero que Matre, que mille delectatione jam expecta ex tanto filio — Matre, ad que vade nostro sensus — recusa de crede ad irreparabile orbitate, nos ipso vol pote confuge in idem spe.

Sed es nunc vano spe, post quam uno manipulo de juvenes libente et animoso, impulsu et subnixo ab idem fide, non pote apporta ad nos, ex arduo suo exploratione, si non proba de suo animo firmo et de suo devotione ad nobile conatu.

Melius es que nos quære conforto in senti que spiritu Suo pote gaude de nostro devoto et affectuoso tributo: et, commisso Instituto que Illo funda ad tanto digno et valente successore, quale es nostro Professore Polvani; ampliato suo campo de actione, cum institutione de invocato Laurea in Physica Experimentale; Illo pote gaude que perenne et perpetuo remane, in tempores, efficace et honorato, opere que Illo inaugura cum tanto sapientia et in modo vere felice.

Milano, Universitate, 7 junio 1930.

G. A. MAGGI

CURSU DE PERFECTIONAMENTO IN MATHEMATICA ET PHYSICA

In meo præcedente scripto (*Schola et Vita*, 1929 n. 1-3), me loque de utilitate de institutione — ad minimo apud Universitates majore — de Cursu de perfectionamento in mathematica et physica cum fine essentielle de præpara futuro docentes in scholas secundario.

Et hoc pro cumulo de rationes, valido tam pro Italia quam pro extero, præcipuo, inter alios re, que cursus monographico de secundo biennio universitario et argumentos de thesis de laurea verte super partes de mathematica moderno maximo abstracto et ergo nimis longe ab illos que debe postea es objecto de docentia in scholas secundario.

Adde etiam circumstantia que, pro conserva ad docentia de mathematica et physica caractere formativo, que es illo plus importante in præsentem organizationem humanistico de scholas secundario italiano, es necessario que professore de mathematica et physica habe optimo notitia de pontes de conjunctione inter mathematica empirico et rationale, inter mathematica elementare et superiore, et que de suo disciplina cognosce historia, evolutione et suo ligamines cum philosophia et technica.

Et me affirma, heri et hodie, que nucleo principale de isto cursus de perfectionamento debe es cathedras de « Visiones superiore super mathematica elementare » et de « Historia et critica de mathematica », que es utile committe ad professore *stabile*, id es ad individuo que habe jure et obligatione de dedica ad isto docentia parte meliore de suo activitate scientifico et didactico.

Facultate de Scientias de R. Universitate de Milano, edocto de importantia de isto rationes, subito statue de da bono exemplo et, primo in Italia, institue — contra vario grave difficultates et per auxilio voluntario et gratuito de professores stabile (Maggi, Vivanti, Chisini, Polvani) uno Cursu semestrale de perfectionamento

in mathematica et physica, pro neo-laureatos in mathematica, physica et ingeniaria.

Exitu de isto primo experimento pote es dicto optimo si nos memora numero et distributione de populatione scholastico de Facultates de Scientias et numero de laureatos in mathematica et physica de singulo anno academico.

In veritate, ad Cursu instituto in præsentem anno academico in R. Universitate de Milano es inscripto 16 doctores in mathematica laureatos in R. Universitate de Milano, de Pavia et de Torino. Et omnes istos frequenta in modo regulare lectiones, que habe initio in die 3 februario 1930 et fine in die 10 majo 1930.

Nunc es initiato sessione de examines que dura usque ad octobrem proximo.

Non es necessario de insiste super particulares de regolamento de Cursu, que tamen es multo simplice (solutione de parvo tributo, examine unico super omnes disciplinas docto et consecutione de apposito diploma); contra, me vol dic aliquid circa argumentos de conferentias de isto anno.

Oratores es:

prof. U. CASSINA: 30 conferentia super *Historia et critica de Mathematica*;

prof. O. CHISINI: 22 conferentia super *Geometria*;

prof. G. VIVANTI: 15 conferentia super *Analysi*;

prof. G. A. MAGGI (directore de Cursu): 5 conferentia super *Mechanica*;

prof. G. POLVANI: 6 conferentia super *Physica experimentale et theorico*.

Istos conferentia es etiam secuto per exercitationes scripto, probas de magisterio et experimentos physico.

Pro da idea plus claro de argumentos tractato, me fac seque summario de omne conferentia, cum spe que Cursu fundato isto anno ab R. Universitate de Milano fi semper plus firmo, et que exemplo de juvene sed jam grande Universitate mediolanense es cito adoptato ab aliquo alio inter plus antiquo et celebre Universitates italiano.

HISTORIA ET CRITICA DE MATHEMATICA

(30 conferentia per prof. U. CASSINA).

Evolutione historico de arithmetica et de algebra.

1. Numeratione ægyptio, græco, indiano. Notitia super evolutione de concepte de numero. Resolutione de æquatione de 1°, 2°, 3° gradu. Notitia super theoremas de Ruffini et Galois.
2. «Capitulum» de Tartaglia pro resolutione de æquatione cubico. Resolutione de Eulero de æquatione de 4° gradu. Formulas de Girard. Systemas de æquationes lineare, theoria de determinantes, theorema de Bézout. Nomine « algebra » et operationes « gebr » et « mukabalah ».
3. Notitia super libros VII, VIII, IX de Euclide. Aliquo proprietate de numeros primo. Theoremas de Fermat, de Leibniz-Wilson, de Leonardo Pisano, de Girard et alios. Numeros « perfectos » et « amicabiles ».
4. Aliquo functione arithmetico. Proprietates fundamentale de functione indicatrice de Eulero. Theorema de Fermat generalizato. Congruentias numerico. Analsi indeterminato de 1° gradu.
5. Analsi indeterminato de 2° gradu. Quod es dicto æquatione de Pell: $x^2 - Dy^2 = 1$. Æquatione pythagorico et suo resolutione cum methodo de Klein. Grande theorema de Fermat. Notitias super « formas »: $x^2 + y^2$, $x^2 + 3y^2$, $x^2 + y^2 + z^2 + t^2$. Calculo numerico: Multiplicatione secundum Ahmes.
6. Operationes græco super numeros integro: pythmenes de Apollonio. Opere de italianos ab sæculo XIII usque ad sæculo XVII. Triangulo arithmetico et suo historia. Operationes super numero approximato: multiplicatione graduale.
7. Divisione cum auxilio de multiplos de divisore. Divisione graduale. Extractione graduale de radice quadrato. Logarithmos: historia de ipsos.
8. Tabula de logarithmos de Nepero et investigatione de « base » de ipsos. Proprietates characteristico de logarithmos naturale. Logarithmos decimale: Calculo per primo methodo de Nepero-Briggs (bisectiones successivo).
9. Methodo de successivo potentia decimo pro calculo de logarithmos decimale: Exemplo practico. Numero « e ». Serie exponentiale. Series logarithmico de Mercatore et Gregorio. Calculo de logarithmos decimale cum methodo de Koralek. Area de hyperbola.

Historia de geometria.

10. Geographia græco de sæculo VII a. C. — Jonia. Thalete de Mileto. Scholas italico de Crotone et de Elæa. Inventiones principales de pythagoricos.

11. Hippias de Elide et quadratrice. Hippocrate ab Chio: lunulas et problema de duplicationes de cubo. Archyta ab Tarento et suo resolutione de problema de insertione de duo medio proportionale.
12. Theodoro de Cyrene. Theaitheto, Platone. Eudoxo ab Cnido et schola de Cyzico: methodo de exhaustione. Mænecmo. Deinostrato. Aristotele et Eudemo. Occupatione de Græcia per parte de Macedones.
13. Schola de Alexandria. Euclide: notitias biographico. « Elementos »: propositiones essentialia de I, II, ... V., libro.
14. Libro VI de Euclide et problema de applicationes de areas. Libros X, XI et XII de Euclide. Methodo de exhaustione. Exemplos. Notitia super libro XIII.
15. Archimede: propositione essentialia de suo operes geometrico. Apollonio: primo libro de « Conicas ».
16. Notitia super II, III, ... VII libros de Conicas de Apollonio. Mathematicos græco de secundo sæculo a. C. — Historia de « spherica ». Almagesto de Ptolemæo. Notitias super historia de trigonometria. Origine de geometria analytico et de calculo infinitesimalia.
17. Origine de geometria projectivo: Desargues, Poncelet. Problema de quadratura de circulo. Calculo de π et historia de ipso.
18. Demonstratione de irrationalitate de « π » et de « e ». Fractiones continuo relativo ad istos numero. Principios fundamentale que servi ad demonstratione de transcendentia de π .
19. Proprietates vario de numero algebrico. Summario de demonstratione de transcendentia de π secundum Gordan et Weber. Theorema de Lindemann et suo applicationes.

Notiones de logica.

20. Ordinatione logico deductivo de uno scientia. Conceptos et propositiones primitivo.
21. Conceptos logico fundamentale et ideographia de Peano. Syllogismo. Differentia inter duo idea logico de « pertinentia ». Concepto de « correspondentia » (aut « functione »).
22. Concepto de « paria » et de « relatione ». Calculo de « classes » et de « propositiones ». Relationes æqualiforme. Vario typo de definitiones. Definitione mathematico non satisfac ad omne regula aristotelico.
23. Definitiones debe es homogenero. Exemplo vario. Definitiones per abstractione et criticas de Burali-Forti et Russell. Novo solutione.

Fundamentos de Arithmetica et Geometria.

24. Postulatos de Peano. Postulatos de Pieri. Independentia absoluto de postulatos de Pieri. Definitione per inductione de operationes de summa et de productio pro numeros integro.

25. Definitiones per inductione de elevatione ad potestate de numeros integro. «Numerositate» de classe secundum Peano. Numeros «cardinale» (aut «potentias») secundum Cantor et Russel, et operationes arithmetico in tale dispositione. Numeros finito et transfinito.
26. Numeros transfinito «a», «c», «f». Numeros rationale et algebrico habe potentia «a». Potentia de continuo.
27. Postulato de infinito in arithmetica cantoriano. Theoria de magnitudine. Vario typos. Quinque postulatos essentialc. Fundamentos de geometria: generalitate. Geometria non euclideo et non archimedeo.
28. Exemplos de magnitudine non archimedeo. Postulatos quasi æquivalente ad postulato V de Euclide. Geometria semieuclideo de Dehn. Postulatos de «ordine» de Pasch et deficientia pro hoc de «Elementos» de Euclide.
Sophisma: Omne triangulo es isoscele.
29. Fundamentos de geometria secundum Hilbert. Illustratione critico de suo axiomas fundamentale. Notitia super fundamentos de geometria secundum Pasch et Peano (1889).
30. Fundamentos de geometria secundum Pieri (1908): ideas primitivo: puncto et sphæra. Examine de postulatos fundamentale et parallelo cum illos de Hilbert.

GEOMETRIA

(22 conferentia per prof. O. CHISINI)

1. Theoria geometrico de «æqualitate» (congruentia) super plano aut in spatio. Postulatos de motu.
2. Postulatos de congruentia secundum Pasch.
3. Postulatos de congruentia secundum Veronese.
4. Postulatos de congruentia secundum Hilbert.
5. Figuras in spatio æquale (congruente) in modo directo.
6. Determinatione de gradu de problemas. Notitias de logica.
7. Methodos synthetico pro resolutione de problemas geometrico elementare. Investigatione de aliquo loco geometrico.
8. Resolutione de problemas cum methodo de locos (circulos et rectas).
9. Resolutione de problema circa conicas. Methodo de transformationes: translatione, symmetria, rotatione.
10. Applicatione de similitudine ad resolutione de aliquo problema. Gruppo continuo de projectivitate.
11. Similitudine super plano et in spatio in relatione ad transformationes homographico. Punctos cyclico, circulo absoluto.
12. Proprietates de similitudines que habe idem centro. Problemas de Apollonio et de Fergola. Affinitate homologico.

13. Transformationes per radios vectore reciproco. Relatione cum projectione stereographico de sphæra. Systema de circulos.
14. Gradu de uno conditione. Applicatione de inversione ad resolutione de problemas.
15. Theoria de æquivalentia pro polygonos. Quæstiones critico circa definitione de æquivalentia et postulato de De Zolt.
16. Æquivalentia secundum Hilbert. Demonstratione de theorema de Pythagora.
17. Theorema de Dehn.
18. Volumine de polyhedros. Determinatione de volumine de tetrahedro.
19. Determinatione de volumine de sphæra.
20. Vario methodo pro calculo de volumine de sphæra.
21. Theoria de mensura de longore et de area secundum Borchardt-Minkowski.
22. Notitias super postulato de rectas parallelo. Geometria non euclideo.

ANALYSI

(15 conferentia per prof. G. VIVANTI)

1. Numeros rationale, reale, complexo. Notitia super numero complexo ad plure unitate.
2. Systema de æquationes lineare. Formula de Leibniz-Cramer et theorema de Rouché-Capelli.
3. Substitutiones.
4. Elementos de theoria de Galois et suo applicationes ad resolutione algebrico de æquationes. Theorema de Ruffini.
5. Resolutione de æquationes de 3° et 4° gradu cum methodo classico elementare et cum methodo de Lagrange.
6. Discussione de problemas de 2°, 3°, 4° gradu.
7. Duplicatione de cubo, trisectione de angulo, cyclotomia.
8. Successiones et series.
9. Fractiones continuo. Fractiones continuo periodico.
10. Limites, functiones, continuitate.
11. Series de potestates.
12. Derivatas, formula de Taylor. Functiones transcendente elementare et formulas de Eulero.
13. Maximos et minimos cum methodo elementare et cum methodo de derivatas.
14. Integrale definito et non definito. Integrale multiplo.
15. Applicationes geometrico de calculo infinitesimalc: linea plano, non plano et superficie.

MECHANICA

(5 conferentia per prof. S. A. MAGGI)

1. Notiones de calculo vectoriale et de cinematica. Super referentia de spatio et tempore in motu de corpores. Notiones de relativitate einsteiniano.
2. Compositione de motus et theoria de motu relativo. Concepto de puncto materiale. Leges de motu. Massa de puncto materiale. Concepto de fortia agente super puncto. Differentia inter lege de parallelogrammo de fortias et theorema de parallelogrammo de accelerationes.
3. Centro de massa de corpore. Velocitate et acceleratione de centro de massa. Theoremas de motu et de conservacione de motu de centro de massa et suo applicationes. Gravitare.
4. Systemas absoluto de mensura. Unitates fundamentale. Reductione de mensura de aliquo quantitate physico ad mensura absoluto. Motu circulare uniforme. Vario significatione de fortia centrifugo.
5. Compositione de fortias agente super systema. Æquilibrio de systema de fortias agente super puncto de corpore. Casu de corpore grave. Notitia super gyroscopio. Machinas simplice. Fortia vivo. Labore. Momento de inertia.

PHYSICA EXPERIMENTALE ET THEORICO

(6 conferentia, omne de 2 hora, per prof. S. POLVANI)

1. Phænomenos luminoso de polarizatione, interferentia et diffractione.
2. Electronica: explosione in gas.
3. Effectu thermojonico, photoelectrico.
4. Radios Röntgen: parte spectroscopico et parte reticulare.
5. Spectroscopia: spectros de lineas et de fascias.
6. Relatione super theorias physico moderno.

Milano, R. Universitate

U. CASSINA.

« SCHOLA ET VITA » MUTA SEDE

In proximo mense de septembre, *Schola et Vita* muta sede.

Novo sede — post 20 septembre — es in

Via E. Pagliano, 46 - Milano 137

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

CONGRESSU INTERNATIONALE DE PROTECTIONE AD INFANTIA

IX sessio habet loco in Liegi, in dies 31 julio - 4 agosto 1930, et discutit isto objectos:

1. — Tuberculosi in scholares;
2. — Protectione de infantia in ætate præ-scholastico (3 ad 6 anno);
3. — Conditione de pueros parentes de quales vive separato;
4. — Examine rationale de scholares;
5. — Determina puncto de cognitiones in physiologia de digestionem et de nutritionem de lactante pro fixa bases de alimentacione.

Participantibus ad Congressu potest accedere ad Expositiones universales de Antwerpen et de Liegi.

Pro omni informatione scribit ad Secretariatum de Associatione internationale pro Protectione de Infantia, 67, avenue de la Toison-d'Or, Bruxelles.

IV CONGRESSU INTERNATIONALE DE EDUCATIONE FAMILIARE

Congressu habet loco in Liegi, in dies 4-7 agosto 1930.

Præcedente Congressus (I, Liegi 1905 - II, Milano 1908 - III, Bruxelles 1910), iam promove importantem motum pro familia in toto mundo: surgit Associationes de parentibus, Associationes de parentibus et magistris, Societates pro studio de infantia, Cursus de pædagogia familiare, et es publicato numeroso libris et opusculis que stude problemis de educatione familiare.

IV Congressu vol examina, in modo præcipuo, *methodos practico* ut obtine maximo fructu ex educatione. Educatione de pueros in domo, que iam es empirico, debet fieri scientifico, ex resultatus de vario experimentis in domos et in institutis de educatione, que Congressu i examina.

Et Congressu discutit alio importantem problemis. Ad illo es invitato, sine distinctione, parentibus, educatores, et in generale omnes que age ut contribuat ad meliorationem de humanitate per medio de uno educatione magis rationale et fecundo.

Ece programma de Congressu.

I SECTIO. — *Observatione scientifico de Infantia.*

1. Methodos de studio — 2. Physiologia et Psychologia de puero — 3. Technica de educatione. Systemas comparato — 4. Præparatione de juventute ad matrimonium (cognitione de legibus de hereditate physico, psychico et

morale) — 5. Methodos de educatione familiare pro pueros abnorme et remorato:

II SECTIONE. — *Educatione familiare. — Quæstiones generale.*

1. Meliore medios pro defende interesses de familia — 2. Methodos practico pro educatione religioso — 3. Auctoritate in educatione familiare — 4. Methodos pro evolutione de prudentia — 5. Methodos pro educatione de initiativa, de voluntate; pro formatione de diverso elementos de caractere. — 6. Problema de efficientia in educatione de puero — 7. Utilitate et inconvenientes de ambiente rurale et urbano pro educatione familiare.

III. SECTIONE. — *Educatione familiare de puero ante ætate scholastico.*

1. Importantia de primo educatione — 2. Educatione physico, hygiene — 3. Educatione de sensus, attentione, observatione, reflexione. Methodos — 4. Habitudoines: ut et quando nasce. Relatione cum formatione de caractere, correctione de defectus. Methodos — 5. Influentia de primo impressiones: ludos, imagines, albums, libros pro pueros. Selectione de socios de ludos.

IV SECTIONE. — *Educatione familiare ante et post schola.*

1. Collaboratione inter familia et schola — 2. Instructione de omne gradu pro præparatione de juventute ad suo missione educativo — 3. Cursu de pædagogia familiare. In quale modo organizza tale instructione. Applicationes practico cum parvo pueros. Resultatus consecuto. Diplomas, etc. — 4. Educatione in tempore de crisi de adolescentia — 5. In quale modo præpara juvenes ad es affabile in discussiones et ad respecta opinioniones alieno — 6. Educatione de spiritu familiare et sociale. Methodos — 7. Usu de tempore libero in familia: lecturas, socios, recreationes educativo, parvo artes, itineres, etc.

V SECTIONE. — *Propaganda pro educatione familiare.*

1. Societates et Circulos de educatione familiare. Suo activitate. Suo methodos de propaganda. Suo diffusione — 2. In quale modo fac cognosce educatione familiare per melio de operes pro infantia, operes sociale, etc. — 3. Bibliographia et documentatione pædagogico pro parentes. Periodicos, Opusculos pro docentia de methodos — 4. Museos de pædagogia familiare. Propaganda pro auge medios de activitate de *Instituto internationale de pædagogia familiare.*

Participantes ad Congressu pote accede ad Expositiones universale de Antwerpen et de Liegi.

BULLETIN DU BUREAU INTERNATIONAL D'ÉDUCATION

44, Rue des Maraîchers, Genève - Vide S. et V. pag. 32.

In n. 2, aprile 1930, nos inveni notitias super vario investigationes que Officio jam promove: *Labore colectivo in schola; Self-government* (de isto « Bulletin » publica Quæstionario); *Methodos uso in vario regiones pro selige libros de bibliothecas scholastico; Methodos pro doce scriptura; Litteratura infantile.*

« Bulletin » da etiam Programma de III *Cursu speciale pro Docentes* (Vide S. et V. pag. 33), et copioso informationes super Motu educativo in toto munda: *Informationes generale, Educatione pro pace et collaboratione internationale, Legislatione scholastico, Bibliographia.*

COMMISSIONE INTERNATIONALE

DE CINEMATOGRAFO DE INSTRUCTIONE ET DE EDUCATIONE SOCIALE.

Tene suo sessione in Paris, die 6 februario 1930, in sede de Instituto int. de Cooperatione intellectuale, et delibera de amplia suo programma, cum include etiam problemas relativo ad radio-diffusione.

Commissione vota post sequente declaratione:

« Commissione int. de Cinematographo de instructione et de educatione sociale habe scopo de fac cognosce problemas morale et sociale pertinente ad productione et ad utilizatione de films de instructione.

Commissione affirma suo voluntate de collabora cum Commissione int. de Cooperatione intellectuale et cum Instituto de Cinematographo educativo de Roma. Exprime suo satisfactione pro initiativa de Instituto de Roma, que promove convocatione, in Genève, de uno Commissione cum scopo de stude suppressione de obstaculos fiscale que impedi circulatione internationale de films educativo; et fac voto que Instituto de Roma institue, in tempore maximo breve possibile, catalogo internationale de existente films educativo, cum schedas continente omnes informatione relativo ad isto films ».

Commissione invoca etiam attentione de productores et de utentes de films educativo super principios generale, applicatione de quales debe contribute ad auge utilizatione de cinematographo ut auxiliario de instructione et de educatione sociale.

Film educativo debe es adaptato ad necessitates de instructione; ad isto scopo, uno stricto collaboratione es desiderabile inter productores, classe docente, homines de scientia et educatores.

Film educativo debe es purgato de quod pote exerce uno pernicioso influenza super infantia et juventute.

Film educativo debe servi ad diffusione de scientia, de hygiene et de

pulcritudine in mundo, et contribue ad uno meliore intelligentia inter populos.

Ergo Commissione es contra projectione de omne film que pote provoca sentimentos de hostilitate inter populos, inter stirpes, inter classes sociale, inter circulos que profite opiniones religioso, philosophico aut politico differente.

Contra, Commissione recommenda projectione de films que promove concordia inter populos, et fac cōnosce qualitates de nationes extraneo et characteres peculiare de differente regiones.

Commissione augura que veritate historico es respectato in toto et que omne opere litterario adaptato ad cinema conserva omnes suo qualitate, sine ullo deformatione.

III CONGRESSU DE FÆDERATIONE INTERNATIONALE DE ASSOCIATIONES DE MAGISTROS

Fæderatione int. de Associationes de Magistros, que collige 600000 membro, in 25 associatione de 18 regione, tene suo III Congressu in Praha, in dies 26-28 aprile 1930.

Congressu examina differente projectos pro reorganizatione de docentia publico, inspirato ad principios de democratia scholastico, secundum quales puero debe pote prosequ suo studios secundum suo aptitudines et non secundum conditione sociale de suo parentes.

Congressu examina etiam problemas practico de actione pro pace: collectione de libros, concepto cum spiritu internationale, constitutione de uno bibliotheca scholastico et popolare internationale, libros de historia internationale, medios pecuniario pro facilita itineres internationale de magistros et pro organiza commutationes colectivo de alumnos.

Ante Congressu eveni uno Septimana pædagogico internationale, ad que participa omnes delegatos, cum plure conferentia super importantia mundiale de opere pædagogico, schola laico, instructione post-scholastico obligatorio, ecc.

(Ex *Informations Sociales* - Genève)

« SCHOLA ET VITA » MUTA SEDE

In proximo mense de septembre, *Schola et Vita* muta sede.

Novo sede — post 20 septembre — es in

Via E. Pagliano, 46 - Milano 137

NUMEROS INDICE ET MEDIAS

1 — Quod nos voca *numeros indice* jam perveni, in statistica et in oeconomia politica, ad notabile importantia, et magno numero de discussiones que homo fac super illos pote es eliminato, aut ad minimo pote fi plus simplice et proficuo, si conceptu de *media*, ad que illos pertine, fi universale claro.

Non appare in facto que conceptu de media habe excitato attentione de mathematicos et de statisticos, ut forsitan illo merita. Defini, ut plure fac, cum seque Cauchy, « media inter plure quantitate uno novo quantitate posito inter minimo et maximo de quantitates considerato » significa quasi nihil (*); et defini singulo species de medias que es plus in usu (arithmeticum, geometricum, harmonicum, etc.) es opera certo exacto, sed puro formale et antiphilosophico, que pote servi, et male, solum pro uno usu empirico. Tamen conceptu de media es tam simplice et tam perspicuo que suffice fixa in illo parvo attentione ut inveni vero natura et definitione mathematico de ipso, quod lectore i vide subito ex breve considerationes que seque. Ex illos deriva aliquo consequentias de characterem mathematico et philosophico, que habe, ut nos reputa, effectivo interesse.

2 — Ecce uno exemplo characteristico et de natura practico. Uno automobile percurre 225 Km.: primo 120 cum velocitate de 60 Km. in hora, et cetero 105 cum velocitate de 105 Km. in hora. Quale es suo velocitate medio? Hic omne lectore cogita que, nam automobile consume tres hora ad percurre 225 Km., suo velocitate medio resulta ex

$$225 / 3 = 75 \text{ Km. in hora.}$$

Id es, omne considera ut demonstrato que media de duo velo-

(*) Tamen media secundum Cauchy es utile in numeroso applicationes de calculo infinitesimale et de Calculo numerico de præcisione (Cfr. G. PEANO) — *Formulario mathematico*, ed. V. (Bocca, Torino, 1908), p. 133 et U. CASSINA — *Calcolo numerico* (Zanichelli, Bologna, 1928, cap. 111) N. d. R.

citare v_1 et v_2 , que se explica in spatios s_1 et s_2 , resulta, in generale, ex

$$(1) \quad v_m = (s_1 + s_2) / (s_1/v_1 + s_2/v_2)$$

id es ex quod nos voca media harmonico ponderato (cum ponderes s_1 et s_2).

Sed si qui ute automobile habe interesse ad benzina consumpto, illo i inveni que benzina uso in dicto 225 Km. non es illo necessario ad automobile que fac 75 Km. in hora, sed corresponde ad illo necessario pro velocitate de 90 Km. in hora.

Appare ex quod nos jam dic que formula (1) es vero quando nos vol calcula velocitate medio relativo ad tempore consumpto, dum, relativo ad benzina consumpto, velocitate medio resulta (1)

$$(2) \quad v_m = 60 + \sqrt{[s_1 (v_1 - 60)^2 + s_2 (v_2 - 60)^2] / (s_1 + s_2)}$$

nam es dato ex uno specie de media quadratico ponderato.

Et si ad viatore interes tempore consumpto, ad proprietario interes benzina consumpto, et omne ergo habe ratione de tene ad proprio media.

3 — Calculo de uno media habe scopo de simplifica aliquo nostro quaestione cum substitue, in ipso, ad duo (aut plure) quantitate dato, uno quantitate solo que pote synthetiza illos, sine altera visione totale de phaenomeno considerato. Proinde ex praecedente exemplo et ex alios analogo que es inutile indica, resulta que significa nihil loque de media *de duo* (aut plure) *quantitate*, sed habe sensu loque de media de quantitates ipso *pro aestimatione synthetico de alio magnitudine que depende ex illos*. Si nos vol determina isto facto secundum consueto methodologia mathematico, nos perveni ad sequente

Definitione. Dato uno functione

$$y = f(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

de uno numero n de variables independente, x_1, x_2, \dots, x_n , que

(1) Nos admitte que quantitae consumpto c , in idem spatio, es espresso per formula $c = a + b (v - 60)^2$ ubi a et b es coefficiente constante, et que nostro automobile habe minimo consumptione de benzina per velocitate 60 Km. in hora. Et hic habe nullo interesse sci usque ad quando isto formula empirico corresponde ad realitate experimentale

repraesenta magnitudines homogeneo, nos voca media de x_1, x_2, \dots, x_n *relativo ad functione f* , illo numero x que, substituto ad x_1, x_2, \dots, x_n da idem valore pro f quam ipso x_1, x_2, \dots, x_n ; id es illo numero x tale que

$$(3) \quad f(x, x, \dots, x) = f(x_1, x_2, \dots, x_n).$$

Es facile transforma isto definitione in modo de da expressione analytico explicito de media. In facto, si, in f , in loco de x_1, x_2, \dots, x_n nos pone unico valore x , ipso f fi functione de uno solo variable; nos voca f_1 isto functione.

Ergo es

$$(4) \quad f_1(x) = f(x, x, \dots, x).$$

Simul cum functione

$$y = f_1(x)$$

nos considera functione inverso que, cum ute symbolismo generale de operationes, nos indica per

$$(5) \quad x = f_1^{-1}(y).$$

Hoc posito, media x resulta espresso ab

$$(6) \quad x = f_1^{-1}[f(x_1, x_2, \dots, x_n)],$$

que, es evidente, satisfac definitione implicito de x dato ab (3).

4 — Oporte adde, ad exemplo, indicatione de quomodo se praesenta medias plus commune.

Pro functione

$$y = f(x_1, x_2, \dots, x_n) = p_1 x_1 + p_2 x_2 + \dots + p_n x_n$$

nos habe

$$(7) \quad \begin{aligned} f_1(x) &= (p_1 + p_2 \dots + p_n) x \\ f_1^{-1}(y) &= y / (p_1 + p_2 \dots + p_n) \end{aligned}$$

et ergo

$$(7') \quad x = (p_1 x_1 + p_2 x_2 + \dots + p_n x_n) / (p_1 + p_2 + \dots + p_n);$$

x resulta ita media arithmetico ponderato.

Pro functione

$$(8) \quad y = f(x_1, x_2, \dots, x_n) = x_1 x_2 \dots x_n$$

nos habe

$$f_1(x) = x^n$$

$$f_1^{-1}(y) = \sqrt[n]{y}$$

et ergo

$$(8') \quad x = \sqrt[n]{(x_1 x_2 \dots x_n)}$$

x resulta ita media geometrico.

Pro functione

$$(9) \quad y = f(x_1, x_2, \dots, x_n) = p_1/x_1 + p_2/x_2 + \dots + p_n/x_n$$

nos habe

$$f_1(x) = (p_1 + p_2 + \dots + p_n) / x$$

$$f_1^{-1}(y) = (p_1 + p_2 + \dots + p_n) / y$$

et ergo

$$(9') \quad x = (p_1 + p_2 + \dots + p_n) / (p_1/x_1 + p_2/x_2 + \dots + p_n/x_n)$$

ita x resulta media harmonico ponderato.

Pro functione

$$(10) \quad y = f(x_1, x_2, \dots, x_n) = x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2$$

nos habe

$$f_1(x) = nx^2$$

$$f_1^{-1}(y) = \sqrt{y/n}$$

et ergo

$$(10') \quad x = \sqrt{([x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2] / n)}$$

x resulta ita media quadratico.

5 — Hoc præposito, nos vide nunc quomodo se præsentat problema de *expressione arithmetico de numeros indice* de pretios.

Nos voca numero indice de pretios uno numero que indica augmento procentum de pretios ipso: illo es ergo uno media.

Ut determina tale indice oportet determina duo facto:

- a) pro quale functione de pretios nos quære media;
 - b) pro quale epocha nos vol calcula tale augmento procentum.
- Es, istos, duo *questione de voluntate*, circa que es possibile et

proficuo discute (es bene nota que nihil impedi que nos quære in idem tempore diverso solutiones de tale quæstiones): quando nos — de consensu aut non — habe fixato responsos ad tale quæstiones, *formula* de numero indice es *in modo necessario determinato*, sine ullo possibilitate de ulteriore serio discussione.

Pro exemplo, que nos fixa

a) de vol æstima media actuale de augmentos de pretios relativo ad expensa pro uno familia operario de dato compositione, vivente in uno dato urbe, in uno dato anno, (et ergo que consume determinato quantitates de bonos œconomico);

b) de vol determina augmento relativo ad pretios base de anno 1913 (in ipso urbe).

Hoc posito, nos indica cum

$$q_1, q_2, \dots, q_n$$

quantitates de res consumpto (merces et operas) de familia normale de typo considerato; et cum

$$p_1, p_2, \dots, p_n$$

pretios correspondentes; et cum

$$x_1, x_2, \dots, x_n$$

augmentos procentum de tale pretios ab 1913 ad hodie.

Cum hoc, expensa actuale, S , de familia de typo considerado es

$$S = \sum q_i (p_i x_i).$$

Media x de augmentos x_i es ergo definitio per æquatione

$$(11) \quad \sum q_i p_i x_i = \sum q_i p_i x = x \sum q_i p_i,$$

et ergo x resulta

$$(12) \quad x = (\sum q_i p_i x_i) / (\sum q_i p_i).$$

Et nam producto $p_i x_i$ indica pretio actuale de i -esimo merce, pretio que nos pote indica cum p'_i , præcedente formula fi

$$(12) \quad x = (\sum q_i p'_i) / (\sum q_i p_i).$$

Scilicet *valore de x muta si typo de familia muta*, et pro suo qualitate sociale et pro suo collocatione in tempore et in spatio (hoc quia muta functione pro que nos vol calcula media).

Ergo, in omne tabella de numeros indice de pretios, debe es enuntiatio in modo explicito functione que nos considera.

6 — Ex dato definitione seque aliquo notabile proprietates de medias.

Nos præpone uno distinctione.

Media x pote *discede pauco* ab valores x_1, x_2, \dots, x_n de quales es media (pro ex.: pondere medio de guttas de uno medicina, ad effectum de suo posologia); contra, x pote *discede aliquanto* ab x_1, x_2, \dots, x_n (pro ex.: augmento medio de pretios, ad effectum de aestimatione de expensa de uno familia): nos voca *media mensurante* illo de primo typo, et *media indicante* illo de secundo typo, aut etiam, *mensura medio* et *indice medio*. Certo, isto distinctione habe multo de arbitrario: nam depende ab id que, in singulo quæstione, pote es considerato ut *parvo*.

Nos considera nunc medias relativo ad *functiones* $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$, *analytico*, id es que pote es evoluto in series de Taylor (intra campo sumpto in examine): es isto uno hypothesi satisfacto amplo in omne casu de applicatione.

Pro mensuras medio relativo ad tale functiones vale theoremas seque:

1) *Mensura medio* de x_1, x_2, \dots, x_n , pro uno functione *analytico* f quaecumque, es *uno media ponderato*, que habe, quale ponderes, derivatas partiale de f , pro singulo variables, derivatas calculato in correspondentia ad media ipso.

2) Quale ponderes relativo ad media de præcedente theoremata, nos pote, in modo plus simplice assume derivatas partiale de f calculato in correspondentia ad gruppo de valores dato x_1, x_2, \dots, x_n .

3) Pro omne functione *symmetrico*, *mensura medio* es *media arithmetico simplice*.

Demonstratione de tres enuntiatio seque subito ex hypothesis admissio.

Nos evolve functione f in series de Taylor prope gruppo de valores, coincidente cum media,

$$x_1 = x_2 = x_3 \dots = x_n = x.$$

Nam se age de uno mensura medio, differentias $x_i - x$ es considerado ut *parvo*, id es ut infinitesimo de primo ordine, pro

que homo negligit infinitesimos de ordines superiore: ergo evolutione de f pote es

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = f(x, x, \dots, x) + \sum (x_i - x) (df/dx^i)$$

ubi derivatas es calculato pro

$$x_1 = x_2 = \dots = x_n = x.$$

Posito, pro simplicitate de scriptura,

$$df/dx_i = p_i$$

nos habe

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = f(x, x, \dots, x) + \sum (x_i - x) p_i$$

Sed, nam pro hypothesi, x es media de x_1, x_2, \dots, x_n resulta

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = f(x, x, \dots, x)$$

et ergo

$$(13) \quad \sum (x_i - x) p_i = 0$$

ex que nos trahe

$$(14) \quad x = (\sum p_i x_i) / (\sum p_i).$$

Et isto formula demonstra nostro primo enuntiatio.

Ut cognosce nunc veritate de secundo enuntiatio, suffice compara valores que df/dx_i habe: calculato uno primo vice in correspondentia ad n valores æquale x, x, \dots, x , et uno secundo vice in correspondentia ad valores x_1, x_2, \dots, x_n de quales x es media.

Indicatio cum p'_i valore de df/dx calculato in isto secundo modo, resulta que differentia $p_i - p'_i$ es infinitesimo de primo ordine ut $x - x_i$, ita ut æquatione (13) pote es substituto ab

$$(13') \quad \sum (x - x_i) p'_i = 0$$

ex que nos trahe pro media x valore

$$(14') \quad x = (\sum p'_i x_i) / (\sum p'_i),$$

secundum quod affirma enuntiatio 2.

Ut stabili tertio enuntiatio suffice nota que, in casu de uno functione *symmetrico*, resulta

$$p_1 = p_2 = \dots = p_n$$

et ergo formula, (14) da

$$(15) \quad x = (\sum x_i) / n.$$

7 — Nos vol pone in evidētia *importantia de tertio enun-
tiato* de præcedente paragrapho, que affirma: *omne mensura
medio, pro quaecumque functione symmetrico, es media arith-
metico* de valores.

Es usu de assume, quale mensura vero de uno magnitudine
mensurato in modo experimentale, media arithmetico x de datos
experimentale x_1, x_2, \dots, x_n : homo justifica tale assumptione cum
nota que media arithmetico redde minimo summa de quadratos
de differentias $(x_1 - x)^2 + (x_2 - x)^2 + \dots + (x_n - x)^2$.

Es evidente que tale justificatione nullo fundamento habe,
nam oportet demonstra opportunitate de redde minimo summa
de quadratos de differentias, plus quam uno quaecumque de
numeroso alio functiones de differentias que homo pote imagina.
Usu ante dicto remane ergo, usque ad nunc, justificato solum ex
commoditate (et es justificatione de aliquo pondere).

Sed considerationes hic indicato permitte ad nos de vide
claro in isto quæstione.

Es obvio in facto que ita dicto mensura vero, que nos voca
 x , debe es considerato ut uno functione symmetrico, f , de men-
suras experimentale que cum illos coincide quando illos resulta
æquales, id es

$$(16) \quad x = f(x_1, x_2, \dots, x_n) = f(x, x, \dots, x)$$

ex alio parte, omne differentias $x - x_i$ debe es parvo, si non men-
suratione correspondentē habe nullo valore et debe es rejecto.

Duo æquatione (16) dic, ergo, que x es mensura medio des
 x_i respectu ad uno functione symmetrico, et ergo es media arith-
metico des x_i ipso.

Pro majore rigore logico homo pote nota que conceptu de
mensura *vero* non habe consistentia objectivo. In veritate nos
inveni solum applicationes de isto hypothetico mensura vero,
 x , id es de functiones de x que es autem functiones de x_1, x_2, \dots
 x_n , symmetricos de istos, pro principio de ratione sufficiente. Pro

omne uno de isto functiones, f , mensura vero es definitio ab rela-
tione

$$(17) \quad f(x, x, \dots, x) = f(x_1, x_2, \dots, x_n);$$

nunc, si cum muta functione (symmetrico) f , muta valore de x ,
conceptu de mensura vero fi non solum remoto ab realitate expe-
rimentale, sed etiam impossibile in modo logico. Es ergo solum
pro isto facto, nunc recognito ab nos, que x definitio ab æqua-
tione (17) es independente ab natura de f , que nos pote loque de
uno hypothetico mensura vero, et præterea recognosce valore de
isto.

8 — Oportet concludere cum uno applicatione numerico que
verifica enuntiatos 1) e 2), in substantia æquivalentes, de para-
grafo 6.

Uno automobile habe percurso 100 Km. ad velocitate de 100
Km. in hora, et 50 Km. ad velocitate de 95 Km./h.: quale es
velocitate medio (pro æstimatione de tempore)?

Nos indica cum

v_1 et v_2 duo velocitate,
 s_1 et s_2 duo spatio
 t tempore,
 v velocitate medio.

Nos habe

$$t = s_1/v_1 + s_2/v_2$$

et ergo velocitate medio resulta in modo exacto ex (cfr. para-
grafo 2).

$$v = (s_1 + s_2) / (s_1/v_1 + s_2/v_2).$$

In casu proposito es

$$v_1 = 100, \quad v_2 = 95, \quad s_1 = 100, \quad s_2 = 50$$

$$v = (100 + 50) / (100/100 + 50/95) = 98,27.$$

Si nos calcula tale media cum methodo indicato in para-
grafo 6, nos habe

$$dt/dv_1 = -s_1/v_1^2, \quad dt/dv_2 = -s_2/v_2^2$$

ergo, nam v es media,

$$p_1 = -s_1/v^2,$$

$$p_2 = -s_2/v^2$$

$$v = (p_1 v_1 + p_2 v_2) / (p_1 + p_2) = (s_1 v_1 + s_2 v_2) / (s_1 + s_2)$$

In casu proposito

$$v = (100 \times 100 + 50 \times 95) / (100 + 50) = 98,33.$$

Etsi duo velocitate es satis differentes — inter se et ex media — valore nunc calculato resulta exacto in modo sufficiente.

Milano, R. Universitate.

OSCAR CHISINI

HISTORIA DE PHYSICA

Incremento continuo de patrimonio scientifico, redde necessario considera evolutione de scientia et stude vario theorias in suo progressu. Isto necessitate es majore in physica plus quam in alio scientias, nam physicas attinge in ultimo tempore maximo progressu.

Docentes de physica et docentes de hystoria, præcipue de lyceo scientifico, pote inveni numerosi notitias utile in libro «*Historia de physica elementare cum evolutione de officinas physico*» de Floriano Cajori, que doctore Dionisio Gambioli verte in lingua italiano, cum quatuor appendice: «*Accademia del Cimento*», Physicos mathematico, Physicos italiano moderno, Radiocommunicationes. — Volumine XXIX de collectione «*L'Indagine moderna*», editore R. Sandron, L.it. 35. a. n.

AERONAVIGATIONE SUPER OCEANO

Instituto de Francia assigna primo præmio ad Ingeniario Defrasse pro suo schema de aeroportu oceanico fluctuante.

Insula Defrasse posside forma de solea de caballo. In zona interno, superficie de mare es tranquillo in modo perfecto usque ad profunditate de 5 ad 6 metro; ita es semper possibile descensu et exodo de hydrovolante.

In zona que se eleva super superficie de mare, es constructo hotels, hangars, officinas, depositu de combustibile, de lubrificante et de materiale vario.

Super insula es in functione etiam observatorio meteorologico et radio-telegraphico.

Insula non debe permene firmo cum ancora, sed cum usu de apparatu motore pote assume dispositione plus apto in relatione ad aereo - currente.

Ex «*Le Vie d'Italia*», Revista de «*Touring Club Italiano*».

INTERLINGUA IN OPERES POETICO

Domino L. Errera in *Schola et Vita* p. 93, 1930, es contrario ad usu de lingua auxiliare internationale in operes poetico et pro sustine suo rationes cita aliquo translationes, poesi, etc., que jam appare in *Schola et Vita*. Sed suffice Articulo optimo de N. M. pro sustine opinione contrario (*loco cit.* p. 94-95, 1930).

Me vol fac aliquo objectivo considerationes complementare. Vocabularios dic:

A) Poesi es *arte* de compone poemas et operes in versus,

B) Poesi es *arte* de expone res cum multo imagine, sæpe per medio de versus.

Si nos pone sequente definitione: C) *Poesi es magno sentimento de nostro anima et de nostro corde, passione, tormento, male sine sanatione, pro omne expressione æterno de pulcritudine; fide, amore universale, sublime et profundo intuitione de omnes mysterios de Creatione; lucta continuo pro consequere omne nobile idealitate; anhelito continuo ad vita æterno; palpito pro infinito; lucta de mente pro conquire veritates scientifico, etc;* poesi es re plus vero, plus alto, plus pulcro de poesi artificiale ex A, B, etiam si isto poesi ex A, B, posside scrupoloso architectura et omne alio bono qualitate conventionale. Homine que posside qualitate C habe semper in suo mente multo imagine, que agita cum fortia lyrico, sed pote non posside *arte* materiale pro compone poesi A, B, secundo antiquo regulas traditionale. Ubi homine posside arte A, B, sed non qualitate C, nos habe solum poesi artificiale, cum pauco aut nihil fortia lyrico, sine sinceritate, simplicè expressione litterario, id es joco patiente de topographia de vocabulos, que homo age cum lima et cum malleo.

Ergo nos non pote inveni vero poeta in simplice expressione litterario A, B que nega C, id es que non stimula sentimento, que non commove, que non penetra in nostro corde, etiam si scripto es sonante, colorato, maximo artistico.

Scopo vero, functione vero de uno lingua es de transmittere

ideas. *Cum Interlingua nos pote transmittit omne idea, etiam maximo tenue, alto, sublime.*

Nam pulcritudine de uno poesi non es dato, certo, ab suo architectura, nec per necessitate solum ab dulce sono de vocabulos, sed præcipue, ab quantitate de ideas maximo tenue, alto, sublime que scripto contine, seque cito que *cum Interlingua nos pote fac poesi de pulcritudine*: « suffice scripto in IL es vero claro pro lectores » (N. M. loco cit.).

In generale effectu phonetico de Interlingua es minore si nos compara cum analogo poesi in lingua italiano. Sed in multo casus vocabulo IL es plus sonante de vocabulo correspondente in lingua italiano (exemplo *surge, murmure*, es plus sonante de *sorge, mormorio*), et nos pote construe expressione litterario IL plus musicale.

Nam lingua italiano es maximo phonetico, seque que *cum Interlingua nos pote exprime ideas poetico maximo tenue cum phrases maximo sonante.*

Tamen effectu musicale es re relativo: pote muta ab regione ad regione. Non es raro que poesi in dialecto, sine nullo regula, de pastore errante, es plus dulce, plus profundo, plus musicale de poesi analogo de uno litterato in uno lingua nationale, cum toto technica, sed sine substantia, que da tædio, que es bono medicina pro qui pati de insomnia.

In linguas nihil es absoluto: toto es conventionale. Præfer uno forma linguistico ad alio forma *es ratione de consuetudine.* Nos debe præfer lingua *maximo simplice, que es plus naturale!*

Habitudine de gusta et comprehendit poesi in uno lingua pote fac ut ad primo visu homo appetit illo in alio lingua.

Pulcritudine de ideas es independente ab forma linguistico de suo representatione scripto. Poesi vero es magno pulcritudine de ideas.

Interlingua, maximo simplice, servi satis bene pro omne representatione de ideas de pulcritudine.

Cefalù (Sicilia)

V. G. CAVALLARO.

AB SYSTEMA SOLARE AD UNIVERSO SIDERALE

Ex Oratione, in solemne sessione de 6 januario 1930, pro inauguratione de anno academico de « R. Istituto Lombardo di Scienze e Lettere ».

Si nos præscinde ab numero et importante applicationes practico de studios astronomico, et quære ad quale metas illos dirige, in præterito et hodie, suo aspiratione, nos pote responde que investigatione de veritates de coelo jam et nunc es directo præcipue ad solutione de duo problema: explicatione (sub aspectu de structura, dynamico et physico) de complexu cosmico que comprehendit astros de nostro minuscolo systema solare; explicatione de structura, dynamismo et constitutione physico de immenso systema cosmico universale.

Ex hoc, duo magno periodo historico: de systema solare et de systema universale, inserto uno in alio, nam primo, que habe initio in primordios de cogitatione astronomico et culmina cum I. Newton, continua in subsequente seculos, et i ultra sec. XVII, in que secundo habe initio.

In evolutione de isto duo periodo astronomico nos facile inveni stricto analogias et profundo differentiationes, que documenta rhythmo de magno progressu in studio astronomico, et, in generale, in studio de natura.

* * *

Quales es analogias?

Numeroso, sed, inter omnes, præcipuo isto: propter indomito siti de scientia et de constante seductione que res incognito et mirabilias de coelo exerce super spiritu humano, et studio de systema solare et studio de systema universale incipit ambo cum exclusivo caractere speculativo, nam pauco mentes audace et potente aggreditur duo problema in solo via inductivo; et si illos age in tempores de totale deficientia de elementis idoneo ad constitue base de uno solutione concreto, tamen illos valde se

approxima ad veritate, consecuto, post plure seculo, ex investigationes posteriore resolutivo.

Isto duo phasi initiale speculativo, dista de 20 seculo; 20 seculo de aberrationes et de renascentias, de errores et de victorias, de abdicaciones et de perseverantia; exemplo insuperabile de quod mente humano sci genera sub impulsu de amore pro investigatione scientifico et, ex alio parte, sub dominio de traditione inveterato et saepe irreducibile.

Phasi initiale relativo ad primo problema comprehendere mirabile constructiones geometrico de systema solare ad que perveni Scholas philosophico græco in III et II seculo a. Chr.; ipso illo tempore, quando astrometria egredi ex empirismo de antiquo sapientes et pote ute solum parvo rude observationes et paucos calculos elementare; phasi speculativo initiale relativo ad secundo problema comprehendere famoso inductiones et intuitiones philosophico de sec. XVIII, cum que homo, et in deficientia de elementis concreto de observatione circa astros de remoto universo, vol tamen tenta uno responso ad interrogatione circa essentia de toto cosmo que telescopio detege usque ad illo tempore.

* * *

Constructo, in facto, ab sapientes de antiquitate, et præcipue ab Babylonienses, illo astronomia que Schiaparelli bene denomina *empirico* (nam es fundato solum in rude observationes et in calculos elementare, toto privo de ullo lege que rege illos), genio philosophico et geometrico græco domina ipso astronomia primordiale. Et es Græcos que, in VI sec. a. Chr., cum Anaximandro et Pythagora, intue, primos, rotunditate de terra et suo isolatione in spatio; es illos etiam que, post, (victo dualismo inter phythagoricos et peripateticos, fautores, unos, de Cælo fixo et de Terra mobile et rotante propter fortia motore interno; alios, de Cælo rotante et de Terra immobile ad centro de universo), in solum tres seculo perveni ad summo de genialitate cum famoso visione de Heraclito Pontico et de Aristarcho de Samo que da ad Terra motu rotatorio diurno circum proprio axi; ad planetas interno Mercurio et Venere, motus orbitale circum Sole; ad Terra,

ipso motu de revolutione annuo circum sole; et ipso motu de revolutione ad alio planetas externo.

Es primo visiones de veritate; es primo ortu de exacto systema heliocentrico, que illo glorioso præcursores perspice 18 seculo ante Copernico et 20 seculo ante Newton.

* * *

Ad isto labore de genio geometrico græco ut perveni ad uno primo delineatione de systema solare, in tempore tam primitivo in que homo sci, certo, age alto logica geometrico, sed nihil de mechanica et nihil de physica, corresponde, in campo de grande systema siderale universale, summa de speculationes de philosophos de sec. XVIII, qui aude aggrede mysterio de Universo, quando nihil homo sci de distantias cosmico, nihil de motus de stellas, nihil de physica et de probabile cyclo evolutivo de astros.

Compendio de isto phasi speculativo initiale es in quatuor nomine: T. Wright, E. Kant, G. Lambert, G. Herschel.

Pro illos Via Lacteo tale appare per solo effectu prospectivo, que es indicio de facto reale de uno cumulatione de stellas majore in illo directione quam in cetero regiones de cælo; et nebulosas es alio systemas cosmico, forsan multo remoto ab nostro; et illos divina in tale modo quod astronomia siderale vide uno seculo et dimidio post. G. Lambert, præcipue, vide in Universo mille et mille alio systema cosmico comparabile ad illo de Via Lacteo. Et magno Herschel, si erra in modo glorioso in experimento de mensura uno distantia stellare, cum maximo gloria absolve magno suo investigatione, directo ad valuatione, saltem de forma, de mundo siderale, que concludere cum repræsentata totalitate de stellas ut uno immenso mola, cum dimensione maximo in directione de Via Lacteo et cum spissore circa 1/5 de dimensione nunc dicto.

* * *

Et alio analogias existe in evolutione de studio de duo problema. Sed es bene monstra uno differentiatione que caracteriza sub alio aspectu fundamentale, successivo cursu de duo investigatione.

Quid eveni de illo duo speculatione philosophico?

Quod eveni de speculatione græco circa structura de systema solare, es noto ad omnes.

Genio græco — exhausto quasi in conatu pro primo acquisitiones — cade, post, subito in errore. Et, in circa 4 seculo, exhausti se in substitue ad illo veritate novo systemas, que monstra suo alto potentia constructivo geometrico, sed interclude in uno cumulo de aberrationes quod jam ante es exacto intuito.

Conclusiones: confirmatione definitivo de errore in falso conceptione vocato systema ptolemaico, que domina per circa 14 seculo, usque ad Copernico, et ultra.

Ita ut ad Aristarcho de Samo et ad Heraclito Pontico seque 18 seculo de denso nebula, in que splende de vivido luce solum investigationes solitario: ab magno Hipparcho usque ad Tycho Brahe, isto irreducibile anti-copernicano, ad que nos debe da venia pro suo numeroso investigationes et præcipue pro illo suo radicale revisione de positiones cœleste de astros de systema solare (maxime de Marte), cum que illo vol inflige extremo plaga ad novo systema copernicano, dum contra, ex documentacione de illo observationes veni confirmato resurto conceptione heliocentrico.

Ex divinatione græco homo præcipita in errore. Cur?

Quia sapientes græco si, in suo investigationes et speculationes de phænomenos de cœlo, habe auxilio in suo mirabile genialitate et intuitione geometrico, es damnato ad non-successu ex totale ignorantia de illo conceptus physico-dynamico que repræsenta ipso essentia de factos cosmico investigato. Illos sci erige constructiones perfecto sub aspectu geometrico, sed destinato ad cede, etsi exacto, contra dominante præventiones philosophico; nam constructiones ipso es toto privo de spiritu animatore de phænomenos que homo vol repræsenta cum illos. Es jam necesse da ad illo constructiones non solum dispositione geometrico exacto (quod jam fac Aristarcho et Heraclito), sed etim fixa principios physico que domina illos, et simul fortia aut fortias que sustine illos.

Omnes sci in quale modo homo consequere id multo seculos post visione heliocentrico græco.

Copernico, cum mirabile animo, aude erige se contra præjudicios de epocha suo, et si numeroso doctos confirma illos cum suo auctoritate; contra odio que comita veritates que homo non expecta aut time, et reconstrue astronomia geometrico de Græcos. Keplero, post, indica ordine definitivo de natura et formas de orbitas de planetas; et I. Newton, super principios mechanicos que Galileo fixa, pote erige derivatione de omne lege de motus cœleste ex unico causa, gravitatione universale.

Ab isto tempore fi impossibile, in campo astronomico, errore totale; et propter hoc, sorte de speculationes philosophico de sec. XVIII, circa structura et essentia physico-dynamico de universo siderale, es diverso de sorte de speculatione græco.

Subito post conceptione de Herschell, in facto, ecce (circa annos 1830-1840) initio de mensuratione effectivo de mundo stellare, cum G. Bessel et G. Struve. Homo, es vero, repete aliquo hypothesis ut da uno valuatione empirico de mundo de stellas; sed illos habe breve vita; et tende omnes ad satisfac, in anticipatione, anhelito de explicatione, ad minus summario, de problema cosmico stellare, sed cum toto conscientia, ex parte de qui ad illo hypothesis liga suo nomine, de temporarietate de resultat. Ex alio parte, revocatione ad realitate de res es prompto; non tarda admonitione que proclama necessitate de considera, pro uno mensuratione et investigatione effectivo, illo datos metrico et mechanicos que solum pote es ad base de uno logico solutione de problema.

In summa, revolutione de cogitatione astronomico, actores de quale es Copernico, Keplero, Galileo et Newton, merita de es considerato capitale; nam illo, in præterito et hodie, es semper admonitore in casu de uno falso directione.

* * *

Quale es, post occasu de systema ptolemaico, novo cursu de studio astronomico in investigatione de systema solare, es noto ad omnes.

Trans luctas et oppositiones acre, in que adverso novo veritates sta, adhuc forte et dominante, potestates de traditione et de longo credentia dogmatico, ab Copernico ad Newton es necesse

circa 2 seculo ut perveni ad confirmatione de basis de novo et vero systema solare; tempore que nos non debe reputa nimis longo, nam jam es necesse age uno radicale revisione de principios fundamentale de uno scientia tam amplo. Nullo reconstructione jam pote es possibile sine auxilio de observationes tam exacto ut pote documenta in modo non ambiguo novo theorias; dum, contra, mensuras astronomico de illo tempores pote es executo solum cum instrumentos de parvo potentia et de magis parvo exactitudine. Etiam, solum tempore (isto maximo sanatore de humano dolores et supremo socio de profundo acquisitiones scientifico) pote dissipa scepticismo et oppositiones dominante, dum eveni demolitione de ædificio millenario, que homo reputa fundato in veritate intangibile.

Sed, victo omne resistentia, perfecto theorias et collecto observationes in numero necessario et cum necessario exactitudine, reconstructione es multo rapido; nam solo 100 anno separa I. Newton ab P. S. Laplace, et uno seculo et dimidio separa apparitione de celebre libro *Philosophiæ Naturalis Principia Mathematica* (1687) ab gloria de U. Le Verrier, ad que nos debe perfectione, cum maximo approximatione, de cognitione de systema solare et detectione de incognito remoto perturbatore de motu de Urano. Systematione, ergo, *quasi* definitivo.

Me dic: *quasi*; nam adhuc permane res incognito circa aliquo componentes de systema solare: anomalias de motu in cursu de aliquo satellites et cometas et de Luna, et, simul cum alio quæstiones, concernente physica et ordine evolutivo de numeroso componentes de nostro parvo, multo parvo systema cosmico que Sole domina.

* * *

Etiam in investigatione de universo siderale progressu jam es notabile non solum pro dimensiones et motus, sed etiam pro physica de objectos cœleste accessibile cum telescopio.

Explicatione de Universo siderale es multo plus difficile quam explicatione de parvo systema solare, præcipue quod concerne distantias et motus.

In systema solare maximo distantia ab nos - semidiametro

de orbita de Neptuno - es de 4 miliardo et dimidio de Km, que luce (300000 Km./s.) percurre in pauco plus de 4 hora. Et systema solare complecte solum circa 1500 individuo, incluso parvo planetas inter Marte et Jove, et cometas. In fine, regimine de motu que ibi domina, resulta evidente ex translationes de tale entitate (propter distantias ab nos, parvo in modo relativo), que cognosce istos cum exactitudine es officio de commune observatione astronomico.

In magno systema siderale, contra, minimo distantia ab nos es de ordine de plus quam 4 anno-luce, id es circa 9000 vice plus grande quam maximo distantia in systema solare. Ultra, in comparatione de pauco individuos de systema solare sta millione et millione de objectos cœleste de universo. In fine, regimines de motu in isto ultimo (propter ipso enorme distantias), resulta ad nos, observatores terrestre, ex translationes apparente de astros de tam leve entitate, que cognosce istos cum exactitudine constitue uno ex maximo arduo problema de magis alto practica de observatione, et explica suo exacto significatione, uno ex maximo difficile problemas theorico.

Tamen, non obstante isto difficultates, factos es tale, que ad illos nos pote hodie fac corresponde sereno cogitationes et fervido spes, si nos cura de non cade in facile et pernicioso illusiones de qui reputa jam resoluta maximo parte de supremo problemas cosmico.

In summa, etiam in investigatione de Universo siderale nos es minuscolo pygmæos que aggrede uno constructione immenso que pare debe terre nos cum suo magnitudine; sed nostro potentia ad investiga illo fi gigante, et semper plus adæquato ad suo magnitudine, ex nostro intimo persuasione de pote semper inveni auxilio in leges firmo.

Etiam in studio astronomico difficultates, que nos non debe dissimula cum pernicioso illusiones, es grave. Meta es adhuc remoto; sed nos jam perspice illo. Que nos habe patientia et fide, et nos certo attinge illo.

* * *

Et es ita que acquisitiones capitale, et si adhuc in embryone,

jam pote es registrato in difficile campo de isto immenso investigationes.

Uno seculo de labore, ab Herschell ad hodie, jam permitte de melius defini in suo forma et de mensura, in uno primo approximatione, famoso mola de illo glorioso astronomo.

I. C. Kapteyn, isto venerando investigatore de ordine de stellas, habe superbo gaudio, jam es septem anno, de corona suo longo et nobile vita cum uno reconstructione de systema stellare, que remane memorabile in historia de astronomia, et si futuro investigationes i modifica in aliquo punctos resultatus que illo obtine, cum amplia (ut es probabile) limites extremo que illo signa ad complexu de stellas.

Ita dicto «Universo de Kapteyn», aut melius, «Systema stellare de Kapteyn», id es summa de omnes stellas accessibile cum moderno medios de visione (excluso alio objectos, de que nos loque post) habe, plus aut minus, forma de uno ellipsoide de rotatione; in alio terminos, de uno immenso lente. Ecce modificatione de forma de mola de Herschell.

Et nam densitate stellare (id es numero de stellas in unitate de volumine), secundo investigatione de Kapteyn, fi multo parvo, in directione de plano de Via Lacteo, ad circa 20-30 mille anno-luce ab nos et ad circa 5-6 mille anno-luce in directione normale ad isto plano, nos pote admitte que complexu de stellas, de forma jam dicto et cum plano de symmetria coincidente cum illo de Via Lacteo, habe diametro de circa 40-60 mille anno luce in directione de Via Lacteo ipso, et de circa 10-15 mille anno-luce in directione normale ad illo, et numero de stellas in tale spatio es de plure centum millione.

Sed, nam investigatione de Kapteyn non considera aliquo factos (p. ex, existentia de uno absorptione de luce in spatios interstellare), que pote determina notabile modificationes ad resultatus consecuto, nos non pote exclude — immo debe reputa multo probabile — que in seculos futuro dimensiones de systema stellare galactico et numero de stellas resulta multo superiore ad illos nunc indicato. Non solum, sed jam appare necessitate de relinque forma regulare lenticulare indicato ab Kapteyn, præcipue ex facto, de enorme importantia pro genesi de isto systema, que

non pare constante profunditate de universo stellare in omnes directiones que es in plano de Via Lacteo; quod fac præsume que in aliquo de illo directiones, universo stellare præsentat brachios divaricante, ita ut nos observa enorme appendices divaricante in plure nebula spirale.

* * *

Sed ad isto constructione de mundo de solo stellas, alios constructione homo adjunge, in ultimo decem anno, relativo ad alio magis amplo systema cosmico: illo de ita dicto cumulos stellare globulare, omne de que exprime conglomerationes multo denso de stellas, cumulato omnes in uno regione de coelo apparente angusto.

Isto de cumulos stellare, secundum investigationes de Shapley, amplecte spatio cum dimensiones 8-10 vice majore de systema stellare galactico de Kapteyn.

Etiam illo pare habe forma lenticulare — sed minus compresso de illo que, ut nos vide ante, pote repræsentat complexu de solo stellas — et suo plano de symmetria es ipso de Via Lacteo, in directione de que cumulos globulare máximo remoto es ad distantia ab nos de circa 200000 anno-luce; ita ut diametro maximo de isto secundo systema cosmico attinge in sensu de plano galactico circa 400000 anno-luce, dum in sensu normale spissore de hypothetico lente pote es circa dimidio.

Et nam cumulos globulare plus proximo ad nos es ad circa 20-25000 anno-luce, nos pote etiam dic que illos es apud margines de complexu stellare de Kapteyn.

Me jam dic que forma de isto magno systema cosmico es, plus aut minus, lenticulare, in idem directione de plus subtile lente de stellas, sed minus compresso. Sed si nos vol es plus exacto, debe dic que illo non pare es uno plus amplo systema que toto circumvolve illo minore de stellas. Melius es, hodie, repræsentat illo ut constituto ab duo immenso hemisphæra compresso, proximo inter illos, sed non in modo de constitue uno spatio toto clauso; inter basis de duo hemisphæra pare existe uno immenso hiato, sine cumulos, in directione de Via Lacteo et cum spissore de circa 10000 anno-luce.

In alio terminos, in directione de plano de Via Lacteo cumulos globulare non existe; illos appare semper plus numeroso ad distantia ab isto plano, in sensu normale, et in ambo parte, de circa 5000 anno-luce.

Isto systema cosmico, constituto de cumulos denso de stellas, cum dimensiones singulo de plure centum anno-luce, non multo numerosos, et ergo ad distantias enorme uno ex alio; isto systema, inter que, uno observatore externo ad illo vide systema stellare galactico remoto remoto, sub aspectu de uno parvo nube in positione eccentrico, induce ad diverso reflexiones.

Nam inter illo et systema de stellas debe eveni profundo actiones dynamico reciproco, quid repræsenta hiato de que supra, relativo ad phasis evolutivo, præterito et futuro, de isto cumulos cosmico? Pote es demonstrato forsitan que illo, nudo ut es de cumulos, contine, contra, stellas, fructu de dissolutione de cumulos præcipitato in illo spatio?

Et isto stellas, simul cum alios pervestigato multo longe ab nos verso regiones polare de Via Lacteo (id es ubi densitate stellare es trans parvo) i forsitan ad exprime, in futuro, ponte de transito et de unione inter nostro systema stellare et illo de cumulos globulare, ita ut forma immenso et unico systema stellare cum suo margines extremo usque ad probabile limites de systema de cumulos?

Homo jam move grande obiectiones ad conclusiones de Shapley circa distantias de cumulos globulare; id es que datos in que illo funda suo deductiones es susceptibile de revisiones ex que i ad resulta distantias minus amplo. Sed astronomo americano, ex uno recente revisione de suo primo resultatus, da confirmatione de illos. Speculationes et mensuras de futuro i confirma quod nos sci hodie circa forma et dimensiones de systema de cumulos?

* * *

Impossibile discute hic de tale argumentos, que nemo hodie pote resolve.

Ultra systema de stellas, et si concepto extenso usque ad maximo remoto cumulos globulare, existe nebulas spirale in numero immenso, milliones et milliones.

Quid pote dic nos hodie de dimensione et structura de systema de isto astros, ita vocato quia appare ut nebulosas in forma de spirale, cum appendices inflexo de idem forma?

Nostro cognitiones circa tale astros es comparabile ad cognitiones que, abhinc uno seculo, homo habe de systema de stellas: nos sci solum que — in modo diverso de stellas et de cumulos stellare — nebulas es magis frequente in regiones de coelo longe de Via Lacteo; de paucos nos sci distantias approximato. Pro ex.: homo reputa que grande nebula spirale de constellatione de Andromeda, forsitan maximo proximo inter omnes, es ad uno distantia ab nos de 100000 ad 900000 anno-luce. Pro alio nebulas distantias es de milliones de anno-luce. Ex que, dimensiones de nebulas spirale debe es de idem ordine de dimensiones de nostro systema stellare galactico.

Sed — plus quam isto numeros — habe fundamentale valore aliquo analogias inter uno nebula spirale et nostro systema stellare, que homo verifica in ultimo annos.

Ex examine de numeroso probas photographico, executo cum maximo potente instrumentos de mundo, resulta, in facto:

a) ut in nostro systema stellare, etiam in nebulas spirale appare numeroso stellas novo, et homo pote inveni numeroso stellas cepheide et variables irregulare;

b) si regiones centrale de uno nebula spirale persiste ad appare nebuloso, plure parte peripherico pote, cum potente instrumentos, es resolutio in myriades de stellas ultra minuto, quales, sine ullo dubio, fac parte integrante de nebula;

c) ut in nostro systema stellare, etiam inter partes luminoso de uno nebula spirale es numeroso et amplo massas nebulare obscuro;

d) etiam in spirales, homo pote perspice cumulos multo denso de stellas, quod fac cogita ad cumulos globulare de nostro systema stellare galactico.

Ex isto analogias es legitimo inductione que omne nebula spirale es composito de materia et de stellas que habe idem proprietates physico de stellas de nostro systema stellare galactico, et que, ergo, in Universo toto existe identico homogeneitate physico.

Et nihil de definitivo nos pote dic hodie etiam de regimines de motu et de regimines physico de Universo siderale. Tamen, de numeroso theorias, præterito et recente, relativo ad genesi et ad evolutione de universos stellare, me vol fac mentione de conceptione cosmogonico de Doctor Jeans, que forsan es magis proximo ad veritates resultante ex observationes.

Isto acuto investigatore — dum admone que nondum es tempore de deduc definitivo conclusiones circo isto problema capitale, per causa de hodierno deficientia de relativo constructiones theorico et de necessario datos observato — indica possibile cyclo evolutivo de uno systema stellare, de que nos refer punctos fundamentale.

1 — Systema actuale de stellas, in tempore maximo remoto (centum et centum millione de annos), es constituto de uno massa gasoso multo tenue, in regimine de lento rotatione.

2 — Post, propter continuo irradiatione de energia, eveni uno processu de concentratione de massa simul cum augmento de velocitate de rotatione ante dicto.

3 — Ita se constitue illo forma lenticulare de massa initiale, que nos perspice in numeroso nebulas spirale.

4 — Processu de concentratione finito, habe initio uno processu de dissolutione; id es ex margines de massa lentiforme eveni jactos de materia nebulare, præcipue in regiones opposito secundum diametro, que provoca constitutione de appendices spiralfirme, quales etiam appare evidente in numeroso nebulas spirale.

5 — Materia que constitue isto appendices se condensa, post, in nucleos semper plus denso, que se separa uno ex alio et ex nebula lentiforme, et da origine aut ad singulo stellas calido, splendente, aut etiam ad stellas duplo, aut multiplo; aliquando in denso cumulos.

Isto conceptione cosmogonico se conjunge in modo directo ad investigatione de Kapteyn circa structura de systema stellare galactico, spectante etiam regimines de motu que pote regna in ambitu de ellipsoide assumpto quale expressione de systema de stellas.

Cum move, in facto, ex hypothesi que ad illo systema homo

pote applica leges de theoria cinetico de gas, Kapteyn perveni ad conclusione de necessario existentia de motu de rotatione circum axi normale ad plano fundamentale de dicto ellipsoide, id es in directione parallelo ad plano de Via Lacteo.

Resultatus de Jeans et de Kapteyn habe pleno confirmatione ex observationes, que fac cognosce existentia de duo immenso currente stellare — parallelo ad Via Lacteo, uno in directione opposito ad alio et cum velocitate relativo exacto correspondente ad illo que Kapteyn deduce per theoria — que homo pote considera documento de motu rotatorio initiale de massa gasoso, de Jeans. Et acquire valore de re de ordine generale, ex facto de motus rotatorio vorticoso observato in numeroso nebulas spirale.

Non multo que nos cognosce de nostro systema stellare et de nebulas spirale, concorda cum lineas generale de hypothesi de Jeans, secundum que nostro systema galactico i ad es uno complexu cosmico in phasi plus evoluto quam alio analogo systemas de nebulas spirale.

Et ita nos perveni ad problema vocato de universos solitario, que nos præfer enuntia in forma de dilemma, solutione de que veni, sine dubio, ex futuro investigationes. Id es:

Aut futuro investigationes circa nebulas spirale i confirma, pro illos, distantias ab nos maximo amplo (id es de ordine de milliones de anno-luce), et exclude possibilitate de inveni objectos coeleste que pote servi ut ponte de transito (in significatione dimensionale-structurale) inter systema generale stellare et illo de nebulas spirale; et tunc nos i vide in omne nebula tot systemas cosmico de idem typo de nostro stellare, et si in phasi evolutivo plus aut minus simile.

Aut astronomia de futuro reperi objectos coeleste (de typo stellare aut nebulare), que pote repræsenta ponte de unione inter complexu de stellas et complexu de spirales, et tunc conceptione de Universo i es de unico immenso constructione: circum nos, nostro systema solare, parvo parvo, occupante spatio solum per 9 miliardo de Km., que luce transi in 8 hora. Plus ultra, excepto aliquo errabundo cometa, nullo astro usque ad circa 4 anno-luce ab nos; post, primo stellas, in majoritate de typos magis calido; post, etiam stellas, centum et centum millione, et nebulas irre-

gulare et nebulosas planetario et nebulosas obscuro (isto ultimos disseminato in massas enorme), et cumulos stellare aperto; post, cumulos globulare; toto in uno spatio de circa 400000 anno-luce; post, forsan, etiam alio astros; et multo plus ultra, nebulas spirale, impulso longe longe per milliones de anno-luce verso quod hodie es mysterio, sed que non permane tale pro speculatores de futuro seculos.

Existe multo alio factos de ordine dynamico et physico, de que me non habe facto mentione, in isto rapido summario. Me nihil jam dic de quod suggere ad nos characteristics de spectros de nebulosas in generale et de spirales in particulare; nec de motus de spirales in directione de visuale; nec de duo quæsito capitale: et si nos admitte hypothesis cosmogonico de Jean, quale es processu ex que resulta constituto singulo massas nebulare que post genera systemas stellare? et qui imprime ad illos motu rotatorio initiale?

Enorme es difficultates que comita evolutione de nostro studio. Sed non pote tarda primo approximato delineatione summario de Universo cosmico.

Sine ullo dubio, moderno astronomia, cum præpara vias ut da documento exacto et sereno de solemne potentia et de sublime harmonia de Creato, approxima nos semper plus ad Deo.

* * *

Et in isto conatu verso meta tam excelso, astronomia italiano non es absente; nam fervido es labore de nostro Observatorios, ubi importante investigationes es in cursu. Novo Observatorio lombardo jam initia in 1927 uno amplo investigatione relativo ad systema stellare galactico, que, superato nunc aliquo grave difficultates theorico-technico, veni expletato non ultra anno 1931.

E. BIANCHI

Directore de Observatorio Astronomico de Milano

MECHANICA DE UNIVERSO

in libro de ing. E. THOVEZ *

Auctore stude campo magnetico de currente et pone in evidencia pressione magnetico que Faraday inveni existe inter lineas de inductione.

Omne actione inter currentes et inductione es effectu de pressione et de suo campo resultante, id es de *pressione differentiale*.

Selfinductione et inertia de mechanica es idem re.

Currente es migratione de electrones. Carrica (1) electrodynamico de electrone in motu es suo quantitate de motu. Potentiale es suo fortia vivo. Electrone in motu in æthere crea uno campo de pressionis polarizato et uno circuitatione de tale pressionis ab prora ad puppe.

Auctore voca isto campo: *campo de inertia*. — Fortia vivo de granulo in motu es uno portata de energia transmissio ex prora ad puppe.

Duo aut plus campo de inertia se compone in uno campo resultante que es *campo de gravitate*. Omne phænomeno de attractione et de repulsionis es producto ab campos de gravitate. Gravitatione et inertia deriva ab motu de electrones in æthere.

Toto natura es granulare et raro. Ætere es formato ut gas compresso de granulos materiale et elastico ut electrone aut atomo et habe inertia et fortia vivo et etiam elasticitate.

Campo de inertia in motu cum granulo crea in æthere immobile uno campo magnetico, et lineas de inductione de isto, es ut filis elastico tenso que tende ad abbrevia se et se preme mutuo. Auctore explica isto proprietates dum demonstra que isto filis rota circum suo axe et per hoc es tenso et preme latere.

Quando currente electrico cresce, suo lineas de inductione, que es circulos, cresce de diametro. Cum applicatione de isto

* Editores Lattes et C., Torino, pag. 160, L. 20.

(1) I. carica, F. A. charge, H. P. carga; L. medio ex L. carro.

concepto Auctore inveni repræsentationes cinematographico de phænomenos de inductione et dona, per ex. illo de campo rotante de Ferraris, suo Magistro.

Circa atomos, Auctore dice que in illos existe systemas planetario ut nostro systema solare. Sed vice de seque hypothesi de Bohr, illo admitte que toto corpore es formato ex aggregationes de atomos de hydrogenio, que tamen se conserva in suo forma, dum muta de mensura, id es dum condensa se in omne aggregatione. Illo sustine que es grave errore admitte que atomo de H habe uno solo electrone que rota circum nucleo attracto ab fortias electrostatico. A. dice que contra, H habe ad minus 32 electrone orbitante (id es quanto es toto lineas de spectro) et que non age de attractione electrostatico, sed de attractione electrody-namico, quia electrones orbitante age ut currente elementario et nucleo rota etiam ut Sol, et nos habe currentes attracto ab currentes.

A. dice que systema planetario seque leges de vortice jam invento ab Græcos (Democrito, Anaximene, etc.) et que lege de Kepler non vale in proximitate de nucleo, versus quem corpores cade in effectu. Illo explica irradiatione ut diminutione de energia in electrones orbitante, et applica ad lege de æquivalentia inter labore et variatione de fortia vivo uno coefficiente de reddito æquale ad $(c^2 - u^2)/c^2$ (c es velocitate de luce in vacuo et u es velocitate de electrone in motu).

Velocitate non fac varia massa, sed solo suo inertia.

In statu neutro, orbitas es circulare et variationes de calore genera dilatione aut restrictione de orbitas. Temperatura es potentiale de systema.

In statu electrico, orbitas es elliptico, omne sufflato in directione de fortia electromotore. Deformatione mensura potentiale electrostatico.

Fuga de electrones per calore es phænomeno Edison que nos applica in valvulas ionico. Fuga per pressione electrico produc currente (radios cathodico in vacuo, currente in conductores). Dielectricos captura electrones que i trans illos. Conductores perturba illos solo, et es perturbato in orbitas, (effectu Joule). Vacuo non es dielectrico, sed æthere puro.

Radio de luce et de calore es parte de campo de inertia que habe relicto atomo et habe forma de helica.

Planetas (electrones) sta super orbitas definito ex quanto de energia expenso pro separa illos ab nucleo. Variationes de temperatura produc solo parvo variationes in amplitudine de orbita.

Energia potentiale se etiam de forma $\frac{1}{2} mu^2$, ut energia cinetico, sed es localizato in motus de æthere ut in lineas magnetico aut de gravitate. Transmissione de energia es transmissione de motu.

Motu adapta se ad vinculos et energia sume vario forma ex materia que recipe illo.

Materia habe constitutione granulare divisibile in modo infinito.

Forma plus longe stabile de motus in fluido es vortice.

Electrone es vortice de æthere. Atomo es vortice de electrones, etc.

Quando vortice perde energia, materia condensa se ad centro, et exi energia irradiato.

Systemas orbitale habe vita mortale et dum se dissolve emitte energia et inde pulvere materiale que pote i ad constitue altero mundos.

Motu migra ab massas ad massas. Suo quantitate es constante.

ING. G. BONGIOANNI

LIBROS ET OPUSCULOS

Report of the Junior Red Cross Conference convened by the League of Red Cross Societies at Geneva, July 18 to 24 1929 - Pag. 196. League of Red Cross Societies - 2, Avenue Velasquez, Paris.

Memorias de Instituto de Publico Docentia in Kiev — in lingua russo — Vol. III, 1928, Pag. 256 - Vol. IV, 1930, Pag. 212.

F. STELLA: *Notturmo di grilli* - Vol. 132 × 196 de pag. 200 — Casa editrice «Alba», Via Campo Lodigiano 2 - Milano - 1930 L. 5.

Eli e Samuele, traduzione e note di Enrico Foschiani - N. 14 de «Lecture Bibliche» dirette da F. VALENTE - Società Edit. Internazionale - Torino L. 0,80.

FERNANDO TARRIDA DEL MARMOL: *Problemas trascendentales* — Vol. 121 × 194, de pag. 202 — Ediciones de la Revista Blanca, Calle Guinardò, 37, Barcelona (Hispania) - 1930 - Dos ptas.

CRYPTOGRAPHIA = SCRIPTURA SECRETO CIFRARIO SIMPLICE ET ULTRA SECURO

Si vos desidera communica cum persona in forma securo, sine satisfac eventuale curiositate de latore de scripto, aut de custode de domo, aut de domestico, aut... me offer ad vos systema commodo et facile.

Numero de cryptographias plus aut minus complexo es infinito; in pluralitate de methodo, ad littera de scriptura es substituto cifra selecto ab speciale codice (cifrario).

Pro obtine cryptographia de difficile interpretatione ad lectore que non cognosce secreto, es necessario adopta *clave* de cifrario.

Vos pro intercommunicatione secreto pote fac usu de annexo cifrario. Es quadro composito de 25 linea et de 25 columna, con-

*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
B	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	J
C	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	I	2
D	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3
E	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4
F	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5
G	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6
H	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7
I	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8
K	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9
L	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
M	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
N	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
O	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
P	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Q	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
S	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
T	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
U	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
V	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
W	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
X	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Y	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Z	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

trasignato ad latere et in alto cum uno littera de alphabeto. In quadro omne numero (ab 1 ad 25) es indicato 25 vice; positione de vario numero es identificato cum citatione de duo littera cor-

respondente ad linea et ad columna de illo numero; viceversa cum numero et uno littera nos identifica secundo littera. Omne vocabulo es apto ut clave pro nostro cifrario; vocabulos composito cum litteras diferente merita praefereantia: per exemplo *revista, dialecto, Roma...*

Usu de cifrario. — Nos enumera linea de folio de charta cum 1, 2, 3; 1, 2, 3; etc.

Super linea 1 nos scribe communicatione; super linea 2 scribe et repete litteras de clave in modo que ad singulo littera de communicatione corresponde uno littera de clave. In cifrario nos determina numero correspondente ad duo littera super posito (de communicatione et de clave) et transcribe illo numero in linea 3.

Appare evidente que cum mutatione de *clave* serie de numero in linea 3 resulta diferente; inde nullo persona, que non cognosce clave, pote deduce vocabulos scripto in linea 1.

Ut procede in modo sollicito es opportuno initia semper linea 2 cum primo littera de clave; in simile modo uno eventuale variatione de scripto provoca correctione solum de numeros de linea variato.

Pro redde facile identificatione de numeros et de litteras in cifrario, nos pote fac usu de modulo de charta grave cum lateres ad angulo recto (90°) et longo 8 centimetro.

Es etiam opportuno interpone uno puncto inter numeros de linea 3.

Cifrario proposito es apto pro Interlingua et pro linguas cum alfabeto de 25 littera. In alio casu es sufficiente additione aut eliminatione de linea et columna in relatione ad numero de litteras de alphabeto de vario lingua.

Exemplo. — Me vol communica, cum clave *schola*:

« Me preca socios in mora de transmittite quota de associatione. Thesaurario ».

Ecce dispositione:

1	M	e	p	r	e	c	a	s	o	c	i	o	s	i	n
2	s	c	h	o	l	a	s	c	h	o	l	a	s	c	h
3	4	7	22	5	15	3	18	20	21	16	19	14	10	11	20

1 m o r a d e t r a n s m i t t e
 2 s c h o l a s c h o l a s c h o
 3 4 16 24 14 14 5 11 19 8 1 3 12 1 21 1 18

1 q u o t a d e a s s o c i a t i o
 2 s c h o l a s c h o l a s c h o l
 3 8 22 21 7 11 4 22 3 25 6 24 3 1 3 1 22 24

l n e T h e s a u r a r i o.
 2 s c h o l a s c h o l a s.
 3 5 7 1 21 15 18 18 22 24 14 2 9 6.

Inde me transcribe numeros de linea 3 disposito linea per linea ut in prospectu:

4.7 22.5.15.3.18 20.21.16.19.14.10 11.20
 4.16.24.14 14.5 11.19.8.1.3.12.1.21.1.18
 8.22.21.7.11 4.22 3.25.6.24.3.1.3.1.22.24
 5.7 1.21.15.18.18.22.24.14.2.9.6.

Vos ad numeros superpone littera de clave; post cum isto littera et numero relativo vos extrahe in cifrario littera de communicatione.

Exercitatione utile

Me expedi gratis codice-cifrario cum modulo, aut Calendario perpetuo, ad consocios que expedi ad me solutione de sequente cryptographia:

Clave: *directo*.

14.17.4.11.22.19 14.23.6.25.15.11.19.5.8 17.4.23.7.10
 16.9.10.13.16.6.14.14.13 24.9.19.2 14.18.23.17.21.7 13.7.17.23.25.5
 11.22.20.13.7 6.18.6.13.9.22.11.12.14 6.25.17.22 7.11
 20.13.17.15.11.12.14.22.13 9.13 15.7.6 9.9.19 24.20.13 17.8
 12.21.10.9.19.4.22.16.15.11.5.

Junio 1930

ING. G. CANESI
 Via Costigliole 1 - Torino 105

SOPHISMA SUPER CALCULO DE PROBABILITATE

Probabilitate de vince uno extracto prædicto in uno extractione es, ut quicumque sci, de $1/90$, et probabilitate de vince uno extracto simplice, quando es quinque numero qui es extracto, es de $1/90 \times 5 = 1/18$.

Sed re appare diverso si nos considera illo sub alio aspectu.

Quale probabilitate me habe que meo numero exi primo? — $1/90$. — Sed, post, remane 89 numero non extracto. Propter hoc, si meo numero non antea exi primo, non remane plus $1/90$, sed $1/89$ de probabilitate que exi secundo. Ita me habe $1/88$ de probabilitate que exi tertio; $1/87$ que exi quarto; $1/86$ que exi quinto. Et si me, ut es probabile, perde, tamen fura ad administratione de joco — que, ingenuo, crede de dona ad me solo $1/18$ de probabilitate — differentia inter $1/90 + 1/89 + 1/88 + 1/87 + 1/86$ et $1/18$, id es $361\ 367 / 439\ 492\ 680$ de probabilitate.

Es consolatione misero, sed si alio non es...

Sed me time meo ratiocinatione es errato. Lectore vol fac noto ad me meo errore?

Solutione de sophisma

Post extractione de primo numero, me perde primo nonagintesimo de probabilitate. Remane 89; idem es dic que me remane de concurre ad alio $89/90$ de probabilitate.

Ad isto $89/90$, cum secundo extracto, me concurre per $1/89$: id es me concurre ad $1/89$ de $89/90$ de probabilitate. Sed $1/89 \times 89/90 = 1/90$.

Ita cum tertio extracto me concurre ad $1/88$ de $88/89$ de $89/90$ de probabilitate. Et $1/88 \times 88/89 \times 89/90 = 1/90$.

Cum quarto: $1/87 \times 87/88 \times 88/89 \times 89/90 = 1/90$.

Et cum quinto: $1/86 \times 86/87 \times 87/88 \times 88/89 \times 89/90 = 1/90$.

Ita meo probabilitates es adhuc $5/90 = 1/18$.

GIUSEPPE ROLLA

« V A R I A E T L E V I A »

E X V I T A D E V U L P E

Vulpe et Cornice

Cornice dum itinera super campo, inveni vulpe jacente quasi mortuo; oculos de illa es distorto et lingua pende ex bucca largo aperto.

Cornice commiserat et invocat vulpe, sed ista non dona signo de vita. Tunc cornice tange ventre et capite de illa, ausculta etiam ad ore pro audi an vulpe adhuc respira.

In isto momento vulpe capta cornice et avelle capite de illa.

Vulpe et Grue

In loco herboso vulpe inveni equo mortuo, de que quasi solum osses es residuo. Moto per fame, vulpe manduca de illos, sed vae, osse acuto pone se transverso in gula; vulpe plus non pote gluti et pati dolores vehemente.

Ægroto, mitte nuntios ad omne medico de regione, sed nemo sci libera illo de obstaculo. In fine et grue veni.

« Salva me, doctore! » vulpe clama. « Me es parato de solve ad te tam multo pecunia, quam te postula ».

Grue accede et immitte suo collo longo in gula de vulpe pro tolle osse. Vulpe ulula per dolores, quando grue tange osse que adhære in carne.

Postquam succede ad grue de extrahe osse, illa postula mercede promisso.

Sed vulpe responde: « Te habe facto ad me dolores vehemente: et me tolera patiente, quod forsitan nemo alio fac. Me jam tene tuo capite in bucca, et pote avelle illo. Ergo te debe es multo contento que ab te me non postula mercede propter conservatione de tuo vita ».

Vulpe et Lupo ad puteo.

Vulpe sali in situla pendente ad tympano (rota tractoria) super puteo. Subito isto descende cum vulpe et altero ascende ex puteo.

Vulpe es capto in carcere angusto, et per toto nocte clama, ut aliquo libera illo.

In mane lupo transi et audi ejulationes de vulpe. Illo accede et interroga cur vulpe lamenta tam flebile.

« Vae, vulpe responde, me jam manduca hic nimis de pisces, et senti dolores vehemente in ventre. Si te habe fame, sali in situla; illo vade descende usque ad aqua, et te pote habe hic cena copioso de pisces ».

Lupo fac id; illo descende et vulpe ascende in altero situla.

Quando es ad margine de puteo, vulpe irride adhuc lupo et fuge.

Lupo sede tremente et anxio in profundo et nesci quomodo salva se.

In vespere rusticos veni ad hauri aqua. Illo vide, stupefacto, lupo ascende in situla, et verbera illo.

Vulpe, Gallo et Rusticos.

In ullo die, vulpe famelico veni in vico et vide gallo ad que dic: — Domino gallo, quam jucundo jam es cantu de tuo patre! me veni pro audi et tuo voce, et preca te de canta aliquid, ut me pote judica, quale de vos ambo habe voce maxim pulcro.

Tunc gallo vibra alas, claudet oculos et incipit canta claro. Interea vulpe accede, arripit gallo, et fuge verso silva.

Rusticos, vidente hoc, curre ad vulpe et clama: — Vulpe, te asporta nostro gallo!

Gallo, que audi hoc, loque ad vulpe: — Domine vulpe, ante audi rusticos clama? Responde ad illos: me porta meo gallo et non vestro.

Vulpe demitte illo ex ore et clama ad rusticos: — Me porta meo gallo et non vestro.

Subito gallo vola ad arbore et dic ad vulpe: — Te menti, domino vulpe, — te menti; me es possessione de rusticos et non tuo.

Tunc vulpe pulsa ore suo docente: — O te ore malo; quot

inutile res te dic! si te non habe nunc locuto, me non habe per-
dito præda.

(Ex J. B. PINTH — cum aliquo mutationes. Vide *Revista
Universale* de Prof. U. BASSO, N. 34 et 35).

CÆPAS EX VISU-PUNCTO HYGIENICO

Nulla modo cognita ad omnes es, quam salubre cibo cæpas
præbe. Etsi pote noce aliquando, præcipue ad homines, que
suffer de dyspepsia, usu multiplice de cæpas es ad recommenda
ad illos, que posside sano stomacho, præsertim ut tutela contra
gravedine. In multo casu sana raucitate et etiam inflammatione
de arteria. In plure regione de Germania homo da ad infantes,
in tempore de epidemia diphtheria, cæpas ad ede omne die, et,
secundum quod nos lege in uno diurnale medicale, non sine
successu.

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

PRO JUVENES.

Uno amico visita J. J. Rosseau et ad illo cum animo multo
læto nuntia proximo suo matrimonio.

Rousseau interroga amico in simile modo:

Vestro futuro sponsa es pulcro?

Amico: Sic es.

Tunc Rousseau signa cifra zero et prosequit: Es divite? Post
responso affirmativo signa ad latere de primo, alio zero; et
adjunge: Es juvene? Amico responde: Ætate suo es 18 anno.
Philosopho adde uno tertio zero; et fac novo interrogatione: Es
nobile? Ad novo affirmatione signa uno quarto zero. Ultimo in-
terrogatione: Es bono? Amico in modo prompto: Multo bono.
Post isto responso, Rousseau pone ante 4 zero cifra uno ut de-
monstra que solum bonitate offer valore ad præcedente qualitates.

FACETIAS

Utilizatione

Ante amplo cataracta de flumine.

Arturo. — Vos, admira illo splendido cataracta. Me desidera
utiliza illo.

Aristide. — Vos forsitan es ingeniario electrico?

Arturo. — Non, me posside negotio de vino et laboratorio pro
productione de lacte.

Filio. — Magistro hodie dic in schola: Latino es lingua mortuo.

Patre. — Sine dubio.

Filio. — Et tunc, quia non pone illo in tumulto?

Patre. — Quia jam *resurge plus* agile, plus intelligibile cum
Interlingua.

M. — Amico, vos in quo modo recognosce pullo veteri et pullo
juvene?

P. — Ab dentes.

M. — Vos non deride me, pullo non posside dente.

P. — Ab meo dentes.

G. C.

EX DIFFERENTE FONTE

Domos moderno.

« Nunc me e-habe invento tandem uno ancilla, que place ad
me », uxore dice, sed ah!... ».

« Quid nam es nunc malo de novo? » marito murmura « Cur
te non sume illa? ».

« Ah, illa es nimis grande pro nostro cubiculo de ancilla ».

Magis alto.

Juvene nauta: « In meo ultimo cursu, me vide undas de al-
titudine 30 metro ».

Ex-nauta: « Ineptias, me naviga per 50 anno super mare, et
me nunquam vide illos tam alto ».

Juvene nauta: « Es tamen possibile; sed in ce tempore omne
re es magis alto et majore, quam antea es. Vide per exemplo
pretio de aquavita ».

Zoologia.

Duo domina ambula in horto zoologico in Antwerpen. Vide
bestia que jace in via. « Ce es nunc testudine australiense » una
dice.

« Non fac me ride, me habe parvo vulnere in labio; es la-certa ».

« Fac sponsione, ce es testudine? ».

Tunc alio domina adveni, et tolle bestia horribile de terra. Es suo bursa-ad-manu.

Admonitione perspicuo.

Illo: « Caro cælo! Es nunc quasi medio-nocte! Hora es, ut me vade »!

Illa: « Certe, cogita modo ad proverbio: Non differ in cras, quod te pote fac hodie ».

Intellige male.

Conductore de cubiculo. « Me abi hinc saturno die, me ne pote quidem reperi fragmento de sapone ad lava me ».

Hospita: « Vos non habe lingua ergo? ».

Conductore: « Certe me habe, sed me non es catto ».

Sanitate restituto.

Medico: — Dic modo, muliere Gieshers, te inspice jam temperatura de tuo marito, sicut me habe præscripto?

Muliere Gieshers: — Certe, doctore; me e mutua barometro ab vicina, et me e pone eo super suo pectore, et re monstra: « Valde sicco », ergo me habe dato ad illo uno poculo de cer-visia (*), et hodie mane illo vade de novo ad suo opere.

(*) = A. beer, Ho. T. bier, F. bière, I. birra. (Ecce « Voca-bulario Commune per G. Peano »).

Inter typistas ()*

Carolina, in suo otio, pulsa insane super scribe-machina. Nelly interroga:

« Lina, quid te fac tandem? ».

« Me scribe epistula ad meo galante (**), tace te! ».

« Te fac istud cum scribe machina, non cum manu? ».

« Certo, illo stude scientia-de-chirographo (***), ut pote cognosce caractere de aliquo.. me recusa belle tuo consilio! ».

(*) typista - que fac typos cum machina dactylographico.

(**) galante - galan (H. T.), galant (F. Ho.), gallant (A.).

(***) - chirogrammatomantie.

Professione.

Directore de carcere, ad captivo liberato: « Utinam te nunc incipe vita laborioso! »

Altero: « Certe, domino, me vade ad opere nunc cum novo animo omne nocte ».

Semper remane placido.

Dum Piers, ut studente, cuba ante-meridie in lecto adhuc, suo vestitore (*) veni vide illo.

« Bono mane, domino Acuviro » illo loque, ad quid me debe vestro adventu tempestivo? ».

« Sic es », responso es, « me spera vos non ægre fer, quod me aude præsentia ad Vos meo factura. Tempore præsentia es malo pro nos, et sicut Vos comprehendere, me es presso ab oneres grave ».

« Ah, itane! » altero dice, « certe, me preca vos aperi isto armario, clave es in foramine.. Bene, sume nunc parvo arca ad vestro dextera... juste, aperi eo... Quid vos vide ibi? ».

« Nihil si non papyros » vestitore dice.

« Recte », Piers dice, « istos es facturas. Adde modo vestro nunc, et claude armario ».

Et simul illo merge se de novo in culcitas.

(*) vestitor (Lampridius) L. = tailor (A.), tailleur (F.), Schneider (T), Schermaker (Ho.), sarto (I.).

Dice recte.

Fellione vende pellicea ad acquirente...

— Certe, domina, me assecura vos i delecta permulto anno ab ce mantello de talpa-pelle.

— *Domina:* Sed pelle, quando fi umido ab pluvia, non cor-rumpe tunc?

— *P.:* Me vol interroga vos etiam, si vos permitte. Vos unquam vide talpa in pluvia cum umbella supra se?

Semper mortuo adhuc

D.o Paleari reveni ad domo, post habe visitato uno de suo amicos, et scribe subito litteras de gratitudine. Re adverso es, amico es mortuo in illo die, et epistula fi retro-misso ad ex-peditore, cum anotatione « defuncto ». Paleari, cogita ad nihil alio, si non ad quedam errore de tabellario. Id non veni in

mente ad illo, suo amico, cum que illo pridie confabula, pote es mortuo. Ergo duce linea per vocabulo « defuncto » et deponere de novo epistula in theca-ad-litteras. Altero die epistula reveni, que nunc habe vocabulos « Semper mortuo adhuc ».

« Dic, te es pulcro capite! ».

« Quidnam es factus de novo? ».

« Te acquire, pro tuo uxore, pileo que consta florenis 25 ».

« Bene, quid obstat? Isto te non debet pascere, me opinor ».

« Non isto, sed altero de identico pretio pro meo uxore ».

Scriba: « Hodie mane litteras veni ab quodam firma in Rotterdam, in que isto roga informationes super ce Smidt, que antea es apud nos in famulatu ».

Directore: « Nuntia modo, illo es homine fraudulento et fure, et e disce apud nos omne re quem sci ».

Patiente, que dudum convalesce ex grave morbo: « Oh, doctore, quomodo me vol pote unquam remunerari, quod vos jam fac pro me »?

Doctore: Oh, vos pote fac istud per assignatione, per postagyro, cambio, aut in contantes, et me spera, vos non vol fac me expecta nimis diu.

« Dic » domina indignato loque ad mendico, « te dudum promitte tondere gramine in horto, si te recipe cenula. Et nunc te recusa fac id ».

« Ita es, domina, vos dice recte ex omni parte, sed me e vol da ad vos monitu exiguo. Utinam vos crede nunquam dictos de ullo peregrino, quem vos cognosce omnino non ».

« Me acquire dudum machina « suge - pulvere » pro meo uxore. Cras es suo anniversario! ».

« Isto i es re novo ad illa ».

« Certe, nam expecta pellicea ».

Recente habitante: « Ce camera es horribile obscuro. Quomodo homo pote sci quando mane incipere? ».

Vetere hab: « Es mane, quando homine hic infra discede ab suo radio ».

Recente hab: « Sed quando me non audi istud, quia me dormi adhuc? »

Altero: « Id es impossibile, audi vos! Nam tunc filia de hic supra jam incipere suo studio de cantu ».

Duo novo-divite (1), es factus socius de uno club (2).

In primo cena, sermone incidit in artifices.

Uno de socios interroga primo novo-divite:

« Vos ama Rubens? ».

« Hem, ut me dice vere ad vos » isto responde, « me reputa id quidem delicato, attamen me preferre bols (4).

In via ad domo, suo amico dice ad illo:

« Quando te non sci de novo sermocina de ullo re, tene potius tuo ore clauso. An te non vide omnes ride, quando te loque de bols. Rubens non es nota de ullo liquore, sed specie de caseo ».

(1) novo-divite = *parvenu* (F.).

(2) club = *societate*. — (3) Rubens es pictore famoso. —

(4) « bols » es liquore alcoholico: *genievre* (F), *jenever* (Ho. T.), *gin* A.), *Schnaps* (T.), de fabricante Bols.

« Dic, amico, an te pote da mutuo ad me scheda nummaria de florenis 25? ».

« Certo, cum gaudio. Me habe isto semper disponibile pro meo amicos ».

« Id es vere affabilitate in te ».

« Attamen te i debe expecta paululo adhuc. Me jam da re mutuo ante duo anno. Simul atque me recipe eo, te i habe eo ».

Domino e debe dimitte suo hortulano experto, sed fraudulento. Quia misere de illo propter uxore et infantes de eo, non vol recusa testimonio. Scribe: « Me declara cum isto, A. B., que es meo hortulano per duo anno, e sci trahe ex meo horto plus quam factus es ab aliquo, que me habe antea in famulatu ».

Directore: « Hermano, nunc nos e oblivisce pete novo copia de atelas, et ad ce hora posta-officio es clauso ».

Juvene scriba: « Vere, ita es, domino. Nos es enim duo valde stupido capite, nonne? ».

Proprietario de magno praedio rustico prehendere parvo puero, que pisca in aqua interdicto. Reprehende illo, et dice in ultimo:

« Si te ama cape pisces, quare te non roga me parumper? ».

« Ex ipso causa, quia me ama. Quod homo roga, nunquam fi permissio! ».

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Proesidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards. Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row, London E. C. 4.

» H. BIJLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square,
London W. 2.

LINGUA INTERNATIONALE

PRO FILMS LOQUENTE

Discussione circa lingua maximo apto pro internationaliza films loquente ferve ubicumque.

Me, ex practica personale, es fautore de Esperanto quale medio, scripto et orale, de communicatione directo inter homines de diverso nationes. Sed gruppo de linguas ad que pertine Esperanto (Esp.o, Ido, etc.) pote es uso solum per qui jam stude suo grammatica. Contra, « film loquente » debe es comprehenso « ad primo auditu » ab magno publico de omne natione civile, sine exige studios praeliminare.

Me non pote affirma si jam hodie es possibile adoptione de L. I. pro tale usu; sed certo solo typo de L. I. que pote fac experimento es typo que API et *Schola et Vita* fave (Latino sine flexione de Peano, etc.).

Non vol vos tenta experimento?

Certo, ut age illo cum probabilitate de successu, es necesse supera non solum hostilitates de homines, sed etiam illos praecipuo de lingua ipso, possibilitates artistico de que appare ad me multo minore quam illos de Esperanto; sed scopo pote compensa vestro labore. Non existe Interlinguistas in locos de productione de isto films? Pote suffice gyra in LsF parvo metros, satis ut fac

experimento in diverso nationes: homo pote compensa duritate de lingua cum vivacitate et forma expressivo de recitatione.

Milano

DOMENICO CARBONE.

DISTINCTIONE DE NOMINE ET DE VERBO IN ANGLO

Homo saepe senti affirma que in Anglo non existe distinctio-
ne inter forma de substantivo et forma de verbo. Et fautores de Latino sine flexione et de alio projectos multo simplicista con-
clude que « finales caracteristico », ut -o de Esperanto, es inutile.

Isto argumentatione es falso et contrario ad factos. Illo pro-
veni ex malo habitudine que omne theorista habe de statue suo theorias super vocabulos de dictionario, avulso ex suo contextu, mortuo et in balsamo, in loco de stude vocabulo vivente in suo contextu locuto et scripto.

In immenso majoritate de casus, *Anglo fac uno differentia inter vocabulo verbo et idem vocabulo substantivo*. Ubi non fac tale differentia, illo defice de evidentia.

Que nos sume ad exemplo isto vocabulos que Prof. Sapir da ut specimine de phrasi perfecto: Person who know (such) act. — Si nos tolle parenthesi (such), sensu fi obscuro, nam tunc nos plus non sci si « act » es verbo aut substantivo. Phrasi pote vol dic: Illo qui sci age, aut: Illo qui sci uno actu.

Regula in Anglo, et si nos inveni illo in nullo libro, nam es toto incorporato in usu, es que uno vocabulo verbale fi substantivo solum si nos adde ad illo uno tessera aut uno insignia de uno de isto 4 genere:

1. Uno articulo, uno possessivo, uno demonstrativo: Know *the act, your act, an act, any act, every act, my act, that act.*
2. Suffixo -ing: *acting, quit acting, I enjoy acting.*
3. Suffixo -ion: *action, I love action.*
4. Vocabulo to, ante: *to act, start to act, I like to act.*

Quando determinante es tacito, ut in « Fear leads to haste » (Timore conduce ad praecipitatione), sensu non es toto claro.

Omne cursu de logica da simile exemplos.

Ipsa infinitivo es uno substantivo « *To eat is necessary* »: Ede es necessario = *Eating is necessary* = *Food* (vocabulo speciale) *is necessary*. Suffixo *-ing* es antiquo infinitivo germanico *-en* aut antiquo suffixo germanico *-ung*.

Si uno voce verbale contine nullo de isto 4 insignia, es uno verbo: Act as I act (Que vos age ut me age).

Linguas habe omnes suo deficientias, et es obligato de compensa illos. Skeat nota (« *Science of Etymology* ») que Sanscrito debe suo abundantia de consonante ad inopia de suo vocales; et inverso es in Græco.

Latino ute flexiones et articulo non es necessario. Anglo, nam defice de flexiones, habe articulo et ute illo. Esperanto ute terminatione *-o*, que evita omne dubio. Occidental habe articulo, sed, nam multo sæpe non ute illo, sæpe defice de claritate. Sed Latino sine Flexione non habe *articulo* nec *flexiones*, et ergo non pote compensa cum uno deficientia de alios. Ergo suo deficientia multo frequente et notabile de claritate. Dic que « Anglo non habe flexione; Latino non habe articulo; ergo nos non habe necessitate de uno nec de alio », es ignora magno lege biologico de *compensatione*, ut Irelandense, que non restaura suo tecto in æstate, nam tunc non plue, nec in hieme, nam illo non pote dum plue.

Hollywood, California, 536 North Laurel Avenue

PAUL D. HUGON.

(*Ex textu in lingua franco*)

Qui jam nota que in Anglo existe substantivos que habe idem forma de verbos correspondente, vol dic certo quod D.o Hugon explica et demonstra cum suo exemplos: id es, que distinctione non resultante ex forma lexicale, resulta ex contextu, que, ergo, finales caracteristico — ut *-o* de Esp. — non es necessario quando distinctione aut es in vocabulos ipso aut pote eveni ex contextu. Uno eccellente demonstratione de inutilitate de finales caracteristico da Prof. N. Yushmanov, in *Tolero* n. 17, ubi illo substitue finales de Ido cum *-a -e -i -o -u*, per ordine, et textu remane

claro: « Una soldate retrovenanti dal campanio venu ad una kabane et pregi lo mastrinu ad il manje. Etc. ».

Quod attine ad Latino sine flexione, in majoritate de casus, distinctione inter substantivo et verbo es in vocabulos ipso: *age, actu, actione; insulta, insultu; interes, interesse; invade, invidia; auxilia, auxilio; etc.* Quando forma es identico: *anima, arma, calumnia, etc.*, pronomine, que nunquam es tacito, distingue verbo ex substantivo.

Sed « ipso infinitivo pote es uso ut substantivo ». Certo, et Prof. Peano jam, in suo *Vocabulario Commune* et in suo opusculo *Interlingua*, indica ut illo age in isto casu: « Infinitivo pote es substituto per nomen abstracto, et eliminato per conversione. In casu de necessitate, pro versione litterale, me adopta articulo Græco *to*, vivo in A. D. R., et identico ad A. *to*, quod juva intelligentia ».

Ergo, critica de D.o Hugon, circa distinctione de substantivo et de verbo in Lsf, cade.

Quod attine ad necessitate de articulo — non ut distingue substantivo ex verbo, quod non es necessario, ut nos vide ante; sed ut redde omne scripto maximo claro (Esp. distingue substantivo et verbo cum vocales caracteristico, et habe articulo) — me refer ex citato libros de Prof. Peano:

« Articulo non existe in latino: es vario de forma et habe usu vario in linguas moderno: A. « time es money » vale I. « *il tempo è moneta* », et F. « mon livre » vale I. « *il mio libro* ». Ergo auctore de Volapük consilia de supprime articulo, *quando es inutile*, et isto principio es confirmato ab Academia in 1893, 1904, 1911, post longo examine.

Articulo quando es necessario vale *illo* aut *uno*: Da ad me libro, illo libro, uno libro, meo libro, illo meo libro... ».

Ergo? Academia jam examina isto quæstione, et consilia, *non impone*, quod me refer.

Esperientia de omne die proba que omne homine culto intellige Interlingua, sine studio præcedente.

Omne socio (et non socio) es libero de adde articulo, modifica orthographia, completa vocabulario, et si publico intellige, solutione es bono.

D.o Hugon reputa articulo necessario? Et illo pote ute forma que præfer, ut, p. ex.: fac in isto numero ing. Bylsma.

Insignia de Academia es: *In libertate, concordia, pro perfectione, ad unitate.*

N. M.

PROGRAMMA PROVVISORIO DE CURSU
SUPER ASPECTUS INTERNATIONALE DE LITTERATURA

Nostro socio ALBERT GUÉRARD, prof. in Stanford University, California, et auctore de importante libro: *A Short History of the International Language Movement*, 1922, scribe ad nos:

« Me desidera in proximo anno, fac uno cursu super Aspectus internationale de Litteratura. Usque ad quale puncto litteratura es de necessitate nationale? An existe operes internationale? Existe psychologia nationale de linguas?

Usque ad quale puncto es possibile de appretia uno opere in versione? aut in lingua non nostro? Effectus litterario de bilinguismo et de polyglottismo. Organizatione de publico internationale, in particulare per effectu de præmio Nobel. Isto quæstione conduce ad problema super possibilitate et limites de litteratura de versiones aut originale in lingua internationale. Me preca de insere isto programma, et si rudimentario et provvisorio in *Schola et Vita*, ut interessatos pote communica ad me suo opinionones ».

EL REVISU « BIOS »

In « Tolero » nr. 12, Sept. 1929, pag. 94 et 95, es publicat el edition del revisu « BIOS », revisu international consecrat al scienties vital, sub redaction de Henk Bylsma, biochemico. Iste edition es suspendet, quia mie propositiones pro el interlingue es mutat post plus longe studie et correspondentie cum alter interlinguistes. In iste numere de « Schola et Vita » ego publica mie nove propositiones et quam introduction ad « BIOS » ego va scriber in « Schola et Vita » divers articules super el scienties vital, quam physiologie, anatomie, biochemie, etc.

Utrecht

HENK BYLSMA.

PROPOSITIONES DE TRANSFORMATION

Ad omne interlinguistes

Ex el collision del ideas el veritat flue.

In *Tolero* (Sept. 1929) ego habe publicat un « *Curt Grammatica de Interlingua* ». Plus longe studies et discussiones cum plure interlinguistes habe duct me ad modificar un pauc mie project.

El latin es un excellent base pro el lingue international, sed ne omne hom es Latinist. Si nos vole, que el grande public adopta un lingue fundat super el latin, nos debe simplificar nostre base tant quam id es necessarie, pro que *el non-latinist pote facilmen, comprender et practicar nostre lingue.*

El intelligibilitat ad prim visu es, ego opina, el principal qualitat de un interlingue. Pro obtiner iste qualitat, nos ne debe hesitar adoptat un *non-latin* vocabul, quando il es plus aut minus international (commun ad plure grande lingues modern). Per exemple el vocabules: *abandonar, abonnar*, etc.

Un alter grande medie pro facilitar el comprehension es conservar el vocabules international sicut illes es in el lingues modern. El experimentes de Sr. Paulo Hugon habe demonstrat que id es periculose modificar el orthographie international (el duplices consonantes et el combinationes *ph* et *th* debe esser respectat). Iste experimentes habe etiam demonstrat que el lingues cum fabricat vocabules, cum pretendet « regular derivation », es totalmen incomprehensibil pro el non-initiat persones.

Nos debe ergo preservar scrupulosemen el existent international orthographie et evitar omne artificial vocabules.

Conformemen ad iste principies nos adopta:

1 - Omne vocabules latin (in el sensu strict), que vive in el lingues modern.

2 - Omne vocabules format ex elementes latin aut grec, existent ad minim in 2 grande lingues modern.

Iste *semi-latin* es numerose et generalmen mult international. Per exemple el vocabules *commercial, national, nationalitat, naturalist, naturalizar, absolutism, natalitat, aeroplan, telegraph,*

telephon ne es latin, sed contemporan neo-formationes. Omne iste neo-formationes es multu international; nos pote adoptat illes sine hesitation. Pro evitar alique possibil national idiotismes, ego adde el condition que el vocabul semi-latin debe exister *ad minim in 2 lingues modern*. Applicant iste simple regul nos pote es secur, que nos va obtiner vocabules pertinent ad 7 - 6 - 5 grande lingues in quasi omne casus.

3 - Quando id es necessarie, vocabules de omne origin, tam international quam possibil. Sed nos debe evitar romanizar aut germanizar; pro esser perfect un vocabul debe esser commun ad minim ad 1 germanic et 1 roman lingue.

Pro el orthographie ego resta fidel ad el thema latin. Mie theorie del thema (vide *Tolero*) remane totemen intact, sed pro facilitar el pronuntiation ego accepta que per exemple ad el thema *proced* nos adjunge el euphonic desinentie *e*. Iste *e* ne fac parte del thema, sed es addition facultativ, que nos fac pro el euphonic (*proced-procede*).

Concernent el Peanic desinentias del substantives ego supprime illes aut substitue ad illes un final *e* (general euphonic desinentie). El desinenties del latin ablativ es nimis difficil pro el persones ignorant latin aut un del lingues in que iste desinenties supervive (Italian, Hispan, Portugallie). Nonobstant el bell harmonie de iste finales, nos debe renuntiar ad illes, si nos vole que nostre lingue es facilmen practicabil pro el Non-Latinistes.

Tamen nos conserva el Peanic vocales, quando illes es indispensabil pro evitar confusiones inter simil radicales, per exemple inter *post* (preposition), *posta*, *poste*.

Etiam nos conserva el ablativ desinenties quando illes es international, per exemple in el vocabul *cholera*, et quando illes es international, ne in el vocabul ipse, sed in sue derivates: *sinu* (sinuose), *ritu* (ritual), *thema* (thematic).

Id es bon conservar el Peanic vocal in el substantives, quando il es precedet per *c* aut *g* (per exemple *mathematica*, *radice*, *phalange*, *diphthongo*), ad fin de indicar el son dur aut dulce de *c* et *g*.

In el adjectives ego usa *nunquam* el final *o*, quia il habe un character masculin, que discorda saepe cum el concomitant substantive. In loco de *uno practico lingua* ego dice: *un practico lin-*

gue, sed *un dulce lingue* (propter el son dulce de *c* in el ultim casu). Ad el vocabul *meo* ego substitue el form *mie*, pro evitar el masculin *o*.

Concernent el verbes ego adopta generalmen el thema del infinitive (cum sue final vocal, que es in iste vocabules international). Sed forsan pro alique verbes ego va adoptat el form del supin, quando el infinitiv thema es pauc international, difficil ad comprender. Per exemple *usar* in loco de *uter*. Iste question demanda un seriose examine, pro que ego ne habe el tempore nunc.

Ad el verbes cum *consonantic* thema, sicut *proced*, ego adde un final *e* pro facilitar el pronuntiation et el conjugation: *proced-procede*, *proceder*, *procedent*, etc.

Conjugation complet: *amar*, *amant*, *amat*, *ego ama*, *ego habe amat*, *ego va amar*, *ego vell amar*.

Pro el participie passiv ego permette sive usar el latin form (cum elision de *us*, *a*, *um*), sive formar il regularmen per addition de *t* ad el thema. Ergo: *procede*, *procedet* aut *processe*.

Ego judica indispensabil pro el claritat del lingue adoptat un articul definit; ego da ad il un form bene distinct ab pronomin personal: *el* = articul, *il* = pronomin personal. Ego trahe el form *el* (existent etiam in hispan) ab el latin *ellum*, *ellam* (archaic formes usat in Plaut et Terentie).

Ego spera que iste articul va provocar divers discussiones, ut nos appropinqua ad el solution del interlinguistic problema.

HENK BYLSMA

Note pro el classificatores — Mie project, publicat in «*Tolero*» Sept. 1929, es classificat in «*Communicationes*» quam intermedarie inter LsF et NovLatin, sed ego declara que iste classification ne es secundum mie principies. Pro classificar un interlingue hom debe cognoscer el principies del autor et ne solmen judicar secundum el apparentie. Classification del lingues et specialmen del interlingues es mult difficil et demanda un studie de plure annos.

INFORMATION AD OMNE INTERLINGUISTES

Senior Weisbart publica in Tolero nr. 21, Juin 1930, « Solution del nod gordian ».

Per iste ego communica, que iste « nod gordian » jam es solut per mie publicationes. In « Schola et Vita » anno IV, n. 6-7 Junio 1929, ego habe publicat un articul « Grammatica latino secundum methodo normale », parte I. Regulas phonetico de latino. In iste articul ego habe descript un latin phonetica pur scientific, si el « Academia pro Interlingua » vole comprehender el importantie de iste theorie, il va publicar mie grammatica completemen. Iste theorie es etiam applicabil ad omne interlingue, ergo ego recommenda el lection de iste articul. Un theorie del radic es etiam jam publicat ab me in « Schola et Vita » anno IV, n. 3-9, Aug. 1929, in mie articul « Disputationes interlinguistico ». In « Schola et Vita » ego va scriber plus super iste question; id es incomprehensibil ad me, que Sr. Weisbart ne habe lect iste articules. Proquo un action de passar sub silentie de iste articules; iste eventu es frequent in el interlinguistica.

HENK BYLSMA.

(In anno 1929 D.o Weisbart non es socio de « Academia pro Interlingua » et non recipe *Schola et Vita*. — N. d. R.).

PRONUNTIATIONE DE LATINO

Aliquo doctos franco age nunc ut conserva *pronuntiatione franco* de latino; illos habe etiam fundato uno gruppo de « Amicos de pronuntiatione franco de latino ». Et dic que illos es adherente ad usus et ad traditiones de suo patria. Es isto uno razione non bono aut uno excusatione que permette de justifica omne re, præcipue conservatione de usus et de opiniones que es in oppositione cum vita moderno. Illos dic etiam que pronuntiatione *italiano*, adoptato in toto mundo civile, remove juvene generationes ex studio de latino. Cum dic ita, homo offende intelligentia de francos. Illos disce linguas teutico et anglo cum suo pronuntiationes, et hoc sine difficultates speciale. Diverso es rationes, si studio de linguas antiquo es neglecto.

Nos adversa usu de differente pronuntiationes pro uno lingua (et quod nos dic pro francos, homo in idem tempore pote dic pro anglos). Nos non debe crea differente latinos de uno lin-

gua unico que pote, ut in præterito, es uno importante medio de relationes internationale, tam in suo forma originale, quam cum simplificationes proposito (vide *Latino sine flexione* de Peano) pro crea uno lingua internationale, uno *Interlingua*. Que doctos vol concorda super pronuntiatione que debe es adoptato; sed isto debe es unico ubicumque.

Tale pronuntiatione non pote es illo *ad usu franco* nec illo *ad usu anglo*. Suffice lege in isto modo uno ode de Horatio ut subito vide horrore de tale pronuntiatione que turba in toto pulcro harmonia que poeta crea.

Nos debe considera isto conatus, pro tale detestabile pronuntiationes, ut manifestatione de uno spiritu hypernationalista, que sub differente formas age ad impedi opera fecundo de intelligentia et de cooperatione internationale.

(Ex *Archeion*, n. 1, januario-martio 1930).

Identico opinione nos lege in *Conversations latines*, pag. XI-XII, de Ch. Dumaine (Vide in « Bibliographia »):

« Pronuntiatione de latino uso in Francia es speciale ad Francia; ergo Francos qui se propone de loque latino cum extraneos debe, si illos vol es intellecto cum facilitate, adopta pronuntiatione romano, hodie bene cognito, tam in mundo catholico quam per numeroso viatores qui visita Italia ».

DEKLARO

Textu in Ido per S. AUERBACH

(Vide *Schola et Vita*, pag. 142-143)

La signatanti, invittit da IALA asistar konfero por lingual exploro en Genève deziras deklarar por su persone, ne kom delegiti di irga organizuro, lo sequanta:

1. Li konstatas ke la sis sistemi di LI reprezentit inter li havas granda nombro de trairi komuna tale ke lia adheranti povas interkomprenar sen granda desfacilajo, sive parole sive skribe, kande singlu uzas sua propra sistemo.

2. Li agnoskas unanime la bezono di universala linguo auxiliara, simpla, politike neutra, destinit a faciligar la relati inter la populi.

3. Li opinionas ke singla sistemo prizentas certena avantaji,

ma ke nula povas pretendar esar perfekta, tale ke decido kun la skopo fixigar definitive la linguo internaciona dil futuro, semblas ankore prematura.

4. Li deziras vidar la developo dil kunlaboro inter la linguisti e la interlinguisti ed esperas la maxim bona rezultaji de ta proximesko o del granda labori inaugurit da IALA.

5. Li konsideras kom tre dezirinda la posible maxim bona relati inter omna interlinguisti, sen distingo di sistemi, e lia kunlaboro en la studio di certena problemi komuna a li omna. Se tala kunlaboro povus kontributar al kreo di unesal fronto, la kozo dil Linguo Internaciona ganus konsiderinde e to acelerus la instanto di lua definitiva adopteso.

Genève, 2 aprilo 1930.

Signatanti: *Otto Jespersen* — *Siegfried Auerbach* — *Earle B. Babcock* — *Charles Bally* — *W. E. Collinson* — *A. Debrunner* — *Helen S. Eaton* — *Otto Funke* — *Eduard Hermann* — *Serge Karcevski* — *Alice V. Morris* — *G. Peano* — *William Perrenoud* — *Pitman B. Potter* — *René de Saussure* — *Alb. Sechehaye* — *Pierre Stoyan* — *E. de Wahl* — *R. Zeidler*.

BIBLIOGRAPHIA

ACTA ASTRONOMICA de Kraków, edito ab socio *Banachiewicz* direttore de Observatorio (vide pag. 155), publica circulares de 1930 maio 14 et 24, que da novo informatione super Transneptuno et cometa Wilk. Articulos es semper in Interlingua.

ARCHEION, fundatore et direttore *A. Mieli*, 12 rue Colbert, Paris 12.

Vide API pag. 155. Isto importante periodico pro historia de scientia, semper publica in Interlingua. summario de articulos in vario lingua. Numero 1 de 1930, contine:

A. Rey, Historia de scientia, aut historia de scientias — *M. Neuburger*, Explicatione que Boyle da de actione de pharmacos specifico — *G. Loria*, Ut manuscripto arabo de libros V-VII de conicas de Apollonio perveni in Firenze. — *H. Metzger*, Philosophia de L. L. Bruhl, et historia de scientias — *E. Zinner*, Inve-

stigatione in historia de astronomia — *A. Agostini*, Problema inverso de tangentes in operes de Torricelli — Parvo Communicationes. Analysis critico. Periodicos. Notitias.

OFICAL BULETINO — Red. *A. Matejka* — 15, Avenue des Ecoles, Villemomble (France).

In n. 10, majo 1930, *J. Gross* refer, ex S. et V. n. 1-3, de experimento *Hugon*, *Mensura psychologico de linguas internationale*, et nota (in *Ido*): « Ni ne hastez konkluzar tante rapid e ne ciencale. Los Angeles ne es la mondo ed unika experimento ne suficas. On experimentez altraloke per homi qui parolas altra linguo kam la Angla, e mem in Anglia: on konkordez pri texti en Occidental e Romanal, mem en Novial, e. c. — Probable la probo esabus plu bona por Occ. kam por la 4 linguo uzita dum l'esperimento. To ne provus ke ol es la maxim bona en la L. I. ma ta quan Angloparolanti komprenas plu facile sen prestudio. Ma por judikar sane on mustas inquestar serioze pri la uezbleso di la linguo: facileso dil aquiro dil linguo, dil uzo skribe e parole, dil eufoniozeso e pri ta punti me ne dubitas pri la supereso di *Ido* ».

In n. 11, Jul-Agosto 1930, *Dr. S. Auerbach* refer de Conferentia interlinguistico de Genève (Vide S. et V. pag. 141-150), et conclude (in *Ido*):

« Komprenende omna konferani havis multa privata konversi, en qui on diskutis omna questioni relatanta a nia problemi. De tal konversi me itere konstatis quante la diverseso dil sistemi e precipue la reciproka atitudo dil adheranti di diversa sistemi es detrimentoza por nia kozo. La linguisti tote ne komprenis ke la poki, qui es konvinkita pri la neceseso di LI, ne kunlaboras plu intense. Ke to esus dezirinda semblis esar l'opiniono di omna asistanti, e kun granda ceremonio omni signatis « Daklaro », di qua me adjuntas la texto.

Ta deklaro es la sola « sizebla » rezultajo dil konfero, e lua valoro forsan ne es tre granda. Lektante la protokoli dil kunsidi (on trovas tre bona rezumo en « Schola et Vita » apr.-mayo, p. 141-150) multi regretos ke po tanta spensi ne plu multo atingesis. Esabus certe preferenda ajornar la konfero, kande esis evidenta ke la prepari ne povis finesar justatempe. Tamen la fakto ke plura eminenta linguisti kunvenis kun interlinguisti, ed en intima kuneso dum un tota semano intereseskis pri nia problemi, povas havar duranta valoro por ni. Siorino Morris certe havas specal simpatio por Esperanto, ma to nulmaniere montresis en la konfero. La ofical autoritati di Esperanto ya tote ne favoras la lingual explori di I. A. L. A. Altralatere me opinionas ke

ni ne povas vartar la rezultaji dil labori entraprezata da I. A. L. A. Se li exekutesas segun la programo elaborita dum la konfero da prof. Funke kun Sno. Morris, li duos forsan plura yardeki. Anke lore li povos ankore esar utila por la developo dil LI., ma se ni ne sucesabos antee proponar linguo sat bone uzebla ed obtenar olua endukto en la skoli, ni laborabos por utopio. Ne dicez, ke ya anke depos la aparado di Volapük pasis 50 yari, e ke tamen ni ne cesis nia esforci. Depos 1880 la cirkonstanci chanjis multege. La inter-naciona relati developesis til grado ne expektita. La endukto di auxiliara linguo, qua lore semblis dezirinda, divenis urjanta bezono, e ni devas laborar per omnia nia forci por ke balde neutrala, konstruktita linguo selektesez kom la auxiliara; altre ul nacional linguo okupeskos ta plaso ».

ROIA, Red.: Rev. E. P. Foster et Mrs. Foster, Waverly, W. Va U. S. A.

Isto periodico es dicato ad RO, lingua « a priori », super classificatione de ideas. Vide ApI 1929, pag. 120-121.

Numero de majo-junio 1930 publica littera de ing. Canesi, thesaurario de ApI, in Interlingua, et adde versione in Anglo et in Ro. Es novo proba de intelligibilitate immediato de Interlingua.

Ing. Canesi reputa opportuno publicatione in idem revista de scriptos in vario systemas de L. I., ut publico pote compara practicitate de vario systemas et meritos et deficientias de singulos.

Rev. Foster approba propositione, cum entusiasmo.

Nos libenter da in proximo numeros de S. et V. specimenes de Ro.

TOLERO — Red. G. Dayras — 19, Place St. Pierre, Paris 18.

N. 21, junio, et 22, julio, contine plure interessante articulo in vario formas de L. I. — Ex n. 21 nos cita: Fonetikal richeso e povreso, de N. Yushmanov; Solution del nod gordian, de J. Weisbart; Proverbes latini et internationali, de A. Michaux; Versiones poetico, ex G., de S. Quarfood. — Ex n. 22: Interlinguistika kronika; Pri la gramatika finajon, de Antido; Claves de Mundial, Romanal, « Sistem G. V. ». — N. 22 annuntia constitutione de « palia » (pan-anglo-latin-interlanguage (association), cum scopo de promove studio et diffusione de « susal »). (spoken-united-states-american-language). Promotore, Prof. A. Levanzin, Casa Bella-luce, Roquebrune (France) - Secretaria, Miss L. Maxwell, Villa Medicis, 4 Av. de la Costa, Montecarlo.

Bruno FINZI, Maria PASTORI: *Lezioni di Matematica per chimici*. Casa editrice EST, Milano.

Auctores, professores in Universitate de Milano, et nostro socios, in isto libro expone Geometria analytico, Analysis infinitesimale, Mechanica rationale, Thermodynamica, Theoria de probabilitate; id es quod es necessario hodie pro studio de Chemia, de Physica, nam hodie scientias fi semper plus Mathematica.

Libro expone geometria cum methodo moderno de vectores; B-A indica vectore de origine A et termino B. Introduce producto interno et externo de vectores, et deduce coordinatas et formulas de Geometria.

Toto libro es claro, rigoroso et simplice, nam simplicitate es semper conjuncto ad rigore.

Occidental, die Weltsprache, per E. PIGAL — Vol. 148 × 210 mm., de pag. 256 — Franckhsche Verlagshandlung. Stuttgart, 1930 - 5.50 RM. ligato, 8 RM.

Isto libro dedica 160 pagina pro explica Occidental in lingua Deutsch. — Pag. 162-184 da exemplos de Occidental.

Seque, pro comparatione, uno epistola de commercio in plure lingua, et vocabulario Occidental-Deutsch.

Li Question del thema verbal e del sonos molliat in li lingue international. Occidenta-Buro, Chapelle-Vaud Svissia. 1930.

Lingua Occidental habe duo littera *l' n'* pro indica sonos *l n mouillés*.

Opusculo proba que isto sonos non es internationale, es inutile, et propone suppressione.

Verbo latino habe duo thema, de praesente et de supino; ambo vive in linguas moderno:

Latino: *Scribe scripto, lege lecto, tange tacto, verte verso;*

Anglo: *Describe description, legend lecture, tangent tact, invert inverse.*

Nos pote adopta derivatos internationale, aut construe derivatos quasi artificiale. Ad posteros sententia.

Opusculo reproduce aliquo confusione.

« Latino sine flexione » *servi ad suo Auctore, et suffice.*

« Interlingua » *es labore colectivo de Socios de Academia.*

Omne numero de Schola et Vita, in pag. II e III de involucrio, publica regulas que Academia consilia: « vocabulario internationale, orthographia latino ».

Academia non consilia de « ute solo vocabulos latino antiquato », sed consilia de ute vocabulos latino vivente in linguas moderno, p. ex. in Anglo, et de adde omne vocabulo necessario.

LE POLYGLOTTE, Rue Claudot 10, Nancy.

Isto periodico mensile in numero de 1 aprile 1930 publica exemplo de Occidental et de Esperanto, et critica isto lingua per suo grammatica artificiale et complicato, alphabeto non europæo.

MONDO, red. P. Ahberg, Brahegatan 54, Stockholm (Suedia).

Isto periodico jam fautore de Ido (vide API 1928 pag. 71), suspende publicationes, et nunc resurge in lingua Novial.

CH. DUMAINE. — *Conversations latines* (texte et traduction) suivies d'un *Vocabulaire des mots usuels et de principaux termes de la vie moderne*. Vol. 118×162 mm., de pag. XV - 415 - III editione - A. Train, editore, 12, rue du Vieux - Colombier, Paris VI 1930 - Fr. 20.

Libro es divisio in duo parte. I parte (249 pag.) continue *Conversations* super subjectos de usu commune: salutationes, notitias, sanitas, itineres, etc.; II parte (pag. 251-415) es uno Vocabulario de vocabulos usuale et de principale terminos de vita moderno: ferrovia, electricitate, automobilismo, etc.

In Vocabulario auctore stude de da latino correcto, aut, si necessitate impone de crea novo vocabulos, que istos es de formatione correcto. Auctore reputa que isto ultimo vocabulos non es numeroso, nam Romanos de Imperio habe uno civilizatione progressu, et plure termino que illos ute homo pote applica ad nostro moderno inventiones. P. ex.: *tollo* aut *tolleno* pote bene indica F. *ascenseur*, A. *lift*. Suffice ergo sume, ex dictionario, nomines de que nos hodie habe necessitate et que, nam es vero latino, pote es adoptato in omne regione. Ante de crea novo vocabulos, es necesse, ergo, stude de utiliza illos antiquo.

« Isto Vocabulario — Auctore dic, et ita explica scopo de libro — es uno modesto specimine; nos reputa tamen que illo suffice, tale quale es, ut demonstra que lingua latino pote sine difficultate fi de novo quod jam es in præterito, uno lingua internationale, non solum scripto, sed susceptibile de es locuto.

Duo conditione es necesse pro adoptione et successu de latino quale lingua locuto.

I. Es necesse ute uno latino facile, quamquam semper correcto, proximo ad antiquo latino vulgare que nunquam cessa, in antiquo Roma, de es lingua currente de conversatione.

II. Es necesse adopta uno pronuntiatione internationale uniforme: et isto existe, es pronuntiatione romano, bene vivente et multo cognito.

Que nostro opere pote contribue ut fac que latino fi lingua

commune de homines culto de omne regiones, et facilita ita relationes inter populos, pro unione et pro pace! ».

Et ecce, ex isto Vocabulario, aliquo exemplos de vocabulos latino pro usus moderno (cum correspondente vocabulos franco, quando es necessario), ut Lectores pote iudica.

1. Aeronauta, Aerium navigium (*Aéostat, aëronat*), Aerobaticum (*Ballon*), Aerobaticum gubernabile, Aerobaticum aeri dare (*Enlever un ballon*), Corbis (*La corbeille*), saburra (*le lest*), Funis, Aviatio, Aviator, Aeroplanum, Monoplanum, Biplanum, Hydroplanum, Compages (*Fuselage*), Ala, Helix, Gubernaculum (*Gouvernail*), G. de altitudine, G. de directione, Vector (*Passager*), Statio aut Palæstra aeronautica, Aerodromus, Volatus, Aeroplani receptaculum.

4. (*Assurance*). — Securitas contra incendium, contra casus, contra grandinem, etc.; S. de morte, de vita, duplex: de vita et de morte; Securitatis dator; Securus (*Assuré*); Securitatis sygrapha (*Police* ou *contrat d'assurance*); Annum per vitam creditoris (*Rente viagère*); Anni creditor (*Le credi-rentier*); Anni debitor (*Le débi-rentier*); Mutua securitas.

5. Automobile; Motor-currus; Motorium (*Moteur*), Spiritus (*Gaz*); Spiritus carburatus; Carburatio; Carburatorium; Rotatile (*Manivelle*); Manu-rotabile (*Celle de mise en marche*); Fundulus (*Culasse, du cylindre*); Clypeus admissionis, explusionis (*Soupape d'admission, d'échappement*); Compressio; Incensio; Eruptio (*Explosion*); Erumpere, Displodere; Petroleum tenue (*Essence*); Candela; Scintilla; Arca olearia; Natatile (*Flotteur*); Pulveratio; Aquæ circuitus; Antlia (*Pompe*); Replum (*Châssis*); Canthus pneumaticus (*Pneumatique*); Conjunctio (*Embrayage*); Coniungere; Disiungere (*Débrayer*); Pedale; Velocitatis mutatio; Orbis ductionis (*Volant de direction*); Organum magneto electricum (*Appareil magnéto*); Indicum gummi (*Caoutchouc*); Arca carter dicta; Junctura cardan dicta; Custodiarium (*Garage*); Strata (*Grande route pavée*).

7. Argentaria, nummaria mensa (*Banque*); Argentarius, mensarius (*Banquier*); Tessera nummaria, schedula argentaria (*Billet de banque*); Nummularius, trapezita (*Changeur*); Cambium (*change*); Collybus (*Le prix du change, pour les monnaies*); Sygrapha jussu solvenda (*Billet à l'ordre*); Tractoria, jussu solvendi ex cambio (*Traite* ou *lettre de change*); Scheda, præscriptio (*Chèque*); Jussu solvendi ex jussu producere (*Faire traite*); Jussu permutare (*Endosser un effet*); Tractans (*Tireur*); Tractatus (*Tiré*); Acceptor; Decessio de summa (*Escompte*); Quotidiana computatio, ratio continuata accepti et expensi (*Compte-courant*); In

acceptum ferre (*Porter au crédit*); In expensum ferre (*Porter au débit*); Crediti et debiti compensatio; Codex accepti et expensi (*Livré de recette et de dépense*); Ephemeris (*Livre-journal*); Protestatio; Bilanx; Bilancem prodere (*Publier son bilan*); Bilancem in jus deponere (*Le déposer*); Decoctio (*Faillite*); Fenerator (*Usurier*).

OVRE, Bibliotheca in Occidental — Red. prof. *H. Pasma*, Tabor 1006, Tscecoslovacia — (Vide S. et V. pag. 159).

Appare n. 3-4, que contine: *R. Rolland*, Europa e Asia, pag. 25-28 (fine); *K. Balmont*, U es mi hem?, pag. 9-24; *R. N. Coudenhove-Kalergi*, Heróe o Santo, pag. 1-12.

LA METEOROLOGIA PRATICA — Montecassino.

In numero de martio 1930, refer, ex S. et V. n. 1-3, articulo *Ozono atmosphaerico* de Dr. M. Bossolasco.

ARCILIBRO 1930, Milano.

Cita « *Giuseppe Peano* - Collectione de scripto in honore de prof. G. Peano in occasione de suo 70° anno ».

LA SCUOLA — Milano - Corso Roma 100.

In n. de 19 majo refer, in IL, parte de articulo de prof. Cassina, super Academia de Lyncæos (S. et V. 1929, n. 8-9), et in n. de 26 junio refer, semper in IL, parte de articulo de prof. Peano « *Studio de Linguas* » (S. et V. n. 4-5).

VITA SCOLASTICA - *Bollettino del « Museo Didattico Nazionale »* — Firenze, Via Laura, n. 48.

In n. de martio annuntia Schola et Vita.

ARALDO DELLA SALUTE — Riccione.

In n. de majo annuntia n. 4-5 de Schola et Vita.

BOLLETTINO DELL'ASSOCIAZIONE OTTICA ITALIANA, Firenze.

In n. de julio 1930, ing. *S. Gianquinta* publica versione italiano de articulo « *Optometria* » de Dr. *H. K. Croessmann*, apparso in *Schola et Vita* n. 1-3. pag. 15-16, et adde aliquo considerationes, ut demonstra necessitate que etiam in Italia qui vol exerce professione de optico debe absolve studios necessario in scholas aut cursus speciale et obtine relativo diploma.

L'INFORMISTO UTILIA, Direct. Prof. *J. J. V. E. Mathys*, Rue Vanderkelen, 16, Louvain, Belgio.

N. 2, majo-junio 1930, nunc publicato, contine articulos et notitias interessante.

P. C. C. P.

(*Propagandistas Cum Chartas-Postale*)

CHARTAS JAM PUBLICATO

1 - ACADEMIA PRO INTERLINGUA (A. P. I.)	20 - Grammatica completo de lingua auxiliare INTERLINGUA (IL).
2 - Lingua auxiliare INTERLINGUA.	21 - Tres utile consilio.
3 - Annuntiatione de Victoria	22 - Abbatia de VEZZOLANO (Piemonte).
4 - Codice cifrario conventional.	23 - Cognitiones geographic.
5 - TORINO - Palatio Madama.	24 - Missiva de Prof. Panebianco.
6 - id. - id. Carignano.	25 - PERUGIA - Arcu etrusco.
7 - id. Basilica de Superga.	26 - Dialogo. Curioso et uno esperantista fanatico.
8 - id. Castello de Valentino.	27 - Ad Dominos qui rege ANGLIA.
9 - È utile, necessaria, possibile, una lingua ausiliaria internazionale?	28 - Giuseppe PEANO, Prof. in Universitate - Præsidente de A. P. I.
10 - Versione de identico propositione in 5 lingua internationale.	29 - Charactere BRAILLE pro cæcos.
11 - Monumentale Viaductu de PADERNO d'ADDA (Lombardia).	30 - SUSA - Arcu de Cæsare Augusto.
12 - RR. Grotte de POSTUMIA (Trieste).	31 - Reclame practico œconomico pro relationes internationale.
13 - SACRO CAMPANA DE ROVERETO.	32 - Interrogationes - Responso.
14 - Monumento Frant PALACKY (Prah).	33 - Pro honores ad Prof. G. PEANO.
15 - Mirabile volatu de DE PINEDO.	34 - PATER NOSTER in vario lingua.
16 - Cantico de Sole de S. FRANCISCO.	35 - LA LOGGIA DELLE NEREIDI - Opere de pictore Prof. Bartolo Martino.
17 - SASCLETEM Megano (Napoli).	36 - RIFLUSSO - Opere de pictore Bartolo Martino.
18 - TRENTO - Monumento ad divino Poeta DANTE.	37 - VOLAPUK post 50 anno.
19 - Identico littera commerciale in interlingua, lingua franco et in lingua anglo.	38 - DECLARATIONE DE GENÈVE - Charta internationale pro protectione de infantia.

PRETIO DE:

10 charta post. vario lir it. 0,70.
100 » » » » 6,00.

Dirige ordinationes ad Ing. G. CANESI, Via Costigliole 1 - TORINO, 105.

PUBLICATIONES

Pretio es in Lire de Italia. Dollar = 18 L. — Socio de Apl que mitte quota in francos-auro pote obtine in dono libros pro valore æquivalente.

Academia pro Interlingua, anno 1909-1910, N. 1-7 — anno 1911, N. 1-5 — anno 1912, N. 1-7 — anno 1913, N. 1-3. — anno 1921, N. 1-3 — anno 1922, N. 1-4 — anno 1923, N. 1-4 — anno 1924, N. 1-6. — anno 1925, N. 1-6 — anno 1926, N. 1-6 — anno 1927, N. 1-6 — Collectione completo L. 400.

G. PEANO, *Vocabulario commune ad Latino - Italiano - Français - English - Deutsch*, Editione II, anno 1915. L. 40.

Isto libro contine circa 14000 vocabulo internationale, scripto in orthographia de 5 lingua citato, derivatione et synonymos.

G. PEANO, *Interlingua - Historia - Regulas pro Interlingua - De Vocabulario - Orthographia - Lingua sine grammatica*, 1927. L. 5.

G. PEANO, *Formulario mathematico*, a. 1908, pag. 500. — L. 50.

G. CANESI, *Vocabulario Interlingua Italiano-Inglese e Italiano-Interlingua*, con prefazione e questioni di grammatica, di G. Peano, Ed. Paravia, Torino, 1921, L. 10.

Isto libro contine vocabulos internationale, sub triplice forma: latino, italiano, anglo; et vobulos italiano, cum versione in Interlingua. Illo contine etiam expositione amplo super historia de Interlingua, et questiones de grammatica.

CROSLAND-TAYLOR, *Coquina Vegetale*, L. 5.

Principios elementario de Radiotelegraphia et de Radiotelephonia, Washington, 1925. Versione ex anglo, L. 5.

U. BASSO, *Vocabulario Internationale Interlingua-English-Français-Italiano*, Ventimiglia, 1914. (Exhausto).

Chartas-postale pro propaganda, edito ab socios:

10 exemplare vario L. 1 —; 100 L. 8 —; 1000 L. 70.

Dirige ordinationes ad thesaurario Ing. CANESI, via Costigliole, 1, Torino.

GIUSEPPE PEANO

Supplemento ad SCHOLA ET VITA

Collectione de scripto in honore de prof. G. Peano

in occasione de suo 70° anno

edito per cura de interlinguistas, collegas, discipulos, amicos.

Pretio L.it. 5 - misso extra Italia L.it. 7

Qui mitte L.it. 10, ad minimo, ad Thesaurario de Apl.

es posito in catalogo de Oblatores.

Directore responsabile: NICOLA MASTROPAOLO

Off. Grafiche Campanati e C. - Via Trivulzio, 28 - Milano

ISTITUTO PRO INTERLINGUA

Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1930 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: **Nicola Mastropaolo**

ANNO V

AUGUSTO-OCTOBRE 1930

N. 8-10

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (minimo):

	Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22	
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	> 20	> 28
> DE PROPAGANDA	> 40	> 60

INDICE

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 241-264.

L. SIRIATI, Milano, Instituto Magistrale: *De Instituto Magistrale in Italia* — E. STAMM, Godowa (Polonia), Gymnasio: *Methodos de elementare calculo numerico* — G. ROLLA, Perugia, Lyceo scientifico: *Demonstratione de postulato de Euclide?*; *Considerationes super geometrias non-euclidean* — P. BUFFA, Alessandria, Instituto Magistrale: *Methodo activo in explicatione et interpretatione de leges physico.*

ORGANIZATIONE ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 265-269.

L. I. pro concordia inter populos — Conferentia int. de labore et preparatione de pueros et juvenes — Unione Int. de Succursu ad Pueros — Laboratores intellectuale et docentia de historia — Periodicos internationale.

ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 270-292.

***: *Specimine de versione poetico* — S. WEHMEYER, Torino: *Circa Mechanica de Universo de ing. Thovez* — G. CANESI: *Solutione de exercitatione utile*; *Astronautica* — G. PICCOLI, Torino: *Sensu de nomine proprio* — P. SICRE: *Determinatione de meridiano per horologio* — P. B.: *Facetias* — F. C. VAN AKEN, Oud-Gastel (Hollandia): *Ex differente fonte.*

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 293-320.

E. A. PHIPSON: *Interlingua* — Otto Jespersen — F. C. VAN AKEN: *Circa « Propositiones de transformatione »* — P. D. HUGON et N. M.: *Usque ad quale puncto latino vive?* — H. BYLSMA: *Latin simplicat pro relationes internationale* — E. P. FOSTER: *Ro et lingua latina* — Congressu Esperanto in Oxford — IX Ido-Congressu — G. PICCOLI: *De feminino* — Bibliographia.

SCHOLA ET VITA jam muta sede.

Novo sede es in Via E. PAGLIANO, 46 - MILANO 137.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row London E. C. 4.

» H. BYLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square,
London W. 2.

Quota annuo de associatione, in Italia L.it. 16, extero L.it. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe «Schola et Vita,» organo de Academia pro Interlingua.

ApI (*Academia pro Interlingua*) habe origine in congressu de München, anno 1887. Primo præsidente es Schleyer, que in 1879 publica Volapük. Volapük adopta vocabulos ex linguas principale de Europa, in orthographia speciale, et grammatica artificiale, de mirabile regularitate. Sex hora suffice pro lege et scribe Volapük cum auxilio de suo vocabulario.

Academia, sub direttore prof. Kerkhoffs in Paris, anno 1887-1892, simplifica grammatica. Sub direttore ing. Rosenberger in Petroburgo 1893-1898, et rev. Holmes in New York 1899-1908, applica principio de internationalitate maximo ad vocabulario. Qui cognosce uno lingua de Europa, intellige lingua de Academia ad primo visu aut quasi.

Prof. Peano, post 1903, publica libros de mathematica in «latino sine flexione», et Academia in 23 XII 1908, nomina illo socio et direttore. In 1910 Academia redde ingressu libero ad fautores de omne forma de lingua internationale.

Academia post 1912 consilia pro Interlingua: *vocabulario internationale, orthographia latino.*

Exemplo: *ad, in, et, non, decem*; thema ablativo *rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno*; nominativo *prisma, nos, vos, duo, qui; que ex quem*; imperativo *amā, habe, scribe, audi, es, fi*; irregulares *imita, vol, pote.*

Qui ignora latino, pote lege et scribe Interlingua, cum solo auxilio de vocabulario latino ad uso de schola, per regulas sequente:

Vocabulario latino contine in ordine alphabetico vocabulos *ad, in, decem*, et nominativo *prisma, duo*....

Vocabulario latino da duo forma de nomine «*rosa rosæ*» «*dens dentis*»: nominativo et genitivo. Si genitivo termina in *-ae, -i, -is, -us, -ei*,
thema (ablativo) termina in *-a, o, e, -u, -e.*

Adjectivo: «*Novus nova novum*»; thema-ablativo *novo.*

«*Brevis breve*» thema-nominativo neutro *breve.*

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO V

AUGUSTO-OCTOBRE 1930

N. 8-10

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

DE INSTITUTO MAGISTRALE IN ITALIA

Instituto Magistrale es schola secundario que dura septem anno, quatuor pro cursu inferiore et tres pro cursu superiore.

Examine de admissione ad cursu inferiore es dato ab pueros et puellas, de ætate decem anno ad minimo, que jam frequenta cursu elementare in schola publico aut privato. Isto examine comprehendere: dictato, proba de arithmetica, scripto et orale, proba graphico de designo, lectura et interpretatione, cultura generale, plus proba scripto integrativo, que consiste in compositione in lingua italiano. Non pote es admissio ad proba scripto integrativo qui non supera omne præcedente proba. Idem examine es titulo que vale pro admissione ad Gymnasio et ad Instituto technico inferiore.

Materias que forma objecto de studio in cursu inferiore: lingua italiano, lingua latino, mathematica, historia et geographia, uno lingua extraneo (in generale Franco aut Anglo), designo, musica et cantu chorale, educatione physico et, facultativo, religione et studio de uno instrumento musicale. Studio de latino et de lingua extraneo incipe in secundo classe: illo de educatione physico, theorico et practico, es factio sub directione de «*Opera Nazionale Balilla*». Horario scholastico, excluso educatione phy-

sico, es de hora 20 in I Classe, 22 in II et in III, 23 in IV. Promotione ab uno classe ad superiore es consequentia de scrutinio finale super base de votationes dum anno, cum admissione ad probas de reparatione, in secundo dimidio de septembre, de alumnos que non consequere approbatione in uno aut due proba, aut tres si inter isto es incluso cantu chorale et musica.

Post quarto classe, omne alumno debe sustine — in secundo dimidio de junio — uno examine pro admissione ad Cursu superiore, super programma de Cursu inferiore. Commissione que examina es composito de Præsides et Professores de Instituto, excluso illos que habe præparato alumnos et que non doce in annos successivo. Ad examine es admissio — cum paritate de jure et de obligationes — candidatos externos que proveni ab scholas privato et ab instructione paterno. Candidatos que non consequere approbatione in plus de duo materia, cantu excluso, es in modo definitivo excluso, dum alios non approbato es admissio ad secundo sessione de examine, que eveni in secundo dimidio de septembre. Isto examine constitue, ergo, uno vero et proprio examine de Statu.

Materias que forma objecto de studio in tres classe de Cursu superiore es: lingua et litteratura italiano, lingua et litteratura latino, philosophia et pædagogia, historia, mathematica et physica, scientias naturale et geographia et hygiene, designo, musica et cantu chorale, plus educatione physico et præcedentes facultativo. Horario scholastico de materias obligatorio, educatione physico excluso, es de hora 26 in primo classe et in secundo, de hora 27 in tertio. Normas que regula docentia de educatione physico, criterios pro promotione, exclusiones et admissiones ad proba de reparatione in septembre es analogo ad illos de cursu inferiore.

Ad termino de tertio anno, alumnos sustine — simul cum candidatos privatista, in modo pari — examine de Statu pro consequere habilitatione magistrale. Commissiones pro examines de Statu es nominato ab Ministerio, et omne es composito de uno professore de Universitate, que es præside de Commissione, de uno præside de schola secundario et de quatuor professore,

que non pertine ad Instituto magistrale unde proveni candidatos. Numero de Commissiones et sedes de examines es præfixato ab Ministerio, et nunc isto numero es circa 50.

In Italia existe 92 instituto magistrale, cum populatione scholastico de quasi 20 mille alumno, ultra pauco instituto privato, de que aliquo es nunc parificato. Media annuo de habilitatos in ultimo annos es de circa 4000. Ante bello, et in immediato post bello, numero de alumnos, in modo particulare feminas, que se dedica ad studios magistrale es multo superiore ad actuale.

Necessitate de intensifica præparatione meliore, in 1923 induce Gubernio, auspice Ministro Gentile, ad reforma radicale de instructione magistrale. Cardines fundamentale de isto es reductione de numero de scholas magistrale, transformatione de exscholas normale de sex anno, in Instituto Magistrale de septem, introductione de studio de latino, suppressione de materias de caractere accessorio, intensificatione de studio de disciplinas de caractere formativo, unione de materias affine, introductione de examine de Statu.

Elemento feminine que se dedica ad docentia elementare, semper multo prævale super elemento masculino. Cum recente institutione de Scholas et Cursus de studio, Gubernio tenta de pone remedio ad isto defectu.

Milano, R. Instituto Magistrale

LORENZO SIRIATI.

LIBROS ET OPUSCULOS

Grammatica della lingua tedesca (Metodo GASPEY-OTTO-SAUER) con temi lecture, dialoghi, dei Professori SAUER e FERRARI, in gran parte rifatta dal Dr. WILHELM FRIEDMANN, lettore di lingua italiana nell'Università di Lipsia. — Edizione XI. Vol. cm. 14 × 20, ligato, de pag. VIII-410 — Ed. J. Groos, Heidelberg, 1930 — L.it. 22. — Apud Società Generale delle Messaggerie Italiane, Bologna.

Presente editione es toto renovato in I parte de Grammatica et emendato in omne alio parte. Principale mutationes es in capitulos de declinationes. Ad systema in uso in grammaticas Otto-Saur, dr. Friedmann habe substituto systema scientifico.

Periodico pro Novo Educatione

A JOVO UTJAN (*Super vias de futuro*). Revista trimestrale pro Novo Educatione. Organo hungaro de « Unione Int. pro Novo Educatione ». Anno V. Nr. I. januario-martio 1930.

Isto periodico divite, per isto numero, intra jam in quinto anno de suo existentia. Nos cita ex articulos vario et interessante

D. KATZAROFF: *Qualitates indispensabile de magistro*. Sicut tales, K. enumera 1. eruditione generale maximo, 2. eruditione pædagogico plus divite quam hodie es generale, 3. eruditione sociale, ut magistro fi portatore de cultura, « Kulturträger », et 4. pleno libertate intellectuale et officiale. — M. NEMES: *Nostro diario de schola*. Uno diario que seque toto vita de infante, es optimo medio pro realiza postulacione americano: put the whole man to school! Mitte toto homine in schola! N. describe et illustra per exemplos possibilitates educativo de tale diario. — A. HAMAIDE: *Uno die in « Schola de Ermitage »*. Vita et habitudines in schola de Decroly. — M. BOSCHETTI: *Disciplina sine suppressione de libertate de infantes*. B. expone principios de suo methodo jam famoso, et puta, quod principio fundamentale pro attinge disciplina sine oppressione es de mane semper justo contra infante et de respecta suo individualitate. — M. WELLOCK: *Aliquo casus difficile in schola primario de Medburn-Street*. — A. ARATO': *Uno correspondentia interscholare*. Correspondentia inter discipulas de duo schola secundario, in Nancy et in Budapest, que attinge optimo resultado. — L. TOROS: *Debitus plus alto de Scholas Novo*. — Auctore postula introductione de spiritu de Scholas Novo in scholas secundario et desidera creatione de « scholas de labore » in Hungaria, forsan super basi de systema de Dalton. — S. GEDO: *Ideas pædagogico de Goethe*. Aliquo puncto de visu novo. — M. HAMOS: *Schola-farm in insula Scharfenberg*. — E. Cs. GERO: *Influentia de positione familiare super evolutione individuale*. Uno casu ex praxi de individualpsychologia.

METHODOS DE ELEMENTARE

CALCULO NUMERICO

Methodos de elementare calculo numerico, que nos ute hodie in scholas medio et in practica elementare non es omne œconomico et non omne evolve intuitione arithmetico. Intuitione geometrico postula, ut nos imagina elementos geometrico, dato in uno problema, secundum ce problema, p. e. punctos, rectas, angulos, etc., in relationes de spatio. Intuitione arithmetico postula, ut nos cogita magnitudines dato in uno problema, secundum ce problema. Non œconomico et non evolvente intuitione arithmetico es nostro commune multiplicatione, divisione, calculo de potentias et radices. Nos inveni, commune multiplicatione jam in XV sec. in Arithmetica de Treviso (1478) et in « Bamberger Rechenbuch » (1483), commune divisione apud *F. Calandri* (1491) et *Luca Paciolo* (1494).

Etiam modo de subscriptione de partiale productos et dividendos de ce ambo operationes es pauco œconomico. Nos debe subscribe cifras de partiale productos et dividendos in locos vacuo.

Exemplos:

Multiplicatione commune

7225 . 4058

57800

36125

28900

29319050

Subscriptione œconomico

Primo phasi	Secundo phasi	Tertio phasi
7225 . 4058	7225 . 4058	7225 . 4058
<hr/>	<hr/>	<hr/>
57800	357800	28357800
.....	6125	96125
	<hr/>
		29319050

Divisione commune

5703842 : 371 = 15374
 1993
 1388
 2754
 1572
 88 resto

Subscriptione œconomico

Primo phasi	Secundo phasi	Tertio phasi
5703842 : 371 = 1	5703842 : 371 = 15	5703842 : 371 = 153
199	1998	19985
.....	13	137
	2
	

Quarto phasi

5703842 : 371 = 1537
 199857
 1375
 21

Quinto phasi

5703842 : 371 = 15374
 1998578
 13758
 21

In ce modo de divisione nos lege partiale dividendos in lineas fracto et obliquo:

II phasi	III phasi	IV phasi	V phasi
3	8	4	2
199	8	5	7
	13	7	5
		2	1

Calculo de II potentia fundato es super relatione

$$(a+b+c+d+\dots)^2 = a^2 + 2ab + b^2 + 2(a+b)c + c^2 + 2(a+b+c)d + d^2 + \dots$$

aut relatione

$$(a+b+c+d+\dots)^2 = a^2 + (2a+b)b + [2(a+b)+c]c + [2(a+b+c)+d]d + \dots$$

Ambo modo de calculo non es œconomico etiam si nos subscribe cifras de correspondentem expressiones in locos vacuo. Exemplo:

Primo relatione	Secundo relatione	Subscriptione œconom.
536 ² = 25	536 ² = 25	536 ² = 250996
2.5.3 30	103.3 309	363
3 ² 9	1066.6 6396	<hr/>
2.53.6 636	<hr/>	287296
6 ² 36	287296	
	<hr/>	
	287296	

Incommoditate de commune calculo de radices es ad omne noto: non certo designatione de singulo cifras de radice et semper majore restos partiale.

Quare me propone ute in scholas medio et in practica elementare — ce ultimo depende semper ab primo — sequente methodos de multiplicatione, divisione, calculo de potentias et radices.

Multiplicatione fulmineo. — Ce multiplicatione, nominato etiam symmetrico, ordinato, methodico es noto jam ad Indos; post nos inveni ce multiplicatione apud *Leonardo de Pisa* (initio de XIII sec.) et *Luca Paciolo* (1494).

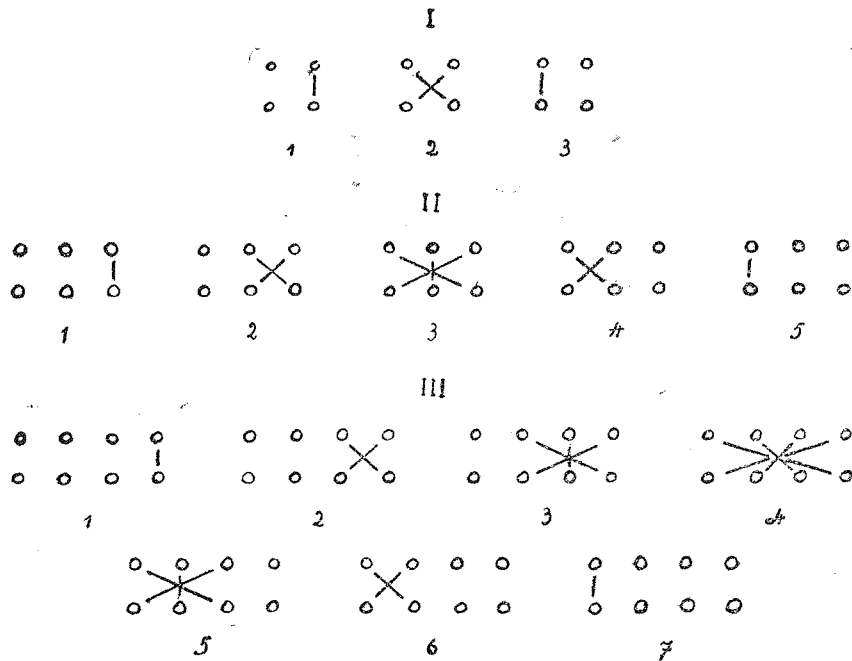
Isto methodo es plus difficile quam alio, quia «vole alquanto più fantasia e cervello che alcuno degli altri» ut dic *Luca Paciolo*, sed evolve in modo maximo intuitione arithmetico, memoria et es maximo œconomico.

Illo fundato es super relatione

$$m n = a_0 b_0 + (a_0 b_1 + a_1 b_0) 10 + (a_0 b_2 + a_1 b_1 + a_2 b_0) 10^2 + \dots$$

$$\text{si } m = a_0 + 10 a_1 + 10^2 a_2 + \dots, \quad n = b_0 + 10 b_1 + 10^2 b^2 + \dots$$

Nos pote pone ante oculos ce methodo per schemas.

I schema repræsenta 3 phasi de multiplicatione de numero cum duo cifra per numero cum duo cifra.

II schema repræsenta 5 phasi de multiplicatione de nume-

ros cum 3 cifra. Si uno factore habe 2 cifra nos imagina in loco de centos 0.

III schema repræsenta 7 phasi de multiplicatione de numeros cum 4 cifra. Si uno factore habe 3 aut 2 cifra, nos imagina 0 in locos vacuo.

Exemplos:

53	327	327
47	48	548
2491	15696	179196
4 2	3 4 5	2 7 4 5

Multiplicatione fi in sequente modo: 3.7=21, nos scribe 1, et adde 2 ad 3.4+5.7. Nos obtine 49, scribe 9, adde 4. Post nos calcula 5.4+4 = 24, scribe 24.

In secundo exemplos es:

$$7.8 = 56, \quad 2.8+4.7+5 = 49, \quad 2.4+3.8+4 = 36, \quad 3.4+3 = 15.$$

In tertio:

$$7.8 = 56, \quad 2.8+4.7+5 = 49, \quad 2.4+3.8+5.7+4 = 71, \quad 2.5+3.4+7 = 29, \quad 3.5+2 = 17.$$

Nos calcula in ce methodo productos partiale ex memoria, scribe ex ce productos correspondentente cifra de producto et obtine in modo directo resultatatu.

Colson, Fourier et Cauchy habe ce methodo simplicato per usu de fascia de papyro. Nos nomina ce methodo *methodo de Fourier* (1831). — Nos scribe uno de factores, p. e. cum minore numero de cifras, in fascia de papyro, sed in inverso ordine de cifras. Post nos appone isto fascia in ce modo, quod unitates de multiplicando es sub unitates de multiplicatore (in fascia) et nos calcula producto de cifras, que es sub se (unitates). Post nos move fascia de suo loco sinistrorso et multiplica per se cifras, que sta in idem columna. Post nos move fascia de novo per uno loco sinistrorso, etc., usque nos obtine ultimo cifra de multiplicatore

super ultimo cifra de multiplicando. — Pro producto 548 . 327 nos habe sequente phasi:

723	723	723	723	723
548	548	548	548	548
6	96	196	9196	179196
5	45	745	2745	2745

Nos calcula in I phasi 7.8 = 56, scribe 6, adde 5.

In secundo phasi motu de fascia es: 2.8+4.7+5 = 49.

In tertio:

$$3.8 + 2.4 + 5.7 + 4 = 71, \text{ etc.}$$

Per inverso scriptura de multiplicatore, nos multiplica solum cifras, que es super se et non in forma de cruce.

Methodo fulmineo et de *Fourier* pote es applicato in modo directo ad *calculo de potentias* et es in ce ratione maximo simplice.

Multiplicatione de parvo numeros ex memoria es in plure casu utile. Nos explica uno simplice methodo in casu speciale.

Si es $a=10 + p$, $b=10 + q$, aut $a=20 + p$, $b=20 + q$, etc., id es $a = m+p$, $b = m+q$ nos habe

$$ab = (a+q)m+pq = (b+p)m+pq.$$

Nam nos habe

$$ab = (m+p)(m+q) = m^2 + mp + mq + pq = (m+p+q)m + pq = (a+q)m + pq = (b+p)m + pq.$$

Si a et b es numeros inter 10 et 20, nos adde ad uno addendo unitates de altero, adscribe 0 (multiplica per 10) et adde producto de unitates:

$$13.15 = (13+5)10+3.5 = 195; 13.15 = (15+3)10+3.5 = 195.$$

Si a et b es numeros inter 20 et 30 nos adde ad uno addendo unitate de altero, multiplica per 20 et adde producto de unitates:

$$24.26 = (24+6)20+4.6 = 624.$$

Ce methodo pote es in modo directo applicato ad calculo de secundo potentia.

Ex methodos de *divisione* maximo oeconomico es methodo

de *Fourier*, que corresponde ad methodo fulmineo de multiplicatione. Pro numeros non magno nos pote scribe quotiente et resto ad memoria. In ce methodo nos ute non toto divisore sed aliquo primo cifras de illo; ce cifras forma *divisore designato*. Divisore designato es composito ex 1, 2 aut 3 primo cifras de divisore; si nos ute omne cifras, methodo de *Fourier* es mutato in divisione commune. Quanto minore es numero de cifras de divisore designato, tanto minus certo es significatione de cifras de quotiente. Ut nos demonstra post, ce incommoditate non existe, si nos ute cifras negativo.

Exemplo: 910000 : 1425. Pro pone ante oculos incertitudine in significatione de cifras de quotiente nos elige pro divisore designato 1, id es uno cifra de divisore. Nos calcula $9 : 1 = 9$.

Ce cifra es nimis magno; nos debe scribe 6. $6.1 = 6$, resta 3.

	910000 : 1425 = 638
	6
	—
	31 524
corr.	24 6
	—
	7
	3
	—
	40 524
corr.	24 63
	—
	16
	8
	—
	8000 524
	68 . . . 638 524
corr.	31 638 524
	40 638
	—
resto	850

Nos adscribe 1 et obtine 31, id es 310000. Ab ce numero nos debe subtrahe centos de divisore (4) multiplicato per centos de quotiente (6). Id da 240000, id es 24, si nos specta valore de locos. Ce numero 24 es nominato *correctione*. Post subtractione de correctione nos habe resto 7.

$7 : 1 = 7$; et ce cifra es nimis magno; debe es 3; $3 . 1 = 3$, resta 4. Nos adscribe 0. Correctione es $4.3+2.6 = 24$. Resta 16.

$16 : 1 = 16$, numero nimis magno; debe es 8; $8 . 1 = 8$, resta 8.

Nos adscribe tres 0, nam quotiente es jam calculato. Correctiones habe valore $4 . 8 + 2 . 3 + 5 . 6 = 68$,

2.8+5.3 = 31, 5.8 = 40, id es 6800, 310, 40; summa de illos es 7150, quare resto es 850.

Numero 524 ad dextera es inverso scripto parte de divisore extra divisore designato. Nos subscribe sub ce numero alio post alio cifras de quotiente pro significa correctiones. Nos pote etiam ute fascia de papyro simile quam pro multiplicatione fulmineo. Nos pote postremo fac ce calculos ex memoria.

Si divisore designato es electo majore, es significatione de cifras de quotiente magis facile. — Exemplos:

$910000 : 14 \overline{25} = 638$ <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> $\begin{array}{r} 84 \\ \hline 70 \quad 52 \\ \text{corr.} \quad 12 \dots 6 \\ \hline 58 \\ 42 \\ \hline 160 \quad 52 \\ \text{corr.} \quad 36 \dots 63 \\ \hline 124 \\ 112 \\ \hline 1200 \quad 52 \\ \text{corr.} \left\{ \begin{array}{l} 31 \quad 638 \quad 52 \\ 40 \dots 638 \end{array} \right. \\ \hline 850 \end{array}$ </div> <div style="width: 45%;"> $910000 : 142 \overline{5} = 638$ $\begin{array}{r} 580 \quad 5 \\ 550 \quad 6 \\ 1240 \quad 5 \\ 1225 \quad 63 \\ 890 \quad 5 \\ \text{resto} \quad 850 \quad 638 \end{array}$ </div> </div>	$910000 : 14 \overline{25} = 642$ $\begin{array}{r} 84 \\ \hline 70 \quad 52 \\ 12 \dots 6 \\ \hline 58 \\ 56 \\ \hline 20 \quad 52 \\ 38 \dots 64 \\ \hline \overline{18} \\ \overline{28} \\ \hline 1000 \quad 52 \\ 16 \dots 642 \quad 52 \\ \overline{10} \quad 642 \\ \hline 850 \end{array}$
---	--

In ultimo exemplo nos multiplica et subtrahe simul.

Incertitudine in significatione de cifras de quotiente evanesce si nos ute *cifras negativo* noto jam ad *Colson et Cauchy*. Pro scribe uno numero suffice cifras 0, 1, 2, ..., 9; nos pote etiam scribe omne numero cum cifras 0, 1, 2, 3, 4, 5, $\overline{1}$, $\overline{2}$, $\overline{3}$, $\overline{4}$, ubi 1 significa -1 , $\overline{2}$ -2 , etc. Nos pote lege cifras $\overline{1}$, $\overline{2}$, $\overline{3}$, $\overline{4}$, miuno,

miduo mitres miquatour (= minus uno, minus duo,...). P. e. significa $23\overline{1}$ numero $200-30+1 = 171$. Pro muta numero scripto cum cifras positivo in numero scripto cum cifras positivo et negativo nos transforma 6 in $\overline{4}$, 7 in $\overline{3}$, 8 in $\overline{2}$ et 9 in $\overline{1}$ et fac cresce post omne transformatione cifra que sta ad sinistra de 1. Si nos obtine 10 nos scribe 0 et fac cresce sequente cifra de 1. P. e.:

$$72957 = 7296\overline{2} = 730\overline{4}2 = 1\overline{3}30\overline{4}2$$

Si nos muta numero scripto cum cifras positivo et negativo in numero scripto cum cifras positivo nos fac in modo inverso. P. e.:

$$20\overline{3}34\overline{1} = 19734\overline{1} = 19726\overline{1} = 197259$$

Si nos admitte cifras negativo, evanesce difficultate in significatione de cifras de quotiente. — Exemplo:

$$910000 : 14 \overline{25} = 642$$

$$\begin{array}{r} 84 \\ \hline 70 \quad 52 \\ 12 \dots 6 \\ \hline 58 \\ 56 \\ \hline 20 \quad 52 \\ 38 \dots 64 \\ \hline \overline{18} \\ \overline{28} \\ \hline 1000 \quad 52 \\ 16 \dots 642 \quad 52 \\ \overline{10} \quad 642 \\ \hline 850 \end{array}$$

Maximo economico methodo de *calculo de secundo potentia* es *methodo de Fourier*, analogo ad methodo de multiplicatione et divisione. In ce methodo non cresce successivo divisores sed fi minore. In methodo de *Fourier* nos calcula aliquo cifras de radice in modo vulgare, adscribe post solum uno cifra (zero), non muta ultimo divisore et ab ultimo resto subtrahe non considerato parte de quadrato de calculato valore approximato de radice; ce subtrahendo es nominato *correctione*. Nos inveni correctione per methodo de *Fourier* de multiplicatione fulmineo. Si post finito calculo nos vol habe resto vero — ultimo dato resto es approximato — nos debe subtrahe ad ultimo resto non considerato partes de quadrato de radice. — Exemplo:

$\sqrt{7} = 2'645751\dots$

	300	: 46.6			
	2400	: 524.4			
	3040	: 528 = 5			
	4000		5462		
corr.	25	2645		
<hr/>					
	3975	: 528 = 7			
	2790		75462		
corr.	70	26457		
<hr/>					
	2720	: 528 = 5			
	800		575462		
corr.	99	264575		
<hr/>					
	701	: 528 = 1			
resto appr.	173		1575462		
corr.	}	80	2645751	1575462
		39	2645751	1575462
		10	2645751	1575462
		1	2645751	
<hr/>					
resto vero	1645999				

Strzyzów - Godowa (Polonia)

E. STAMM.

DEMONSTRATIONE DE POSTULATO DE EUCLIDE?

Certe me forte dubita que in meo demonstratione es aliquo sophisma. Vol lectore fac noto ad me illo?

Que nos habe segmento AB.

In suo extremos me duce in idem sensu duo segmento perpendicularare æquale, AC et BD, et conjunge C cum D.

Si postulato euclideo es vero, angulos C et D es recto; aliter, es æquale, sed acuto aut obtuso.

In extremos de AB et in suo puncto medio E me duce in idem sensu tres segmento perpendicularare æquale AC, BD, EF, et conjunge C cum F et F cum D.

CF et FD es duo segmento aut de linea recto aut de fracto.

In extremos de AB, in suo puncto medio E et in punctos medio de AE et EB, G et I, me duce in idem sensu segmentos perpendicularare æquale AC, BD, EF, GH, IL; me procede ut antea, et continua: me obtine semper ordine de segmentos aut de linea recto aut de fracto.

Me nota tamen que subsequente quadrangulos birectangulo isoscele, dum cresce in numero, semper minue in superficie, tendendo ad nihilo, sed simul tende ad nihilo, si es, deficientia aut excessu angulare respectu ad quattuor recto. Ergo si nostro linea es fracto, suo angulos tende ad es recto, et idem tende ad recta. Ad fine es recta. Sed si ad fine, semper etiam ante es recta.

Ceterum, que CFD, CHFLD... es lineas fracto. Sed

$$CF + FD > CD$$

$$CH + HF + FL + ED > CF + FD > CD$$

Ergo nostro linea fracto semper cresce in longitudine cum cresce numero de suo lateres; dum, si tende ad recta, suo longitudine debe contra minue, cum tende ad minimo distantia inter C et D, id es ad CD. Ergo tende ad quod ante es, et semper antea es CD.

Ad maiore probatione me nota que medianas de nostro quadrangulos es perpendicularare, præter ad AB, ad lateres superiore de quadrangulos: ad fine punctos superiore de perpendicularitate fac linea continuo que es etiam linea de punctos inter C et D (C et D comprehenso) qui æquidista ab AB. Ergo CD es in omne puncto perpendicularare ad perpendicularares ad AB.

Adjunge quod omne quadrangulo birectangulo isoscele es diviso ab mediana in duo quadrangulo triirectangulo, qui etiam ad fine es quatriirectangulo.

Perugia, R. Lyceo Scientifico.

GIUSEPPE ROLLA.

CONSIDERATIONES SUPER GEOMETRIAS NON EUCLIDEO

Me nesci si aliquo unquam considera omne consequentias que homo pote trahere ab geometriis non euclideo, quando homo pone que es vero: quod me crede es in illo latente sophisma de admitte recto linea que es curvo.

Illo consequentias es de maximo momento pro philosophia et pro vita.

Interea spatium reale es uno, sed logice es possibile alio de duo alio specie et in numero infinito. Logica es igitur superiore ad realitate nec pote proveni ab isto; et ubi pote illo subsiste si non in Spiritu? Que deveni propter eam realitate plus vero, immo solo vero.

Sed homo non pote cogita spatium reale si non ut effectione de uno de plure spatium possibile: igitur es creato, es effectum de actu de libero voluntate: de que nisi de Spiritu, de Deo? Qui perfecto modo intellige realitate in quanto ante effice illo secundum suo idea; et nos quoque, quamvis imperfecto modo, realitate intellige quia Deo nos ante fac ad similitudine suo.

GIUSEPPE ROLLA.

METHODO ACTIVO IN EXPLICATIONE ET INTERPRETATIONE DE LEGES PHYSICO

Methodo activo, quale simplice conceptione theorico, es antiquo (forsan trans antiquo, nam plure philosopho et pædagogo de seculos præterito fac de illo mentiones plus aut minus vivo et extenso). Sed, quale practica scholastico, jam reducto aut reductibile in systema, es recente (forsan trans recente, nam publicationes relativo es in parvo numero, et minimo es numero de textus pro tale applicatione).

Quale practica de labore pro alumno (Vide meo *Idealità del metodo attivo*, in « Rivista Pedagogica » 1926), methodo activo, in suo diverso momentos, pote habere pro scopo: 1) aut investigatione, inventione, formatione de uno cognitione (*re-crea scientia*); 2) aut simplice explicatione et interpretatione de uno enuntiato, de uno expositione, de uno formula que alumno lege in libro (*apprehende scientia*); 3) aut applicatione de quod alumno jam inveni et apprehende (*applicatione*).

P. ex.: uno lege physico es expresso cum symbolos de magnitudines et de operationes aut relationes inter magnitudines. In casu isto, « practica de labore de alumno » es toto fixo ad scopo de explicatione et interpretatione de uno formula aut æqualitate et ad applicatione de significato apprehenso.

Ut explica in quale modo es possibile redde methodico et systematico isto singulo « practica de labore de alumno », nos non ute considerationes theorico, generico, abstracto, sed vol expone aliquo concreto exercitationes facto aut que pote es facto in schola.

Ut pote responde ad opportuno interrogationes de docente, classe compone et exprime notiones que i servi ad compilatione de exercitio. Hoc eveni semper, quia interrogationes semper exige, ab alumno, memoria de præcedente exercitios et simul uno contentione proportionato de spiritu, aut pro extende, aut pro generaliza aut pro applica notiones jam cognito, aut ad maximo,

pro uno novo intuitione, semper possibile ex virtute de alumnos meliore, quales fac appare que classe es uno organismo que vive et age ex se, et que omne alumno es membro cooperatore. Post hoc, homo describe exercitio in forma jam consueto, cum concede semper libertate pro majore aut minore particulares in compilatione. Et expositione de exercitios fi magis et magis synthetico, ut classe progredi in disciplina. Sine illo naturale œconomia de labore que resulta ex notationes synthetico jam cognito et que appare ut naturale fructu de præcedente conatus, nullo progressu didactico es possibile in studio de physica: in disciplina isto, multo plus quam in mathematica puro, existe difficultates in præfixa illo ordine didactico que lege de evolutione lento et progressivo de mente postula.

Et exercitio compilato in collaboratione inter docente et classe, servi ut præparatione aut «guida-modello» pro compilatione de plure alio simile exercitio, que omne alumno pote compone et resolve ex proprio iniciativa, etiam cum abbrevia aut supprime aliquo phrasis de explicatione, sed cum extende possibile applicationes per medio de datos fixo que es in libro de textu.

Cum «methodo activo» nucleo centrale didactico plus non es activitate de alumno que nos voca «attentione»; sed es labore que alumno debe comple cum suo solo vires aut cum ipsos conjuncto cum auxilio de condiscipulos aut de docente, auxilio que alumno ipso desidera et pete.

Et hoc es in harmonia cum idealitate que nos jam sæpe expone, id es: non suffice que cognitione veni intuito, intellecto, comprehenso, sed etiam debe es apprehenso, et in modo de fi (ut possibile) stimulo interiore pro associationes et applicationes desiderato.

Es utile adnota que es possibile cognitione, per methodo activo, de multos alio formulas et leges de physica, cum seque via indicato in quattuor exercitio, que nos refer infra, ubi prædomina notatione de «experimento unitario».

* * *

(Nota. — Terminos «Dato» «Nos observa» «Generalizatione» «Etc.», uso in istos et in alios exercitio de mathematica

et physica, indica vario et successivo momentos de exercitios, et habe significatione explicato in præfatione de libro *Primo elementos de Algebra*.

Abbreviationes «Cap» «L» «a» «Int ()» significa «capitale» «liras» «annos» «interesse correspondente ad»).

Exercitio 1.

Nos move ex sequente problema de que es cognito via de solutione, que nos refer hic in breve.

Dato: Problema — «Calcula interesse correspondente ad L. 800 de capitale, per 12 anno, in ratione de interesse annuo de L. 5, per L. 100 de capitale».

Nos observa — Interesse que nos debe calcula es æquale ad $L. 5 \times (\text{capitale } L. 800 / \text{capitale } L. 100) \times (\text{anno } 12 / \text{anno } 1)$; aut cum expressione plus commodo et plus proximo ad commune locutione:

$$\text{Int } (L \ 100; a \ 1) / (\text{Cap } L \ 100 \times a \ 1) \times \text{Cap } L \ 800 \times a \ 12.$$

Generalizatione (substituendo ad terminos particulare cap L 800, a 12, terminos generale respectivo C, t):

$$\text{Int } (C; t) = \text{Int } (L \ 100; a \ 1) / (\text{Cap } L \ 100 \times a \ 1) \times C \times t.$$

Majore generalizatione theorico (substituendo ad terminos de usu plus commune, cap L 100, a 1, terminos generale correspondente $C_0 \times t_0$):

$$\text{Int } (C; t) = \text{Int } (C_0; t_0) / (C_0 \times t_0) \times C \times t.$$

Et si nos indica cum uno simplice littera, p. ex. K, quod in practica nos voca etiam «ratione de interesse aut interesse unitario», toto præcedente argumentatione sta in æqualitate aut lege commerciale expresso cum 4 magnitudine, id es « $I=K \times C \times t$ », ubi I, K, C, t significa «interesse, ratione, capitale, tempore».

Etc. — Quando alumnos habe acquisito cum methodo activo, isto cognitiones, pote sine difficultate resolve alio simile problemas. P. ex.: «Calcula elongatione thermico, correspondente ad uno hasta de m. 3 et ad augmento de temperatura de 5 c°, in ratione directo de mm. 0,012 de elongatione per m. 1 de longitudine

et per 1 c° de augmento de temperatura »; « calcula elongatione, per elasticitate de tensione, correspondente ad uno filo longo m. 3, cum sectione de mm² 5, tensione kg. 8, in ratione de mm. 0,048 directo, per m. 1 de longitudine et per kg. 1 de tensione; in-verso, per 1 mm² de sectione ».

Exercitio 2.

Dato — Æqualitate aut lege commerciale « $I=K \times C \times t$ ».

Nos observa, 1) — Interpretatione appare ab præcedente exercitio, que expone singulo casu practico, post generaliza illo cum expressione theorico que include casus omnes et suo rapido solutione.

Nos observa, 2) — Æqualitate dato es abbrevatione com-modo de isto alio

$$\text{Int } (C; t) = \text{Int } (C_0; t_0) / (C_0 \times t_0) \times C \times t,$$

et secundo membro tene loco de formula $\text{Int } (C_0; t_0) \times C / C_0 \times t / t_0$, que es minus commodo et minus proximo ad commune locutione.

Nos observa, 3) — Commoditate et utilitate de dato æquali-tate homogeneo inter magnitudines appare quando nos applica norma algebrico de translatione, que subito da $K=I / (C \times t)$; $C=I / (K \times t)$; $t=I / (K \times C)$; aut melius quando, pro omne sin-gulo quæstione inter magnitudines homo substitue datos parti-culare ad terminos generale de æqualitate, et ita isto fi uno facile æquatione inter magnitudines. Alumnos vide ut, cum posside uno simplice æqualitate, nos posside regula facile pro rapido solu-tione de vario systemas de quæsitos.

Nos observa, 4) — Si nos introduce usu de notiones « *unitate de mensura; mensura* », et sume singulo magnitudines « *Int (C₀; t₀); C₀; t₀* » ut unitates de mensura de magnitudines « *interesse, capitale, tempore* », dum præcedente observatione 2) dic

$$\text{Int. } (C; t) / \text{Int } (C_0; t_0) = C / C_0 \times t / t_0,$$

memoria de quod veni subaudito permette ad nos de scribe

$$\text{mens Int } (C; t) = \text{mens } C \times \text{mens } t,$$

quod seque commune locutione.

Etc. — Plure alio exemplo, cum substitue ad æqualitate dato alios tracto ex computos commerciale aut ex physica, p. e.: « elongatione (L; $\Delta t = K \times L \times \Delta t$) » (ubi symbolos indica: dila-tatione thermico lineare correspondente ad hasta longo L et ad augmento de temperatura Δt ; ratione aut coefficiente de dila-tatione; longitudine de hasta; augmento de temperatura que es causa de dilatatione); « elongatione (L; S; F) = $K \times L / S \times F$ » (ubi symbolos indica: elongatione per elasticitate correspondente ad filo longo L, ad sectione S, ad fortia de tractione F; ratione aut coefficiente de elongatione; longitudine de filo; sectione de filo; fortia de tractione).

Esercitio 3.

Dato — Æqualitate aut lege de conducibilitate de calore « calor (S; L; T; Δt) = $K \times S / L \times T \times \Delta t$ », ubi symbolos indica: quantitate de calore conducto correspondente ad lamina cum su-perficie S et spissitudine L, ad tempore T, ad differentia Δt inter temperaturas de facies opposito; ratione aut coefficiente de con-ducibilitate; superficie de lamina; spissitudine de illo; tempore de conducibilitate; differentia inter temperaturas de due facies opposito.

Nos observa, 1) — K acquire significatu et valore (ultra ex conditiones de perfectione de instrumentos de laboratorio et ex habilitates de experimentatores) ab valores de illo magnitudines que es elementos de omne experimento relativo ad ipso lege.

Ex alio parte, ipso æqualitate que nos debe explica, propter cognito norma algebrico de translatione, da expressione de K, que in nostro casu es: calor (S; L; T; Δt) / (S / L × T × Δt).

Hoc significa que post illo delicato experimento, in que phy-sico habe verificato cum « quantitate de calore conducto » etiam « S₀; L₀; T₀; Δt_0 » ut valores practico de respectivo magnitudi-nes « superficie de lamina; spissitudine de ipso; tempore de expe-rimento; differentia inter temperaturas constante de duo facie opposito », nos affirma

$$K = \text{Calor } (S_0; L_0; T_0; \Delta t_0) / (S_0 / L_0 \times T_0 \times \Delta t_0).$$

Nos observa, 2) — Ut appare ex præcedente observatione, æqualitate dato es abbreviatione, commodo et utile, de sequente homogeneo æqualitate

$$\text{calor (S; L; T; } \Delta t) = \\ = \text{ calor (S}_0; \text{L}_0; \text{T}_0; \Delta t_0) / (\text{S}_0/\text{L}_0 \times \text{T}_0 \times \Delta t_0) \times \text{S/L} \times \text{T} \times \Delta t,$$

ubi secundo membro tene loco de formula

$$\text{calor (S}_0; \text{L}_0; \text{T}_0; \Delta t_0) \times \text{S/S}_0 \times \text{L}_0/\text{L} \times \text{T/T}_0 \times \Delta t / \Delta t_0$$

que es minus commodo et minus proximo ad commune locutione sed necessario in explicatione didactico.

Nos observa, 3) — In modo analogo ad observatione 3) de præcedente exercitio, cum tene sub oculos æqualitate dato jam explicato, facile appare compositione et solutione de 6 gruppo de problemas theorico, pro que nos inveni, in tabellas de textus, datos fixo relativo ad vario substantias.

Nos observa, 4) — Cum introduce usu de notionis « u, unitate de mensura; mens, mensura », et cum subaudi systema unitario « calor (S₀; L₀; T₀; Δt₀); S₀; L₀; T₀; Δt₀ », explicatione de præcedente observatione 2) fi

$$\text{mens calor (S; L; T; } \Delta t) =$$

$$= 1 \times \text{mens S} / \text{mens L} \times \text{mens T} \times \text{mens } \Delta t,$$

id es, secundo commune locutione,

$$\text{mens Q calore} = \text{mens S} / \text{mens L} \times \text{mens T} \times \text{mens } \Delta t$$

quod explica dato æqualitate inter magnitudines vertendo illo in æqualitate inter numeros, sed cum præsuppone significato de novo symbolos « Q; mens » et memoria de uno « systema unitario ».

Ita, p. e., ex datos relativo ad conducibilitate thermico de ferro « calore (cm²; cm; secunda; C°) = caloria × 0,16 », symbolo K fi re concreto: (caloria × 0,16) / (cm² × 1/cm. × secunda × C°); et systema unitario que nos debe bene recorda ut da significato ad sermone maximo commune es

$$\text{« caloria} \times 0,16; \text{ cm}^2; \text{ cm; secunda; C}^\circ \text{ ».}$$

Exercitio 4.

Dato — Æqualitate aut lege de pendulo physico « T = K × √l/g », ubi symbolos indica: tempore de oscillatione completo; ratione aut coefficiente physico de proportionalitate; longitudine de pendulo; acceleratione de gravitate per loco ubi pendulo sta ».

Nos observa, 1) — Per intuitionem, ex præcedente exercitiis, nos intellige ut, in lege dato, K recipe significatione et valore ex uno quaecumque de singulo experimentos physico que comprehendit valore de tres magnitudines « tempore, longitudine, acceleratione », et exige multo ingeniositate et exactitudine, et es directo ad determinatione de uno tempore. Que nos fixa uno, de que l₀, g₀ indica longitudine de pendulo et acceleratione de loco ubi experimento eveni. Tale experimento fac cognosce magnitudine

$$\text{tempore (l}_0; \text{g}_0).$$

Ex alio parte, ipso lege (conjuncto cum regula algebrico de translatione) suggere

$$K = T \times \sqrt{g/l}, \text{ ergo } K = \text{tempor (l}_0; \text{g}_0) \times \sqrt{g_0/l_0}.$$

Ita lege dato i intellecto quale abbreviatione de sequente æqualitate

$$\text{tempor (l; g)} = \text{tempor (l}_0; \text{g}_0) \times \sqrt{g_0/l_0} \times \sqrt{l/g}.$$

Nos observa, 2) — Cum subaudi systema unitario, que dicto particulare experimento suggere, et que nos per brevitatem voca « experimento unitario », id es systema unitario « tempor (l₀; g₀); l₀; g₀ », nos obtine abbreviatione mens T = √(mens l / mens g), que perde toto virtute didactico si alumno non tene præsentem experimento unitario et systema unitario.

Nos observa, 3) — Cum move, p. e., ex sequente notitia physico « pendulo que pulsa oscillatione simplice de 1 secunda, in locos ubi (ut in Roma) acceleratione de gravitate es cm. 980,38/secunda², habe cm. 99,33 de longitudine », nos dic que, tale notitia aut experimento unitario, suggere systema unitario « 2 secunda; cm. 99,33; cm. 980,38/secunda² »; et alumno, nam pos-

side æqualitate numerico (ergo homogeneo) de præcedente observatione 2), compone et resolve (sine ambiguitate) tres genere de problemas respectivo re incognito de que es T; I; g.

Ultimo consideratione: omnes formulas et æqualitates exprimente leges de physica, que homo doce in scholas secundario, pote es explicato cum « methodo activo », solum per medio de exercitios analogo ad præcedentes.

Alessandria, julio 1929.

Prof. PIETRO BUFFA.

Parentes, si vol deprava vestro pueros, audi quomodo vos debe fac.

Indulge ad omne desiderio de illos; onera illos ab blandimentos et crepundia.

Claude oculos coram defectus de illos. Cogita, omne re es suave et festivo in illos.

Cura, ut illos habe semper cupedia apud se.

Appone ad mensa solum, quod illos ama, et quando recusa tamen, substitue tunc cibo delicate quaecumque.

Vitupera strenue magistro, que puni illos, et in omne casu defende vestro pueros.

Loque inique uno de altero in præsentia de pueros, et tandem da ad illos multo pecunia in bursa ab (ætate de) parvulos.

(Ex Hollandense)

F. C. VAN AKEN

SCHOLA PRO VITA MATRIMONIALE

Diurnales nuntia quod seque.

Universitate de Boston initia, in proximo tempore, novo facultate, multo speciale: illo de matrimonio.

Alumnos de isto caracteristico cursu debe disce modo pro appretia « valore de pecunia », ut habitua se ad rigoroso administratione de expensa familiare, et apprehende arte pro educatione de filios. Uno classe speciale es assignato ad modo de tracta cum domesticos. Futuro uxore debe recognosce necessitate de prande cum marito in hotel, ullo vice in septimana, pro cognosce cibos grato ad marito.

Alumno que frequenta cum diligentia omne cursu de novo facultate habe jure de adijunge in suo adresse « doctore in scientia matrimoniale ».

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

LINGUA INTERNATIONALE PRO CONCORDIA INTER POPULOS

National Union of Women Teachers de Anglia, in suo Congressu annuale (majo 1930), habe adoptato sequente resolutione:

« Persuaso que uno vero concordia internationale depende ex uno plus directo et plus cordiale communicatione de ideas internationales, Congressu reputa que uno lingua auxiliare internationale debe es adoptato et suo docentia instituto in omne schola ».

CONFERENTIA INTERNATIONALE DE LABORE ET PRÆPARATIONE DE PUEROS ET JUVENES

XIV sessione de Conferentia internationale de labore (Genève, junio 1930) habe adoptato, cum 83 voto contra 1, sequente resolutione, præsentato ab D.o Jouhaux, delegato operario (Francia):

« Nam, ab 1924, Conferentia, in conformitate de principios generale affirmato in art. 427 de Tractatu de Pace, declara, in suo recommendatione concernente recreationes operario, que laboratores debe pote evolve suo capacitates intellectuale et morale tam bene quam suo capacitates physico, ut pote vive quale homines digno de tale nomine;

« Nam accessu ad amplo dominio de cognitiones humano fi pro illos facilitato dum suo vita de labore, si ad illos jam es possibile acquire sufficiente cognitiones in juvene ætate, et uno præmaturo admissione ad labore non pote que retarda suo evolutione physico et suspende aut retarda formatione de suo spiritu;

« Nam, usque ad hodie, magno numero de Status Membros de Organizatione internationale de Labore nondum ratifica conventiones que Conferentia jam adopta ut fave in pueros et juvenes isto præparatione ad uno vita utile pro illos ipso et fecundo pro societate;

« Et, in fine, nam concordantia, fixato in conventiones, inter limite finale de obliigo scholastico et ætate de admissione ad labore, jam incurre in aliquo obstaculos, in diverso regiones;

« Conferentia invita Consilio de Administratione de Officio internationale de labore, ut

1) Quære meliore vias ad accelera et generaliza ratificatione de mentionato conventiones;

2) Stude alio medios idoneo ad assecura, ad pueros et juvenes, pleno protectione de suo sanitate; permette pleno evolutione de suo aptitudines, et præpara illos — cum uno educatione physico et morale et uno instructione generale et professionale appropriato — ad uno vita vere humano;

3) Stude medios ut reddere toto accessibile ad laboratores dominio de Scientias, de Litteras et de Artes ».

UNIONE INTERNATIONALE DE SUCCURSUS AD PUEROS

(Genève, 31 Quai du Mont Blanc)

XI Consiglio Generale

Reunione eveni in Genève, in dies 3-6 septembri 1930, et ad illo participa delegatos de 17 Organizatione de vario regiones de Europa.

Nulla eventu extraordinario characteriza exercitio 1929-30. *Commissione de succursu* præconiza creatione de uno documentatione, que pote reddere utile servitios in casu de necessitate, super diverso methodos de succursus, systemas de distributiones, et alio indicationes, ex experientias que Unione jam fac in ultimo annos; *Commissione de hygiene et de ætate præ-scholastico* nondum se constituit; *Commissiones de juvene laboratores et de infantia derelicto* jam stude quæstiones que desidera incluso in programma de proximo Congressu generale de Infante; *Sub-Commissione de Infantia non-europæo* præpara Conferentia pro Infantia africano (1931); *Commissione de relationes exteriore* se occupa de collaboratione et relationes cum organizationes affine.

Post admissione in Unione de 6 novo organizatione, Consilio ratifica nominatione de 3 membro de Comitatu executivo — D.a van der Kerken-Saroléa (Bruxelles), D.lla Lucie Schmidt (Off. int. de Labore) et D.o F. Grüneisen (Berlin) — re-elige in Comitatu ipso, D.o Bosshardt (Bern), Dr. Loeliger (Zürich), Mgr. von Tongelen (Wien), et elige 3 novo membro: D.a Dr. Kall (Düsseldorf), D.lla Dr. Ruth Weiland (Berlin), Dr. Rehit Ghalip bey (Turchia).

Constitutione de uno « Sectione de medicina præventivo de infantia ».

Ut responde ad voto expresso per eminentes medicos de plure regiones, que desidera uno centro internationale, ubi illos pote discute quæstiones de prophylaxi et hygiene sociale de infantia, Unione decide creatione de uno novo Sectione, vocato: *Sectione de medicina præventivo de infantia.*

Constituto in modo exclusivo de medicos, sectione i se occupa de studio scientifico de prophylaxi de diverso morbos de infantia, et de relativo quæstiones de organizatione et de docentia. Suo Officio i servi ut centro de informatione et intermediario pro medicos aut alio homines que se occupa de hygiene de infantia. Eminente pædiatras — Prof. Lereboullet (Paris), Valagussa (Roma), Parsons (Birmingham), Schlossmann (Düsseldorf), Hamburger (Wien), Scheltema (Groningen) — jam elabora lineas directivo de novo Sectione.

Pro omne informatione scribe ad Prof. G. Scheltema (Groningen, Hollandia), que jam assume officio provisorio de secretario, cum mandato de organiza Sectione.

Conferentia internationale (1931) pro Infantia africano.

Uno Commissione de expertos, jam es duo anno, habe invitato Unione ut fi sollicito de sorte de infantia non-europæo. Unione delibera de initia suo studio et actione in Africa. Uno quæstionario jam es misso ad circa 1500 missionario, medico, institutore, functionario, etc., que cognosce conditiones de vita de infantia africano. Tres capitulo principale de quæstionario concerne: 1) mortalitate infantile; 2) labore de pueros et educatione; 3) matrimonios de pueros. Resposos que jam perveni, fac prævide uno importante documentatione, que, sine dubio, i excita interesse de publico ad quæstione.

Usque hodie, magno publico ignora situatione de infantia indigeno in Africa. Solum amicos de missiones, protestante aut catholico, habe aliquo idea de tale situatione; missionarios ipso saluta cum satisfactione possibilitate que magno publico se interes ad problema sociale hygienico et educativo de Africa, extra omne quæstione de evangelizatione.

Conferentia i examina, in primum, sequente punctos:

I. - *Mortalitate infantile* (causas, præventione, præservatione de vita infantile): ex puncto de visu, 1° *pathologico et medicale*, 2° *sociale et œconomico*.

II. - *Labore de pueros et de adolescentes in industria et in agricultura*: 1° *Conditiones generale de labore*; 2° *Educatione* (generale, professionale, domesticum), ut præpara pueros ad vita de labore; 3° *Protectione de pueros in labore*.

(Ex *Revue intern. de l'Enfant*, n. 58, Genève).

LABORATORES INTELLETTUALE ET DOCENTIA DE HISTORIA

Confederatione internationale de Laboratores intellectuale tene suo Congressu annuale in London, in dies 15-19 septembri. Congressu examina plure interessante quæstione: Relatione morale, Inventiones de salariatos, illegale exercitio de medicina, Hygiene et securitate in studios de cinemas, Protec-

tione de operes de artes applicato, Hygiene de locos de labore, etc., etc., et adopta plure importante resolutiones, inter que uno super docentia de historia, que nos refer hic.

Docentia de historia. — « Congressu, super propositione de confœderatione franco de laboratores intellectuale, exprime suo sympathia pro conatus que diverso circulos jam tenta ut meliora docentia de historia versus uno spiritu impartiale et internationale, et invoca attentione de Commissione internationale de cooperatione intellectuale super capitale importantia de isto problema pro pace de mundo ».

PERIODICOS INTERNATIONALE

Deficientia de spatio non permittit de refer, et in summario — secundum nostrum desiderio — principale articulos de isto periodicos. Nos debe limita ad cita titulo de articulos publicato.

BULLETIN DU BUREAU INTERNATIONAL D'EDUCATION. Editione in lingua franco — (« Bureau » publica etiam editiones in linguas anglo et hispanico) — 44, Rue des Maraîchers, Genève.

N. 3, Julio 1930, contine: a) Notitias super activitate de « Officio » in II. trimestre de anno; — b) Notitias super labores de vario Sectiones: Investigationes vario: *Labore colectivo in schola* et « *Self-government* », *Methodos, in diverso nationes, pro selige libros de bibliothecas scholastico* (de isto da amplo relatione), *Educatione familiare, Methodos de educatione morale in vario regiones de Europa, Litteratura infantile*; — c) Motu educativo (Informatione generale, Educatione pro pace et collaboratione internationale, Lucta contra desertione de agros); — d) Bibliographia.

VERS LA SANTÉ. — Organo de « Liga de Societates de Cruce-Rubro ». — Editione in lingua franco. « Liga » publica etiam editiones in lingua anglo, *The World's Health*, et hispanico, *Por la Salud*, — 2 Avenue Velasquez, Paris VIII.

N. 3, Julio-Septembre 1930, contine: Miss J. Howard, *La vie de Jeanne Mance* — A. Stanley, *La Croix-Rouge britannique* — F. C. Davies, *Les appels de fonds* — F. Royon, *La Croix-Rouge et le film educatif* — Miss N. Hill, *La Croix-Rouge aux Indes* — Dame B. Oliver, *Infirmières et Auxiliaires volontaires en Grande-Bretagne* — Miss C. Payne, *Notre Croix-Rouge* — Dr. R. Sand, *Hygiène mentale* — R. S., *IX Convention de la Croix-Rouge américaine* — Prof. F. Spina, *La Trêve de la Croix-Rouge* — Dr. Hellstrom, *La Croix-Rouge et les Pouvoirs publics* — Mlle I. Sundstrom, *L'esprit de la Croix-Rouge de la Junesse dans la correspondance interscolaire* — G. S. C., *La Croix-Rouge et l'Assistance directe*.

REVUE INTERNATIONALE DE L'ENFANT. — Organo de « Unione internationale de Succursus ad Pueros ». — 31, Quai du Mont-Blanc, Genève.

N. 55-56, Julio-Augusto, contine: Dr. P. Németh, *Youth in Danger* — H. Francke, *Die Wirksamkeit der Jugendgerichtshilfe in Deutschland* — R. Jacquillard, *Le Cinématographe et l'Enfance*.

N. 57, Septembre: M. Rouvroy, *Les enfants difficiles* — Th. D. Eliot, *Subordinating Legal Compulsion to Social Re-education*.

N. 58, Octobre: Dr. G. Heuyer, Mme Roudinesco et Dr. M. Néron, *L'examen médico-psychologique des enfants délinquants* — Mary Chadwick, S. R. N., *The Neurotic Child* — Dr. E. Corte, *Das deutsche Lichtspielgesetz*.

Articulos es in lingua de titulos. Omne numero contine etiam amplo Chronica, Notitias de Unione et Bibliographia.

RIVISTA INTERNAZIONALE DEL CINEMA EDUCATORE. — Publicatione de « Instituto intern. pro Cinematographia educativo », S. d. N. — Editione in lingua italiano — (« Instituto » publica etiam editione in linguas anglo, franco, hispanico et teutico) — Via L. Spallanzani, 1, Roma.

N. 9, Septembre 1930, contine: J. Destrée, *Il diritto d'autore in cinematographia* — X. Carton de Wiart et M. van der Moesen, *Le belle leggende cinematografiche* — Marianna Hoffman, *I minori e il cinema* — Dr. F. Pennacchi, *Cinema ed adolescenza, con speciale rapporto alle malattie nervose e mentali* — G. M. Coissac, *Il cinema scientifico e l'opera del Dr. Jean Comandon* — Dr. C. E. Turner, *Pellicole per l'insegnamento dell'Igiene* — E. Roux-Parassac, *Il Cinema e la moda.* — Et post: *La censura cinematografica nella Penisola Iberica* — *Notiziario cinematografico Sovietico* — *Notizie varie* — *Recensioni*.

N. 10, Octobre 1930, contine: J. Wills-Pradilla, *Il cinema fattore d'insegnamento e di cultura* — G. Fanciulli, *Virgilio* — L. Donaldson, *Cinema e insegnamento scientifico* — A. Hellwig, *L'importanza della cinematografia per le ricerche dei fenomeni occulti* — E. Elie, *Le pellicole di guerra e i fanciulli* — V. Chneiderov, *Una spedizione cinematografica allo Yemen* — J. Serrano, *Il cinema educativo a Rio de Janeiro* — F. Jacobs, *L'influenza dei films nella vita moderna* — G. Frediani, *Radiofono a pellicola fotografica funzionante senza cellula fotoelettrica* — Seque: *La censura cinematografica in Norvegia e Svezia* — *Il film documentario*.

SPECIMINE DE VERSIONE POETICO
EX LINGUA LATINO

Torino, 6. VI. 1930.

Amico Direttore,

Me admira valde tuo poetico translationes, et spera quod consocios de alio nationes seque tuo exemplo; at me puta que homo non debe prætermittit lingua matre de Interlingua.

Idcirco, etiam ut homo commemora in « Schola et Vita » bi-millennario vergiliano, me tenta translatione de invocatione ad Italia in secundo libro de *Georgicon*. Me existima quod translatione metrico es nimium difficile, et ute endecasyllabo sine rima.

Si te reputa meo parvo opere non digno de publicatione, da isté ad igne.

Salve.

* * *

Sed non de Medos silvas, multo divite terra, nec pulcro Gange et Hermo, turbido de auro, cum laudes de Italia audace fi de compete, non Bactra, non Indo, et non — de arenas turifero pingue — Panchaia toto.

Locos isto, tauros — igne ex nares spirante — non invertit jam, ad semina dentes de hydra immane, nec jam de viros horre messes, denso de galeas et hastas; sed de Baccho Massico humore et fruges gravido imple illos, quem læto armentos tene et oleas.

Bellator equo, hinc, superbo incede ad campo; græges albo, hinc, Clitumno, et tauro, maximo victima, duc sæpe — perfuso de tuo sacro flumine — triumphos romano de Deos ad templos.

Hic ver assiduo et, in alieno menses, æstate, arbores bis cum pomos utile, pecus bis gravido. Sed non, hic, rabido tigres et sævo de leones semine, nec aconito falle colligentes misero, nec per humo rape immenso orbes aut in spira per tanto tractu collige se squamoso angue.

Adde

tot urbe egregio atque labor de operes, et, in prærupto saxos, tot, cum manu congesto, oppido, et flumines, antiquo subterlabente muros.

An me mare memora, que allue supra et infra? An tanto lacus? te, Lario maximo, atque te, que cum fluctus et cum marino fremitu, Benaco, adsurge? An me memora portus et ad Lucrino addito claustro, et mare indignato cum magno stridor, ubi, longe ex fluctu refuso, unda de Julio sona, et in aqua de Averno es immisso æstu tyrrheno?

Terra ipso, in suo venas, rivos de argento et minas jam ostende de cupro, et ibi multo auro jam flue.

Illo jam fer de viros acre genere,

Marsos et pubere Sabellos, Ligures
assueto ad malo, atque veruto Volscos,
et Decios, Marios, et Camillos magno,
Scipiades in bello duro, et, maximo
Cæsare, te que, de Asia jam victore,
nunc, in extremo litores, averte
Imbelle Indos ex romano arces.

Salve, Saturnio terra, magno matre
de fruges, magno de viros. Pro te,
me res ingredi de arte et laude antiquo,
et, cum aude reclude sancto fontes,
canta ascræo carmine per romano oppidos.

(Ex *Georgicon* de P. VERGILIO MARONE. Libro II, 136-176).

EX DIFFERENTE FONTE

Rege dolo-capto.

Uno die, uno rege equita per urbe. Equo incipe curre effrenato. Uno spectatore audace prehende equo et costringe ad consistere, et rege fi salvo.

Rege grato invita homine veni in regio domo, et dice:

— Quale remuneratione te præfer? An te vol pecunia aut officio civile?

— Tene vestro pecunia et vestro officio, Sire, — homine dice.
— Solum præscribe Vos, ut omne marito, que time suo uxore, debe ad me uno florino.

Rege satisfac petitione, et post aliquo die homine reveni ad illo, et dice:

— Gratias ad Vos, o rege, me jam obtine multo pecunia, et me apporta ad vos uno pulcro dono.

— Quid es? — rege interroga.

Uno juvene puella, tam pulcro quam vos habe nunquam viso.

— Sile, — rege dice, — regina es prope hic.

— Itane, — homine exclama, — da nunc ad me etiam vestro florino.

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

CIRCA « MECHANICA DE UNIVERSO »

DE ING. E. THOVEZ

Me lege recensione de libro de Ing. E. Thovez super « *Mechanica de Universo* » facto ab Ing. Bongioanni et publicato in « *Schola et Vita* » junio-julio 1930, pag. 207-209.

In ce loco es dicto (sine demonstratione) que *carrica electrodynamico de electrone in motu es suo quantitate de motu*.

Demonstratione de isto veritate es jam dato ab me, in meo studio: « *Costituzione gravifico — magnetonica della materia* », publicato in « *Rivista Marittima* » martio-aprile, 1926. Non resulta ad me, que alio perveni, in præcedentia, ad isto principio: Isto multo importante resultatu, que *dimensione de carrica electrico es quantitate de motu*, fac base de meo « *Theoria gravitazionale de materia* ». Quare me es in obligatione de affirma de es auctore de isto lege.

Sed me non pote admitte, cum Ing. Thovez, que potentiale electrico es fortia vivo, nec que selfinductione et inertia de mechanica es idem re. Isto ulteriore affirmationes de Ing. Thovez es in contradictione cum resultatu que carrica electrico es quantitate de motu.

Ita etiam me jam demonstra, que radio physico de luce (et etiam radio de gravitatione) habe forma conico, cum helica motore superficiale, ad inclinatione constante. Isto radio es formato cum substantia æthereo fibroso (sine elasticitate et cum fragilitate absoluto) constituyente filo de dicto helica.

In radios de gravitatione existe circulatione helicoidale æthereo, clauso, cum actione analogo ad cingulo supra materia, que cingulo move ad distantia.

In radios helicoidale de luce, non existe circulatione sed vibratione helicoidale alterno.

Substantia æthereo non habe inertia. (V. « *Rivista Marittima* » junio 1923-januario 1927).

Me jam expone isto resultatus etiam in plure conferentia ad aliquo de quale interveni Ing. E. Thovez. (V. « *Il Valentino* » martio 1928).
ING. SILVANO WEHMEYER.

SOLUTIONE DE EXERCITATIONE UTILE

(Vide *Schola et Vita* pag. 212)

In fasciculo 4-5 de *Schola et Vita* me publica articulo « Cryptographia » scriptura secreto pro Cifrario simplice et securo. In fine de articulo me propono solutione de Exercitatione utile relativo ad cifrario.

In conformitate ad indicatione, ad 21 consocio solutore me mitte cifrario et calendario perpetuo. Me corresponde, etiam in futuro, cifrario et calendario ad novo solutore.

Cum solutione perveni ad me sequente interrogationes: —

1. - Es possibile fac usu de cifrario etiam pro transmissione secreto de cifras et inde de operatione arithmetico? Es etiam possibile distingue littera majuscolo ab minuscolo?

Responso. — Es possibile cum speciale conventione. Nunc me renuntia ad explicatione, nam in proximo tempore me publica novo cifrario extra simplice et extra secreto, cum que fi possibile include numeros et individualiza littera majuscolo.

2. - Es possibile transforma cum numero conventionale etiam interpunctione et signo de mathematica (+ — × : ...)?

Responso. — Cum cifrario proposito non es possibile; in practica es complicatione inutile.

3. - Cifrario es geniale et suo usu es facile. Existe possibilitate de redde decifratione plus difficile ad illos que ignora clave?

Responso. — Jam es ultra difficile decifratione; sed omne persona pote modifica cifrario in alio plus difficile; per exemplo: cum muta ordine de litteras de alphabeto aut cum transpositione de columnas et de lineas, aut cum simultaneo mutatione de litteras, de columnas, de lineas.

Me age gratias ad solutores pro interesse ad quaestione.

G. CANESI.

SENSU DE NOMINE PROPRIO

Nomines de persona que parentes impone ad neonato deriva ex latino, aut ex græco, ex hebraico, ex germanico antiquo, etc.

Jam in API de 1 Augusto 1925 me expone sensu et etymologia de nomines de persona, que nunc me repete cum aliquo additione, pro redde semper plus interessante et completo meo labore.

Omne nomine proprio, que me refer es internationale. Me cita orthographia moderno solo quando es multo differente ab forma antiquo.

Nomine es masculino, excepto quando habe signo *fem.* = = feminino. Anno negativo es anno ante Christo; *n* = nato et *m.* = mortuo. Signo < indica *deriva*, > significa *genera*.

Primo vocabulo es latino. Signos *Gr. He. Ge.* indica vocabulos derivato ex Græco, Hebraico, Germanico.

A. = anglo; F. = franco; H. = hispano; I. = Italo; P. = portuguez; R. = russo; T. = teutico, deutsch.

Me transcribe alphabeto hebraico antiquo, ut seque:

1 A. 2 B. 3 C. 4 D. 5 E. 6 F. 7 Z. 8 H. 9 Th. 10 I. 11 K. 12 L. 13 M. 14 N. 15 X. 16 O. 17 P. 18 Sh. 19 Q. 20 R. 21 S. 22 T.

In medio ævo, scribas « masoreta » adde signos pro vocales; me non adopta illos.

Achille, Gr., heroe in Iliade de Homero.

Adalberto, *Alberto*, Ge. = nobile famoso. Vide *Adele* et *Berta*.

Adelaide, Ge. = nobile claro. T. Adel = nobilitate, heiter = claro.

Adele, Ge. fem., = nobile. Vide T. Adel = nobilitate.

Adolpho, Ge. = nobile lupo, heroe, « Ad » vide *Adele*, « olpho »,

A. T. wolf = lupo.

Æmiliano, de « Æmilio ». Celebre es Scipione *Æmiliano* m. -120.

Æmilio. Nomine de gente de Roma. Plure es celebre duce de exercitu romano, ut Paulo Æmilio vetere, que in anno -219 vince Demetrio rege de Illyria; mori post pugna de Cannas. I. Emilio.

Ænea, Gr. = cum laude. Heroe in Homero et in Æncide de Virgilio.

Agatha, fem., Gr. < agatho = bono.

Agnese, fem., Gr. = puritate, castitate. — H. Ines, P. Inez.

Albina fem. < alba.

Alexandro, Gr. = viro que defende. < (alex = defende) + (andro = viro). Nomine de Paride, filio de Priamo, in Homero; et de Alexandro Magno, rege de Macedonia, m. a. -323.

Alexio, Gr. = defensore.

Alfredo, Ge. = valente in consilio. Vide A. elf = dæmone, T. Rat = consilio.

Alphonso, Ge. = toto volente.

Amadeo < ama + Deo. — I. Amedeo, F. Amédée.

Amalia, fem. Ge. = diligente, laboriosa.

Amanda, fem. = quem debe « ama ».

Ambrosio, Gr. = immortale. < (an- = non) + (brotos = mortale).

Anacleto, Gr. < (ana = iterum) + (cleto = vocato).

Anastasia, fem. Gr. = resurrectione. < ana + (stasi = erectione).

Andrea, Gr. = forte, virile. < andro = viro.

Angelo, Gr. = nuntio (de Deo). Fem. *Angelina*, *Angelica*.

Anna, fem. He. HNE = gratia.

Anselmo, Ge. = Deo Protectore. Gotico ans = deo; I. elmo, A. T. helm, F. heaume = galea, protectione.

Antonio. Nomine de gente de Roma. Celebre es Marco Antonio, n. anno -83, adversario de Octaviano, victo in bello de Actio

in anno -31. S. Antonio, n. Lissabon a. 1195 m. in Padova a. 1231. — Fem. *Antonia*. — A. Antony, Tony, H. I. P. Antonio, F. Antoine.

Aristide, Gr. = « optimo ».

Arnaldo, Ge. = forte quale aquila, Arn-, T. Aar = aquila; R. orel, Græco ornit- = ave. -aldo, T. walten = vale. F. Arnaud, A. T. Arnold.

Arthuro, ex lingua Celto, = alto, nobile, — F. Artur, Artus.

Athanasio, Gr. = immortale. < (a- = non) + (thanato = morte).

Augusto = exaltato, imperatore. Nomine dato ad Octaviano, primo imperatore de Roma in anno -31. *Augustino*, deminutivo de Augusto; feminino *Augusta*, *Augustina*.

Aurelio = simile ad « auro ». Celebre es M. Aurelio, imperatore romano, m. in a. 180.

Aurora, fem.

Balduino, Ge. = forte, animoso. I. baldo, A. bold = animoso.

Baptista, Gr. = que « baptiza ».

Barbara, fem. Gr. = de populo « barbaro ».

Barnaba (ex aramaico) = filio de consolatione (aut: de corruptione).

Bartolomæo (ex aramaico) = filio belligero.

Basilio, Gr. = de rege.

Beatrice, fem. = que « bea », que redde « beato ».

Benedicto = « bene dicto ». Celebre es S. Benedicto, n. in anno 480, m. a. 543, fundatore de ordine homonymo. — A. -dict, F. Benoît, I. -etto, T. -dikt.

Benigno = que bene gene(ra).

Bernardo, Ge. = forte quale urso. Bern-, A. bear, T. Bär = urso. A. hard, T. hart = forte, duro. *Leonardo*, *Richardo*, *Gottardo*, *Gerardo*.

Berta, fem., Ge. = celebre, cum gloria. A. bright = lucente. Adalberto, Filiberto, Roberto, Lamberto.

- Bonifacio* = que fac re bono, benefactore.
- Bruno*, Ge., A. brown, T. braun, I. bruno, F. brun.
- Cæcilio* = quasi (cæco). Celebre es Metello Cæcilio, victore de Jugurtha. Fem. *Cæcilia*.
- Cæleste*, fem. = de « cælo » - Masculino *Cælestino*, deminutivo de Cæleste; fem. *Cælestina*.
- Cæsare* = cum « cæsarie » (numeroso capillo), aut cum oculos « cæsio » (cæruleo), aut nato per operatione « cæsareo » < « cæde ». Celebre es Caio Julio Cæsare, dictatore de Roma, necato ab Bruto a. -44. — *Cæsare* es nomine de imperatore, T. Kaiser, R. Czar.
- Callisto*, Gr. = multo pulcro.
- Calvino* = calvo.
- Camillo* = puero libero que servi in templo. Fem. *Camilla*.
- Candido* = albo.
- Carolo*, Ge. = virile. Vide T. Kerl = homine, servo. Sicut Cæsare significa in R. Czar, in T. Kaiser, imperatore; ita nomine de Carolo magno m. a. 814, significa rege, in magiar kiraly, R. karol, Polono król. — H. P. Carlos, F. A. Charles.
- Catharina*, fem., Gr. < catharo = puro. H. Catalina.
- Chloe*, Gr. = viride, florente.
- Christiano*, Gr. = de « Christo ». > fem. *Christina*.
- Christophoro*, Gr. = que fer « Christo ».
- Clara*, fem. F. Claire, I. Chiara, A. H. P. T. Clara.
- Claudio* = claudicante. F. Clode, A. Claude.
- Clemente*, fem. *Clementina*.
- Cleto*, Gr. = invocato.
- Clothilde*, Ge. = celebre heroina. Clot-, L. incluto = celebre: vive in Ludovico. Hilde vive in Mathilde.
- Conrado*, Ge. = animoso in consilio, T. kühn von Rat. — I. Corrado.
- Constante* = firmo; fem. *Constantia*; dem. *Constantino*.
- Cora*, fem., Gr. *Corinna* = puella.

- Cordelia*, fem. = cum « corde ».
- Crispino* = cum capillos « crispo ».
- Cypriano*, Gr. = de insula « Cypro ».
- Cyro* (ex Perso) = sole, domino. Dem. *Cyrillo*.
- Dario* (ex Perso) = conservatore, domino.
- Demetrio*, Gr. = de Cerere (Demeter), dea de agricultura.
- Diana*, filia de Jove, Luna.
- Dionysio*, Gr. = de Dionyso (Baccho). — F. Denis.
- Dominico* = nato in die « dominica ».
- Dorothea*, fem., Gr. = dono de Deo. < (doro = dono) + (theo = deo).
- Edmundo*, Ge. = defensore de proprietate.
- Eduardo*, Ge. = custode de proprietate.
- Elisa*, (Lat.ex Semitico), alio nomine de Didone, regina de Carthagine, in Æneide de Virgilio. Vide *Elisabeth*.
- Elisabeth*, fem. He. ALISBO = sacra ad Deo. < (AL = Deo) + (SBO = jura).
- Elisæo*, He. ALISO = Deo que salva. < (AL = Deo) + (ISO = salva).
- Emmanuel*, He. OMNUAL = Deo cum nos. < (OM = cum) + (NU = nos) + (AL = Deo). — H. P. Manuel.
- Erasmus*, Gr. = amabile. < ero = amore.
- Ernesto*, Ge., vide T. ernst, A. earnest = serio, fervido.
- Esther*, fem. He. ex persiano: AXTR = stella, astro.
- Eugenio*, Gr. = bene nato, nobile. < (eu = bene) + (genos = genere).
- Eulalia*, fem., Gr. = bene loquente. < eu + (lale = loque).
- Euphemia*, fem., Gr. = bono fama, gloria, < eu + (pheme = fama).
- Euphrosyna*, fem., Gr. = lætitia.
- Eusebio*, Gr. = bene honorato, pio, < eu + (seb = honora).

Eustachio, Gr. = cum bono spica, fructifero. < eu + (stachy = spica).

Fabio, nomine de gente de Roma. Celebre es Quinto Fabio Maximo consule in Roma, a. -233, m. a. -202.

Fabritio, nomine romano. Celebre es consule Fabritio de anno -282.

Fausto = que da « favore ». Fem. *Faustina*.

Felice.

Ferdinando, Ge. = valente, animoso. — H. Fernando.

Fidele = cum « fide ».

Filiberto, Ge. = multo glorioso. Cfr. T. « viel » = multo, et « bert ». — F. Philibert.

Flavio = cum capillos « flavo ».

Fortunato = cum « fortuna ».

Francisco, Ge. = franco. — I. Francesco, F. François, D. Franz.

Friderico, Ge. = abundante in pace. < T. Friede = pace + rich = divite, principe, rege. — I. H. P. Federico, F. Frédéric, T. Friedrich, Fritz.

Fulvio, cum capillos de colore fulvo (de leone).

Gabriel, He. GBRIAL = viro de deo. < (GBR = viro) + (AL = Deo).

Gaudentio = que « gaude ».

Georgio, Gr. = agricultore. < (ge = terra) + (erg = labore).

Gerardo, Ge. = forte cum lancea. « Ger » = lancea, vive etiam in *Gertrude*.

Gertrude, fem., Ge. = puella cum lancea.

Godefrido, Ge. = pace cum Deo. < A. God = Deo, + D. Friede = pace. — I. Goffredo, Giotto, A. Godfrey, F. Geoffroy, Godefroy, H. P. Godofredo, D. Gottfried.

Gratia, fem. A. Grace, I. Grazia, Graziella.

Gregorio, Gr. = vigile.

Guido, Ge. = duce. — I. Guido, Vito, A. F. Guy.

Guillermo, Ge. = forte defensore, protectore, < (wil = vol) + (Helm = defensa). — T. Wilhelm, A. William, I. Guglielmo, F. Guillaume.

Gustavo, Ge. (ex Suedo) = latrone, heroe.

Hannibale (punico) = gratia de deo Baal. Duce punico que fer bello contra Romanos, m. a. -183. Vide *Anna*.

Hectore, Gr. filio de Priamo, heroe in Iliade de Homero.

Helena, fem., Gr., filia de Jove et Leda, uxore de Menelao, in Homero. < hele = luce, splendore.

Henrico, Ge. = capite di domo. — P. Henrique, T. Heinrich, F. Henri, I. Enrico, H. Enrique.

Hercule, *Heracles*, Gr., semideo, filio de Jove et de Alcmena.

Hermann, Ge. = exercitu-homo, milite. Vide T. Heer = exercitu + Mann = homo. — I. Ermanno, A. Hermann, T. Hermann = Arminio.

Heva, fem., He. HUE = vita.

Hieronymo, Gr. = sacro nomine < (hiero = sacro) + (onoma = nomine). — A. Jerome, I. Gerolamo, F. Jérôme.

Hilario = « hilare ».

Hippolyto, Gr. = dominatore de equos. < (hippo = equo) + (lye = solve).

Homero, Gr., summo poeta græco = pignore.

Honorato = cum honore.

Horatio, poeta latino, n. a. -65, m. a. -8 — I. Orazio, A. F. Horace, H. P. Horacio, T. Horaz.

Hortensia, fem., nomine de flore.

Hugo, Ge. = mente, spiritu, anima. — F. Hugues, A. H. P. T. Hugo.

Hyacintho, Gr., nomine de flore.

Ida, fem., Ge. = simile ad Deo.

Ignatio = « igneo », ardente.

Innocentio = « innocente ».

Irene, fem., Gr. = pace. *Irenæo* = pacifico.

Isabella, fem., He. AIZBL = cohabitante. < ZBL = habita.
Isidoro, Gr. = dono de Iside, Dea de Ægypto.
Jacobo, He., IOQB = fraudulento. — I. Giacomo, Jacopo, H. Jacopo, Diego, Jago, P. Jeames, A. James, F. Jacques.
Johanne, He., IEUHNN = gratia Deo. < (IEUE = Deo) + (HNE = gratia). — A. John, F. Jean, P. João, T. Johann, I. Giovanni, R. Ivan, H. Juan.
Joseph, He., IUXP = addendo. < (IXP = auge, adde). — A. F. T. Joseph, H. José, P. Jose, I. Giuseppe.
Juda, He., IEUDE = celebrato.
Judith, fem., He., IEUDIT = cum laude. < Juda + -T (feminino).
Julio, nomine de familia de Roma. Celebre es Cæsare. > *Juliano* — I. Giulio.
Justo > *Justino*, fem. *Justina*, *Justiniano*. — I. Giusto.
Lætitia, fem. < « læto ».
Lamberto, Ge. = illustre per agros. Cfr. T. « Land » = agro, et « bert » illustre.
Laura, fem. = cum « lauro ».
Laurentio, = coronato per « lauro ». H. I. Lorenzo, A. Laurence.
Lazaro, *Eleazar*, He., ALOZR = quem Deo auxilia. < AL + (OZR = auxilia).
Leandro, Gr. = homine leone. < leon + (andro = viro).
Leonardo, Ge. = forte quale « leone ».
Leonida, Gr. = simile ad leone.
Leopoldo, Ge. = forte pro populo, heroe pro populo.
Liliana, fem. = de « lilio ».
Luca, = de Lucania, regione de Italia meridionale. S. Luca es auctore de tertio Evangelio.
Luciano = de « Lucio ».
Lucio = nato in matutino, quando « luce » nasce. Fem. *Lucia*, A. Lucy.

Lucretia, fem. < « lucro » aut « luce ». — F. -èce, I. -zia.
Ludovico, Ge. = celebre heroe. — I. Ludovico, Luigi, F. Louis, A. Lewis, T. Ludwig, Alois, P. Luiz, H. Clodoveo, Luis.
Lycurgo, Gr. = dominatore de lupos. < (lyco = lupo) + (erg = labore).
Magdalena, fem., He. = de urbe Magdala (MGDL = turre).
Marco = « masculino » aut de « Marte ». S. Marco es auctore de secundo Evangelio.
Marcello = parvo « Marco ».
Margarita, fem., Gr. = gemma.
Maria, fem., He., MRIM = amaritudine.
Mario, tribuno romano in a. -119, que mori a. -86.
Martha, fem., (ex aramaico) = domina.
Martino = de « Marte ».
Mathilde, fem., Ge. = heroina.
Matthæo, He. MTTIE, MTTIEU = dono de Deo < (MTT = dono) + (IEUE = Deo).
Mauritio = quasi « mauro », nigro. — T. Moritz, A. F. Maurice.
Maximiliano. Nomine composito ab imperatore Friderico VII, m. a. 1519, ex vocabulos « Maximo » et « Æmiliano ».
Melania, fem., Gr. = nigritate.
Michael, He., MIKAL = simile ad Deo. < (MI = qui) + (K = sicut) + AL.
Napoleone, Gr. = leone de silva. < (napo = silva) + leon = leone).
Nice, fem., Gr. = Victoria.
Nicolao, Gr. = victore de populos. < nice + (lao = populo). — F. A. H. *Nicolas*.
Octavio = « octavo » nato. > *Octaviano*, triumviro in Roma a. 43. Fem. *Octavia*.
Olympia, fem. Gr. = de « Olympe ».
Ophelia, fem. Gr. = utile, auxilio.

- Oreste*, Gr. = abitante de montes. < oro = monte.
Oswaldo, Ge. = potestate de Deo.
Pacifico = amante de « pace ».
Patricio = de « patre » nobile.
Paulo = parvo. Celebre es S. Paulo apostolo, m. a. 64 circa. — H. Pablo.
Pelagia, fem. = de « pelago », de mari.
Penelope, fem., Gr., uxore de Ulyxe = que texe. < (péne = tela) + (lop = volve).
Petro, Gr., = rupe, petra. Primo apostolo. — H. P. Pedro, A. T. Peter, I. Pietro, F. Pierre.
Philippo, Gr. = amante de equos. < (phil = ama) + (hippo = equo).
Pio. — F. Pie, A. T. Pius.
Rachele, fem., He., RHL = ove matre.
Raphael, He., RPAL = salute de Deo < (RPA = sana) + AL.
Reginaldo, Ge. = forte duce. I. Rinaldo, F. Regnault, T. Reinhold.
Richardo, Ge. = cum multo corde, de potente corde, A. rich-hearted.
Roberto, Ge. = lucente per fama. Vide Berta.
Rodolpho, Ge. = celebre lupo. Vide A. T. Wolf = lupo. — F. Raoul.
Rogero, Ge. = celebre cum lancea. T. Rüdiger.
Rolando, Ge. = celebre in terra, fama de terra. I. Orlando.
Rosa, fem. Nomine de flore.
Rosalia, fem. = parvo « rosa ».
Roxana, fem. (ex Perso) = aurora.
Salome, fem., He., SLUM = pace. *Salomone* = pacifico.
Sebastiano, Gr. < sebasto = venerabile, agosto.
Sereno = calmo, pacifico.
Sibylla, fem., Gr. = prophetissa.

- Silvano*, *Silvestro* = de « silva »; fem. *Silvia*.
Sophia, fem., Gr. = sapientia.
Sophronia, fem., Gr. = de mente sano, prudente. < (so = sano) + (phren = mente).
Stanislao (ex Slavo) = gloria de imperio.
Stephano, Gr. = cum corona. — F. Etienne.
Susanna, fem., He., SUSNE = lilio.
Theobaldo, Ge. = forte in populo.
Theodorico, Ge. = potente inter populo < Got. Thiuda = populo.
Theodoro, Gr. = dono de Deo. < (theo = Deo) + (doro = dono). Fem. *Theodora*, R. Fedora.
Theophilo, Gr., = amante de Deo. < (theo = Deo) + (phile = ama).
Theresia, fem., Gr., = æstate, cum spica de grano. — F. Thérèse.
Thomas, He., TAUM = gemino.
Timotheo, Gr. = que honora Deo. < (time = honore) + (theo = Deo).
Tito, imperatore romano, n. a. 40, m. a. 81.
Ulixé, Gr., Odyseus, heroe in Odyssea de Omero; = odio, inimico.
Urania, Gr., musa de cælo (Urano).
Urbano = de « urbe ».
Valente = que « vale », cum « valore ». > *Valentino*, *Valerio*.
Victore = que « vince »; > *Victorio*, fem. *Victoria*.
Vincentio = que « vince ».
Viola fem., nomine de flore. F. Violette.
Virginia fem. = « virgine ».
Vitale = cum « vita ».
Viviano = que « vive », vivace.
Zoe, Gr. = vita.

« V A R I A E T L E V I A »

ASTRONAUTICA

Isto novo nomine indica scientia pro fac itinere ad Luna et ad astros.

Poetas in tempore præterito describe tale itineres.

Luciano, in anno 150, fac vola suo heroe Menippo, id es luna-equo, usque ad Luna; ita Ariosto, etc. Vide articulo de Prof. Quarra in S. et V. pag. 13.

Jules Verne (1828-1905) imagina colossale cannone cum homines in interno.

Nunc progressu de scientia redde astronautica proximo ad solutione. In Francia es fundato Comitatu de Astronautica, que distribue præmios, et promove studio theorico. Periodicos « Revue générale des Sciences » in 15 VIII 1930, et « La Science et la Vie » IX 1930 expone studios recente.

Unico motore possibile es per reactione, illo de igne radiante, I. *razzo* (ex L. *radio*), F. *fusée* (ligato ad F. *fusil*, et L. *foco*), A. *fusee*, T. *Raketete*. Consta ex cilindro de cartone, clauso supra et aperto sub, pleno de pulvere pyrico; isto dum arde, jacta gas ad sub et pulsa cilindro in alto.

Si nos pote imprime ad corpore velocitate de 11180 metro per secunda, isto fuge ab attractione de Terra. Isto velocitate coincide cum velocitate de corpore que ab infinito cade super Terra. Nos pote dirige isto vehiculo caeleste, si devia gas jactato.

Dom. Goddard, prof. in Universitate de Princeton, USA, fac experimento cum projectile continente fulmicotone et chlorato potassico.

Fulmicotone es explosivo ex cotone in acido nitrico et acido sulfurico. Illo ejecta gas ad velocitate de 2500 metro per secunda.

Alio explosivo ultra potente es oxygenio et hydrogenio li-

guido, que dum se misce, arde et ejecta gas ad velocitate 3800 metro per secunda.

Cum isto studio hodie es factu film pro cinematographo.

Si nos fac ascende nostro projectile ad altitudine de 397 kilometro super superficie de Terra, et imprime ad illo velocitate horizontale de 7 kilometro per secunda, tunc illo rota semper circum Terra, de que es satellite, sicut Luna. Per projectile ad reactione, calculo demonstra possibile fac itinere ab Paris ad New York in 24 minuta. Posteris i vide.

Septembre 1930.

G. CANESI.

DETERMINATIONE DE MERIDIANO PER HOROLOGIO

Horologio, si sole resplende, offer modo facile de orientatione.

Pone horologio horizontale, in modo que lanceola, que indica hora, habe directione de sole; tunc lanceola cela proprio umbra.

Bisectrice de angulo formato ab directione de lanceola cum directione de hora XII habe directione de meridiano, Austro, Sud; directione opposito es Septemtrione, Nord; et directiones perpendicularare indica Oriente, Est, et Occidente, West.

Directione de bisectrice responde ad hora medio inter hora de horologio et 12.

Si hora es 8, directione de meridiano corresponde ad hora $(8+12)/2 = 10$. Si hora es 18, directione de meridiano responde ad hora $(12+18)/2 = 15$.

Isto solutione es approximato, plus quam indicatione de acu magnetico. Pro solutione exacto, nos debe transforma tempore legale, indicato ab horologio, in tempore vero locale, et pone horologio in plano parallelo ad æquatore.

P. SICRE.

(Auctore mitte ad nos isto articulo, pauco ante suo morte. Vide API 1928 pag. 62. Et que nunc nos inveni inter chartas. N. d. D.)

FACETIAS

Proprietario — Pretio de locatione es duo mille lira.

Inquilino — Es oneroso.

Proprietario — Existe etiam servitio de ascensore (1).

Inquilino — Me misero! In simile modo creditores perveni ad me in modo plus veloce.

(1) Anglo = *lift*.

— Pote me perveni ad 80 anno de vita?

— Es difficile, Domina, si vos permance per plure anno cum anno 25.

In proximitate de cella electrico.

Monito pro publico: « Attentione! Vos permance longe ab filo. Persona que veni in contacto cum filo more fulminato. — Qui contraveni es subjecto ad punitione secundum termino de lege.

— Vestro vaccas produce multo lacte?

— 300 litro.

— Et clientes vestro quanto de illo habe?

— 500 litro.

— Es vos contento de vestro novo habitatione?

— Sic, sed in aula contiguo vive conjuges que in omne die litiga.

— Es multo tædioso!

— Sine dubio, et in modo speciale, nam illos loque in lingua anglo non intelligibile ad me.

Cantante — Domino Directore, plure dic ad me: Vos posside uno thesauro in gutture.

Directore — Forsan per isto causa vestro cantu non fi gratioso.

In officio municipale:

Functionario — Vos assere de habe 30 anno; ab plure anno vos denuntia 30 anno.

Cliente — Sic; me non vol imita persona que in modo facile muta opinione.

Magistro — Marco, responde ad veritate quod te dic ad proximo tuo: Magistro es ignorante! Isto te affirma? Communica ad me veritate.

Alumno Marco, cum afflictione — Sic! Domino magistro, me dic illo.

Magistro — Nam te expone veritate, me absolve te.

Matre — Te debe es obœdiente, nam ad matre, omne vice que debe redargue filio, fi uno capillo albo.

Infante — Possibile! vestro matre habe omne capillo albo et vos es unico filia.

Magistro. — Quia te scribe sempre tuo nomine in positione proximo ad margine superiore de folio?

Alumno — Nam patre semper recommenda ad me de tene alto nomine de familia.

P. B.

EX DIFFERENTE FONTE

Mendico: « Domino, dona ad me moneta ad acquire medicamento pro meo ægroto uxore, me preca ».

Domino: « Et ante heri te veni narra ad me, tuo uxore es mortuo, et pecunia es necesse ad te, ut pote fac sepeli illa in honesto modo ».

Parvo Guillelmo pernega sume pilulas, que medico habe præscripto. Inope de consilio, suo matre insere pilulas in piro conditivo, et da isto ad illo, ut comede.

Paulo post illa roga: « Guillelmo, te jam comede piro? ».
« Certe, matre, toto, excepto semine », responso insperato es.

Mendico veni ad villa rustico, ut preca aliquo cibo, et agricola, homine practico, offer ad illo cibo tres vice in ce die, quando vol labora pro eo.

« Et in quid meo labore i consiste? » mendico roga.

« Extirpa solanos tuberoso » rustico responde.

« Itane, itane », mendico dice post aliquo meditatione; « sed te pote tamen defer istud magis bene ad viro, que habe seminato eos! Illo sci prorsus loco, ubi pone tuberes in vere » (principio de anno).

Turistas Peregrinatores i ascende monte statim post disjejunio. Post ascensu laborioso perveni ad summo monte. Quando circumspecta ibi, et fi delectato ab pulchro prospectu, vide ad extremo de alto planitie vetere homine, que sede cum giganteo telescopio in manu.

Tende semper intue deorsum, sed interrompe id identidem et clama tunc aliquid deorsum.

Turistas stupefacto es spectatores adhuc paululo, et tunc uno de illos vade ad vetere homine, ut roga, quid illo perfice tan-

dem. « Quid te intue tandem per tuo telescopio et quid te clama tandem? ».

Vetere viro aspice irato illo domino curioso et responde:

« Quando Vos loque ad me, Vos averte meo animo et me perde meo sorte, meo victu. Me es echo hic ».

Amico: « Et quomodo te vale nunc, Janse? ».

Janse (que cuba in lecto): « Oh, non nimis male nunc, gratias. Medico da studiose opera ab tempore, in que me narra, nemo i pote solve factura de illo, quam me ipso, quando me pote labora de novo.

Coqua: « Quid ecce te de novo? An me non da in septimana præterito uno parte magno de pastata *) ad te? ».

Mendico: « Certe, sed me non jam cogita, me i reperi hic semper ancilla identico! Istud eveni nunquam alibi ».

*) = T. *Pastete*, A. *pastry*, *pie*, Ho. *pastei*, F. *pâté*, I. *pasticcio* = artocreas (L. Persius).

Astuto.

John Smith ex Chicago acquire merces in magazzino, et relinque suo automobile in uno loco, ubi non lice deponere « autos ».

Quando veni foras, vide duo homine de politia, que exspecta proprietario de curru. Poena ad delicto es 20 dollar.

Quid Smith fac? Tamquam si suo curro pertine nihil ad illo, ambula ad primo via laterate, consiste ibi ante uno fenestra de-taberna, et sibila signo de periculo imminente.

Statim ambo politia-homine accurre cito.

Smith dice: « Hic meo auto dudum sta, numero 6429. Curru es furato ».

Politia: « Non! Vestro curru es reperto. Isto sta non magno spatio abhinc ad flexu de via ».

Smith: « Euge! Hic es semi-dollar pro cura ».

Smith fac compendio de 19½ dollar.

Thesaurario.

Juvene conjuges reveni post itinere matrimoniale in suo parvo domo sociabile, lepidus.

— Quid te vol es nunc — illo roga. — Præsidente?

— Minime vero, me vol es contento de sorte inferiore.

— Et quid vol es, dic?

— Thesaurario, — illa ride.

Superato.

Jansen puta se ipso valde faceto, et negligere nunquam ullo occasione de ostenta suo facetias.

Uno die, dum ambula in urbe, vide post fenestra de magazzino uno titulo cum inscriptione:

« Quod vos non vide in armario de expositione, utinam vos pete intus ».

Jansen intra et dice: « Me non pote inveni in expositione, quod me quære ».

« Et istud es? » direttore de magazzino roga.

« Nunc intellige me bene », nostro jocularore dice, « re es isto: Me jam vide in ce urbe satis multo homine de mente sano; quod me quære nunc es uno idiota de primo ordine ».

Direttore non medita longo tempore. « Johanne », sic illo converte se ad famulo de magazzino, « apporta magno papyro et fragmine de fune, tunc fac pulcro fasce de ce domino ».

Parsimonia.

« Isaac », parco patre dice, « cogita ad id, te ute hodie tuo novo calceos: non fer modo passus tam breve, quando te curre in via, audi! ».

Illo jam nosce.

Vetere barone bibe suo usitato poculo de vino ex Oporto; gusta, gusta de novo, et dice tunc ad suo famulo: « Me non sci, Henrico, sed ce vino sape aliquid, habe sapore ne ordinario! ».

« Ita es, domino, me habe cogitato idem! » Henrico dice.

In judicio.

Judice, recente designato (ad accusato): « Quale nomine es ad te? ».

Accusato: Vere, homo pote vide, Vos es novo, alios cognosce me omnes.

Retarda.

Muliere cum gallo super brachio interroga domino in via: « Pote vos dice ad me forsitan, ubi hic in vicinia horologiario habita? ».

« Quid te debe effice cum tuo gallo apud horologiario? ».

« Ita es, antea illo canta semper quinto hora, et in præsentente solum, septimo ».

Non stupido.

« Cellario, ad cancro, quem te offer ad me, pedes defice, Quomodo eveni? ».

« Me vide, me vol explica. Isto cancos es ita recente, ut pugna inter se terribile modo adhuc in culina, ante quam veni super mensa ».

« Bene, apporta tandem uno ex victores ad me: Vos vol? ».

Nullo successu cum dolo.

Illo: « Dic, uxore-caro, quando aliquid eveni insperato, ita ut me non pote veni cena in domo, me vol mitte parvo epistola ».

Illa: « Oh, non da opera ad te, Henrico! Me jam reperi isto litteras. Cade ex tuo sinu de veste aliquo minuta ante!

Horatione paterno

Patre: « Quare te veni tam sero in domo, puero? ».

Filio: « Me jam debe remane in schola, patre ».

Patre: « Quare? ».

Filio: « Me jam nesci, ubi Pyrenæos es? ».

Patre: « Utinam te es minus negligente, puero.

Contine melius tuo res in futuro. Homine diligente et attento debe semper sci ubi suo res es ».

Rogatione sympathico.

Amita de ætate provecto: « Mathilda, me dudum lega ad te magno munere in meo testamento ».

Nepote femina: « Ah, amita, quomodo me i age gratias ad te... Et quomodo te vale in ultimo tempore? ».

Non certo sede.

Magistro: — Dic, Mina, te pote forsan narra ad me, ubi Noach olim habita?

Alumna: — Me non crede, magistro, illo et suo familia habe certo sede. Illos es in illo tempore, quod nos nomina hodie populatione « fluctuante ».

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards. Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row, London E. C. 4.

» H. BIJLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square, London W. 2.

INTERLINGUA

Isto methodo de intercommunicatione pro omne nationes es, in modo evidente, superiore ad omnes invento in præsentate sæculo, præcipue quia es lingua puro et naturale, parente de omnes civilizato linguas de Europa et America, et facile ad intellige et discere, cum pronunciatione simplice et historico, et propagato in omne scholas secundario; nam Latino antiquo es lingua commune de ecclesia catholico per toto terra et docto in omne universitates in mundo. Sed in Interlingua difficultates de originale voce es abrogato, aut in grammatica aut in orthographia. Ita illo fi permulto simplicissimo et facilissimo de omne linguas, nam contine nullo peculiaritates aut deformitates de forma et pronunciatione, sed omne littera sustine suo proprio valore sine mutatione et es ergo facile et manifesto ad primo visu.

Es inexplicabile quod lingua tam naturale, prompto, et ad minime semi-intellecto de omne homine erudito pote es ignorato in favore de altero postulatos malforme et ridiculoso.

Winchelsea, Sussex (Anglia)

EVACUSTES A. PHIPSON.

OTTO JESPERSEN

Prof. Otto Jespersen comple suo 70° anno in die 16 julio 1930. Vade ad illo etiam nostro maximo cordiale augurios.

In isto occasione, amicos et discipulos publica in suo honore libro « *A Grammatical Miscellany* », que contine etiam Bibliographia de publicationes de illustre linguista: 382 libro et articulo.

Et nos vol refer in *Novial*, ex MONDO N. 2, breve notas biographico de Prof. Jespersen et mentione de suo opere interlinguistico.

« Lo bli naska li 16 julie 1860 in li urbe Randers in Jylland (Dania), filio de judikere. Kom studente lo venid fro li skole 1877 en Köbenhavn, in kelen universitate lo komensim did studia jurisprudentia, plu tardim linguistike. Hir lo haved tant eminenti presepteres kom Vilhelm Thomsen, Karl Verner, Herman Möller. Plu tardim in sen vivo lo did konekte kun multi famosi stranjeri linguistes, inter tes Esaias Tegnér in Lund (Suedia), Hugo Schuchardt in Graz.

After final examine in li universitate (1887), vor lo studiad anglum, fransum, latinum, lo did voyaja 1887-88 in Germania, Anglia e Fransia. After tum lo vivad kom lingue-instruktere employat in li gymnasies in Köbenhavn til 1893. In ti yare lo devenid profesore pri anglum e angli literature in li universitate in Köbenhavn (1893-1925).

Jespersen resivad in 1905 li Volney-premie pro li fransi « Institut ». Lo es honor-membre de multisi linguistikal sosietes, e visepresidere de l'Association phonétique internationale, de Modern Humanities Research Association e de The English Association, e lo es honoral doktore in Columbia University in New York e in li Sorbonne in Paris.

Disi homo, kel es un ek li maxim grandi linguistes de nusen tempe, komensad in sen 44-esmi yare tu labora por li establio de international lingue.

Lo devenid membre del Delegationen komite in Paris 1907, aktivisi membre, laborant dar spesialim por fika sintese ek esperanto e idiom neutral, ma desised kun li majoritate por reformat

esperanto, kel esud self, developabli. Durant kelki yares lo esed presidere por li ido-akademie e laborad in li revue Progreso por li perfektiso de ido, kel lo loyalim apoyad durant multi yares. Lo esed in sen kordie non konviktet ke li ti-tempi ido esed perfektu e probad pro tum tu elabora plu bon gramatikal sisteme sur li fundamente de ido. Ti projetes lo tamen nulitem publisad por ke non feblisa li efekte de ti apoyo kel lo istantim had dona al novi lingue ye sen adhesione. Erste kand lo finalim, after li monde-milite did vida li stagnation de ido, lo desided after longi hesitatione tu kompletim rupte kun li fundamente heredat fro esperanto e tu krea *Novial* ».

CIRCA « PROPOSITIONES DE TRANSFORMATIONE »

(Vide S. et V., n. 6-7, pag. 227-229).

In loco de thema (ablativo singulare) de substantivo, homo pote forsan sume quod resta ex substantivo genitivo plurale post omissione de *orum, um, ium* (radice de vocabulo), cum *e* euphónico post consonantes, dum vocale de I declinatione remane (Vide pag. 228-229 de S. et V. n. 6-7: « Concernant etc. »).

Tamen, me, non latinista, nunquam e habe difficultate cum substantivo. Ergo, etsi radice (thema) non es, secundum alio doctos, ablativo de substantivo, me præfer finales *a e i o u*, in loco de *e* in omne casu, post radice, et vol scribe etiam nunc L.&F. secundum regulas de prof. Peano. Ex ipso causa, quia confusione es possibile inter *substantivos* posta poste, *mensa mense, mente mento, aure auro, luce luco, sole solo, acta actu, avi avo*, etc.

Contra *ille, iste, ipse* me non repugna.

Quod attine adjectivos, vos sci meo opinione. Sicut me scribe ante aliquo tempore, meo formulas pro lingua latino demonstra, uno singulo desinentia suffice pro adjectivos in IL. Nunc me vide, Romanal habe semper *i*, et d.o Bylsma propone *e*, sicut me etiam fac antea. Post reflexione me opina præferibile *i*, vocale que homo vide in omne vocabulo composito et in derivationes. *Mie* de d.o Bylsma fi tunc *mei*, que es ad minimo voce latino.

Omissione de vocale place ad me solum modice, es autem forsam medio ad evita nimis multo *i*, que nos *i* habe tunc.

Vero es, articulo *el* pote es utile ad characteriza aliquo vocabulo ut substantivo, sicut me indica in parenthesi; etiam me habe sæpe cogitato ute, in loco de numero *uno*, forma abbreviato *un*, ut articulo indefinito. Me ipso habe uso vocabulo *ego* in aliquo meo exercitio, cum scopo accentua isto pronomine (p. e. me es = *sum*, ego es = *ego sum*). Usu constate de *ego*, in loco de *me*, et de articulos *el* et *un* non necesse es.

Vide exemplo hic infra et compara.

« *Propositiones de transformatione.* — Ad omne interlinguista. — Ex collisione de ideas veritate flue. — In *Tolero* (Sept. 1929) me habe publicato un(o) « Curto Grammatica de Interlingua ». Plus longo studios et discussiones cum plure interlinguista habe ducto me ad modifica un(o) pauco meo projecto. (El) latino es eccellente base pro lingua internationale, sed non omne homine es latinista. Si nos vol, (el) grande publico adopta un(o) lingua fundato super latino, nos debe simplifica nostro base tanto quanto es necessario, ut non-latinista pote comprehende facile modo et practica nostro lingua. Intelligibilitate ad primo visu es, me opina, principale qualitate de interlingua. Ut obtine isto qualitate, nos non debe hæsitã adopta vocabulo non latino, quando illo es plus aut minus internationale (commune ad plure grande lingua moderno), pro exemplo vocabulos: *abandonar*, *abonar*. Altero grande medio pro facilita comprehensione es conserva vocabulos internationale sicut illos es in linguas moderno. Experimentos de D.o Paulo Hugon habe demonstrato, id es periculoso modifica orthographia internationale (duplice consonantes et combinationes *ph* et *th* debe es respectato). Isto experimentos habe etiam demonstrato, linguas cum vocabulos fabricato, cum derivatione regulare prætentõ, es totale modo incomprehensibile pro personas non initiato. Etc. » ab Henk Bylsma.

Me (ut homo vide etiam in meo exercitios) ute ne frequente conjunctione *quod*, et nunquam conjunctione *que*. In plurimo casu, virgula, que separa partes de phrasi, substitue conjunctione, sicut in lingua Anglo. Etiam multo Neerlandense fac idem in suo correspondentia. Me ute *que* semper ut pronomine relativo et *quod* quasi semper; *ut* in loco de *quale* (que es pronomine in-

terrogativo), *ut* pro significa conjunctivo de verbo, *utinam* pro significa optativo.

Me, non-latinista, concede cetero transformationes ad iudicio de eruditos.

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

USQUE AD QUALE PUNCTO LATINO VIVE?

In politica homo pote persequere duo lepore in ipso tempore; sed hoc non pote eveni in scientia. Et tamen hoc es quod vol fac illos qui præconiza formas latino sub prætexto que formas ipso es in usu in linguas moderno. In effectu, uno lingua — ut omne re que depende ex mutationes sociale aut biologico — non existe que in uno momento definito, et non uno momento remane identico. Solo formas latino que homo pote utiliza sine damno es 1) illos que in nullo modo es plus uso, ut *sed*, *aut*, *sub*; 2) illos que jam perde in toto suo sensu latino, si illos habe acquisito, in linguas vivente, uno sensu bene definito. Misce ceteros, aut ute illos sine indica uno linea de distinctione exacto, es amplecte omnes non grato sapes.

Homo non pote inveni meliore exemplo quam vocabulo latino « persona ». Latinistas affirma cum entusiasmo que isto vocabulo « vive » semper. Sed quid es uno vocabulo? Et es vero que illo vive? Concha vacuo existe semper, certo; illo post plure seculo habe acquisito uno sensu novo, « uno individuo separato, de uno aut de alio sexu ». Sed in latino isto concha jam contine uno ovo toto diverso, nam isto vocabulo, in diverso epochas successivo, significa: 1) uno mascara pro comico; 2) actore que porta ipso mascara; 3) uno caractere aut uno apparentia; 4) uno repræsentante; 5) uno individuo typico; 6) uno individuo separato. Duo ultimo sensu es toto moderno. Sensu classico es illo de « repræsentatione ». Vocabulo anglo « person » (curato, ministro) non es que vocabulo L. *persona*, sumpto in uno epocha quando illo significa « repræsentante » de Ecclesia.

Importancia de uno parvo particulare de isto genere nos vide subito quando nos examina controversias religioso que continua super isto incredibile superstitione, idéa de tres « persona » de Trinitate. In Græco, lingua originale de Ecclesia primitivo, textu es claro: « *Treis hupostaseis en mia ousia* ». Quod vol dic: « Tres sub-stant-iæ — tres re qui es sub (ut in anglo « under-stand-ing » — comprehensione, base, modo de considera, intelligentia) — de uno unitate, de uno existentia ». Translato in latino de illo tempore, vocabulo fi tres « personæ » de uno « essentia ». Evolutione de sensu de vocabulos « persona, essentia » eveni sine modificatione de *formula ipso*; et nos vide resultatus. Christianos es nunc coacto de fac uno « mysterio » de veritate maximo fundamentale et simplice de suo religione — que in origine es que Deo pote es *considerato sub tres aspectu* (Tres aspectu de uno solo realitate, ut nos pote verte hodie textu græco): Patre, aut potentia creatore universale; Filio, aut Homine ideale, repræsentato (personificato in Jesus Christo, que es homine perfecto); Spiritu Sancto, aut spiritu de amore fraterno, de homine ad homine. (Me trahe isto explicatione ex uno libro recente de theologo scoto Baillie).

Nos vide idem resultatu in quod pertine ad pronuntiatione de latino, qui jam muta in omne regione *parallelo* ad pronuntiatione de lingua nationale.

In fine de seculo XIX, homo loque lingua latino in Anglia ut anglo, in Francia ut franco, in Italia ut italiano. Et quando Prof. Kent jam crede de fac accepta ad nos pronuntiatione italiano, illo exige in modo arbitrario que nos elige pro uno evolutione nationale divergente plus quam uno alio, idem bono aut idem malo. Solo modo de concorda circa pronuntiatione de latino, es de revertite ad pronuntiatione nomato classico, id es ad pronuntiatione de uno *momento* definito de tempore præterito. Et hoc significa que nos es obligato de age cum latino ut uno biologo age cum uno exemplare sub microscopio — id es ut uno *mortuo*. Non es que super morte que homo pote concorda. Lucta es vita.

Homo pote concorda super uno latino toto mortuo, cum suo formas et suo sensus; aut super uno latino toto vivente, id es

super uno de linguas derivato directo ex latino, et que habe mutato secundum leges de lingua. Sed homo non pote misce parentes et filios de uno specie.

Hollywood, California, 536 North Laurel Avenue

PAUL D. HUGON.

(*Ex textu in lingua franco*)

Phænomeno que D.o Hugon cita — vocabulos que muta significatione in cursu de tempore — es de omne lingua. Pro vocabulos latino, uso in Lsf et in IL, Prof. Peano, in suo *Vocabulario Commune*, jam indica tale mutationes et vario et successive significationes. (Vide, p. ex., ipso vocabulo *persona*).

Sed tale facto nullo difficultate crea in usu de lingua.

Si nos consulta vocabularios de omne lingua, nos vide que quasi nullo vocabulo — extra terminos technico, forsan — habe unico significatione (sæpe ipso terminos technico es etiam uso in significatione figurato); plure vocabulo, derivato ex linguas mortuo, que jam acquire novo significatione, conserva antiquo, et es uso in ambo; existe, contra, vocabulos diverso cum unico significatione (synonymos).

Et scriptores, ut, sine difficultate, elige, inter synonymos, vocabulos maximo appropriato et expressivo, pro argumento que tracta, publico ad quale loque, stilo melius apto ad argumento et ad publico; ut, sine difficultate, ute vocabulos que habe plure significatione; ita, etiam sine difficultate, ute vocabulos que jam muta suo significatione originale, et si vocabulos in idem tempore conserva significatione antiquo. Et lectores, sine difficultate, intellige, ex contextu.

Identico factos — vocabulos cum plure significatione actuale, vocabulos cum significationes antiquo et moderno, synonymos — es inevitabile in L. I., si nos rejecta linguas artificiale, cum vocabularios constructo secundum regulas arbitrario de suo auctores, et præfer linguas cum base naturale, id es cum elementos tracto ex linguas naturale et, ergo et propter hoc, in maximo parte jam cognito ad publico internationale.

Si duo vocabulo synonymo in linguas nationale *es ambo internationale*, et ambo transi in L. I. Si vocabulo que nos trahere ex linguas vivente habe plure significatione, *que es omnes internationale*, illo transi in L. I. cum omnes suo significationes; sed, contra, si de suo significationes in lingua de origine uno solo es internationale — exemplo vocabulo *sport*, que D.o Hugon cita (vide S. et V. pag. 76) — vocabulo transi in L. I. cum *isto solo significatione*. Ita, si vocabulo derivato ex uno lingua mortuo, jam muta significatione originale, dum lingua vive, illo transi in L. I. cum omnes suo successivo significationes, *si omnes es internationale*, aut, *si non omnes es tale*, cum solo significatione que es hodie internationale.

Et scriptores age cum L. I. in idem modo quam cum linguas nationale, et pote etiam — ut eveni in linguas naturale — tenta de fac revive vocabulos antiquo aut renova significatione originale de vocabulos que habe adquisito alio significatione. Si publico intellige, suffice.

In conclusione: conditione *necessario* et *sufficiente* ut vocabulos fi uso in L. I. cum base naturale es suo *internationalitate*, de forma et de significatione.

ApI, que stude de resolve problema de L. I. secundum regula de maximo internationalitate, jam collige magno numero de vocabulos internationale, que es illos commune ad principale linguas de Europa, et vide que circa 9/10 es vocabulos latino-anglo, id es vocabulos latino que habe derivatos in anglo.

Ex tale facto resulta regulas de IL, que Academia consilia ad socios: « IL adopta vocabulos commune ad A. F. H. I. T. P. et R., et vocabulos latino que habe derivatos in anglo; vocabulos derivato ex latino habe orthographia latino ».

Ergo, ApI consilia usu de vocabulos latino, non quia illos es *latino*, ut fac revive formas latino, sed quia illos es *internationale et vivente*. Consilia etiam usu de præpositiones, adverbios, conjunctiones latino, ut trahere illos ex unico fonte, nam pro isto vocabulos quasi nunquam existe formas internationale. Sed simul consilia, pro ideas et res novo, in deficientia de vocabulos latino internationale, vocabulos *internationale non latino*.

Semper, ergo, vocabulos *internationale, latino aut non*. Et latino in sensu maximo lato, de omne ætate, etiam de formatione novo; nam linea de divisione inter latino que homo pote uti in L. I. et cetero, non pote es linea inter duo ætate de lingua, sed debe es linea de internationalitate.

Ita IL fi vero lingua vivente et pote evolve et auge in idem modo quam omne lingua naturale.

N. M.

LATIN SIMPLIFICAT PRO RELATIONES INTERNATIONAL

Regules practic

In mie articulo « Propositiones de transformation » (Schola et Vita, Juni-Juli 1930, n. 6-7) me publicat propositiones pro el *vocabularie* (9) et el *orthographie*. Nunc me dona per ce un supplement ad el *orthographie* et el *grammatica*, ergo per ce du publicationes hom posside un complet clave de mie project (1). Un clave practic va esser publicat in Tolero et va esser ad obtiner separat al subnominat adress.

Pro el *orthographie* nos usa el radice latin. El radice es iste parte del vocabul, qui resta post suppression del flexion. Ergo nos reproduc sine alteration iste vocabules, qui non habe un flexion in el latin. Ex.: *ab, ad, in, de, pro, hodie, inter, nunc*, etc. El comparative et superlative latin non-analytic, qui vive adhuc in el lingues modern es conservat. Ex.: *melior, optim, pessim*, etc.

El *vocabularie* latin cita du formes del *substantive* (« *rosa, rosæ* », « *dens, dentis* »), vocat nominative et genitive. Si el genitive termina in *æ, i, is, us, ei*, nos obtine in general, post elision del flexion, el radice in: *a, o, e, u, e*, (2). Pro facilitar el practica del lingue nos supprime el desinenties *a*, et *o*, aut substitue ad illes un final *e*, (general euphonic desinentie) (3).

Si el infinitive del verbe in el vocabularie latin termina in *ere*, nos elimina *ere*; si el termination es *are* aut *ire*, nos elimina solem *re*. Ex.: *amare, ama; timere, tim; audire, audi; dicere, dic; facere, fac*; etc. Ad el verbes cum consonantic radice nos adde un final *e* pro facilitar el pronuntiation et el conjugation (3) (4).

In el adjectives el desinenties *us, a, um*, aut *is*, es subtract aut substituet per *e* (4).

Grammatica. El *alphabet* es sicut in latin. El articul definit es *el* (3); cum el præpositiones *de* et *ad* eveni contraction in *del* et *al*. Et articul indefinit *un* supprime se in el plural. Un *gener grammatical* pro el substantive es inutil; si necessarie el gener natural exprime se per el vocabules *fem* et *mas*, resp. pro el feminin et masculin. Vocabules sicut *patre, matre, fratre, soror, actor, actrice*, etc. es international. *Plural* es indicat per suffix *-s* (post consonante *es*). *Declination* sicut in françois et anglo, per præpositiones. El adiective es semper invariabil. Prim gradu dal comparation es: *tam...quam*; el secund: *plus, minus...quam*; superlative: *maxim, minim...de, ex, inter*. El adverbis es idem el adiective, sed hom pote formar id etiam per el suffix *men* (5).

Pronomines: personal: in el singular: *me, tu, il (illo, illa* resp. pro masculin et feminin), *id se*; plural: *nos, vos, illes (illos, illas), se*. Nos non distingue un object-casu. Possessiv: *mie* (3), *tue, sue, nostre, vostre, lue*. Demonstrativ: *ce* (5) (8); *iste, tal, tant*. El interrogativ et relativ pronomin pro el nominative singular et plural es: *qui*. Pro el ceter casus singular et plural id es: *que*. Ex: *de que, ad que, que, cum que, pro que*, etc.

Numerales: *null, un, du, tri, quatuor, quinque, sex, sept, nov, dec, cent, mill, million, milliard, billion*, etc.; 11 = *decun*, 12 = *decdu*, etc.; 20 = *dudec*, 21 = *dudecun*, etc. Ordinales: *prim, secund, terti, quart, quint, sext, septim, octav, none, decim, centesim, millesim, millionesim*, etc. In el composit ordinal suffice que el ultim numer es ordinal Ex: *decprim*. Multiplicatives: frequent per el suffix *ple* aut post con-

sonantes *uple*. Hom debe quærer singules in el vocabulaire. Multiplication eveni per el vocabul *vice*. Ex.: *tri vice quatuor es decdu*. Fractiones: $1/1 = un\ tot$; $1/2 = un\ demi$, ceteres per el ordinales: $3/4 = tri\ quart$. El ordin del numerales es idem quam in el system decimal. Ex.: 1931 = *mill novcent tridec un*; 1,931 = *un comma nov tri un*.

El verbe es invariabil in person et numer. Infinitive: verbal radice + *r*; præsent de indicative et imperative: radice sine termination; participie activ: *-nt* (post *i*: *-ent*); participie passiv et præterit: *-t*. (Mult participies habe un form irregular; ce form es plus adjective quam verbe (4); pro ce motiv et pro el naturalitat (mult vocabules es deduct ab illes) nos debe conservar il; il es facil discer, nam il vive in mult vocabules antique et modern. El alter formes compone se per el auxiliaries: *haber* et *esser* et el præpositiones verbal: *va* et *vell* (6). Exemple de conjugation: *amar, me ama, ama, amant, amat, me amat, me habe amat, me es amat, me habet amat, me esset amat, me va amar, me vel amar*, etc.

Syntax: El loco, que el vocabules occupa, es in general indifferent (7). El pron. pers. pone se immediatamen ante aut post el verbe aut auxiliarie. El negation sta directmen ante el vocabul aut el complex de vocabules, qui debe esser negat; in el tempores composit del verbe, ante el auxiliarie. El præpositiones *de* et *ad* ante el infinitive non es traduct (*me ama studiar*). Si necessarie un interrogation es introduct per el vocabul *esque* (contraction de *es que*). Ex.: *Esque vos scribe?*

Pro plus ample informationes hom es precat scriber al adress: Postbus 54, *Utrecht* (Nederland).

Utrecht, Octobre 1930

HENK BYLSMA.

(1) El revisu international pro biologie et biosophie «BIOS» va esser publicat in ce latin simplicat sub redaction de Dr. Robert Foddik et Henk Bylsma. Subit un prospect va esser misse ad omne interessat, qui mitte sue adress ad: BIOS - Librairie, Postbus 54, *Utrecht*.

(2) Vide mie « Disputationes interlinguistico », S. e V. 8-9 1929; (va esser secut.).

(3) Vide « Propositiones de transformation », S. e V. 6-7 1930.

(4) Vide « Curt Grammatic de interlingua », Tolero 12 1929.

(5) Jam proposit ab J. B. Pinth.

(6) Ce præpositiones verbal es usat jam longe ante E. v. Wahl ab Prof. J. Meysmans.

(7) Me recommenda si possibil position del adjective ante el substantive sicut in anglo et deutsch. Ce evita hésitation et es un concessional germanism.

(8) Ce form es deduct de latin form *hoc*. El radice de iste vocabul es *ho-*; el addition *-c* esset in origin un imperative. Compara el græc *-de*, in *o-de*, *ton-de*, etc., etiam un imperative. Me usa ce form, nam il es plus cognoscet quam *ho* aut *hoc*.

(9) Vocabularie, qui dona mult vocabules international non-latin, es iste de U. BASSO.

RO ET LINGUA LATINA

Ab (ego, me) el (sum, es, est, sumus, estis, sunt) cif (valde) sebo (lætus) ut (ut) Schola et Vita el er va (volens) eb hob (dare) dea (spatium) id (ad) Ro eb rocek (publicare) jusafz (specimines) ov (de) Ro ud (et) eb robek (exponere) jupabz (principia) if av (super quæ) facab (systema) elo dudeb (fundatur).

Ab el sitog (gratus) id S. et V. is (pro) alo simad (hac benignitate).

Ro vev (utitur) Latin rofabz (literis). Ol (ex) alz (his) ag (id) ep (facit) latof (nova) rogabz (verba).

Zapob (prima) rofab ov Ro rogabz (Ro verborum) hab (habet) gadoc (generalem) robac (significationem).

Zapoc (secunda) ud zapod (et tertia) rofab (litera) ep (facit) cik (magis) gafol (specialem) alo (hanc) robac.

Ol (ex) jobof (ultimis) rofadz (literis vocalibus) A rubeb

(indicat) begop (concretum) rogcab (nomen), ha (res); U rubeb begnop (abstractum) rogcab (nomen), am el (id est) gau (qualitas); is jusam (exempli gratia) giya el bona res, ud giyu el bonitas. Jobof (ultima) rofad E rubeb rogcak (verbum); jobof rofad I rubeb rogeal (adverbium) ud jofob rofad O rubeb rogeaf (adjectivum).

Zapod rofad A rubeb rogead (pronomen):

ab (ego, me) abe (meus, mei) abea (quod meum est) abz (nos) abze (noster, nostrum)

ac (tu, te) ace (tuus) acz (vos), acze (vestrum),

ad (is, ille, eum, illum), ade (ejus, illius) adz (ii, eos, illi, illos)

af (ea, eam, illa, illam) afz (eæ, eas, illæ, illas)

ag (id, illud) age (ejus, illius) agz (ea, eæ, ei; eas, eos, illa, illos) agze (eorum, earum)

aja (quicquam) ajar (ullus, ecquis)

ak (quisque)

al (hic, hoc, hanc)

am (iste, istud, istam, istum)

an (nullus) ana (nihil) anar (nemo)

aq (ipse, ipsa, ipsum)

ar (ad, af, homo, persona)

av (quod) avar (qui, quæ, quem, quam)

aw, awa? (quid?) awar? (quis? quem?)

axa (aliud) axar (alius, alia, alium, aliam)

aya (aliquid) ayar (aliquis)

aza (omne) azar (omnis, unusquisquequæque).

Zapod rofad E rubeb roglaz (verbi modos):

eb (infinitivum) eb ey (esse) eb en (non esse) eb rem (audire) eb sik (amare)

ec (imperativus) ec ey (es, esto, este, estote, sunt)

ed (pluperf.) ed ey (fueram, fueras, fuerant) ab ed sik (amaveram) abz edo rem (auditi eramus)

ef (perf.) ab ef ey (fui) eb ef ey (fuisse) af efo vifed (illa monita est)

eg (perf. part.) ab, eg rem ad (quum eum audiveram);

ek (imperf.) ab ek ey (eram) abz ek ey (eramus) ad en eko rem (ille non audiebatur)

el (præsens) ab el (sum)

ab em ey (erò) ab em rem (audiam) abz emo rem (audiemur)

en (verbum negativum) ag en el (id non est)

eb ep (facere) er ep (faciens) awar ef ep ala? (quis hoc fecit?)

es ey (futurus) em ef ey (fuero, fuerit)

ew? (verbum interrogativum) ac ew rel? (videsne?) ac ew en rel? (nonne vides?) ac en ritec, ew? (num expectas?).

Zapod rofadz I ud O rubeb rogeamz (præpositiones):

ib (pro-) ab ke ib (procedo) ob (re-) ab ke ob (recedo) ic (per) oc (circa, circum) id (ad) od (dè) if (super) ig (supra, super) og (subter, sub) ik (ante, præ, coram) ok (post, pone) ol (e, ex) im (secus, secundum) om (trans) in (in, intra) on (extra) ip (ab, per) iq (circiter, prope) oq (adversus) ir (cum, apud) or (sine, absque) is (pro, ob, propter) os (adversum, contra, præter) it (ad, usque ad) ot (postquam, post, ex) ix (inter) ox (ultra) iz (apud, in, inter) oz (præter, extra, nisi).

Zapod rofad U rubeb rogeaq (conjunctio): ub (at, autem, sed) ud (et, ac, atque, que) uf (si) ug (etsi, etiamsi) uk (quia, quod, quoniam) ul (ergo, igitur) um (ideo, eo, adeo, ut) uq (quam) ur (aut, an, vel, seu, sive) ut (ut) uz (sicut, ita, velut, ut, qua).

Za (numerus): zab (unus, una, unum) zac (duo, duæ, duos) zad (tres, tria) zaf (quattuor) zag (quinque) zal (sex) zam (septem) zaq (octo) zar (novem) zabx (decem) zacax (viginti) zagax (quingenta) zabaw (100) zabxb (101, centum et unus) zay (mille, 1000) zabay (1,000) bfrc (1492 MCDXCII) qqq (DCCCLXXXVIII).

Ta (tempus): tada (hora) tafa (dies) zam tafz ov taka (hebdomada) el Tafab, -c, -d, -f, -g, -l, ud Tafam. Zabac talaz (menses) ov taqa (annus) el Talab (Januarius) Talac, -d, -f, -g, -l, -m, -q, -r, -s, -t, ud Talav (December).

Ragab (infans) radac (puer) rafac (puella) radal (vir) rafal (femina, mulier) radam (maritus) rafam (marita) ragam (conjux)

radap (pater) rafap (mater) ragap (parens) radat (frater) rafat (soror) radas (filius) rafas (filia) radasac (nepos).

Mua (animal) muha (protozoan) muda (mollusca) mudcar (ostrea) mufa (vermis) mugdas (aranea) muja (piscis) muka (neptilis) mukla (serpens) mukta (testudo) mula (avis) mulbad (gallus) mulbaf (gallina) mulcap (anser) mulyab (aquila) murma (mus) mursab (sciurus) musa (ungulata) musab (elephantus) musac (rhinoceros) musad (hippopotamus) musag (porcus) musla (eques) muspa (bos) muspad (taurus) muspaf (vacca) musrad (cervus) musta (caper, hircus) mustag (hædus) musya (ovis) musyag (agnus) muta (carnivora) mutab (leo) mutfa (felis) mutka (canis) mutla (ursa) muya (homo).

Ab reb (cogito) ulre ab el (ergo sum).

Ac reb (cogitas) awa (quid) wi ga (quale) ov Ro? (de Ro?).

Ro rolec (enuntiat) C uz (sicut) SH in EngliSH, CH in FrenCH, SCH in DeutSCH, ud Q uz UG in D. ur E. siNGen, siNGiNG.

Waverly, W. Va., U. S. A.

E. P. FOSTER.

CONGRESSU ESPERANTO IN OXFORD.

Isto Congressu eveni ab 2 ad 9 agosto. « *Heroldo de Esperanto* » (vide API 1930 pag. 159) publica relatione. Nostro socio, prof. Collinson mitte ad nos alio notitias.

Numero de inscriptos es circa 1200. Oratores loque quasi semper in Esperanto. Es factio servitio religioso catholico et protestante. In « Somera Universitato », die 5, prof. Collinson loque super « Internationalitate in vocabulario de lingua artificiale », et in die 6, socio prof. Migliorini expone « Elementos de vocabulario Europæo ». In vespere, es recitato comœdia in theatro.

Prof. Cart, uno ex præsidente, dice « Polemico kontrau aliaj sistemoj nur dubigas eksterulojn. Per agoj, aplikado kaj uzado ni venkos », id es « polemica contra alio systema crea solo dubio in extraneos. Per actione et usu nos i vince ».

Nos debe convince magno publico incredulo, non per polemicas, sed per studio et applicatione.

IX IDO-CONGRESSU.

IX Congressu de « Uniono por la Linguo Internaciona » (Ido) eveni in Sopron (Hungaria), in dies 8-12 augusto 1930. Participantes es numeroso. Præsidente de Congressu es electo Prof. Dr. A. Stör (Praha); Vice-Presidentes, Prof. J. Csatkaj (Szombathely) et D.r H. Brismark (Hoting); Secretario, D.o A. Matejka (Paris).

In primo sessione, die 9 augusto, post orationes inaugurale, Congressu initia suo labores. Canonico Gross lege relatione de Ido-Akademio, redacto per suo secretario Prof. S. Bakonyi, que i appare in primo numero de novo revista *Progreso*. Post, repræsentrantes de vario regiones refer de motu pro Ido in regiones ipso. Sequè discussione super Corporatione de Ido-Docentes.

In subsequente sessiones, Congressu discute de novo Organo centrale de « Uniono », de insignia pro Idistas, de « Instituto por adoptigo di Ido ».

Ecce resolutiones adoptato, que nos refer, in Ido, ex *Ofical Buletino*, n. 12.

1. *Doco-Korporationo*. Propozo translatala de A. Matejka: « Fondesez privata studiogrupo por l'exploro di docala questioni, olqua restas en relati regulala kun la Komitato e l'Akademio. La redaktero di O. B. grantez spaco en l'ofical organo por l'inserto dil raporti recevit del grupestro ».

2. Propozo de S. S. Nixon: « La 9-ma Idokongreso expresas la deziro ke omna mondlinguani esforcez havar ulsorta komuna agado ed ulsorta komuna organizuro en qua singlu darfus konserver sua preferata lingual sistemo, ma kunlaborus kun altra sistemi pri skopi qui es komuna a li omna ».

3. *Nova Organo central dil Uniono*. Propozo Baxter: « On kreez subkomitato de ULI ek la nuna redakteri e kun S.o Peus, qua komitato povos kooptar altra Idisti. Ta komitato furnizez raporto ad Idistaro pri la propozita revuo ».

Congressu, unanime, accepta etiam propositione Matejka pro fundatione de « Unione dil meceni di *Progreso* ».

« INTERCRITICA »

Per productiv critica al unitar interlingua modern-latin

Sub (is)ti titul me vole publica, ab januare 1931, un mensual gazette de quar pagines. Nam id non es possibil ad me, in privat correspondentie motiva mei projecte et discute omni contrapositiones. Ac alqui de (is)ti discussiones es sat valoros' et interessant pro li tot interlingual publicum.

Li prim numro contene: Programm; Du problemas - du solutiones (un fundamental base, qui om deve agnosce aut refute); Evolution-vies del IL-systemas (figure cum texte, personal justificationes); grammatica de un M-L. — Li secund et terti numro contene motivationes; ab li terti aut quarti numro me vole publica criticas et contrapositiones.

Li folies es apert ad omnos, qui agnosce un modernizat Latin universal, id es un systema inter Lsf (non sat modern) et Occidental (non sat latin-neutral, non sat impersonal).

Omni dialectes de (is)ti specie es admiss. Nos vole demonstra, quod factim un unitar Mundi-Latin existe, et quod li dialectes non impedi li mutual comprehension.

Non ante sufficienti deliberation nos deve stabiliza ML et imprime libres aut plu grandi gazettes. Li miserie de Ido et Occidental non deve repeti se.

Nürnberg, Steinbühler Strasse, 20 A

J. WEISBART.

DE FEMININO

« *Ofical Buletino* » (vide API pag. 233) in N. 9 publica articulo de J. Gross, que, pro ride, propone plurale in *-im*, conforme ad Hebraico, ad Latino *-um* de *rosarum*, ad Græco *-on* de *anthropon*, ad Teutico *Blumen*.

Es critica contra linguas artificiale, que sine regula, trahe elementos ex vario lingua naturale.

Nunc me inventa novo methodo pro indica genere.

Terminatione *-a* indica masculino. Exemplo Latino *auriga*,

collega, scriba, Galba, Seneca, ex Græco geometra, nauta, pirata, poeta, propheta, sophista, Ænea, Leonida, Pytagora, Persa; Italiano *papa, artista, la sentinella, la guardia, etc.*

Terminatione in -o indica feminino, Exemplo Græco *Clio, Erato* (musas), *Atropo, Clotho* (parcas), *Echo* (nympha), *Eo* (aurora), *Sappho* (poeta).

Me spera que nullo fura meo inventione.

Torino

PROF. G. PICCOLI.

Via S. Francesco da Paola, 23.

BIBLIOGRAPHIA

ACTA ASTRONOMICA de Kraków (vide pag. 232), in circulare N. 26, publica articulo « Stella eclipsiale », in Interlingua; et notitias super planeta Transneptuno.

ARCHEION fundatore et directore *A. Mieli*, 12 rue Colbert, Paris, 2 Vide API pag. 232.

Numero 2, aprile-junio 1930, contine sequente articulos, semper cum summario in Interlingua:

Vanhée, Series in Extremo Oriente.

Vogel, Algebra in Ægypto in tempore de medio impero. (In papyro Rhind, anno — 2000, et in alios de idem tempore, es resoluto plure æquatione algebrico, de 1. et 2. gradu).

Ruska, solutione de quæstione de Geber (Isto es chemico arabo de a. + 700, ad que es attributo plure libro.).

Bologa, Si nos pote fac usu de synonymos « daco » de plantas que Dioscorides describe, pro reconstructione de lingua daco.

Gliozzi, Methodos de Galileo pro determina pondere de aere. Parvo Communicationes. Analysis critico. Periodicos. Notitias.

ARCHEION, *Indice Undecennale* (1919-1929).

Indices systematico et alphabetico, Vol. 1-XI.

Indices de articulos.

Isto importante periodico pro historia de scientias es digno de magno æstimatione et fama que jam habe in mundo scientifico.

RUCH FILOZOFICZNY, redaktor Prof. *K. Twardowski*, Uniwersytet, Lwów.

Isto periodico « Motu philosophico », sub directione de nostro socio, nunc publica tomo XI, et in pag. 155 annuntia cum summario, opere « Giuseppe Peano », publicato ab API in 1928.

RASSEGNA GRAFICA, Roma.

In numero de majo 1930, consocio I. Pieropan publica articulo « Genesi ed evoluzione delle cifre arabe e romane nel decorso dei secoli », in que cita, ex S. et V. 1929 n. 9-10, articulo de prof. E. Stamm « Origine de nostre cifras », cum reproduce plure parte de articulo ipso.

URANIA, Piazza Madonna degli Angeli, 2. Torino.

Isto interessante periodico, que publica notitias de Astronomia, Meteorologia, Geologia, Mineralogia, Chimica et Physica, in numero 5 de 1930, reproduce articulo in Interlingua:

M. CIBRARIO, *Metallos utile*, en Schola et Vita, a. 1929, pag. 95-100.

LE POLYGLOTTE (vide pag. 236) in numero de julio publica articulo de socio Weisbart, que expone elementos commune ad Latino et Germanico: disco Tisch, hora Hour, oleo Oel, tabula Tafel, musculo Muskel, speculo Spiegel, strata Strasse, milia Meile, flamma Flamme, cista Kiste, fenestra Fenster, cellario Keller, moneta Münze, magister Meister, mercato Markt, scribere schreiben, dictare dichten, prædicare, predigen.

Et numero de octobre publica lectione de Occidental et exemplo de Latino sine flexione, tracto en opuscolo: PANKHURST, *Is an international language possible?*

BULLETIN DU BUREAU INTERNATIONAL D'EDUCATION, Genève, Rue des Maraîchers, 44.

Numero de julio 1930 publica breve relatione super Congressu de IALA (Internationale Auxiliare Lingua Associatione). Vide API pag. 141-150.

TOLERO, red. *Dayras*, 19 Place St-Pierre, Paris 18.

Jam appare N. 23, augusto, et 24, septembre 1930, que continua publicatione de articulos in vario formas de L. I.: Ido, Novial, Mundial, Romanal, Uniti Langue, Auxiliar English, G. V. - Sistem, etc., cum claves de Mundial, Romanal, G. V. - Sistem.

N. 23 publica etiam isto *Declaration* de *J. Weisbart*: « Me scribet li articul « Solution del nod gordian » sine cognitione de

un correspondent articulo de Sr. Bylsma (et ac sine cognition del studie de Ramstedt, Creux, Aschwanden et Nidecker, qui venit ad me 10 mai 1930). Li editor de Schola et Vita posse confirma, quod me non recipet Sch. et V. in annu 1929. *)

Me non pertine ad is homs, qui tace li merites de altros. — Si nos vul habe un sol central organ de Interlinguistic, tali deplorabili eventus et duplic elaborations non vul es possibili ».

*) Vide S. et V. pag. 230 (N. d. R.).

MONDO (vide API pag. 236) in numero 2, de julio 1930, annuntia quod prof. Otto Jespersen, in 16. VII. 1930 comple 70 anno de vita.

Jespersen es nato in Dania, filio de iudice, stude in Köbenhavn, es professore de anglo et litteratura anglo in Universitate (1893-1925). Publica libros de Phonetica, de multo valore, et alios de linguistica.

In 1907 es membro de Delegatione pro lingua internationale, que reuni se in Paris 1887, et majoritate proponere variantes ad Esperanto, et funda novo lingua Ido. Jespersen es praesidente de Academia Ido. Sed vide quod Ido conserva plure defectu de lingua originale, et in 1928 publica novo systema « Novial ». Vide API 1928 pag. 249-251, 1930 pag. 63.

Prof. Jespersen es socio de nostro Academia post anno 1926.

OFICAL BULETINO, red. A. Matejka, 15. Avenue des Ecoles, Villemomble, Francia.

N. 12, Sept.-Oct. 1930, da amplo relatione de IX Ido-Congressu in Sopron (Hungaria); publica articulo « Otto Jespersen », per S. Auerbach, et Chronica, Polemicas, Bibliographia.

Es, isto, ultimo numero de *Ofical Buletino*. In suo vice, Comitatu de « Uniono por la Linguo Internaciona » delibera de publica uno plus amplo periodico, trimestrale aut bimestrale, de 64 pag., cum nomine PROGRESO, de antiquo revista pro L. I. — Primo numero de novo periodico appare in proximo decembre.

Augurios maximo cordiale de successu.

L'INFORMISTO UTILIA, red. prof. J. J. E. Mathys, Vanderkelenstrado, 16, Leuven (Belgio).

Numero de sept.-oct. 1930 publica articulo « Pri la supreso dil gramatical dezinenci », et plure interessante notitia.

COSMOGLOTTA, Official organ bimensual del Occidental-Union - Red. E. Pigal - Postfach 10, Mauer bei Wien, Austria.

N. 5, Sept.-Oct. 1930, publica articulo, de G. Bohin, « In-

fluentie del lingue angles al lingue international », et in Chronica cita articulo de H. Bylsma, S. et V., n. 6-7, pag. 227-229.

OVRE, Bibliotheca in Occidental - Red. prof. H. Pasma, Tabor 1006, CSR. (Vide S. et V. pag. 159 et 238).

N. 5, nunc publicato, contine: *Coudenhove-Kalergi*, Heròe o Santo, pag. 13-28.

COSMOGLOTTA, L'INFORMISTO UTILIA et ARALDO DELLA SALUTE (Riccione), annuntia mutatione de sede de Schola et Vita. Nos age gratias.

CROUZET et FOURNIER, *Du Latin à l'Anglais*. Privat éd., Toulouse. 1929. Prix 18 fr. fr.

Isto libro, de pag. XXIV + 246, incipe per cita A. Meillet: « Omne lingua moderno de Europa occidentale es plano de latino ». Ergo pro stude linguas moderno, es utile de sali ab nostro lingua ad latino, et inde descende ab latino ad lingua moderno.

Libro expone « ab latino ad anglo » per historia, grammatica et etymologia.

I. *Historia*. Antiquo populo Britanno loque lingua celto sorore de latino. Romanos occupa Britannia in tempore de Julio Cæsare, a. -55. In anno 410 Saxones et Anglos invade Britannia, que sume nomine Anglia. In illo tempore plure vocabulo latino penetra in Germanico, et in Anglo. Exemplo de vocabulo latino - teutico (germanico moderno) - anglo: *strata strasse street, vino Wein wine, moneta Münze mint*, etc.

Missionarios, in fine de VI seculo, converte Anglos ad christianismo, et introduce vocabulos *episcopo bishop, monaco monk, diabolus devil*, etc.

Francos, in seculos XI-XIV introduce numeroso vocabulo in anglo.

In fine, mille et mille vocabulo docto penetra in anglo, et in omne lingua moderno de Europa.

II. *Grammatica*. Libro explica relationes de grammatica anglo cum latino.

III. *Etymologia*. Libro explica correspondentia de litteras in latino et in anglo derivato ex antiquo germanico, sorore de latino: *pater father, mater mother, duo two*, etc. Contine tabula de affixos latino vivente in anglo, et 400 radice latino cum derivatos anglo.

Auctores annuntia proximo publicatione de libros simile: *Du Latin à l'Espagnol, Du Latin à l'Allemand*,

Du Latin à l'Italien.

Isto methodo de comparatione inter linguas es practico et instructivo. Illo interessa etiam nos, nam elementos hodie commune ad linguas de Europa es base de Interlingua.

CROUZET, *Grammaire latine simple et complète.* Privat ed. Toulouse.

CROUZET, ANDRAUD, FONT, *Grammaire grecque simple et complète.* Privat ed. Toulouse.

CROUZET, BERTHET, GALLIOT, *Grammaire française simple et complète.* Privat ed. Toulouse.

Isto libros es fundato super comparatione de linguas.

In latino, Auctore explica « pronuntiatione restituto », conforme ad antiquo latino; omne littera habe uno solo sono, c sicut in *capsa*, g sicut in *gamma*.

Fritz BUCKEL, Gesees bei Bayreuth (Germania), *Folii di la Intersistemal Uniono por Mondolinguo.* Ultimo folios polygrafato, pag. 45-80, nunc publicato, contine: 547 mondolingui, La lexiki di 29 mondolingui, La 70 sistemi che Couturat et Leau, Anglia e la mondolingua (et ita pro omne regione de Europa, et pro America, Asia, Australia, Africa), Abrejuri: Kemia, Usa, Suissia, etc.; Abrejuri di lingui e landi, Kompleta supplemento a la landilisto, Loko nekonocita e la mondolingua, Plusa mondolingui segun Stojan Bibliografio, La modelli di la artificial lingui. Seque alio folio cum Indice.

Auctore, in isto suo *Folii*, da abundante et interessante notitias super problema de L. I., que illo considera sub vario suo aspectus.

Oficiala Jarlibro de la Esperanta movado, 1930. Universala Esperanto Asocio, 1 Tour de l'Île, Genève.

Isto « *Oficiala Annuario de Esperanto* » consta de 406 pagina, mm. 160 × 115, et da informationes super toto motu Esperantista.

G. O. D'HARVÉ, du Panlingua « *Romangle* », lingua mundial es lerned in 8 jorn. Bruxelles 1930.

Isto opuscolo, de 52 pagina, toto in lingua Franco, explica novo « lingua mundiale, que homo pote disce in 8 die »: orthographia quasi italiano; plurale in -s, quando es necessario; circa 30 præfixo et 60 suffixo.

Uniti Langue, an international langue based op de comunitis of de Germanic and Romanic langues, composed per F. RIEDEL and SHEFFERS, Dessau 1930.

Es fasciculo de 24 pagina, toto scripto in « *Unito Lingua*, uno internationale lingua basato super elementos commune ad Germanico et Romanico linguas », Ergo Auctores demonstra de habe fide in proprio lingua. Qui cognosce Anglo, et aliquo lingua Romanico, intellige subito UL. Orthographia de Anglo es paucio mutato; *de* es articulo anglo *the*.

Digno de nota es suppressione de quasi toto grammatica. « In principio, omne voce pote servi sine alteratione de forma, quale substantivo, adjectivo, adverbio, verbo etc. ». UL habe 5 suffixo; et conserva vocabulos in *-ion*, *-tion* etc. de linguas naturale.

Auctores mitte ad nos plure exemplare, pro transmittite ad socios.

H. JACOB, *Internationale Werbung und Sprachenpsychologie* — *Weltsprache Ido* — Opusculo de 16 pag. — Deutschen Ido-Bund, Soorstrasse 75, Berlin-Charlottenburg 9 — Pretio: M. 0,20.

Opusculo, in lingua teutico, expone problema de L. I. et suo solutione in Ido.

Poems of Mihail Eminescu, translated from the Romanian by E. Sylvia PANKHURST. Kegan Paul, London, 1930.

Es interessante libro de nostro socia.

Structuro de l'Idiomo mundiala Nov-Esperanto. — « *Centra Oficeyo de Nov-Esperanto* », Bern (Helvetia), publica et mitte isto folio de propaganda.

GINO LORIA, prof. Università di Genova, *Curve piane speciali*. Vol. II. U. Hoepli ed. Milano.

Vide API pag. 80.

Ad Lectores.

Isto fasciculo appare cum retardatione. Causa: mutatione de sede et diverso alio impedimentos.

Nos preca lectores de vol excusa.

Proximo fasciculo appare in decembre.

PERIODICOS PERMUTATO
CUM SCHOLA ET VITA

Periodicos interlinguistico

- INTERNATIONAL LANGUAGE
142 High Holborn
LONDON W. C. 1 - Anglia
- INTER NOS, Red. *E. Biddle*
18, Meadows Lane
CHESTER - Anglia
- COSMOGLOTTA Postfach 10
MAUER bei Wien - Austria
- INFORMISTO UTILIA,
Dir. *J. J. V. E. Mathys*
Vanderkelenstr. 16
LOUVAIN - Belgio
- FLANDRA ESPERANTISTO,
Red. *Van Schoor*
De Geykerstraat 149-1
ANTWERPEN - Belgio
- BULGARA ESPERANTISTO
Postkesto 233
SOFIA - Bulgaria
- BALKANA LABORISTO
Shar Planina 56
SOFIA - Bulgaria
- LA PROGRESO
Socharskà 333
PRAHA VII
- OVRE, red. *H. Pasma*
TABOR 1006 - C. S. R.
- ESPERANTA, Dr. *J. Zelezny*
TECHONICE che Plánice CSR.
- JAZYK MEZINARODNI, Red.
J. A. Kais - Wilsonova 11
BRNO 12 - C. S. R.
- LA NOVA EPOKO
14 Avenue de Corbera
PARIS XII - Francia
- OFICAL BULETINO
Red. *A. Matejka*
15, Avenue des Ecoles
VILLEMOMBLE Seine - France
- TOLERO, Red. *G. Dayras*
19, Place St. Pierre
PARIS, 18 - France
- SENNACHIULO 23, Rue Boyer
PARIS XX - France
- GERMANA ESPERANTISTO,
Fr. Ellersiek
Wilmstr. 5
BERLIN SW. 61 - Germania
- MIKRA BULETINO
Ido-Centrale
Soostr, 75 BERLIN
CHARLOTTEMBERG - Germ.
- ARBEITER ESPERANTIST
Wasastr. 16
LEIPZIG C. 1. - Germania
- HEROLDO DE ESPERANTO
Red. *Teo Jung*
Brussellerstrasse 94
KOELN - Germania

- ESPERANTO
1, Rue de la Tour de l'Île
GENÈVE - Helvetia
- JURNALO INTERNACIONA
Ed. *Pesch*
Rue des Oviv 14
GENÈVE - Helvetia
- NOV ESPERANTO
8, Marienstrasse
BERN - Helvetia
- HELVETIA, *F. Lagnel*
CHAPELLE - Vaud - Helvetia
- UTRECHTA ESPERANTISTO
Red. *G. J. Degenkamp*
Rietstraat 40
UTRECHT - Hollandia
- COMMUNICATIONES, Red. *D. Szilágyi*
Officio Interlinguistico Buda-
pestiense
Damjanich u. 28 a.
BUDAPEST VII - Hungaria
- HUNGARA HEROLDO
Pongrac-ut 17 K. 6
BUDAPEST - Hungaria
- HINDA ESPERANTISTO, Red.
Liem Tjong Hie
Karangtoeri 66
SEMARANG - Java
- REVUO ORIENTA
III 14 *Shin Ogaumachi*
Ushigome TOKYO - Japonia
- ESPERANTO
Kibosha 158.
Nishiookubo
TOKYO - Japonia
- ONDO DE DAUGAVA,
Red. *Kazoks*
Telegrafs RIGA - Latvja
- MONDO, Red. *P. Ahlberg*
Sirus 2, Torsvik
LIDINGO - Suedia
- ROIA, Red. rev. *E. P. Foster*
WAVERLY, West Virg. - U.S.A.
- LA VOJO DE KLERIGO
K. Liebknecht-str. 31
HARKOV, Ucraina - U. S. S. R.

Periodicos scientifico, philosophico, pro educatione, etc.

Institutos universitario, etc., que mitte suo publicationes.

- BRITISH INSTITUTE OF
PHILOSOPHICAL STUDIES
88 Kingsway
LONDON W. C. 2 - Anglia
- THE NEW ERA
11 Tavistock Square
LONDON W. C. 1 - England
- THE PERIODICAL
University Press
OXFORD - Anglia
- LA PALABRA
Casilla de Correo 55
CORDOBA - Argentina
- SVOBODNO VASPITANIE
rue Batcho-kiro 15
SOFIA - Bulgaria
- LA NUEVA ERA
Casilla 3603
SANTIAGO - Chile

- EDUCACION, Organo del Ministerio de Instruccion Publica QUITO - Ecuador
- ARCHEION, Archivo de Historia de Scientia. Direct. A. Mieli
12, rue Colbert
PARIS 2 - France
- LE POLYGLOTTE
10 rue Claudot NANCY - France
15, Faubourg de Saverne
7, Place de Bordeaux
STRASBOURG - France
- VERS LA SANTE'
2, Avenue Velasquex (Parc Monceu) PARIS VIII - France
- REVUE DES JEUX SCOLAIRES - 14, Rue Marca
PAU - France
- BULLETIN DU BUREAU INTERNATIONAL D'EDUCATION - 44, rue des Maraichers
GENÈVE - Helvetia
- REVUE INTERNATIONALE DE L'ENFANT
31 Quai due Mont-Blanc
GENÈVE - Helvetia
- ENSEIGNEMENT MATHEMATIQUE
72, Route de Fleurissant
GENÈVE - Helvetia
- L'EDUCATORE DELLA SVIZZERA ITALIANA
Via Vanoni 16
LUGANO - Helvetia
- SOCIETE' DES NATIONS
Bureaux internationaux
GENÈVE - Helvetia
- REVISTA DEL ATENEO
JEREZ DE LA FRONTERA
Hispania
- FARADAY
GUADALAJARA - Hispania
- REVISTA DE ESCUELAS NORMALES
Calle Sevilla 8
CORDOBA - Hispania
- ACTIVIDAD Roseillon 148
BARCELONA - Hispania
- LA LUZ DEL PORVENIR
Avenida 11 de Noviembre, 81
SABADELL - Hispania
- BOLETIN DE LA SOCIEDAD DE ESTUDIOS VASCOS
SAN SEBASTIAN - Hispania
- REVUE INTERNATIONALE DES ETUDES BASQUES
SAN SEBASTIAN - Hispania
- EUSKO - FOLKLORE
VITORIA - Hispania
- A JOVO UTJAIN
Tigris-utca 41
BUDAPEST I - Hungaria
- CIVILTA' MODERNA
Via G. B. Vico 5 FIRENZE
- FEDE E VITA
Via Magenta 9 FIRENZE
- RIVISTA DI MATEMATICA PURA ED APPLICATA
AGRIGENTO
- NUOVO CIMENTO
Istituto Fisico R. Università
PISA

- LA SCUOLA D'OGGI
Via Curtatone 10 MILANO
- GNOSI
Via Bava 20 TORINO
- LA CULTURA POPOLARE
Via Bellini 13 MILANO
- ANNALI DELL'ISTRUZIONE PRIMARIA, Dir. Com. Dr. Camillo Quercia
Ministero E. N. Viale del Re
ROMA
- L'IGIENE E LA VITA
Corso Duca d'Aosta 11 TORINO
- IL PENSIERO
Via Garibaldi 38 BERGAMO
- RIVISTA INTERNAZIONALE DEL CINEMA EDUCATORE
Via L. Spallanzani 1 ROMA
- RENDICONTI UNIONE PROFESSORI
Via Lauro 2 MILANO
- IL GRUPPO D'AZIONE PER LE SCUOLE DEL POPOLO
Bastioni Volta 16 MILANO 110
- IL CORRIERE DELLE MAESTRE
Via Stelvio 22 MILANO
- EDUCAZIONE FISIO - PSICHICA
Via Petrarca 12 MILANO
- I NOSTRI QUADERNI
Direct. E. Pappacena
LANCIANO
- LA NUOVA SCUOLA ITALIANA, Prof. E. Codignola
Via G. B. Vico 5 FIRENZE
- LA MEDICINA SOCIALE
Posillipo 356 NAPOLI
- LA RIVISTA PEDAGOGICA
Sen. Prof. L. Credaro
Senato del Regno ROMA
- I DIRITTI DELLA SCUOLA
Lungo Tevere Mellini 7
ROMA
- L'ITALIA CHE SCRIVE
Vicolo Doria 6 A. ROMA
- L'EDUCAZIONE NAZIONALE
Via Ruffini 2 ROMA 49
- L'ASSISTENZA DEI MINORENNI ANORMALI
Via Puccini 10 ROMA, 114
- BOLLETTINO DI MATEMATICA
Piazza Cavour 4 FIRENZE
- RIVISTA DI FISICA E MATEMATICA - R. Università
NAPOLI
- GIORNALE dell'Istituto Italiano degli Attuari
Via Marco Minghetti 17
ROMA
- BIBLIOTECA UNIVERSITA' PER GLI STRANIERI
PERUGIA
- CONSIGLIO NAZIONALE DELLE RICERCHE
Ministero E. N. Cas. Post. 489
ROMA
- SEMINARIO MATEMATICO e FISICO - Segreteria
Piazza L. da Vinci MILANO
- CIRCOLO MATEMATICO
R. Università CATANIA

CIRCOLO MATEMATICO
Via Rugg. Settimo, 30
PALERMO

MUSEO DIDATTICO NAZ.le
Via Laura, 48 FIRENZE

R. OSSERVATORIO ASTRO-
NOMICO sul Campidoglio
ROMA

ISTITUTO PEI CIECHI
Via Castiglione, 71 BOLOGNA

PHYSICO MATHEMATICAL
SOCIETY
Imperial University
TOKYO - Japonia

AEROLOGIA
Observatorio de
TATENO - Japonia

GLAS NEDUZHNIH Prof. V.
L. J. Ramadanovitch
Institut des Aveugles « Roi Ale-
xandre I »
ZEMUN - Alexandrovo
Jugoslavia

RADNA SKOLA
Yanichevo Sokatchè, 10
BEOGRAD - Jugoslavia

FUNDAMENTA MATHEMA-
TICÆ - Universitate
Seminario Mathematico
VARSAVIA - Polonia

RUCH FILOZOFICZNY
Uniwersytet
LWOW - Polonia

OBSERVATORIO ASTRONO-
MICO
KRAKOW - Polonia

BOLETIM OFICIAL DO MINI-
STERIO DE INSTRUCAO
PUBLICA

LISBOA - Portugal

ARQUIVO PEDAGOGICO
Boletim da Escola Normal Su-
perior

COIMBRA - Portugal

A CRIANÇA ANORMAL
T. do Terras, 20 (St. Isabel)
LISBOA - Portugal

ANAIIS DA FACULDADE DE
SCIENCIAS
Universidade do
PORTO - Portugal

ANNALES SCIENTIFIQUES
De L'UNIVERSITE'
JASI - Romania

PENTRU INIMA COPILOR
Str. Epuri 52
BUCURESTI - Romania

UNIVERSITATE DE STUDIOS
CERNAUTI - Romania

AMERICAN JOURNAL OF
MATHEMATICS
John Hopkins Press
BALTIMORE, Md. - U. S. A.

SMITHSONIAN
INSTITUTION
WASHINGTON - U. S. A.

MEMOIRES DE L'INSTITUT
DE L'INSEIGNEMENT PU-
BLIC
KIEV - U. S. S. R.

SOCIETÈ PHYSICO - MATE-
MATIQUE, Université
KAZAN - U. S. S. R.

INSTITUTO PRO INTERLINGUA

Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1930 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: Nicola Mastropaolo

ANNO V

NOVEMBRE-DECEMBRE 1930,

N. 11-12

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (<i>minimo</i>):			
	Periodico misso in Italia L.it. 16,	misso extra L.it. 22	
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	» 20	» 28	
» DE PROPAGANDA	» 40	» 60	

AD SOCIOS ET LECTORES

Nos preca omnes de mitte sine retardatione proprio quota de associatione aut subscriptione.

Nos spera que omnes vol mitte non quota minimo, sed illo SUBVENTORE (non minus de L. 20 pro Italia et de L. 28 aut dollar 1½ pro alio Regiones) aut QUOTA DE PROPAGANDA (L. 40 aut plus pro Italia, L. 60 aut dollar 3½ aut plus pro alio Regiones), ut nos pote procede ad novo ampliatione de SCHOLA ET VITA in anno 1931.

Gratias ad omnes.

Mitte pecunia:

ad prof. NICOLA MASTROPAOLO, directore de Schola et Vita
Via E. Pagliano, 46 - MILANO 137 - Italia;

aut

ad ING. GAETANO CANESI,
thesaurario de Academia pro Interlingua,
Via Costigliole 1 bis - TORINO 105 - Italia.

SCHOLA ET VITA jam muta sede.
Novo sede es in Via E. PAGLIANO, 46 - MILANO 137.

INDICE

G. CANESI: *Ad sincero fautores de lingua auxiliare internationale* - pag. 321.

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 323-354.

G. PEANO: *Algebra de Grammatica* — A. NATUCCI: *Super concepto de « functione »* — ROSA VERGANI MARELLI: *« Methodo Montessori » in schola pro surdo-mutos* — Comitatu de investigationes super Examines.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 343-348, 355-358.

Congressus internationale: de Infantia; de Educatione Morale; de Educatione Familiare; de Professores de Linguas vivente; de Protectione de Infantia — Reunione de Comitatu int. de Historia de Scientias — Congressu panamericano de Puero.

ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 359-375.

W. M. L. BEATTY, Centerburg, U. S. A.: *Standardizitel Qalendari* — S. A. TOSCANO, Modica (Sicilia): *Maximo aspiratione de Humanitate* — M. GLIOZZI, Chieri (Torino): *Qui es inventore de ludione?*; *Francisco Lana præcuratore de aviatione* — G. C.: *Correctione* — N. M.: *Specimines de versione poetico* (ex G. Carducci); *Confiteor* — F. C. VAN AKEN, Oud-Gastel (Hollandia): *Ex differente fonte* — G. C.: *Facetias*.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 376-392.

Ad Socios et Lectores — N. M.: *Repetita juvant* — G. CANESI: *Vocabulos moderno in Interlingua* — H. J. MACMILLAN, Liverpool: *Latinesco* — Ad Socios, ad Fautores de Interlingua — H. BYLSMA: *De revisu « Bios »* — J. WEISBART, Nürnberg: *Evolution-Schema del Interlinguas* — Bibliographia.

Libros, Opusculos, Periodicos, pag. 348.

PRÆMIO SEMIGRATUITO

Si vos adijunge ad quota de associatione lira italiano 5, Academia expedi ad Vos *Vocabulario « Interlingua-Italiano, Inglese e Italiano »* edito ab consocio G. Canesi.

SCHOLA ET VITA

Anno I (1926) - N. 1-4, pag. 240 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16.

Existe parvo numero de exemplares

Anno II (1927) - N. 1-6, pag. 272 - in Italia, L.it. 10 - extra, L.it. 14

Anno III (1928) - N. 1-10, pag. 304 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16

Anno IV (1929) - N. 1-12, pag. 314 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16

CALENDARIO PERPETUO

Edito ab ing. G. CANESI, Thesaurario de API

Via Costigliole, 1 — TORINO 105

Cum isto calendario homo — cum summo facilitate — pote determina die de septimana correspondente ad uno data.

Pretio lira ital. 3

Gratis ad consocios que inscribe novo socio.

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO V

NOVEMBRE-DECEMBRE 1930

N. 11-12

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

AD SINCERO FAUTORES

DE LINGUA AUXILIARE INTERNATIONALE

Lingua auxiliare internationale tende in modo principale ad redde facile et cordiale relationes scientifico, religioso, industriale, sportivo,... inter populos de differente nationes.

Fautores de vario lingua auxiliare collabora pro resolve isto magno problema; illos hodie non attende lucro neque honore, sed lucta contra indifferentia de publico sceptico.

In scientia, auctoritate habe minuscolo valore; libertate es necessario et produce concordia.

Auctores et fautores de vario lingua auxiliare non debe imita mercatore que time concurrentia de negotio proximo que vende identico merce; non debe es myope et fanatico in modo exclusivo pro proprio systema; etiam si procede per vario via, es utile collabora in modo concorde pro consequere nobile et humanitario ideale commune.

Apparitione, vita breve et anæmico de plure Revista pro diffusione de singulo lingua auxiliare, suggere ad me sequente propositione.

Pluralitate de socios de « Academia pro Interlingua » in in-

tercommunicatione cum consocios fac usu de INTERLINGUA ex *Latino sine flexione*; tamen Directione de Revista « SCHOLA ET VITA » obsequente ad Statuto de Academia, cum frequentia publica correspondentia et articulos in alio lingua, transmissio ab consocios de Academia; sed isto raro publicatione, plure vice sine expositione de regulas relativo ad lingua adoptato, fi intelligibile in modo imperfecto et non semper es bene visu ab coidealistas et ab Associationes que cura divulgatione de illo speciale lingua.

SCHOLA ET VITA pote eveni ORGANO de vario Associationes; istos cum oeconomia de tempore et pecunia pote praefixa spatio de 2, 4, 6... pagina et publica, IN PROPRIO LINGUA, communicationes vario, regulas, propaganda... directo ad suo socios.

Corresponsione ad Directione de SCHOLA ET VITA pro impressione, pro transmissione de Revista ad socios, pro expensa postale (in relatione ad numero de paginas praefixo et ad numero de exemplare) pote fi modesto.

Interim, dum tempore et practica determina systema que merita praeferentia,

— studioso, cum facilitate pote compara vario linguas;

— intercommunicationes de consocios fi plus numeroso et plus cordiale;

— publicatione de SCHOLA ET VITA pote fi plus amplo et repraesenta, cum foederatione de fautores de vario systema, organo internationale plus completo pro studio de importante problema;

— in fine, res de maximo importantia, cum claro demonstratione de affinitate de vario systemas, Revista redde silente detractore in bono fide, que pro apparitione de plure lingua auxiliare, retine impossibile practico solutione de importante problema.

Torino, Via Costigliole, 1 bis.

G. CANESI.

ALGEBRA DE GRAMMATICA

DERIVATIONE

I. Nos habe aequalitates:

$arde = es\ ardente = habe\ ardore;$

$ardente = que\ arde = cum\ ardore.$

Grammaticos, in generale, dice: *arde* es verbo, *ardente* adjectivo, *ardore* nomine. Me scribe V, A, N in loco de « verbo, adjectivo, nomine », et signo + inter duo elemento. Resulta:

$V = es + A = habe + N; A = que + V = cum + N.$

Si nos adopta signo — pro indica operatione inverso de +, resulta:

$es = V - A; habe = V - N; que = A - V; cum = A - N;$
« *es* produce verbo ex adjectivo »; « *habe* transforma nomine in verbo », etc.

Nos decompone:

$ardente = arde + -nte, ardore = arde + -ore$

« vocabulo *ardente* consta de thema *arde* plus suffixo *-nte*, *ardore* deriva de *arde* cum suffixo *-ore*; vocale finale de *arde* evanesce ante *-ore*.

Resulta $A = V + -nte, N = V + -ore$

unde

$-nte = A - V = que, -ore = N - V,$

$cum = A - N = (A - V) + (V - N) = que\ habe.$

Si nos indica per 0 elemento de valore nullo, resulta:

$0 = (V - A) + (A - V) = es\ que = es\ -nte,$

$0 = (V - N) + (N - V) = habe\ -ore,$

Symbolos praecedente constitue calculo de Grammatica simile ad Algebra de Mathematica.

Nos stude elementos de grammatica cum valore de praecedentes, et determina gradu de internationalitate de illos.

2. Grammaticos habet vario nomenclatura: *arde* est thema, aut radice, aut radicale; vide explicationes in meo opusculo « Interlingua » de 1927. In Latino, *ardente* est participium præsens de *arde*. Idem in Italiano que habet voces *ardere ardente ardore*, Hispano *arder ardiente ardor*, Portuguez *arder ardente ardor*. Sed lingua Franco habet solo *ardent ardeur*; verbum est *brûler*. Et Anglo habet adiectivum *ardent*, nomine *ardor*; verbum est *burn*, et suo participium præsens est *burning*. In generale, vocabulos derivatos est plus internationale quam vocabulos simpliciter.

Pro recognosce vocabulos internationale, sufficit de consulta vocabularios de vario lingua. Pro omni lingua existit vocabularios minimo de 2000 voce popolare, vocabularios medio de 30.000 voce; vocabularium Anglo de Webster, editione 1911, continet 400.000 voce. Meo « Vocabularium Commune » editiones de 1909 et 1915 est tracto ex vocabularios medio. Circa 1500 vocabulo est « Latino usque Russo », id est commune ad Italo, Hispano, Portuguez, Franco, Anglo, Teutico et Russo. Et 14.000 est « Latino-Anglo », et sæpe commune ad plures alio lingua.

3. V — A = *es*. Isto vocabulo latino vale imperativo et thema de verbo persona tertio *es-t*, infinitivo *es-se*. Vive in I. *è essere*, F. *est être*, H. *es ser*, P. *he ser*. Derivat ex Europæo antiquo, unde Sanscrito *asti*, Græco *esti*, Russo *jesti*, Polono *jest*. Teutico per metaphonia dicitur *ist*, Anglo *is*.

4. A — V = *que* = *-nte*.

Vocabulo *que* est thema de accusativo L. *quem*, nominativo *qui quod*, ablativo *quo*. Vive in F. *que*, I. *che*, H. *que quien*, P. *que quem*.

Habet derivatos « quis quid ubi quibus quomodo quando », celebre regula de rhetorica. Derivat Angli; *quality quantity quote*.

Ilo habet origine commune (linguistas dicit) cum A. *who what*, T. *wer was*. Et cum Græco *pos*, unde *posologia* = « scientia de quantitates pro pharmacos ». In Russo est *ko c'e*, Polono *horo co*, Sanscrito *kas ka kad*.

5. Vocabulos Latino usque Russo cum suffixo *-nte* =

= A — V: *adjutante, agente, appellante, assistente, coefficiente, concurrente, continente, correspondente, dissidente, emigrante, exponente, fabricante, intendente, patente, patiente, præsidente, quadrante, reagente, recipiente, regente, secante, studente, tangente, transcendente, transparente, vacante, variante*.

Si nos scribe *es* = V — A ante adiectivos præcedente, resultat verbos: *adjuta, age, appella, assiste, coeffice, concurre, continue, corresponde, disside, emigra, expone, fabrica, intende, pate, pati, præside, quadra, reage, recipe, rege, seca, stude, tange, transcendere, transpare, vaca, varia*.

Russo habet solo verbos *concurre, emigra, fabrica*.

Viceversa, si ante verbos nos pone *que* = A — V, resultat adiectivos præcedente.

Suffixo *-nte* sume forma *-ente* post *i*: *pati patiente*, et in paucis verbo *suffice sufficiente*, Anglo *suffice sufficient*.

L. *-nte* habet origine commune cum Græco *-ont* de *horizonte* = limitante, *ozon* = odorante (in chemia), *ion* = que *i* (in electricitate).

Latino *fer-ente* est identico ad Teutico (*ge*)*bär-end*, græco *pher-ont*; Sanscrito *bhar-anta*; suffixo de Anglo *bear-ing* est complicato.

Æqualitates que nos considera, in plures casu est solo approximato. Per exemplo *studente* = « que stude », sed hodie *studente* = « inscripto in universitate ».

6. Vocabulos Latino usque Russo, cum suffixo *-tore* = A — V:

Es: *actore, auctore, auditore, censore, commentatore, compositore, compressore, conductore, conservatore, correctore, curatore, dictatore, directore, doctore, factore, inquisitore, lectore, liquidatore, monitore, operatore, oratore, procuratore, protectore, rectore, regulatore, revisore, sculptore, sectore, speculatore, ventilatore*.

= *age, auge, audi, cense, commenta, compone, comprime, conduce, conserva, corrige, cura, dicta, dirige, doce, fac, inquire, lege, liquida, mone, opera, ora, procura, protege, rege, regula, revide, sculpe, seca, specula, ventila*.

In modo plus præciso: *auditore* = qui (homo que) audi; *ventilatore* = quod (re que) ventila.

Suffixos *-tore*, *-tivo*, *-to*, *-tione*, *-tura* funde se cum thema de verbo, sicut *lectore* ex *lege*, *compositore* ex *componere*. Vide infra, n. 23.

Græco *rhetore* = *oratore*.

7. Vocabulos Latino usque Russo, cum suffixo *-tivo* = A — V:

Es: *activo*, *administrativo*, *conservativo*, *passivo*, *positivo*, *reactivo*, *recitativo*

= *age*, *administra*, *conserva*, *pati*, *pone*, *reage*, *recita*.

Alio suffixo = A — V, in Latino-Anglo:

Es: *audace*, *capace*, *fallace*, *fugace*, *loquace*, *mordace*, *rapace*, *tenace*, *vorace*

= *aude*, *cape*, *falle*, *fuge*, *loque*, *morde*, *rape*, *tene*, *vora*.

Es: *acido*, *arido*, *candido*, *fervido*, *fluidido*, *liquidido*, *splendidido*, *tepido*, *valido*.

= *ace*, *are*, *cande*, *ferve*, *flue*, *lique*, *splende*, *tepe*, *vale*.

Es: *credulo*, *pendulo*, *tremulo* = *crede*, *pende*, *treme*;

es *stabile* = *sta*; es *fertile*, *volatile* = *fer*, *vola*;

es *vagabundo* = *vaga*; es *cauto* = *cave*; es *caduco* = *cade*

carnivor-o = *que vora carne*; *centrifug-o* = *que fuge ab centro*; *conscio* = *que cum sci*.

Et in Græco *anthropo-phag-o* = *que vora homine*; *phosphoro* = *luce-ferente*; *tele-phon-o* = *longe sonante*.

8. 0 = (A — V) + (V — A).

A — V, sub forma *-nte*, in grammatica latino es « participio præsentis »; V — A = *es*; ergo participio præsentis de verbo *es* habet valore nullo, et non existit in Latino classico. Existit in Græco sub forma *ont-*, unde *ontologia*; Quintiliano, anno 100, vertit illo in *ens entis*, ablativo *ente*, I. *ente*, F. *être*; in Anglo es *be-ing* = *es-ente*.

Exemplo Anglo: « *man is a rational being* » = « *homine es uno rationale ente* » = « *homine es rationale* ».

« *Me es præsentis, te es absente* » = « *me es præ-es-ente, te*

es ab-es-ente » = « *me es præ, te es ab* ».

Grammaticos dicit « *absente* es adjectivo, *ab* es præpositio »; ergo adjectivo coincide cum præpositione.

9. V — N = *habere*. Isto verbo, infinitivo *habere*, vive in I. *avere*, F. *avoir*, H. *haben*, P. *haver*. Vale A. *have*, T. *haben*; origine commune es dubio.

10. A — N = *cum*, I. *con*, H. *con*, P. *com*, habet derivatos usque Russo:

coefficiente collegio combina commenta commercio commissario compilatore compositione compressore conclave concordatu concurre condensatore conductore conferentia confœderatione congressu conserva consilio continente contributione convulsione cooperatione coordinata correspondente cosinu etc.

11. Plure suffixo vale A — N, in vocabulos Latino-Anglo: *aquoso*, *famoso*, *furioso*, *gratioso*, *nebuloso* = *cum aqua*, *fama*, *furia*, *gratia*; *cornuto* = *cum cornu*, *justo* = *cum jus*; *fraudulento* *pulverulento*, *purulento* = *cum fraude*, *pulvere*, *pus*.

In « *rationale* = *cum ratione* » suffixo *-ale* = A — N; sed in: « *littera finale* = *littera in fine*; *forma ovale* = *forma de ovo*; *linea verticale* = *linea ab vertice* », suffixo *-ale*, vale nomine plus vario præpositione; in « *neutrale* = *neutro* », suffixo vale 0.

12. N — V = suffixo de (*ard*)ore. Alio exemplo Latino-Anglo:

habet *dolore*, *fervore* *languore*, *sapore*, *splendore*, *tremore* = *dole*, *ferve*, *languet*, *sape*, *splende*, *treme*;

habet *origine*, *gaudio*, *rabie*, *opinionem*, *ambitionem*, *statu*, *vita*, = *ori*, *gaude*, *rabe*, *opina*, *ambi*, *sta*, *vive*.

13. Infinitivo latino *amare audire* es nomine tracto ex verbo, et vale N — V. Ita dicit grammatica superior. Per exemplo: HENRY, *Grammaire comparée de l'anglais et de l'allemand*, 1898: « *Dans toutes les langues de la famille indo-européenne, l'infinitif n'est pas un mode du verbe, mais une véritable formation nominale, un nom d'action* ». Versio: « *In omni lingua de familia indo-europæo, infinitivo non es modo de verbo, sed vera formatio nominale, nomine de actione* ».

In linguas neolatino, infinitivo habe sæpe articulo: F. « le pouvoir, le savoir », I. « il potere, il sapere = la potenza, la scienza ».

Græco adopta articulo neutro *to*: « *to* graphein » = L. « scribere ».

In « Vocabulario commune », me adopta abbreviationem *to* = N — V: « ardore = *to* arde », « gaudio = *to* gaude »; lege: « *ardore* es nomine abstracto de *arde* ».

Græco *to* es articulo et pronomine demonstrativo. Trans Indo-Europæo vive in L. *isto*, P. *isto*, H. *esto*, I. *questo*, F. *cet*.

In A. es *the*, T. *der die das*.

In R. es *to*, Sanscrito *ta*, solo demonstrativo.

Sed publico non intellige *to*, sine explicatione.

14. Nos pote elimina N — V, infinitivo et articulo *to* in vario modo; vide opusculo « Interlingua ». Exemplo:

L. « Errare humanum est » = L. « Hominis est errare » = « Homine erra ».

« Prudentis est mutare consilium » = « Homine prudente muta consilio ».

« Fortuna confidere stultum est » = « Stulto fide in fortuna ».

« Ars est celare artem » = « Arte cela arte ».

« Beneficium accipere libertatem vendere est » = « Qui accipe beneficio vende libertate ».

« Vivere est cogitare » = « Qui vive, cogita ».

I. « Volere è potere » = F. « Vouloir c'est pouvoir » = « Qui vol pote ».

Non es difficile de elimina N — V, infinitivo et articulo; sed auctores de plure lingua judica commodo aliquo elemento.

Volapük 1879, lingua in parte artificiale, adopta nomine *fug* = L. *fuga*, infinitivo *fug-ön* = L. *fuge-re*, sine articulo.

Esperanto 1887 habe nomine *forkur-o*, infinitivo *forkur-i*, et articulo *la*.

Ido 1908 habe nomine *fug-o*, infinitivo *fug-ar*, et articulo *la*.

Occidental, editione 1928, habe nomine *fui-tion*, infinitivo *fui-r*, et articulo *li*.

Novial 1928 seque Anglo et non habe suffixo de infinitivo.

15. N — A = « nomine abstracto ex adjectivo ». Ex adjectivo *libero* resulta abstracto *libertate*, que satisfac conditione: « habe libertate = es libero ».

Nunc *libertate* = *libero* + suffixo *-tate*; resulta

habe + *-tate* = *es*; V — N + *-tate* = V — A,

et in fine:

-tate = N — A.

Vocabulos Latino-Anglo cum suffixo *-tate*:

Habe: *aciditate*, *æqualitate*, *amabilitate*, *bonitate*, *dignitate*, *felicitate*, *fidelitate*, *firmitate*, *fragilitate*, *fraternitate*, *generalitate*, *gravitate*, *libertate*, *neutralitate*, *notorietate*, *pietate*, *qualitate*, *totalitate*, *vanitate*, *varietate*

= es: *acido*, *æquale æquo*, *amabile*, *bono*, *digno*, *felice*, *fidele fido*, *firmitate*, *fragile*, *fraterno*, *generale*, *grave*, *libero*, *neutrale neutro*, *notorio noto*, *pio*, *quale*, *totale toto*, *vano*, *vario*.

Vocabulos *generalitate*, *neutralitate*, *auctoritate*, *facultate*, *universitate* es usque Russo.

Pro orthographia: L. *universitate*, I. *-ità*, F. *-ité*, H. *-idad*, P. *-idade*, A. *-ity*, T. *-ität*, R. *-itet*.

16. Alio suffixo N — A, in Latino-Anglo:

Habe: *altitudine*, *amplitudine*, *gratitudine*, *similitudine*, *solitudine* = es: *alto*, *amplo*, *grato*, *simile*, *solo*.

Habe: *avaritia*, *concordia*, *inertia*, *ignorantia*, *cautela* = es: *avaro*, *concorde*, *inerte*, *ignorante*, *cauto*.

N — A = (N — V) + (V — A) = ((infinitivo) plus (es) = L. *esse*: *libertate* = *esse libero*, *concordia* = *esse concorde*.

Sed publico non intellige *esse* = N — A, sine explicatione.

Nos pote supprime N — A:

L. « Avaritia est indigentia » = « Avaro es indigente »;

« Arrogantia est stultitia » = « Arrogante es stulto »;

« Cæca invidia est » = « Qui invidet es cæcus »;

« Inest clementia forti » — « Homine forte es clemente ».

« Concordia parvæ res crescunt, discordia maximæ dilabuntur » = « Res parvo cresce inter concordet, res maximo labe inter discordet ».

17. Plure suffixo es composito:

Habe acid-itate = es ac-ido = ace;

Habe distant-ia, correspondent-ia, different-ia, scient-ia, vacant-ia = es dista-nte, corresponde-nte, differ-ente, sci-ente, vaca-nte = dista, corresponde, differ, sci, vaca.

Habe capac-itate, rapac-itate = es cap-ace, rap-ace = cape, rape.

Habe rational-itate = es ration-ale = habe ra-tione = ra (reor ratus).

Habe victor-ia = es vic-tore = vince;

habe cupid-ine, ignorant-ia, caut-ela = es cup-ido, ignora-nte, cau-to = cupe, ignora, cave.

F. audacieux, A. audacious = aude -ace -ia -oso = cum audacia = audace = que aude; amor-oso = cum am-ore = que ama.

Just-itia = esse jus-to = esse cum jus = jus.

Gratios-itate = esse grat-ioso = esse cum gratia = gratia.

I = inversione, passivo.

18. Existe propositiones cum uno solo variabile. Exemplo « x curre » es vero, si in loco de x nos pone « cane, equo » etc. Parte que seque x in propositione de isto forma, es « verbo neutro » de grammaticos.

Existe propositiones cum duo variabile. Exemplo « x ama y » es vero si pro x nos lege matre, et pro y filio, etc.

Nos pote resolve relatione « xRy » pro y , et resulta novo relatione, que nos indica per RI aut R+I, lege « R inverso ».

Grammaticos dice R « verbo transitivo », et RI es « passivo de R ».

Relationes R et RI sæpe es indicato per vocabulos differente: Cælo es super Terra = Terra es sub cælo

Homero præcede Virgilio = Virgilio seque Homero;

Dario es patre de Cyro = Cyro es filio de Dario;

Discipulo disce ab magistro = Magistro doce ad discipulo;

x es causa de y = y es effectu de x ;

5 es majore de 2 = 2 es minore de 5;

12 es multiplo de 3 = 3 es divisore de 12;

6 es duplo de 3 = 3 es dimidio de 6.

Mathematicos dice Ry functione de y ; Aristotele divide ideas (aut vocabulos græco) in 10 categoria; « functione » es in categoria 4, et da exemplos « duplo, majore ».

Resulta $I + I = 0$, relatione inverso de inverso vale relatione primitivo.

19. Latino indica passivo per desinentia; ad activo *amo amas*, imperativo *ama*, responde passivo *amor amaris*, imperativo *amare*. Isto forma es mortuo.

Linguas moderno indica passivo per « es + participio passivo »: Matre ama filio = Filio es amato ab matre.

Ergo: *es amato* = *ama* + I; *es* + suffixo *to* = I;

V — A + *-to* = I, et in fine:

-to = A — V + I.

Nos pone: *amato* = *quem ama*,

ubi vocabulo latino *quem* es accusativo de *que*; ergo

A — V + I = *quem* = *-to*.

V — A + I, opposito ad præcedente, pote es expresso per *redde*.

Vocabulos Latino usque Russo, cum suffixo *-to* = A — V + I:

absoluto adjuncto advocato assignato attributo compromisso delegato deputato duplicato extracto facto instituto legato manuscripto minuto ordinato præfecto privato producto projecto quadrato rescripto secreto statuto subjecto sublimato.

Si ante istos adjectivo nos pone *redde* = V — A + I, resulta verbos:

absolve adjunge advoca assigna attribue compromitte delega-deputa duplica extrahe fac institue lega manu-scribe minue ordina præ-fac priva produce projice quadra rescribe secerne statue subjice sublima.

Viceversa, si ante isto verbos nos scribe *quem*, nos obtine valore de participio passivo scripto supra.

Æquationes es semper solo approximato.

Suffixo *-to* es Indo-Europæo; in Græco *anti-do-to* = *dato*

contra, an-ec-do-to = *in-e-di-to*. In Anglo *unit-ed, add-ed, T, gehab-t*.

20. Suffixos cum valore $V - A + I = redde$:

Brevia, celebra, illustra, integra, libera, sana = *redde breve, celebre, illustre, integro, libero, sano*.

Amplifica, clarifica, falsifica, gratifica, notifica, rectificata, unifica, vivifica = *redde amplo, claro, falso, grato, noto, recto, uno, vivo*.

Civiliza = *redde civile*; *mitiga* = *redde mite*.

Celebrato = *celebre + -a + -to* = *celebre + (V - A + I) + (A - V + I)* = *celebre*;

Integrato = *integro*; *falsificato* = *falso*; *civilizato* = *civile*.

Plure æquivalentia es solo approximato:

liberato = *libero hodie, non in præterito*.

« *Capta* = *redde capto* = *redde quem cape* = *cape* ». Ergo suffixo *-ta* = $(V - A + I) + (A - V + I) = 0$:

accepta = *accipe*; *contracta* = *contrahe*; *disserta* = *dissere*; *occulta* = *occule*, *tracta* = *trahe*.

Suffixos *-to* et *-ta* in Anglo coincide in *-te*; Anglo *create* vale Latino *crea* et *creato*.

21. Ex æqualitate: « *habe approbatione* = *es approbato* », si nos substitue *habe* = $V - N$, *es* = $V - A$, *-to* = $A - V + I$, resulta:

-tione = $N - V + I$.

Ex: *da approbatione*, aut *fac approbatione* = *approba*, resulta

da, fac = $V - N + I$,

opposito de *-tione*.

Vocabulos usque Russo cum suffixo *-tione*: — *aberratione actione administratione amputatione approbatione associatione ascultatione calcinatione citatione classificatione collectione compilatione compositione concessione confirmatione confæderatione conscriptione constitutione constructione contrafactione contusionem cooperatione declamatione declaratione decoratione deductione definitione demonstratione directione dispositione disserta-*

tione divisione evolutione excursionem expeditionem expressionem executionem formationem fortificationem functionem illuminationem illusionem illustrationem indicationem interpolationem introductionem lectionem liquidationem missionem modulationem mutationem numerationem obligationem operationem oppositionem petitionem positionem præcessionem proclamationem progressionem projectionem proscriptionem provisionem publicationem reactionem redactionem reformationem refractionem relationem repetitionem reputationem requisitionem resolutionem revisionem revolutionem sectionem sequestrationem speculationem subordinationem taxationem traditionem triangulationem variationem.

Si ante isto nomines nos pone *fac* aut *da*, resulta verbos: *aberra age administra amputa approba associa ausculta calcina cita classifica collige compila compone concede confirma confædera conscribere constitue construe contrafac contunde coopera declama declara decora deduce defini demonstra dirige dispone disserta divide evolve excurre expedi exprime exeque forma fortifica funge illumina illude illustra indica interpola introduce lege liquida mitte modula muta numera obliga opera oppone pete pone præcede proclama progredi projice proscribere provide publica reage redige reforma refrange refer repete reputa require resolve revide revolve seca sequestra specula subordina taxa trade triangula varia.*

Et si ante nomines cum *-tione* = $N - V + I$, nos pone cum = $A - N$, nos obtine in generale participio in *-to*; cum *amputatione approbatione confirmatione contrafactione contusione...* = *amputato approbato confirmato contrafacto contuso...*

22. Alio suffixo cum valore $N - A + I$:

Da: *alimento ligamento medicamento nutrimento ornamento tegumento* = *ale liga medica nutri orna tege*.

Fac: *pictura sculptura punctura mixtura* = *pinge sculpe punge misce*.

Suffixo *-a* vale $V - N + I$ in: *laud-a* = *da laude*, *honor-a* = *da honore*; *aliment-a* = *da alimento* = *ale*.

23. In nomines usque Russo; *concordatu congressu contractu processu progressu transitu*, si nos præpone *fac*, resulta verbos: *concorda congregi contrahe procedi progredi transi*.

Ergo, *-tu* = N — V + I.

Prisciano, grammatico latino, circa anno 550, voca « supino » de verbo, derivato in *-tum -tu*. Vocabulario latino ad usu de schola, pro omne verbo da formas « amo amas amavi amatum amare », et *amatum* es supino. Ex thema de supino, si nos muta *um* in *-o -ore -ivo -ione -ura*, resulta derivatos ex verbo cum suffixos *-to -tore -tivo -tione -tura*; illos vive numeroso in linguas moderno.

In majoritate de casu, suffixo es addito sine modificatione. Exemplo *cura-tore audi-tore, n. 6, administra-tivo, n. 7, duplica-to, n. 19, amputa-tione, n. 21, transi-tu, n. 23*.

Sed numeroso verbo, dicto irregulare, funde suffixo cum thema de verbo, secundo regulas complicato, exposito in omne grammatica latino ad usu de schola. Verbos irregulare consti-tue magno difficultate in studio de linguas de Europa. Ecce ali-quo exemplo:

- L. seca secto, Anglo secant sector;
- adde addito, A. add addition;
- age acto, A. agent actor;
- sorbe sorpto, A. absorbent absorption;
- vehe vecto, A. vehicle vector;
- cade casu, A. cadence casual;
- ride, risu, A. deride derision;
- terge terso, A. abstergent abstersion;
- verte verso, A. revert reverse;
- adhære adhæso, A. adherent adhesion;
- curre cursu, A. current cursive;
- stringe stricto, A. stringent strict;
- tange tacto, A. tangent taction; — Etc. etc.

24. Grammatica es formale. Proprietate de uno voca-bulo es *reale*, de re, si es proprietate de idea que vocabulo re-præsenta; proprietate es *formale*, si es relativo ad forma de vocabulo. Exemplo:

- 1. Cane habe quatuor pede,
- 2. Cane habe quatuor littera,
- 1. Sole da luce,

2. Sole es de genere masculino, proprietates 1 es reale, et es vero in omne lingua; proprietates 2 es formale; per exemplo, *cane* vale Anglo *dog*, cum solo 3 littera; et *sole*, masculino in Latino, es feminino in T. *Sonne*, et neutro in A. *sun*.

Exemplos ex mathematica:

« $2/3$ es fractione minore de unitate » exprime proprietate reale de $2/3$.

« $2/3$ es fractione irreductibile » indica proprietate formale, et non es vero, si in loco de $2/3$ nos pone suo æquale $4/6$.

In generale, mathematicos tracta de proprietates reale; sed aliquo libro abunda de vocabulos formale « monomio, binomio, termino, factore, numeratore... » que pote es suppresso, et scien-tia remane.

Nunc nos stude si propositiones:

« *sole* es nomine, *albo* es adjectivo, *curre* es verbo » exprime proprietate reale aut formale de vocabulos *sole, albo, curre*.

Homero et Horatio redivivo non pote responde ad isto quæ-sitione, nam illos ignora vocabulos « nomine, adjectivo, verbo » et vive felice.

Primo libro græco de grammatica es de Dionysio Thrace, anno 150 a. Ch.

Donato, anno 350 p. Ch., scribe « Ars grammatica », libro uso in omne schola usque ad tempore moderno. Illo dice:

« Partes orationis sunt octo. Nomen est pars orationis cum casu, corpus aut rem significans. Verbum est pars orationis cum tempore et persona. Verbum est pars orationis cum tempore et persona ».

In breve « nomine habe casu de declinatione, verbo habe conjugatione que indica tempore et persona ». Ergo lingua sine flexione non habe partes de oratione, nomine et verbo.

Uilo grammatico dice: « verbo exprime statu aut actione », sed *statu* et *actione* es nomine; ergo verbo exprime nomine.

Max Müller, *The science of thought*, London 1887, dice quod categorias grammaticale, que deriva ab Aristotele, es re-lativo ad Græco, et non pote es applicato ad linguas Semitico et Sinense, toto differente.

M. Bréal, *Essai de sémantique*, Paris 1889, dice « Il y a des langues qui ne distinguent pas les catégories », et affirmatione simile es in omne grammatica superiore.

In Anglo, vocabulo *sun* es nomine et verbo, et significa « sole, pone ad sole », *white* es adjectivo, verbo, nomine, et significa « albo, redde albo, re albo »; *run* vale « curre, cursu, fac curre ». Ab contextu resulta si in versione ab Anglo ad Latino, nos debe adopta nomine, adjectivo aut verbo.

25. *Conclusionē*. In paginas præcedente me classifica suffixos que transforma nomine, adjectivo, verbo. Æqualitates considerato, quale in n. 1:

arde = es ardente, ardente = que arde
exprime vocabulo simplice per composito et viceversa. Vocabulos composito es plus internationale; radices simplice redde lingua plus breve et minus verboso.

Æqualitates que nos considera, es sæpe solo approximato (n. 5). Per exemplo, nos pote decompone vocabulo mathematico *differentiale* in *dis-fer-ente-ia-ale*; et ab valore de isto elementis deriva parte sed non toto valore de *differentiale*.

Calculo super V, N, A, vale, in generale, pro linguas de Europa, sed es solo formale; non opera super ideas, et non vale in omne lingua.

Nulla elemento de derivatione es necessario, nam derivato sæpe es internationale; in omne casu pote es eliminato per æquationes præcedente.

Experientia proba quod per usu de vocabulos internationale, et grammatica simplice aut nullo, numeroso auctore scribe in lingua que homine culto intellige sine studio, aut quasi.

Et si scriptore adopta orthographia latino, conforme ad consilio de nostro Academia, lectore, in casu dubio pote consulta vocabulario latino ad usu de schola. Vocabulario internationale es in generale scientifico; ergo lectore, pro interpreta sine studio, debe es homine culto, que cognosce vocabulos scientifico de suo lingua, et non solo vocabulos populare. Et si lectore es minus docto, studio de Interlingua redde illo plus docto.

G. PEANO.

SUPER CONCEPTO DE « FUNCTIONE »

1 — Concepto de functione es sine dubio concepto plus importante de mathematica superiore. Illo iam penetra in mathematica elementare et summo mathematico opina que illo debe magis et magis diffunde se. Felix KLEIN (qui more in Göttingen 22 junio 1925 in anno septuaginta-quinto de suo ætate) dic: « Es necesse que notione de functione sub forma geometrico penetra ut fermento omne contextu de doctrina mathematico » (1).

Es opinione diffuso que antiquo mathematico ute vocabulo « functione » ut indica vario potentias de uno quantitate, et isto assertione nos inveni in D'ALEMBERT (*Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné*, Paris, 1757, pag. 50). Illo es sine fundamento, ut demonstra ENESTRÖM in Notas ad articulos « Principes fondamentaux de la théorie des fonctions » (*Encyclopédie des Sciences math. Ed. franç.* II, 1, fasc. 1°, p. 2-5). ENESTRÖM puta que forsan D'ALEMBERT verte per functione vocabulo « dignitas » que iam ute antiquo analystas (TARTAGLIA, BOMBELLI).

Concepto de functione incipe ad es præciso circa fine de sæculo decimosexto, sed analysta de illo tempore loque de quantitate variabile. Sic DE L'HOSPITAL in *Analyse des Infiniments petits*, sect. I. def. 1^a (1696).

Gabriele MANFREDI non solum defini functione in modo que satisfac, etsi non nomina illo, sed distingue etiam functione algebraico et transcendente: « Quantitatem quamvis p dari per aliam, vel alias quamvis x, z, \dots nil aliud est, quam notum esse quomodo data hac, vel his x, z, \dots ad cognitionem illius debeat procedi. Hinc si ex datis quantitibus x, z, \dots , quantitas p nota fieri possit ope lineæ determinati generis, vel æquationis deter-

(1) « Ueber ein zeitgemässe Umgestaltung des mathematischen Unterrichts an den höheren Schulen » — Leipzig, Teubner, 1904, « Super conveniente amplificatione de disciplinas mathematico in Scholas superiore ».

minati gradus dicetur p dari per x, z, \dots algebraico. Sin minus, dicetur dari tantum transcendentem » ⁽²⁾.

Vocabulo « functione » nos inveni in LEIBNIZ (*Acta Eruditorum*, 1694) cum significatione geometrico, BERNOULLI, EULERO et LAGRANGE extende concepto de functione, et voca functione omni expressione analytico qui contine variables in correspondentia inter se ⁽³⁾.

Illos, etsi in aliquo definitione expone conceptos plus generale, tamen refer se semper ad ligamine analytico inter functione et variables.

DIRICHLET es primo qui da ad vocabulo « functione » significatione que non depende ab expressione analytico, et voca functione de variabile reale x in dato intervallo, quantitate y que, per omni valore de x incluso in intervallo, habe uno aut plure valore determinato, sine præfige modo cum que determina illos.

2 — *Formulario mathematico* de G. PEANO (Editio V. - Torino 1908, Fasc. 1) distingue symbolo f, j , de functione (operatione, correspondentia) ab symbolo F (functione definito).

« $u \varepsilon b f a$ » significa « u es signo de præ-functione, que ad omni a fac corresponde aliquo b ». Exemplo: $\log x, \sin x, \cos x, \dots$

« $u \varepsilon a j b$ » significa « u es signo de post-functione que transforma omni a in b ». Exemplo: $n!, a^x, \dots$

Vocabulo « functione » in Mathematica habe sæpe valore de symbolo « f ». Resulta de suo definitione, que si u es transformatore de a in b , et si c es classe parte de a , u es etiam transformatore de c in b . Per exemplo, si nos suppose operatione « mod » (valore absoluto) definito pro numero imaginario, illo resulta definito pro numero reale. In Mathematica non existe

⁽²⁾ « *De constructione Aequationum differentialum primi gradus* », Bononiæ, 1707 — (Da uno quantitate p per medio de alio aut de alios x, z, \dots significa que, cum da valore ad illo, x , aut ad illos, x, z, \dots , tunc nos pote cognosce p . Et si p pote es cognito per medio de linea de genere determinato, aut per medio de æquatione de gradu determinato, homo dic p es cognito per methodo algebraico, in alio casu solum in modo transcendente).

⁽³⁾ Vide E. BORTOLOTTI in *Bollettino della Un. Matem. Italiana*, Anno V, n. 1, pag. 43; U. DINI, *Lezioni di Analisi infinitesimale*, Vol. 1, parte 1, IV.

uno definitione generale de multiplicatione, sed existe definitione de multiplicatione inter duo N_0 (numero naturale), inter due n (numero relativo) inter duo R (numero rationale), etc. Ergo ad signo de functione non es ligato campo in quo functione es determinato, dicto campo de variabilitate, nam nos pote semper restringe et dilata illo.

In consequentia, nos non pote loque de æqualitate de duo functione; nam duo functione pote produce identicos resultatu in uno campo et differentes in altero; non pote loque de numero de functione que satisfac ad aliquo conditione; nullo functione es invertibile, etc. Quando mathematicos loque de æqualitate, numero, inversione de functione, vocabulo « functione » responde ad systema $(u; a)$ ubi u es functione et a es campo de variabilitate » ⁽⁴⁾.

In Formulario homo voca illo « functione definito » et indica cum symbolo F .

3 — Si functione es dato per medio de expressione qui contine uno aut plus variabile et pote assume valore determinato per substitutione de valores dato ad illos variables, tunc nos habe *functione analytico*.

Functione analytico pote es *algebraico* aut *transcendente*. Homo voca functione algebraico illo de que nos obtine valore cum numero finito de operatione algebraico super valore de variabile independente ⁽⁵⁾.

Operatione algebraico es: additione, subtractione, multiplicatione, divisione, potentia, radice cum indice integro.

Functione non algebraico es dicto transcendente.

4 — Functiones plus simpliciter per expressione analytico es *functione rationale integro*.

Functione y de variables x_1, x_2, \dots, x_p es dicto integro si

⁽⁴⁾ *Formulario math.*, editio V, pag. 80.

⁽⁵⁾ G. NOVI, *Trattato di Algebra superiore*, Parte I (Analisi algebraica), Firenze, Le Monnier, 1863; E. CESARO, *Analisi Algebraica*, Torino, Bocca, XXIX.

illo es summa de numero finito de terminos de forma $m x_1^a x_2^b \dots x_p^r$, ubi m es coefficiente constante et $a a \dots r$ es exponente integro positivo aut nullo.

Expressione generale de functione integro es ergo:

$$(1) \quad y = \sum m x_1^a x_2^b \dots x_p^r,$$

ubi \sum es symbolo summatorio qui indica summa de terminos simile ad illo expresso.

Per functione de uno variabile expressione es:

$$(2) \quad y = \sum m x^a$$

aut, si nos evolve et ordine secundum potentias de x :

$$(3) \quad y = a_0 x^n + a_1 x^{n-1} + \dots + a_{n-1} x + a_n.$$

Functione y de $x_1 x_2 \dots x_p$ es rationale integro, cum nos pote exprime illo per dicto variables et numero finito de constante a, b, c, \dots cum quatuor operatione additione, subtractione, multiplicatione, potentia.

Functione integro es casu particulare de *functiones racionales* que homo defini ita: Functione y de $x_1 x_2 \dots x_p$ es rationale si suo expressione es formato de variables $x_1 x_2 \dots x_p$ de numero finito de constante a, b, c, \dots cum quinque operationes additione subtractione, multiplicatione, potentia, divisione. Et cum per theoria elementario de fractiones, nos pote exsequ divisione uno vice, functione rationale es expresso per quotiente de duo functione integro:

$$(4) \quad y = \frac{\sum m x_1^{a_1} x_2^{a_2} \dots x_p^{a_p}}{\sum n x_1^{b_1} x_2^{b_2} \dots x_p^{b_p}}.$$

Uno functione que habe in suo expressione etiam radice cum indice integro es dicto *irrationale*.

5 — Nunc nos pote dic: « Variabile y es functione algebraico de p variables independente $x_1 x_2 \dots x_p$, cum ligamine inter $p + 1$ variabile $y, x_1 x_2, \dots x_p$, es expresso per æquatione de forma:

$$(5) \quad F(y, x_1 x_2 \dots x_p) = 0,$$

ubi F es functione integro de $p + 1$ variabile $y, x_1 x_2 \dots x_p$.

Es evidente que functione rationale integro aut fractionario, es algebraico, dum nos pote scribe (1) aut (4) sub forma (5):

$$y - \frac{\sum m x_1^{a_1} x_2^{a_2} \dots x_p^{a_p}}{\sum n x_1^{b_1} x_2^{b_2} \dots x_p^{b_p}} = 0,$$

$$y \left\{ \sum n x_1^{b_1} x_2^{b_2} \dots x_p^{b_p} \right\} - \sum m x_1^{a_1} x_2^{a_2} \dots x_p^{a_p} = 0.$$

Etiam functiones irrationale cum radices de indice integro et positivo es algebraico, ut homo pote demonstra cum theoria de functione symmetrico de radices de æquatione.

Exemplo:

$$y = 3 - \sqrt[3]{(2x^4 - \sqrt{x-5})/(x^3 + 2)}$$

homo trahe:

$$[2x^4 - (3-y)^3(x^3 + 2)]^3 - x + 5 = 0.$$

6 — *Functione inverso*. Si $y = f(x)$ es functione de variabile x , per ligamine que in ce modo subsiste inter x et y , nos pote reciproco modo considera x functione de y :

$$x = \varphi(y).$$

Ce functione φ es dicto *functione inverso*.

Si $y = f(x)$ es functione algebraico, nos habe [5].

$$(6) \quad F(x, y) = 0,$$

et tunc etiam $y = \varphi(x)$ es functione algebraico; id es functione inverso de uno functione algebraico es etiam functione algebraico.

Cum nos pote deduc y ab x per medio de operationes algebraico fundamentale in numero finito, y es dicto *functione explicito*, in casu contrario y es functione implicito.

Existencia de functione implicito deriva ab impossibilitate de resolve æquationes de gradu majore ad quarto per radicales (theoremata de *Abel-Ruffini*). Tale existencia non es claro a priori, nam homo puta que nos pote disjunga operatione complexo de resolutione de æquatione $f(x, y) = 0$, semper in numero finito de operationes algebraico fundamentale.

Existencia de functione implicito demonstra que definitione de functione algebraico de $n. 5$ es meliore quam definitione de $n. 3$, nam comprehendit omni casu.

7 — *Functiones transcendente*.

Functiones trigonometrico $\sin x, \cos x, \tan x$, ecc., es omni transcendente ut appare ab periodicitate id es ab proprietate que illo habe de reprehenda ipso valore cum nos auge argumento de multiplo de 2π ($\pm 2k\pi$). Nam si $y = \sin x$ ad exemplo, es functione algebraico, nos habe inter x et y relatione

ut (6), relatione que debe satisfac omni valore $x_0 + 2 \theta \pi$ de x et correspondente valore $y = \sin (x_0 + 2 \theta \pi) = \sin x_0$.

Si nos substitue in (6), evolve et ordina per potentias de θ , nos habe æquatione:

$$a_0 \theta^n + a_1 \theta^{n-1} + \dots + a_{n-1} \theta + a = 0$$

que debe es satisfacto per infinito valore $\theta = 1, 2, 3, \dots$,

Per idem ratione es transcendente exponentiale a^x et e^x . e^x es ligato ad functiones $\sin x$, $\cos x$ per relationes de Eulero:

$$\sin x = (e^{ix} - e^{-ix}) / 2i, \quad \cos x = (e^{ix} + e^{-ix}) / 2,$$

et ergo es periodico ut functiones trigonometrico, et transcendente.

Functiones inverso:

$$\text{arc sin } x, \quad \text{arc cos } x, \quad \text{arc tang } x, \quad \text{etc.}$$

$$x = \log_a y, \quad x = \log_e y$$

es etiam transcendente, nam si illo es algebraico etiam suo inverso es algebraico.

Functiones circularæ directo et inverso, functione exponentiale et logarithmico homo voca transcendentis elementare.

3 — *Functiones de variabile complexo.* — Quando ad initio de sæculo XIX, numeros complexo obtine jure de civitate in mathematica, post suo repræsentatione geometrico (Wessel, Argand, Gauss), homo cogita de considera valore complexo de variabile et ita surge theoria de functione de variabile complexo (Cauchy), functiones qui habe notabile proprietate de es determinato per valores ad circuitu.

CAUCHY stude præcipue functiones uniforme (qui assume uno valore per omni valore de variabile independente), RIEMANN stude etiam functiones de plure valore; qui ergo non pote es repræsentato super plano complexo, sed require superficie composito de plure plano superposito (superficie riemanniano) ⁽⁶⁾. Ergo functiones uniforme homo voca etiam monodrome, functiones non uniforme homo voca polydrome.

Studio systematico de functiones de variabile reale evolve se ut responde ad necessitates de physica mathematico, qui require

⁽⁶⁾ Vide G. LORIA: «Lo sviluppo delle matematiche pure durante il secolo XIX», Parte III, L'analisi mat. — in *Scientia*, Anno XXIII, v. 8.

repræsentatione algorithmico de functiones arbitrario. Ita surge studio de serie de FOURIER, et de alio methodo pro repræsentata functiones.

Extensione et evolutione de concepto de functione duc ad revisione de theoria generale: aliquo propositione que iam homo puta evidente es subjecto ad analysi critico; per exemplo homo inveni que non omni functione continuo habe derivata et inveni lineas continuo qui care de tangente in omni puncto (WEJERSTRASS), lineas qui reple area (PEANO).

9 — Operationes fundamentale de calculo (additione qui duc ab x ad $x + a$, multiplicatione qui duc ab x ad $x \times a$) corresponde ad simplice transformatione de geometria: translatione et similitudine. Calculo in suo maximo generalitate extende compositione ad transformationes arbitrario applicato ad figuras de spatio de numero finito et infinito de dimensiones. Ita homo perveni ad stude omni modo de correspondentia et compositione de correspondentias inter elementos de omni classe, sine considera natura de elementos ipso, et nos habe Analysi functionale de FRECHET ⁽⁷⁾.

A. NATUCCI.

⁽⁷⁾ Vide: G. BOULIGAUD, «L'unité des sciences mathématiques», *Scientia*, Anno XXIII, n. 2; FRÉCHET, «La notion de différentielle dans l'Analyse générale», *Annales de l'École Normale*, nov. 1925.

CONGRESSU INTERNATIONALE DE INFANTIA

Associatione generale de Institutrices de Scholas materno et de classes infantile, de Francia et de Colonias, jam sume iniciativa de organiza uno Congressu internationale de Infantia, in Paris, in ultimo dies de julio et primos de augusto. Pro informationes scribe ad M.me Herbinière, 2, rue des Grand-Champs, Paris 20.

V CONGRESSU INTERNATIONALE DE EDUCATIONE MORALE

Participantes, de omne regione, es 200-300.

Congressu discute tres quæstione.

1. *Utilizatione de historia pro educatione morale*: Relatores: Don Rafaele Altamira, de Madrid, D.o Sigurd Host, de Oslo, D.o Parodi, de Paris.

D.o Altamira — que, dolendo es, non pote participa ad Congressu — præsentat quæstione in suo totalitate et in modo objectivo, sub puncto de visu scientifico. Studio psychologico de reactiones de puero ex adverso eventus præterito habe grande importantia. Pueri debe cognosce et actiones laudabile et actiones malo de suo antiquos. Es necesse insiste super itinere progressivo de humano civilizatione et de cultura, sed fac nota que, apud humanitate, que jam perveni ad uno admirabile gradu de civilizatione, sæpe persiste manifestationes de vita primitivo. Es necesse doce adultos ita ut pueros, ut transforma ambiente ubi nos vive, que adhuc es impleto de nationalismo et de militarismo.

D.o Host insiste super importantia de aspectu sociale in docentia de historia. Usque hodie homo abute de factos militare et politico. Historia in schola non debe perde suo caractere essentiali de es grande epopœa de humanitate. Importantia de selectione de textus es considerabile: illo debe præsentat factos historico in modo vivo et imparziale.

D.o Parodi puta que historia — memoria collectivum de populos et de societates — es arte ante de es scientia. Suo primo surgente es patriotismo. Post fi scientia et reflexione et quære de cognosce et explica eventus humano. Maximo fructu educativo de historia es « de doce ad vide ex longe et ex alto », de doce « continuitate et efficacia de humano actione » in omne dominio. Homine apprehende ad colloca se, sine da uno excessivo loco ad suo persona, suo patria, suo tempore. « Cognitione de eventus præterito es educativo solum si es imparziale et exacto, in suo particulares et in suo proportiones ».

Plure eminente historicos participa in discussione. Illos re-

puta que: moralitate de historicos es suo exactitudine; non pote existe scientia historico, sine scientia de morale; morale — perpetuo creatione, ut omne humano re — consiste in realiza maximo perfecto integratione de individuo in ambiente, id es « morale » es uno scientia de organizatione, et non pote negligere historia; acquisitione de uno conscientia historico es base de cognitione de se; scientia historico es ultra puero, sed magistro debe sci trahe, ex biographias de grande homines, factos humano pro capacitate de illo, et non oblivia que vero grande homine es qui habe uno idea coordinato de humanitate, qui exi de suo angusto individualismo, qui senti uno disinteressato sympathia; historia ut habe significatione, debe cura virtutes morale, sed non debe impone ad præterito uno ideale actuale et temporario.

Pro venerabile F. Goux, historia debe pingere ascensione de humanitate, debe tange imaginatione de puero: historia de lento victoria super fortias bruto, historia de industria, de scientia, de arte, de perfectionamento de sensu morale.

Homo invita psychologos ut stude evolutione de sensu historico in puero et trahe consequentias pædagogico.

D.o Lhéritier, membro de Comitatu internationale de Scientias historico, proponere organizatione de uno Congressu internationale pro docentia de historia, etiam ut promove collaboratione inter historicos et educatores, necessario ut fac progredi quæstione de reformatione de docentia de historia. Isto Congressu, libero et independente, pote stabili uno opportuno divisione de labore inter organizationes que se occupa de quæstione.

2. *Autonomia et disciplina*: Relatores: Prof. Petersen, de Universitate de Jena, et D.a Helena Wodehouse, prof. in Universitate de Bristol.

Prof. Petersen expone moderno tendentias in Germania et describe plure experimento facto in Anglia; Austria, Dania et Germania. Non se age de inculca ad puero uno morale toto constituto. Es necessitates de vita in commune, de « communitate scholastico », que forma suo moralitate et tempera suo caractere. *Constrictione* non es plus uno medio pædagogico, sed *auctoritate* subsiste. Magistro, capite de gruppo, posside auctoritate de experientia. Illo debe es capace de conduce pueros ut se da suo proprio leges, et ut sta sub meliore de istos, et ita perveni ad autonomia.

Relatione de D.a Wodehouse (absente) demonstra que si solo modo de age cum parvo infante es de decide pro illo, re fi multo plus delicato cum puero plus grande. Es præcipue necessario que in familia et in schola existe uno atmosphæra de affectuoso confidentia, ubi educatore obtine uno obedientia voluntario. Maximo sympathia debe existe inter juvenes et senes et uno sentimento de harmonia cum universo. Ceterum problema non habe unico solutione. Magistro et alumnos quære simul meliore solutione. Transito ex auctoritate externo ad autonomia eveni per gradus.

Sir Percy Nunn nota que opposito de autonomia non es disciplina, sed constrictione. Disciplina et autonomia es duo polo de uno solo re. Sine disciplina, autonomia es uno idea vacuo de omne significatione.

D.o Bertier puta que auctoritate debe es considerato ut uno servitio, plus quam uno prærogativa, ut uno activitate liberatore et disinteressato. Libertate que nos vol es uno liberatione interiore que se submitte voluntario. Nos pote distingue tres gradu: *es necesse, te debe, nos vol simul*. Que nos concede ad puero maximo de libertates, sed que istos es semper conjuncto cum responsabilitates et omnes converge ad bono universale.

3. *Diverso methodos de educatione morale*: Relatores: D.o Piaget, direttore de Officio intern. de Educatione, et D.o Yusuf Ali, antiquo direttore de uno collegio mahometano in India.

D.o Piaget distingue pædagogia morale classico et pædagogia de schola activo. Pro fautores de schola activo, educatione morale non constitue uno ramo speciale de docentia. Methodos activo de specifico ordine morale se inspira ad notione de *self-government*, que jam assume in Europa formas multo diverso. D.o Piaget propone verificationes experimentale de diverso methodo de educatione morale. Nos adhuc ignora quasi toto de *resultatus* de nostro methodos — classico aut activo — in spiritu de puero.

D.o Yusuf Ali reputa maximo importante influentia de magistro. *Personalitate de magistro* es, in Oriente, elemento essentielle de Educatione morale. Educatione morale es arte. Es necesse crea pro juventute uno ambiente benefico, in schola et in familia, et tracta omne puero sub aspectu individuale.

Impossibile fac mentione de numero communicationes

presentato ad Congressu, circa experientias et methodos diverso de educatione morale.

(Ex *Bulletin* du Bureau International d'Education — Genève — N. 4, Octobre 1930).

IV CONGRESSU INTERNATIONALE DE EDUCATIONE FAMILIARE

Liegi, 4-7 augusto 1930.

Participantes es numeroso, circa 600, et numeroso es relationes, circa 200, presentato ad 5 Sectione de Congressu (V. Programma in n. 6-7 de S. et V.).

Congressu approba plure importante votos, recommendationes et practico consilios ad parentes et ad organizationes publico et privato. Ecce principales:

1. Pertine ad familia primordiale officio de educatione de pueros in primo ætate, ut in adolescentia et in juventute. In suo opere educativo, familia debe es adjunctato ab schola, operes sociale, organizationes pro juventute, organizationes de parentes, et ab publico potestates. Institutione familiare debe es protecto contra factores dissolvente et corroborato, ut parentes es posito in maximo favorable conditiones pro realiza suo officio educativo; jures de familias numero debe es protecto in modo efficace.

2. Homo debe doce parentes de omnes progressu de pædagogia et de methodos rationale pro educatione de pueros. Laboratorios de psychologia, officios de consultationes pædagogico debe communica ad parentes resultatus de studio scientifico de psychologia de infantia et de juventute, præcipue in quod concerne orientatione professionale.

3. Bono methodo debe es diffuso inter familias, præcipue pro formatione de diverso elementos de caractere: voluntate, iniciativa, sensu commune, amabilitate, educatione religioso.

4. Collaboratione inter schola et famiglia, pro bono educatione de pueros, et inter familia et operes educativo debe fi plus stricto et firmo.

5. Futuro parentes debe es præparato usque ab schola ad suo officio educativo: cum uno formatione morale excellente, uno formatione domestico et sociale, uno formatione pædagogico cum practico applicationes ad parvulos et in operes pro infantia.

Quando familia non es in gradu de præpara juvenes ad matrimonio, ut sæpe es casu de familias operario, educatores et operes pro juventute debe libenter substitue illo in isto officio de maximo importantia.

6. Organizationes generale, adapto ad vario ambientes, debe auxilia matres in suo officio educativo.

7. Otios de pueros i es utilizato in familia et in servitio de isto posito omnes distractione educativo.

8. Uno internationale servitio de documentatione et de bibliographia relativo ad educatione familiare debe es organizato et evoluto cum collaboratione de institutiones pædagogico, de uniones de parentes, de editores et de servitios de documentatione de omnes regione.

LIBROS ET OPUSCULOS

FEDELE POLVARA: *Speranze*. Un anno di vita scolastica. Libro per i ragazzi — III editione renovato — Vol. 124 x 187 mm., de pag. VIII-248 — Libreria Editrice Romolo Ghirlanda - Milano - 1931 — L. 9.—.

Libro — in elegante veste et typos nitido — es diario collecto ab uno patre et uno matre, dum seque cum amore, gradu gradu, suo puero, alumno de IV classe elementare in uno schola de Milano, in toto anno scholastico. Illo narra vicissitudines læto et triste de uno anno de vita scholastico abhinc 20 anno. Sed libro es semper vivo et pulcro, et pueros, etiam hodie, lege illo cum vero interesse et gaudio.

Tavole usuali e Formole pratiche di Matematica-Geometria-Trigonometria, ad uso degli Studenti e dei Tecnici. — III Editione, Vol. 8 x 5 cm., de pag. 185 et 38 figura — G. F. Manini, Editore - Milano - 1930 — L. 3.50.

Contine formulas plus practico et celere pro solutione de principale problemas.

PIETRO BUFFA: *L'elemento di costrizione e di autorità nel Metodo Attivo* — Pag. 12 — Ex « Rivista Pedagogica », Anno XXIII (1930), Fasc. 1.

ALPINOLO NATUCCI: *Sull'Equivalenza delle Figure simmetriche*. Nota didattica. Pag. 9 et 1 Tabula — Ex « Annuario » de R. Istituto Technico de Chiavari. Anno scholastico 1928-29.

Nostro Socios pote obtine — cum L. 15 in loco de L. 17,50, in Italia, et L. 20 in loco de L. 22,50, extra — L'ITALIA CHE SCRIVE, *Rassegna per coloro che leggono, Supplemento mensile a tutti i periodici*, que es maximo vivace et diffuso periodico bibliografico italiano. Et pote obtine — cum L. 100 in loco de L. 125 — primo volumine de magno *Enciclopedia delle Enciclopedie* (Economia domestica - Turismo - Sport - Giochi e Passatempi). — A. F. Formiggini, Editore. Roma, Vicolo Doria 6-A.

Novo Periodicos:

LUCE NUOVA, *Rassegna mensile di Problemi Umanitari* — Roma, Via del Babuino, 66.

LA LEGGE DEI SIMILI, *Periodico mensile di Medicina Omiopatica*, Organo ufficiale dell'Assoc. Omiopatica Italiana — Arezzo, Via Cavour, 40.

« METHODO MONTESSORI » IN SCHOLA PRO SURDO-MUTOS

Esperimento in Schola speciale « G. Tarra » in Milano

In Congressu pro educatione de surdo-mutos (Siena, 1928), homo loque de assistentia præ-scholastico, et prof. Seuri proponere applicatione de methodo Montessori.

Me que cognosce methodo et jam stude parvo surdo-mutos recepto, ab 1923, in schola « Giulio Tarra », vol tenta experimento.

Anno præterito, schola « Giulio Tarra » habe sede adapto in novo ædificio in viale Zara. Pro gradu præparatorio de sectione « surdos » es præparato tres aula (pro labore, pro prande, pro vestes), ubi veni collocato mobiles et materiale que D.a Montessori præscribe. Dirige classe uno educatrice que jam applica methodo cum alumnos normale. Nihil defice, ergo, pro uno experimento serio et completo.

* * *

Me — nam parvo surdo-mutos pote se occupa ex se cum materiale — spera que remane tempore ad magistra pro cole instinctu de loquela et organiza primo initio de ipso. Grave es deficientia sensoriale de pueros, sed me spera que illos pote utiliza maximo parte de materiale.

Illos, me non dubita, age cum particulare interesse exercitios de vita practico, ut satisfac suo necessitate de activitate et suo instinctu de ordine exteriori.

* * *

Me refer cum honesto objectivitate in quale modo pueros age.

Alumnos de gradu præparatorio es 12. Quando intra in suo parvo regno, illos da signos non dubio de gaudio. Parvo tabulas, sediculas, parvo tapetes exerce vero fascino super pueros. Illos pone suo manu super omne re, ut vide que es vero; amove mo-

biles, et es læto de pote fac cum suo debile fortias; aperi omne loculo, tange cum parvo digitos tabulas-picto que pende ex muros, et curre super lucido pavimento.

Primo vices illos, dum se move, incide in sediculas et tabulas; sed post breve tempore disce ad sede sine move nihil. Eveni ita quod D.a Montessori dic de pueros normale: « Si uno motu incomposito de puero fac cade cum strepitu uno sedicula, illo habe uno evidente proba de suo incapacitate... Ita habe modo de corrige se, et quando fi correcto, de hoc habe probas patente, evidente: sediculas et tabulas remane immobile et silentioso in suo loco. Hoc significa que puero jam disce ut se move ».

Nam parvo surdo-mutos nunquam satis habe de impressiones visivo, illos ama ambiente que offer grande numero de istos, et vae si uno condiscipulo plus grande aude intra in aula de labore et macula pavimento; vae si uno aude tange cum digito vitro de picturas aut altera ordine de parvo tabulas disposito in amplo ellipsi circum tabula centrale! Homo non pote imagina quanto es interesse de pueros pro plantas viride que orna aula; illos nunquam oblivia de asperge cum aqua, et fi dolente si, causa uno motu incomposito, uno vase cade in terra et se frange.

Quando pueros es habituato ad loco, magistra initia praesentatione de materiale.

Praesenta cylindros inserto, et pueros es circum illa, que, sine pote da ullo explicatione verbale, fac vide in quale modo tolle et recollocas vario cylindros. Post, parvulos fac primo tentativo. In fine, uno perveni ad exeque exercitio: tolle parvo cylindros, commisce illos super tabula, et post recollocas omne in foramine correspondente. Dum illo age, alios specta, adjuva, consilia. Aliquos admira ut illo exeque cito et exacto, sed plure jam quaere novo interesse.

Seque instrumentos pro ligamentos, de que D.a Montessori dic: « Cum isto instrumentos puero pote in modo practico analyza motus necessario ad vesti se, et pote praepara singulo cum exercitios reiterato ». Parvo surdo-mutos manifesta multo interesse pro tale exercitios. Qui vide que labore es difficile, quaere auxilio; alios se tæde post breve tempore.

Quando magistra invita pueros ut ambula post illa super linea descripto in pavimento in forma de amplo ellipsi, illos fac libenter et tenta etiam de initia ambulatione rhythmico.

Isto exercitio es exsecuto libenter, sed es necesse que non fi nimis frequente, nam impossibilitate de loque et de canta redde illo monotono et tædioso.

Materiale pro dimensiones non interes. Pueros erige turre roseo, post relinque illo. Nullo delectatione cape cum prismas pro construe scalas, nec cum baculos que debe es disposito in ordine de longitudine.

Materiale pro colores es pauco uso. Pueros conjunge cum facilitate colores æquale, sed resulta difficile exercitio de dispone colores per gradationes, et solum paucos tenta experimento.

Exercitio pro tactu et pro sensu baryco — nam non es possibile trahe, ex illo, consequente abundante nomenclatura — fi uno arido serie de experientias que pueros jam supera.

Juncturas plano de ligno es pauco uso; juncturas de ferro servi in modo quasi exclusivo pro designo. Materiale pro rumores provoca aliquo interesse, nam pueros se delecta ad agita parvo capsulas cylindrico ut senti vibrationes in manu.

Usu de materiale et exercitio de sensus, sine loquela que excita et illustra omne forma de activitate infantile, es res mortuo. D.a Montessori affirma que nomenclatura es medio maximo importante de educatione, « quia praepara uno exactitudine de locutione que homo non semper inveni in nostro scholas. Magistra per medio de materiale didactico pone ideas multo exacto et claro et associa vocabulos conveniente ». Hoc non pote eveni cum parvo surdos que nondum sci loque!

Maximo entusiasmo, contra, comita primo exercitios de vita practico.

« Amove sediles in silentio, transporta objectos, ambula in summo digitos ». Qui cognosce surdo-mutos sci quanto es difficultate de tale actiones. Et tamen nostro puerulos se adapta ad illos, pro dispositione de ambiente que induce ad motus elegante et controllato, et pro spontaneo imitatione de magistra que, nam non habe loco fixo, move cum et ut illos.

« Surge et sede, absterge pulvere, instilla aqua ex uno in alio recipiente » es labores desiderato et exsecuto quasi semper cum maximo diligentia.

« Indue et exue vestes, lava se, comede polito, expurga locos ». Pueros grandiculo acquire uno quasi perfecto autonomia in isto elementare curas personale, apprehende ad purga et lucida pavimento, ad comede ut personas grande, in suo parvo aula pro grande, ubi inveni quod es necesse: platos, ampullas, poculos, etc.

« Præpara mensa, lava platos, poculos, etc., pone in ordine aula ». Isto exercitio es maximo grato inter omnes, et es necesse statue que pueros se alterna in modo regulare ut evita lites. Nostro puerulos præpara mensa cum non commune sensu practico, et servi condiscipulos cum elegantia, dum imita adultos in modo aliquanto caricaturale. Uno solo facto indecoro, de que alumnos se emenda post longo tempore: illos, ut primum sede in mensa, tange pomo magis pulcro, ut attribue ad se proprietate de illo, et post accepta contra-corde pomo que recipe.

« Alio curas personale: lava dentes, ungues, etc. ». Ad isto, pueros perveni per imitatione, et es læto ut de uno joco.

Ex experimento resulta que exercitios de vita practico constitute maximo attractione de dies scholastico.

* * *

Ad interrogatione si surdo-mutos age semper bene in ambiente « montessoriano », cum ute materiale in modo libero, et exerce se in res de vita practico, nos responde: « Non, usque ad quando nos prætende de applica methodo in modo rigoroso; certe, quando nos renuntia ad conceptione « montessoriano » de disciplina, et substitue uno ordine, aut ad minimo uno habitudine, de que surdo-mutos senti absoluto necessitate ».

Sine coerce nec constringe, jam es necesse persuade omne puero que illo fac *post* quod condiscipulo fac *ante*, aut que fac *cras* quod condiscipulo fac *hodie*; alio modo, eveni continuo lites. Ita pueros se adapta ad regula... debiles invoca illo ut es protecto contra violentia de fortes, et istos accepta illo ut non es privato de suo satisfactiones.

Conceptione de libero evolutione es, ergo, accepto solum in

parte, nam pueros destitudo de stimulos auditivo non pote inveni via ut exple distantia inter illos et adultos, sine uno valido auxilio, sine uno guida semper vigile.

Conceptione de libero activitate non pote es applicato. Isto parvulos habe in se uno impetu fero, que uno voce amoroso nunquam jam refrena, nec ullo melodia permulce. Activitate de illos habe necessitate de conforma se ad uno regula, que solo pote da sensu de disciplina et de ordine tam necessario ad qui vive segregato ab mundo circumstante, et fove in corde proprio egoismo.

Dum lege paginas de D.a Montessori relativo ad exercitio de silentio, me mensura grande distantia inter nostro parvulos et illos normale: ut senti fascino de silentio et toto suo actione disciplinante et prædisponente ad evolutione de sentimentis superiore, es necesse... audi.

* * *

Pro D.a Montessori: « Magistra fac parte de ambiente; es autem uno vivificatore ut Sole in creato. Illa es anima ex que pote veni inspiratione, fide, fortitudo; illa es spiritu que vivifica omne res que præsentia ad pueros, et redde ita utile ad suo necessitates vitale ». Et: « Magistra debe explica usu de materiale, redde facile et claro ad pueros labore multo activo et continuo de selige objectos et se exerce cum illos ».

Pro nos, contra, magistra es *toto, nam dona verbo*.

Es necesse que pueros se occupa ex se, sine nimis complicationes, ut illa pote ædifica verbo, que defice ad parvo surdo-mutos et que es elemento primo de suo educatione. Illa debe exsuscita instinctu de loque, induce surdo-mutos ut exprime se per via orale, fac intellige que motus de bucca significa ordines aut consilios, reprehensiones aut laudes. Ita illa anticipa, cum uno labore synthetico, institutione de loquela.

Magistra non pote limita suo opere ad vivifica res que circumda puero, ad dirige libero evolutione de isto; sed debe suscita in puero uno intimo fortia que trahe illo in mundo de loquentes.

* * *

Nos conclude. In gradu preparatorio, que recepta surdo-mu-

tos de 3-7 anno, homo debe intende animo ad scopo de initia, sine mora, parvo surdos ad loquela.

Sed es necesse, in idem tempore, que suo tractatione se approxima, ut possibile, ad illo de pueros normale.

Ergo es necesse:

1. que magistra es habile in instructione orale, et comprehendere quam officio suo es importante et delicato ad summo;
2. que ambiente es adapto ad vita infantile, ut illo « montessoriano », pro dispositione de locos et pro suppellectiles;
3. que puero surdo-muto age exercitios de vita practico, nam illos, dum fac assume habitudines et actus educato et expedito, es medio ut puero satisfac suo vivo desiderio de activitate;
4. que ad classe veni subministrato materiale plus libero et evolutivo quam « montessoriano », et materiale didactico pro exercitios de lectura labiale synthetico et pro exercitios orale de nomenclatura; materiale, ergo, selecto et ordinato in relatione cum institutione de loquela.

Milano

ROSA VERGANI MARELLI.

(Ex Communicatione praesentato in II Congressu Nationale Medico-Paedagogico - Milano, 22-23 nov. 1930).

COMITATU DE INVESTIGATIONE SUPER EXAMINES

Liga internationale pro Novo Educatione habe constituto uno importante Comitatu internationale, ut cognosce effectu de examines super educatione in generale et super studentes et alumnos.

Comitatu desidera obtine, ab professores et magistros, ab parentes et grande publico, responsos ad sequente quaestiones: a) Quale es vestro opinione circa officio que examines age in systema de publico instructione, et circa suo influentia? — b) Habe vos aliquo propositiones pro uno transformatione de caractere aut de modos de examines nunc existente, aut pro uno restrictione de suo numero aut de suo influentia?

Prece de da uno amplo publicitate ad isto investigatione et de mitte responsos ad *Examinations Enquiry Committee*, 11, Tavistock Square, London W. C. I.

ORGANIZACIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

II REUNIONE DE COMITATU INTERNATIONALE DE HISTORIA DE SCIENTIAS

Paris, 22-24 majo 1930.

Reunione multo importante, de que *Archeion*, in n. 2, Aprile-Junio 1930, da relatione in extenso.

Comitatu discute plure objecto interessante. Nos fac mentione de aliquo resolutiones adoptato.

1. Creatione de uno bibliotheca et de collectiones, cum sede in « Centro internationale de Synthesi », in Paris.

2. Voto ut homo reuni in sede de Comitatu schedulas de manuscriptos de argumento scientifico, que existe in omne bibliotheca publico aut privato de toto mundo, cum spe de pote uno die collige illos in uno publicatione generale.

3. Voto pro unico modo de transcriptione de nomines proprio ex linguas que non ute latino alphabeto.

4. Voto que Commissione pro rectificatione de errores prosequi suo labores et organiza uno labore colectivo.

5. Publicatione, ex iniciativa de Comitatu, de uno collectione de textus geographico, medioaevale aut de primo seculos de aetate moderno, impresso in praeterito sed reperibile cum difficultate.

6. Publicatione de uno grande *Historia de Scientias* facta in collaboratione et composito de plure volumine. Comitatu remitte ad Commissione de Publicationes elaboratione de plano de isto *Historia*, et mandato de tracta cum editores.

7. Voto pro novo editione, in phototypia, de celebre manuscripto de Copernico « *De revolutionibus orbium coelestium libri sex* », que i incluso in serie de textus et documentos.

9. Voto pro formatione de uno catalogo de instrumentos nautico et hydrographico in usu usque ad dimidio de sec. XIX.

10. Constitutione de *Officio de Prioritates*. (De isto nos vol da Statuto in uno ex proximo numeros).

Prof. Mieli, secretario perpetuo, praesenta etiam quaestione de lingua auxiliare internationale. (Vide post, in « *Bibliographia* », sub *Archeion*).

Comitatu delibera que II Congressu internationale de Historia de Scientias eveni in London, in dies 28 junio-3 julio 1931, et que thema principale de Sectione de Historia de Scientias in Congressu de Varsavia (1933) es « Scientia aut Scientias in sec. XVI ».

VI CONGRESSU PANAMERICANO DE PUERO

Lima, 4-11 julio 1930.

Sectiones de Congressu es 6: medicina, chirurgia, hygiene, assistentia, legislatione, educatione, et in programma es plus de 100 diverso quaestione. Ad Congressu participa repraesentantes de 20 regione.

Ex numeroso resolutiones adoptato, nos cita sequentes.

Congressu: I. Recommenda studio de biometria infantile, ut fixa characteristics de evolutione physico de puero americano;

2. Declara indispensabile de promulga leges que recognosce jures de matre et protege illa;

3. Propone de realiza indagine super paternitate, et que Status americano concludere reciproco pactos, ut da caractere obligatorio ad querelas contra patres que relinque suo filios;

4. Fac voto que Statu concede speciale protectione ad pueros derelicto, et que praeparat uno Codice de minores, ut statue uno procedura et regimine speciale pro assistentia ad isto pueros;

5. Invita auctoritates americano ad reprime deplorabile publicitate de factos criminale, ut impedi suo malo influentia super infantia;

6. Declara desiderabile centraliza omnes servitio de hygiene et de assistentia pro infantia in uno solo officio technico, qui exerce inspectione et vigilantia de privato institutiones de protectione ad infantia;

7. Declara absoluto urgente include, in programmas paedagogico de Status americano, praeparatione ad maternitate et puericultura, pro pueros in aetate post-scholastico;

8. Declara indispensabile organizatione autonomo de uno servitio medico-scholastico in omne Statu de continente;

9. Recommenda creatione de scholas extra muros, que es illo melius adapto et plus oeconomico ad attinge scopos de schola activo;

10. Recommenda creatione de instituto paedologico pro studio de alumno americano;

11. Recommenda de intensifica conatus paedagogico pro resolve problema indigeno;

12. Declara que, ut assecura bono de puero americano, es necesse familiariza publico cum principios de hygiene mentale.

Sede de proximo Congressu es urbe Mexico.

(Ex *Revue Internationale de l'Enfant* — Genève — N. 59, Novembre 1930).

CONGRESSU INTERNATIONALE DE PROFESSORES DE LINGUAS VIVENTE

Paris, 31 martio-4 aprile 1931

In programma es quaestiones de paedagogia generale (officio de linguas vivente in educatione humanistico moderno, etc.); studio de relationes internationale pro da incremento ad isto disciplina (permutatione de alumnos et de professores, correspondentia interscholastico, etc.); utilizatione de grammophone, etc.; quaestiones practico (creatione de uno permanente organismo, que fi in idem tempore centro de unione et centro de documentatione).

Pro informationes scribe ad D.o L. A. Fouret, 19, Avenue Aristide Duru, Vanves (Seine).

CONGRESSU INTERNATIONALE DE PROTECTIONE DE INFANTIA

Liegi, 30 julio 1930.

Es repraesentato 41 natione.

I Sectione stude quaestione de *tuberculosis in alumnos*. Subnota necessitate de uno inspectione medicale, ut detege in tempore omne lesione tuberculare in alumnos, et de organiza prophylaxi pro melioratione de terreno. Programmas scholastico debe es modificato, ut da uno parte plus grande ad ludos et ad educatione physico. Colonias de vacantia et scholas extra muros merita uno speciale attentione. Medico scholastico debe es consultato in elaboratione de omne plano de schola, ut constructione responde ad exigentias de hygiene.

II. Sectione recommenda de fac, pro periodos praenatale et praescholastico, uno conatu aequale ad illo facto pro pueros lactante et pro alumnos. Protectione de maternitate et de infantia non debe es solum de caractere hygienico et medicale, sed etiam juridico, oeconomico, educativo, morale et sociale, ergo debe es commissio ad uno organismo in idem tempore technico et administrativo que coordina et excita publico et privato activitate in isto dominio. Sectione praecomiza: I. de completa consultatione praenatale et pro lactantes cum uno consultatione praescholastico et de multiplica scholas aut classes infantile de typo schola activo in aere libero; de auge numero de terrenos pro ludos, de colonias de vacantia, de organizationes pro pueros ad quales familia non offer bono ambiente morale, aut que praesentat anomalias physico aut mentale. Sectione exprime etiam voto pro intensifica protectione de infantia rurale et pro uno meliore praeparatione de parentes ad suo officio de educatores.

III. Sectione examina situatione de pueros, parentes de quales vive separato, et exprime plure voto pro tutela de illos.

IV. Sectione tracta de examine rationale de alumnos, et recognosce necessitate de uno examine physico-psychologico et mentale pro omne alumno. Sectione exprime desiderio que inspectione scholastico, in grande urbes, veni commissio ad medicos que se occupa in modo exclusivo de inspectione ipso, et que ibi, ultra clinica medicale, veni instituto uno clinica psychologico; que veni instituto schedula medicale individuale, etc. Sectione formula etiam alio votos concernente officio de medicos, de infirmieres et de docentes pro hygiene scholastico.

V. Sectione — que se occupa de physiologia de digestionem et de nutritione de lactante — exprime voto que Associatione internationale continua, pro isto objecto, suo investigationes in omne regione.

Logica puerile.

Parvo Joanne sede super limine de domo, quando homine appropinqua, que interroga illo:

« Puello, tuo matre es in domo »?

« Certo » responso ne dubio es.

Homine trahe bulla de tintinnabulo, sed nemo appare. Move iterum tintinnabulo, sed non recipere responso. Post habe tracto adhuc aliquo vice, homine convertit se impatiente ad puerum et dicit:

« Me opina, te habe dicto, tuo matre es in domo ».

« Profecto illa es », puero responde, « sed illa non habita hic ».

Bono cogitato.

« Idea nasce in meo mente, que produce secundum æstimatione floreni 100.000 ad me ».

« Me jam opina semper, te habe capite ingenioso. Quid te habe invento »?

« Nihil, meo idea es pete in matrimonio filia primo natu de domino Auromonte ».

Vetere amicos de studio.

Uno advocato narra ad uxorem de collega: « Quando vestro marito et me es studentes simul, nos es semper uno cum altero, et quando uno non habe pecunia, quem debe solve, altero fac id ».

Marito de illa: « Ita es, certo, isto olim es tempore jucundo valde. Singulo re minus laudando es autem, me es semper illo altero ».

Oud-Gastel (Hollandia)

F. G. VAN AKEN.

STANDARDIZITEL QALENDARI

Al novel Qalendari der deqdul (12) mensuis consideritel qor referenci ar el Reporti der el National Qomitii or Qalendarel Simplificationi, qwi favoritel al deqtrul (13) - mensuel qalendari:

Hi semblip advisabilel facop qlarel ar leqteres qwi el propositel novel qalendari wolip involvop hwenq apliqitel.

Hi semblip facileruq aqomplisop el adoptioni der al qalendari der deqdul mensuis ir qwi el anui en ecel mensui wolip qomencop qor Soldii, en ir qwi Januari, Aprili, Julii en Oqtobri wolip havop trigqwinul (35) diis eci en omnel el aliel mensuis vigoqtul (28) diis eci. Isti wolip aqontop for truentul en seqsagqwadul (364) diis, en el truentul en seqsagqwinuimul (365 imul) en truentul en seqsagseqsuimul (366imul) diis wolip noq esop qonsideritel ekren aq hebdomadel diis on numeritel diis der el mensui on anui. Letap el 365imul dii venop ur el fini der Decembri en el 366imul dii, hwenq unul esip, ur el fini der Junii. Eci der istel diis wolip havop al specialel nomini, sutxe aq Ajitel Anuim diis for el 365imul en biseqstielel dii for el 366imul, par qwis soleq hes wolip esop qognitel. Istel diis necesip noq esop holidiis, sincen ir negotii hes potip esop qonsideritel ap el quontinuationi der el previel diis.

Istel mekodi wolip qausop el unuimul dii der ecel mensui esop or el samel dii, ac Soldii, aq ir el deqtrul-mensuel systemi, bun el anui wolip esop divisibilel irar eqwalel partis par dul en

N. d. R. — Lingua de nostro socio Beatty es « Qosmiani », id es « Cosmico ». Vide *Schola et Vita*, 1928 pag. 180.

Versione: « Uno novo calendario de decem et duo mense considerato cum referencia ad Rapporto de Nationale Comitatu super Calendario-simplificatione, que favo uno de decem tres mense calendario » etc.

qwadul, aq nouq, qwi wolip esop al decisitel advantaji. Novanui wolip esop ed sami aq nouq. Waxintonom natali wolip oqurop or el qoresponsivel dii aq numeritel abur el unuimul der Januari, qwi wolip esop Februari deqoqtuimul (18im)..Hi alredi q esig mutitel abur Feb. dequnuimul (11im) (1752). Pasci wolip oqurop or Aprili oqtuimul (8im) qwi esip aproqsimeq el aqtuel aniver-sari der el resureqtionel dii aq ascertenitel par scientificel qom-putationi. Isti xolip esop al qonvincipel punqti ir him favori intur Cristianes, qwes for istel ræsoni xolip noq esop adversur ar el novel qalendari. Sincen keri wolip esop nol triguimul (30im) der Mayi, Memoriel Dii, determinitel par qontopo abur Jan. limul, wolip oqurop or Mayi viggwaduimul (24im). El qwaduimul (4im) der Julii xolip oqurop or el novel qwaduimul der Julii, abur qwi hi wolip variop soleq unul dii. Mes potep kenq referop ar hi aq mes fiip nouq, aq El Qwaduimui (« The Fourth »). Ir al simileq manieri Oranjel dii en Bastilel dii potep esop qonsi-deritel aq el deqduimul en deqqwaduimul respectiveq der Julii. Laborel dii poteq oqurop or el duimul der Septembri, el unuimul Lundii. El presentel 20im. del Septembri wolip beqomop Sep-tembri deqoqtuimul (18im). Gratidonopi potep oqurop or el ultel Jovdii der Novembri, Nov. vigseqsuimul (Nov. 26im), Cri-stmasi or Decembri viggwinuimul (Dec. 25im), qwi wolip qur-tizop el holidiis dul diis, inqlusipel soleq el 25im, ef 26im, el 27im, el 28im, Ajitel Anuim dii en Navanui. El deqdul-mensuel qalendari wolip diminutop el distortioni ir ordinariel diis aq ir holidiis. Istel qalendari havip, eqsceptur for eqwalel mensuis, omnel el advantajis der el deqtrul-mensuel qalendari en pauce-rul disadvantajis kan eniel aliel propositel mekodi.

Centerburg. Ohio, U. S. A.

Dr. WILBUR M. L. BEATTY

MAXIMO ASPIRATIONE DE HUMANITATE

Biblia sacro canta in multos passu de pace universale. Nullo poesi es tam dulce et sublime. Verbos, etiam ad non credente, sona ut revelatione et promissione de spiritu divino ad homines, misero seminatore de bello et ruina et morte. Sed populo hebraico, revelatore de tam sublime idealitate, es jam ab bello disperso in terra ab 19 sæculos! Tamen lice ad nos despera et irride?

Seque quatuor passu biblico cum textu latino ex editione « Vulgata » et conversione in interlingua « latino sine flexione ».

Ex « Liber psalmorum ». XLV 9-11.

9) Venite, et videte opera Domini, — quæ posuit prodigia super terram — auferens bella usque ad finem terræ.

Gentes, veni et vide operas de Domino, — et prodigios posito super terra ab illo — illo aufere bello usque ad confines de terra.

10) Arcum conteret, et confringet arma, — et scuta comburet igni.

Tritura arcus et frange armas — et arde scutos per igne.

11) Vacate, et videte quoniam ego sum Deus: — exaltabor in gentibus, et exaltabor in terra.

Gentes, resta et vide, nam me es Deo; — omne gente de Terra i exalta me.

Ex « Prophetia Isaiaë ». II 2-4.

2) Et erit in novissimis diebus — præparatus mons domus Domini — in vertice montium — et elevabitur super colles; — et fluent ad eum omnes gentes,

Et in dies extremo — monte de domo de Deo fi præparato — in vertice de montes — et eleva se super colles; — et flue ad illo omne gentes,

3) et ibunt populi multi et dicent: — Venite et ascendamus ad montem Domini — et ad domum Dei Jacob — et docebit nos vias suas — et ambulabimus in semitis ejus, — quia de Sion exhibit lex — et verbum Domini de Jerusalem.

4) Et judicabit gentes, — et arguet populos multos; — et conflabunt gladios suos in vomeres — et lanceas suas in falces. — Non levabit gens contra gentem gladium, — nec exercentur ultra ad praelium.

Ex libro eodem XI 1-9.

1) Et egredietur virga de radice Jesse — et flos de radice ejus ascendet.

2) Et requiescet super eum spiritus Domini: — spiritus sapientiae et intellectus, — spiritus consilii et fortitudinis, — spiritus scientiae et pietatis;

3) et replebit eum spiritus timoris Domini. — Non secundum visionem oculorum judicabit — neque secundum auditum aurium arguet;

et i populos multos et dice: — Veni gentes, et nos ascende ad monte de Domino — et ad domo de Deo de Jacob — illo i doce nos de vias suo — et nos i ambula in calles de illo, — quia lege i exi de Sion — et verbo de Domino ab Jerusalem.

Et i judica gentes — et mone populos multos; — et illos funde gladios suo in vomeres — et lanceas suo in falces. — Gente non leva gladio contra gente — nec se exerce ultra ad praelio.

Et i nasce virgulto ab radice de Jesse — et ascende flore ab radice de ipso.

Et spiritu de Domino esposito supra illo: — spiritu de sapientia et de intellectu, — spiritu de consilio et de fortitudine, — spiritu de scientia et de pietate;

et spiritu de timore de Domino i reple illo. — Non i judica secundum visione de oculos, — nec puni secundum auditu de aures;

4) sed judicabit in justitia pauperes — et arguet in aequitate pro mansuetis terrae; — et percutiet terram virga oris sui, — et spiritu labiorum suorum interficiet impium.

5) Et erit justitia cingulum lumborum ejus — et fides cinctorium renum ejus.

6) Habitabit lupus cum agno. — et pardus cum haedo accubabit; — vitulus, et leo, et ovis, simul morabuntur, — et puer parvulus minabit eos.

7) Vitulus et ursus pascentur, — simul requiescent catuli eorum — et leo quasi bos comedet paleas.

8) Et delectabitur infans ab ubere super foramine aspidis; — et in caverna reguli, — qui ablactatus fuerit manum suam mittet.

9) Non nocebunt, et non occident — in universo monte sancto meo, — quia repleta est terra scientia Domini, — sicut aquae maris operientes.

Ex « prophetia Michæa » IV 1-4. Propheta Michæa

1) et erit: in novissimo dieum — erit mons domus Domini — praeparatus in vertice montium, — et sublimis

sed i judica pauperes cum justitia — et arbitra cum aequitate pro mansuetos de terra; — et i percutite terra cum virga de suo ore, — et i neca impio cum flatu de suo labios.

Justitia es cingulo de lumbos suo — et fide es cinctura de suo renes.

Lupo i habita cum agno, — et pardo i accuba cum haedo (I) — vitulo et leone et ove simul i stabula, — et parvo puero pote mina ipsos.

Vitulo et urso i pasce, — dum simul requiesce catulos suos — et leone ede paleas sicut bove.

Infante lactente i delecta se super foramine de aspidem; — et delactato i mitte manu suo — in caverna de reptile.

Ipsos non noce et non occide in universo monte sancto meo, quia terra es pleno de scientia de Domino — sicut aquas que tege mare.

Et cras eveni: in dies extremum — monte de domo de Deo es praeparato in vertice de montes, — et sublime supra

super colles; — et fluent ad eum populi.

2) Et properabunt gentes multæ, et dicent: — Venite, ascendamus ad montem Domini, — et ad domum Dei Jacob; et docebit nos de viis suis, — et ibimus in semitis ejus, — quia de Sion egredietur lex, — et verbum Domini de Jerusalem.

3) Et iudicabit inter populos multos — et corripiet gentes fortes usque in longinquum — et concident gladios suos in vomeres — et hastas suas in ligones: — non sumet gens adversus gentem gladium — et non discent ultra belligerare.

4) Et sedebit vir subtus vitem suam et subtus ficum suam, — et non erit qui deturreat — quia os Domini exercituum locutum est.

colles; — et populos flue ad ipso.

Et gentes multo sollicita se et dice: — Veni gentes, ascende ad monte de Domino, — et ad domo de Deo de Jacob; — et doce nos de vias suo, — et nos i in calles suo, — nam lege exi ab Sion — et verbo de Domino ab Jerusalem.

Et i iudica inter populos multos — et i evertit gentes forte usque in longinquo; — et illos i rumpe gladios suo in vomere — et hastas suo in ligones: (2) — gente non assume gladio contra gente — et non disce ultra ad belligera.

Homo i sede sub vite suo et sub fico suo; — et nullo homo habe terrore, — quia ore de Domino de exercitus jam loque.

Modica (Sicilia)

Prof. SALVATORE A. TOSCANO.

(1) hædo = I. capretto, F. chevreau, A. kid.

(2) ligone = I. zappa, F. pioche, A. hoe.

QUI ES INVENTORE DE LUDIONE ?

Sæpe in libros de schola homo voca ludione *diabolo de Cartesio*.

Sed magno philosopho et mathematico CARTESIO (1596-1650) non habe aliquo merito in isto inventione. Numquam illo loque in suo scriptos de isto inventione, que forsitan non cognosce.

Ultra, doctos de seculo XVII numquam voca isto joco hydrostatico *diabolo de Cartesio*.

P. Athanasio KIRCHER (1602-1680) puta que inventione es de Magno Duce *Ferdinando*, ut demonstra in suo scripto que me infra reporta.

P. Gasparo SCHOTT (1608-1666) voca inventione *experimentum romanum (Mechanica hydraulico-pneumatica, Herbipoli, 1657, p. 293)*.

Et etiam Johanne Cristopharo STURMIUS (1635-1703) appella inventione *experimento romano (Collegium experimentale sive curiosum, Pars secunda. Norimbergae, 1715, p. 166)*.

Solum in seculo XVIII inventione dicto es de *Cartesio*.

In proximo tempore me spera de determina qui primo jam dic inventione de CARTESIO et qui primo ute vocabulo *ludione*, que usque ad fine de seculo XVII non es in usu.

Primo qui memora isto joco es Baltzar de MONCONYS (1611-1665), qui in anno 1646 visita TORRICELLI et de isto salutatione, inter alio, sic scribe: TORRICELLI « m'en dit une autre d'une boule pleine d'air à moitié, et la moitié d'eau, avec un trou en bas, et empêchée de monter en haut par une chaîne de verre: quand l'air se condense il y entre plus d'eau, et ainsi la chaîne s'accourcit, et la bouteille descend; quand au contraire l'air se rarefie, l'eau sort, la bouteille monte et la chaîne est plus longue » (*Voyages, première partie, Paris, 1695, p. 261*).

Versione: TORRICELLI « dic ad me de uno ampulla dimidio pleno de aere et dimidio de aqua, cum uno foramine in loco

infimo, et qui es obstato de ascende ab catena vitreo: quando aere se condensa intra ibi plus de aqua, et sic catena se contrahe, et ampulla descende; quando, contra, aere se rarefac, aqua exi, ampulla ascende et catena es plus longo ».

Es manifesto que isto descriptione es memoria de ludione.

Me puta que inventione de ludione es, ad minus, anteriore de tres anno ad visita de MONCONYS.

Enim, in celebre epistula de die 11 Junio 1644, misso ab TORRICELLI ad Michelangelo RICCI in Roma, in quo auctore describe suo experientia de argento vivo (Hg), nos lege: « Le accennai già che si stava facendo non so che esperienza filosofica intorno al vacuo, non per fare semplicemente il vacuo, ma per fare uno strumento che mostrasse le mutazioni dell'aria ora più grave e grossa, ora più leggera e sottile ». (*Opere*, Faenza, 1919, Vol. I, pag. 472).

Versione: « Me jam significa ad vos que me fac aliquo experientia philosophico circa vacuo, non pro fac simpliciter vacuo, sed pro fac istrumento que ostende mutationes de aere modo plus grave et crasso, modo plus leve et subtile ».

Id es, TORRICELLI cognosce antequam illo fac suo istrumento (que postea BOYLE voca barometro) variationes de pressione atmosphaerico. Isto cognitione homo numquam habe ante TORRICELLI, quia es quasi impossibile habe sine consultatione de barometro.

Explicatione logico de isto facto pote es sequente.

TORRICELLI inventa ludione et illo percipe forte que sphaerucola, per suo sponte, ascende aut descende in aqua de vaso cylindrico, sine mutatione de caliditate aut de frigore. TORRICELLI refer isto phaenomeno naturale ad variatione de pressione atmosphaerico.

Ergo inventione de ludione es anteriore ad illo de barometro, id es ad 1644; quia, quamquam in libros de schola homodie experientia de barometro es jam facto in anno 1643, me jam demonstra, cum multo probatione, que inventione es de anno 1644.

* * *

Sed historia de isto joco non es tam claro.

In operas de TORRICELLI nos non inveni aliquo mentione de ludione.

Forsitan TORRICELLI jam communica, more solito, isto inventione ad Magno Duce FERDINANDO, qui multo se delecta de inventiones de physica et saepe dice de suo ingenio illo inventiones, et sic jam eveni in isto casu.

Mortuo TORRICELLI, FERDINANDO, in anno 1648, communica isto inventione ad multo sapientes, inter alios, ad P. KIRCHER, ad Bartolomeo IMPERIALI et ad Raphaele MAGIOTTI.

P. KIRCHER id memora in uno capite de suo opere in quo loque de ludione: « Miserat superioribus annis ad me Romam Magnus Hetruriae Dux, vere homo literarum natus, et omni virtutum heroicarum genere excultus Princeps, huius hydrotechniae tubo vitreo exhibitae specimen quoddam ea intentione, ut de exoticorum effectuum causis et rationibus meum iudicium interponerem; quod et idem ad excellentissimum Mathematicum Raphaelem Magiottum eodem tempore transmiserat eo fine, ut complurium de tam exotico effectu sententias exploraret ». (*Magnus sive de arte magnetica*. Roma, 1654, p. 127).

Versione: « Magno Duce de Hetruria, vero homine de literas et exculto Principe in omne genere de virtutes heroico, jam mitte ad me, in Roma, in praeterito annos, specimine de isto experimento hydrico cum tubo vitreo, ut me interpone meo iudicio circa causas et rationes de exotico effectus; et eodem experimento, etiam in illo tempore, Magno Duce jam mitte ad Mathematico Raphaele Magiotti, ut explora sententias de plus homines circa tam exotico effectu ».

Bartolomeo IMPERIALI responde cum epistula de anno 1649 (sine die et mense), et sic explica phaenomeno: « Per quanto abbia, per così dire, chiamato a consiglio le deboli forze del mio intelletto nel rintracciare le cagioni de' bocciuoli di vetro, entro i quali son le ballottoline di cristallo, non trovo che ciò possa dipendere che entro son vacui gli stessi ballottolini, onde col premervi l'aria e acqua di sopra, premesi pur anco tutta l'acqua ». (*CAVERNÌ. Storia del metodo sperimentale in Italia*. Vol. I, Firenze 1891, p. 458).

Versione: « Quamquam me jam consulta, ut sic me dic, tenuo vires de meo intellecto pro inveni causas de vasos de vitros, in quo es ampullulas de crystallo, me inveni que id pende ab facto que intra ipso ampullulas es vacuo, unde cum homo comprime de supra aere et aqua, comprime etiam toto aqua ».

Sed Raphaelae MAGIOTTI mitte epistula ad Lorenzo de' Medici, die 26 Julio 1648, ubi memora in alio modo problema ab eo recepto ab Florentia pro explicatione. In isto epistula que habe titulo *Renitenza certissima dell'acqua alla compressione*, MAGIOTTI adfirma de habe invento experimento de ludione, dum refac *experimento florentino* (TARGIONI-TOZZETTI, *Notizie sugli aggrandimenti*, ecc., tom. II p. 183 et seq.).

Nos non pote dubita de sinceritate de MAGIOTTI, sed es claro que suo inventione es jam cognito ab TORRICELLI.

MAGIOTTI pote es re-inventore de ludione, non inventore, ut puta docto barnabita P. Giuseppe BOFFITO (*Gli strumenti della scienza e la scienza degli strumenti*. 1929. Firenze. Seeber, p. 127).

Chieri, R. Lyceo.

MARIO GLIOZZI.

FRANCISCO LANA PRÆCURSORE DE AVIATIONE

Articulo « Aviatione » de prof. Quarra, in S. et V. pag. 113, expone breve historia de isto novo arte. Me puta utile de adde notitias super Francisco Lana, patre jesuita de Brixia (hodie Brescia) in Italia. Illo in anno 1670 publica libro « Prodomo over inventioni diverse ».

Jam Leonardo (1452-1519) stude aves que vola.

Patre Lana stude principio de plus leve quam aere. Illo inveni quod densitate de aere relativo ad aqua es $1/620$, proximo ad valore vero $1/773$, et applica principio de Archimede pro solve problema. Illo suppose de habe sphaera cavo cum involuero ex cupro. Sphaera es facto vacuo de aere; ita pro suo volumine, impulsione que recipe es plus quam pondere de involuero; sphaera ergo eleva se. P. Lana suppose de applica uno sphaera ad

omne angulo de navicula, ad isto conjuncto cum fune. Sine dubio, idea de Lana es primitivo; tamen illo habe merito de pone, primo inter omnes, problema de plus leve quam aere. Illo praevide etiam quod navicula non pote move se ab Terra ad infinito, nam in alto aere fi semper plus subtile et leve, et ad aliquo altitudine nave consiste ubi inveni aere que æquivalere in pondere ad machina et viatores. Pro descende, Lana consilia de aperi clave et fac ingredi paucos aere in sphaeras; pro ascende depelle saburra.

In fine de capitulo, bono Patre fac voto que Deo non concede ad homine de vola; quia homine pote ute isto machina admirabile pro fer bello, et dele urbes cum pueros et senes et mulieres.

Chieri, R. Lyceo.

MARIO GLIOZZI.

CORRECTIONE

Pag. 286, linea 6 « Astronautica », in citatione de prof. Quarra, in vice de pag. 13, lege pag. 113.

« Igne radiante » es I. *razzo*, F. *fusée*, A. *rocket*, T. *Rakete*.

I. *razzo* deriva ex L. *radio*.

F. *fusée* deriva ex L. medio *fusata*, quantitate de filo super *fuso* F. *fuseau* et non es ligato ad F. *fusil*, que deriva en L. *foco*.

A. *rocket* et T. *Rakete* deriva en I. *rocchetto*, filo involuto super cylindro; deriva ex I. antiquo *rocca*, H. *rueca*, P. *roca*, T. *Rocken*, A. *rock*, que deriva ex Germanico, et vale L. *colu*, unde L. medio *colucula*, F. *quenouille*, I. *conocchia*, T. *Kunkel*. Isto L. *colu* trans Indo-Europæo es ligato ad Græco *cylindro*, et *polo* et ad Slavo *kolésa*, unde Russo *kolaska*, A. *calash*, F. *calèche*, I. *calesse*, et significa *vehiculo*.

Indicationes præcedente es tracto ex Peano, *Vocabulario commune*, et alio vocabularios etymologico. D.os A. Deminger et E. Pigal suggere aliquo informationes.

G. C.

SPECIMINES DE VERSIONES POETICO

ex Lingua Italiano

COMMEATU

Et poeta, o vulgo stulto,
Un mendico
Nunquam es, que ad mensa alieno,
Cum scurrile et turpe jocos,
Porta platos
Et ex cella fura pane.

Et nec es un perde-dies
Vagabundo
Que da cápite ad omne ángulo,
Et cum semper naso in aere
Volve óculos
Ad hirúndines et ángelos.

Et nec es un hortulano
Que, cum fimo,
Toto trámite de vita
Utiliza, et cauleflores
Pro suo dóminos,
Et violas habe pro dóminas.

Poeta es un magno artífice,
Que ad suo arte
Jam fac músculos de aciario:
Caput habe et collo erecto,
Dorso nudo,
Brachio duro, óculos hílare.

Et cum primum pípila aves
Et jucundo
Primo luce ride ad colle,
Súscita illo, cum suo folle,
Flamma et festo
Et labore in officina.

Flamma treme, flamma splende
Et scintilla
Et rubesce vivo audace,
Et post síbila et post rugi
Et post fuge
Ex carbones crepitando.

Quid es hoc, me nihil sci;
Deo sci id,
Que subride ad magno artífice
Inter flammam tam ardente
Elementos
De suo corde et de suo mente

Illo jacta, cum memorias
Et cum glorias
De suo patres, de suo gente.
Mortuo témpore et futuro
Simul flue
Inter massa incandescente.

Capta isto, et post de málleo
Cum labore,
In incude doma doma.
Pulsa et canta. Sole ascende,
Et resplende
Super fronte et opus rude.

Pulsa. Et o! pro libertate
Ecce gladios,
Scutos en de fortitudo:

Stropha 2^a: *perde-dies* = I *perdigiorno* = homine que dissipa suo tempore.

Et, pro gloria, ecce sertos
De victoria,
Et diadema ad venustate.

Pulsa. Et ecce, historias-picto,
Ad penates
Et ad ritu, tabernáculos:
Ecce trípodés, altares,
Ornamentos
Raro et vases pro convivio.

Pro se, mísero operario,
Fac sagitta
De auro, et jacta contra sole:
Specta ut in alto ascende
Et resplende,
Specta et gaude, et nihil vol.

NIVE

Nive lento per cælo cinérëo cade: clamores
ex urbe plus non ascende, nec sonos de vita,

non de olitore voce aut currente rumore de carro,
non de amore et de juventute hílare cantu.

Rauco, ex turre de plâtea, horas per ãere geme,
sicut suspirio de uno mundo remoto ab die.

Errabundo aves ad vitros subfusco pulsa: amico
spíritus réduce es, specta, et invoca me.

Mox, o caros, mox — placa te, indómito corde — in imo,
ad silentio me veni, in umbra me i requiesce.

AVE MARIA !

(Ex *Ecclesia de Polenta*)

Ave Maria! Quando super áeres
salutatione humíle curre, parvo
mortales caput nuda, et fronte curva
Dante et Harollo.

Uno, de fláutos, lento melodia
vola invisibile inter terra et cælo:
spíritus forsan tránsito, que es,
et que i veni?

Un lene oblivio de laborioso
vita, un de quiète desiderio anxio,
uno, de plora, suave voluntate
ánima invade

Tace feras et hómínes et res,
occíduo róseo Sol in cæl vanesce,
múrmura alto vértices fluctuante
Ave Maria.

(Ex GIOSUÉ CARDUCCI, 1835-1097).

N. M.

Stropha 2º: flauto (ex I.) = A. flute, F. flûte = L. tibia.

CONFITEOR

Versione ex *Georgicon* de VERGILIO, que appare in n. 8-10,
pag. 270-272, non es quale Domino *** mitte.

Me muta aliquo versus — et mutatione de uno obliga ad
mutatione de plure alio — ita ut, dum vocabulos es quasi omnes
illos de D.o ***, suo ordine varia.

Me, nam ignora nomine et adresse de D.o ***, non pote
communica tale mutationes, de que, post publicatione, D.o ***
— et cum jure — se lamenta.

Me recognosce de habe errato, et pete venia, parato, si
D.o *** desidera, ad publica suo versione integro, aut alio que
illo vol mitte.

N. M.

« V A R I A E T L E V I A »

EX DIFFERENTE FONTE

Parvo puero incede in via et fle vehemente.

Vetere dama amabile interroga illo: « Quare te es tam triste, amiculo? ».

« Bronchitis, appendicitis, encephalitis, meningitis », puero sanglota.

Stupefacto dama collide manus. « Sed quomodo id es possibile — te debe tandem cuba in lecto, stulto puso »!

« Me non habe morbos » puero petulante ulula, « sed me non e pote scribe bene isto vocabulos super tabula nigro; inde me e debe remane in schola usque ad hora 5, et quando me veni in domo meo patre i pulsa et verbera me ».

Domino, que loque de uno persona noto: « Homo narra etiam, illo pingit aliquando textura de araneo ad camera de domo ita artificioso modo, ut ancilla jam cona per semi-hora amove eo ».

Uxore de illo: « Me pote forsan crede, tale pictore existe, sed te non pote fac me crede, tale ancilla existe ».

Parvo Francisco es cum suo matre in taberna de merces coloniale, ubi ista eme res necessario.

Quando matre solve, quod habe empto, tabernario dice ad Franc: « Lice ad te sume manipulo de nuces ex sacco hic ». Sed Franc annue.

« Quare te non vol sume aliquid »? tabernario interroga.

« Te non ama nuces »?

« Certe ». Franc responde.

« Jam vero, ut te sume tandem »?

Sed Franc hæsitat adhuc, post que tabernario ipso sume manipulo de nuces ex sacco et da eos ad puero verecundo.

Postquam illos exi de taberna, matre interroga Franc: « Quare te dudum non vol sume nuces ex sacco »?

« Idcirco quia manu de tabernario es magis grande quam meo ».

Uno rustico habe constructo novo horreo super suo area. Uno die, quando debe vade ad urbe, ubi mercatu es per isto die, manda suo filios, ut fac foramine in horreo, trans que catto pote intra et exi. Ambo filios fac nunc foramine in muro juxta magno valvas ipso. Quando rustico reveni in vespere, vade inspecta opere de filios.

« Me autem pote fac age nihil ab vos », illo dice irato, simul atque inspice labore de illos, « vos non vide ergo, vos habe factu foramine in loco malo? »

« Quare? » pueros interroga maxime stupefacto. Rustico aperi nunc late valvas, ut uno ex valvas veni prorsus ante foramine, dudum factu, et ergo claude isto omnino.

« Vos non vide nunc, homines stupido, quod, quando valvas es aperto, catto non pote intra in horreo? »

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

FACETIAS

Marito juvene, dum vide juvene uxore que quiesce super sedile cum visu mæsto: — Dilecto uxore cur tam mæste? For san eveni infortunio?

Juvene uxore: — In isto mane domestica relinque domo nostro, et matre vestro debe comple omne servitio de domo.

* * *

In uno die æstivo, caldo es opprimente; in modo improvise nube cela sole, infante Roberto que deambula cum patre vide illo et dic: — Patre, calido es tam abundante que etiam sole absconde se in umbra.

* * *

Automobilista cum difficultate in curva periculoso de via evita præcipitios. Cum orgasmo interroga uno agricultore:

— Quia non pone signale pro indica periculo?

Responso: — In tempore præterito existe signale; auctoritate permittit distructione de illo, nam nullo infortunio eveni.

* * *

Cliente: — *Domino* dentista, novo apparatu dentario que vos heri applica in meo ore, produc ad me dolore atroce.

Dentista: — Jam me prædic illo; dentes que me præpara, in omne suo manifestatione es æquale ad dente vero.

G. C.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1903 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» S. CORIO, 2 Pemberton Row London E. C. 4.

» H. BYLSMA, ing., Postbus 54, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square,
London W. 2.

AD SOCIOS ET LECTORES

Nos preca omnes de mitte sine retardatione proprio quota de associatione aut subscriptione.

Nos spera que omnes vol mitte non quota minimo, sed illo SUBVENTORE (non minus de L. 20 pro Italia et de L. 28 aut dollar 1½ pro alio Regiones) aut QUOTA DE PROPAGANDA (L. 40 aut plus pro Italia, L. 60 aut dollar 3½ aut plus pro alio Regiones), ut nos pote procede ad novo ampliacione de SCHOLA ET VITA in anno 1931.

Gratias ad omnes.

Mitte pecunia:

ad prof. NICOLA MASTROPAOLO, direttore de *Schola et Vita*
Via E. Pagliano, 46 - MILANO 137 - Italia;

aut

ad ing. Gaetano Canesi, thesaurario de Academia pro Interlingua,
Via Costigliole 1 bis - TORINO 105 - Italia.

PRÆMIO SEMIGRATUITO

Si vos adijunge ad quota de associatione lira italiano 5, Academia expedi ad Vos *Vocabulario « Interlingua-Italiano, Inglese e Italiano »* edito ab consocio G. Canesi.

REPETITA JUVANT

In *Le Polyglotte* n. 8, de 1 octobre 1930, sub titulo *Occidental et Latine sine flexione*, prof. Bohin — dum fac mentione de interessante opusculo in anglo « *Is an International Language possible?* », de nostro socia Miss Sylvia Pankhurst — scribe:

« Isto opusculo contine eccellente res, inter alios, demonstratione de enorme influentia de lingua latino super grande linguas de civilizatione. Linguas moderno es impleto de latino ad tale puncto que es inutile cogita de construe uno lingua artificiale commune que non habe base latino (græco-latino, ut es magis exacto). Miss Pankhurst præconiza ergo adoptione de « Latino sine flexione » de prof. Peano. Solutione eccellente, si lingua latino i ad pote adapta se in modo perfecto ad vita moderno. Sed philologos doce que 1/3 circa de vocabulos latino jam cessa de vive in linguas moderno et que, ex alio parte, mille et mille vocabulo internationale es creato aut tracto ex alio linguas (ex.: algebra, alcohol, tabaco, club, gas, etc.). Insuper, nos reputa que absentia de articulo in latino es deficientia multo grave, nam introductione de articulo in linguas moderno es consequentia de extinctione de flexiones. « Latino sine flexione » non habe articulo, et isto facto redde intelligentia de textus plus difficile ad cerebros de XX sec. habituato ad isto particula grammaticale. Propter isto rationes, et non obstante vivo sympathia que nos habe pro solutione de prof. Peano, nos præfer Occidental, que præsentata utilitate de es fundato in modo principale super latino, dum offer characteristicas de uno lingua moderno ».

Prof. Bohin præfer Occidental. Nos respecta suo gustu et lauda suo opere pro diffusione de illo lingua. Omne novo adhærente ad Occidental — ut omne novo adhærente ad Interlingua, ad Ido, ad Novial, ad Esperanto, ad Romanal, etc. — fi novo milite de L. I., exercitu de que, in omnes suo diverso manipulos, es hodie vere parvo; dum pro vince et fac triumphata nostro commune ideale es necesse illo fi numeroso.

Sed nos preca prof. Bohin, et omne alio que se occupa de

lingua que nos præfer, de vol recorda quod nos jam repete plure vice, ut, cum evita omne confusione, nostro discussiones fi utile.

Existe *Latino sine flexione* — que, secundum suo necessitates, jam trahe proprio vocabulos ex latino de omne ætate, etiam de formatione novo, et, inter synonymos, elige vocabulos maximo internationale —: illo jam servi ad suo Auctore, et suffice.

Sed, ex *Latino sine flexione*, jam surge, et nunc existe, *Interlingua*, « lingua auxiliare internationale quale resulta ex labores de Academia pro Interlingua ».

Et regulas de *Interlingua* es: « vocabulario internationale », « orthographia latino » pro vocabulos derivato ex latino.

Vocabulario internationale, ergo, et non solum *vocabulario latino*.

In facto, *Interlingua* adopta vocabulos *græco-latino* et *latino-anglo*, que habe maximo gradu de internationalitate, et, in deficientia de istos, vocabulos *internationale non latino*. In *Vocabulario Commune* et in opuscolo *Interlingua* de prof. Peano, in *Vocabulario Internationale* de prof. Basso nos inveni vocabulos *algebra*, *alcohol*, etc., que prof. Bohin cita, simul cum numeroso alio vocabulos internationale tracto ex diverso linguas.

Solum pro vocabulos grammaticale — pronomines, adverbios, præpositiones, conjunctiones — *Interlingua* adopta forma latino, et si non es internationale, nam es plus utile et opportuno trahe ex unico fonte tale vocabulos, que in generale non habe forma internationale.

Ita *Interlingua* es apto — non minus quam *Occidental* — ad exprime omne idea: antiquo et de nostro dies.

Causa deficientia de pecunia. Academia nondum pote publica *Vocabulario internationale non latino*, que prof. Peano jam præpara, nec *Vocabularios* de *Interlingua* pro omne lingua nationale. Ex id deriva in generale facto que plure scriptore adopta adhuc toto *vocabulario latino*, que existe pro omne lingua, et permittit ita facile intelligentia inter scriptores et lectores.

Sed isto es facto que homo debe considera transitorio, dum regula pro *Interlingua* es et remane illo citato: « *vocabulario internationale*, derivato ex latino aut non ».

Et — alio regula de Academia — maximo libertate ad socios in usu de lingua, etiam pro grammatica et orthographia. Ita pro « articulo »: Academia, post longo examine, consilia de supprime illo; socios, in generale, seque usque nunc isto consilio; sed nihil impedi usu de articulo, ad socios (et non socios) que reputa illo necessario aut utile. (Vide etiam N. 6-7, pag. 224-226, et N. 8-10, pag. 299-301).

N. M.

VOCABULOS MODERNO IN INTERLINGUA

Plure milione de persona lege libro, revista, diurnale pro recreatione, pro necessitate, pro studio. Numero de auctores de libro, de collaboratores de revista, de redactores de diurnale es minimo in relatione ad numero de lectores.

Nos verifica identico casu etiam pro publicatione in lingua auxiliare internationale. Inde uno lingua auxiliare internationale, pro practico-applicatione, debe es in maximo gradu intelligibile.

Intelligibilitate de uno lingua offer utile ad totalitate de lectores; facilitate de scribe in uno lingua es necessario ad numero multo minore de persona.

INTERLINGUA es intelligibile ad primo visu ad plure milione de persona in omne natione; et cum simplice consultatione de *vocabulario latino-lingua nationale* fi intelligibile ad omne persona etiam de cultura modesto.

Vocabulario de omne alio lingua auxiliare es impresso in numero ultra limitato de exemplare; inde persona que pote consulta illos es ultra-ultra limitato; et etiam *vocabulario speciale* contine numero exiguo de vocabulos, inde scriptore, collaboratore, redactore, lectore in modo frequente occurre in difficultate grave in adoptione et in lectura de vocabulos non in scripto in *vocabulario*.

Aliquo critico pote objecta: In *vocabulario latino* non es

incluso plure vocabulo moderno necessario in discussione internationale, inde Interlingua...

Interlinguista observa: Vocabulo moderno de origine latino, per exemplo: aeroplano, radio-transmissione, bicyclo filo-via... es intelligibile cum consultatione de vocabulario latino;

vocabulo moderno de origine græco aut græco-latino in usu internationale, per exemplo: telegrapho, telephono, cinematographo, automobile... (compilatore moderno de vocabulario latino debe include isto vocabulos) es jam intelligibile;

parte de vocabulos moderno non de origine latino aut græco sed in usu internationale, per exemplo: hotel, club, sport, reclame, tramvia... es etiam intelligibile sine consultatione de vocabulario;

infine remane vocabulo (5% ad maximum) moderno solum cum forma commune ad 2 aut 3 lingua aut cum orthographia aliquanto differente in vario lingua.

Plure Consocio de Academia retine non solum opportuno sed multo utile, ad lectore et ad scriptore in lingua internationale, collectione de isto vocabulos; collectione offer ad lectore sensu de raro vocabulo non intelligibile cum vocabulario latino et ad scriptore offer consilio circum vocabulo et orthographia que merita præferentia pro usu internationale.

Nos pote considera isto collectione (edito in forma alphabetico aut per materia aut...) ut:

Supplemento de omne vocabulario *latino-lingua nationale*;

» de splendido *Vocabulario Commune* de nostro illustre Præsidente Prof. Peano;

» de vario vocabulario *lingua nationale-interlingua*.

Sine dubio programma maximo et optimo es novo editione de *Vocabulario Commune* (quasi exhausto) de Prof. Peano, cum inclusione de vocabulos superindicato; sed pecunia defice.

Dum attende Mecenate, uno Commissione de Consocios de vario natione pote collabora in modo cordiale pro stude, discute et realiza, in proximo futuro, importante opere.

Octobre 1930.

G. CANESI

LATINESCO

LINGUA SECUNDARIA PRO USO INTERNATIONALE

*Summario de sue Constitutione et Accidentia **

Quanquam est optabile quod una lingua destinata ad uso internationale esseret de una natura simplice, hoc non me paret de tanta importantia quam qualitates quod dant le facultate de exacto et lucido expressione, le quale est fere impossibile sine certos inflexiones verbales. Latinesco possidet tales flexiones in un grado quod est sufficiente sed nec difficile nec laborioso pro le discipulo. Hinc evenit quod, dum Latinesco est facile de apprehendere, est ad le metse tempore digno de le uso de homines bene educatos. Tale saltem habet esseto le scopo de le auctore; sed pertinet potius ad alteros quam ad illo iudicare utrum et quatenus sues conatos habent esseto felices.

Latinesco est Latino privato de sues grandes difficultates pro le discipulo — difficultates inherentes in les casos et generes de nomines et adjectivos, in les verbios, et in les constructiones grammaticales consequentes. Omo habet removeto de Latina tales impedimentos pro le discipulo, et id quod resultat est Latinesco.

NOMINES ET ADJECTIVOS. — Nomines et adjectivos Latinos essent adoptatos in Latinesco in forma de lore caso ablativo, les deviationes de iste regula essendo rarissimos, et solamente pro causas graves. Nomines quod desinent in *u* aut *us*, de le quarto declinationes, essent tractatos ut nomines de le secundo, id est, recipient *o* pro desinentia; et les adjectivos de le tertio declinatione cujus caso ablativo desinet in *i*, recipient *e* in vice de le *i*, ad fine de conservare uniformitate cum le grande

(*) Auctore, quando accentu non cade super pænultimo syllaba, ute signo acuto super syllaba que recipe accentu (vide in « Pronuntiatione »). Sed, causa deficientia in typographia de aliquo litteras cum tale signo, nos debe ute etiam litteras cum signo grave, aut sine ullo signo: y. N. d. R.

número de adjectivos quod desinent in *e*, et ita les adjectivos Latinescos desinent aut in *o* aut in *e*. E. g.: *rosa* (Latinesco) venit de *rosa* (Latino); *domino* de dominus; *regno* de regnum; *pùero* de puer; *àrbore* de arbor; *re* de res; *fructo* de fructus; *die* de dies; *nube* de nubis; *rege* de rex; *bono* de bonus; *forte* de fortis; *felice* de felix; *triste* de tristis; etcetera.

GENERE DE ADJECTIVOS. — Omo appellat adjectivos « de uno terminatione » aut « uno desinentia » illes quod desinent in *e*, quoniam le *e* non mutat pro genere; et adjectivos « de duo terminationes » illes quod desinent in *o*, quia le *o* se mutat in *a* pro un nòmine feminino.

PLURALE DE NOMINES ET ADJECTIVOS. — Omnes nòmines, et les duo classés de adjectivos, sument un *s* ad formare le plurale; e. g.:

hòmine forte, fémina forte; hòmines fortes, féminas fortes;
hòmine bono, fémina bona; hòmines bonos, féminas bonas.

Nec nòmines nec adjectivos mutant le terminatione pro caso, sed concordant in genere et número, ut supra monstrato.

GENERE DE NOMINES. — I. Règula generale: — Omne nòmine quod significat una persona aut animale de le sexo feminino, aut quod desinet in *a* sine significare una persona aut animale de le sexo masculino, est *feminino*; ut, una *matre*, una *filia*, una *rosa*. II. Omnes les réliquos nòmines essent *masculinos*, includendo illes quod desinent in *a* si significant una persona aut animale de le sexo masculino; ut, un *patre*, un *filio*, un *àrbore*, un *nauta*, un *propheta*, un *scriba*, un *àdvena*, etc. Una fémina qui est *nauta*, *propheta*, *scriba*, *àdvena*, etc., est *una nauta*, *una scriba*, etc. Le significatione determinat le genere de tales nòmines, et de àlteros quod, sicut illos, essent « communes », ut *teste*, *lèpore*, *cane*, *ave*, etc. Si non est còmmodo usare *una*, et oportet declarare le sexo de uno de istes nòmines, omo facet uso de *màsculo* si le nòmine est masculino, et de *fémina* si est feminino; ut, *cane màsculo*, *cane fémina*, etc.; *le teste màsculo*, *le teste fémina*, etc.

COMPARATIONE DE ADJECTIVOS: *Petro est plus beato quam Thomas, Thomas non est tam beato quam Petro, Petro est le plus beato de omnes, Petro est beatissimo*; etc.

FORMAS ALTERNATIVAS. Præter les formas regulares, licet usare les sequentes formas irregulares: (*bono*), *meliore*, *òptimo*; (aut *le meliore*); (*malo*), *pejore*, *péssimo* (aut *le pejore*); et àliquos àlteros.

NUMEROS. — Cardinales (adjectivos indeclinàbiles); *uno*, *duo*, *tres*, *cento*, *ducentos*, *mille*, *millione*, etc. Ordinales (adjectivos subjectos ad les mutationes de adjectivos de duo terminationes): *primo*, *secundo*, *tertio*, etc.

ARTICULOS. — Indefinito: *un*. pro nòmines masculinos, et *una* pro nòmines feminos. Definito: *le* pro nòmines de ambos gêneres, singulare; *les*, pro le plurale.

PRONOMINES. — 1) PERSONALES:

Nom. ego	tu	nois	vois
Gen. de me	de te	de nos	de vos
Dat. me, ad me	te, ad te	nos, ad nos	vos, ad vos
Acc. me	te	nos	vos

III pers. sing.

(Masc.)	(Fem.)
Nom. illeo	illea
Gen. de illo	de illa
Dat. li, ad illo	li, ad illa
Acc. lo, illo.	la, illa

Le plurale in omne caso est formato addendo un *s* ad le singulare; ut, *illeos*, *illeas*, *lis*, *los*, *las*, etc.

Exemplos de uso.

<i>Masculino</i>	<i>Feminino</i>
illeo est hic	illea est hic
li loquevi	li loquevi
loquevi ad illo	loquevi ad illa
davi un libro ad illo	davi un libro ad illa
li davi un libro	li davi un libro
li lo davi	li lo davi
lo davi ad illo	lo davi ad illa
video le hòmine sed non le femina	video le puella sed non le pùero
video illo, sed non illa	video illa, sed non illo
lo video nunc	la video nunc

2) **POSSESSIVOS**: *mie, mies; tue, tues; sue, sues (his); suje, sujes (her); nostre, nostres; vostre, vostres; lore, lores (their)*.
Exemplos: *mie amico, mies amicos; nostre amico, nostres amicos*, etc. Usando le articulo definitivo cum istes possessivos, habemus: *mie caballo et le tue; sues agros et les lores*, etc.

3) **DEMONSTRATIVOS**: *iste, istes* *ille, illes*.
(this, these); (that, those);

e. g.: *iste horto me placet multo; Ille nave est procul de terra*.

Si le nòmme est indefinito, et in le nùmero singulare, omo usat *hoc* (this), *illud* (that), *id* (cum *quod*); e. g.:
quid est hoc quod audio de te? cur dixes illud? facit id quod volet.

4) **RELATIVOS**: *Qui* (in les casos obliquos, *quem*), pro personas et animales nòbiles; in le genitivo, *cujus, de quem. Quod* (whose, of whom)

(which) pro animales inferiores et res inanimatos; in genitivo, (that)
cujus, de quod. Qui et quod non mutant pro genere aut nùmero. Quale (who, which, that) habet *quales* pro plurale, sed non habet ullo àltero mutatione; sumet le articulo definitivo — *le quale, les quales*.

5) **INTERROGATIVOS**: *Qui* (who?)? *Quid* (what?)? *Cujus* (whose?)? *Quale* (which)? — sine le articulo. E. g.: *qui pulsat ad le porta? cuius (de quem) est iste penna? quid dixent? quid hòmme est ille? qui est ille hòmme? quales de illes pùeros essent tues filios?*; etc. Pro interrogationes in generale, omo usat *num* ad le principio; e. g.: *num tue amico venivit? num non potevit venire?*

Inter pronòmme indeterminate, *omo* est pàrile ad le *on Franco; on dit*, que nous aurons la guerre, *omo dixet quod haberimus bello*.

VERBIOS (verbs). — Le verbio Latinesco habet omnes les mutationes pri persona, nùmero, modo et tèmpe quod habent les verbios Francos et Italianos; bi est un solo conjugatione, et omnes les verbios essent regulares.

CONJUGATIONE. — Pro conjugare un verbo, omo addet les sequentes terminationes ad le radice de omne verbio, le radice est ille parte quod precedet le « re » finale; e. g., le radice de *amare* est *ama*, de *monere*, *mone*, etc.

Terminationes.

Terminationes de le tèmpe *Presente, Modo Indicativo.*

Radices	Singulare.			Plurale			
	1	2	3	1	2	3 pers.	
ama	}	o	s	t	mus	tis	nt
mone							
lege							
audi							

N.B. — In iste tèmpe, les verbios in *are* (ut *amarè*) perdent le ùltima littera de lore radice (*a*), in le prima persona sing.; ergo, *ama*, in vice de fiere *amao*, fiet *amo*.

Exemplo de le modo de jungere les Terminationes cum les radices:

am(a) -o, ama -s, ama -t; ama -mus, ama -tis, ama -nt.
mone -o, mone -s, mone -t; mone -mus, mone -tis, mone -nt.
lege -o, lege -s, lege -t; lege -mus, lege -tis, lege -nt.
audi -o, audi -s, audi -t; audi -mus, audi -tis, audi -nt.

Terminationes pro le tèmpe *Preterito Imperfecto.*

-abam, -abas, -abat; -abamus, -abatis, -abant.

Tèmpe Preterito Definito.

-vi -visti, -vit; -vimus, -vistis, -verunt.

Tèmpe Futuro Simplicè.

-rò, -rìs, -rìt; -rimus, -ritis, -runt.

Modo Conditionale.

-ream, -reas, -reat; -reamus, -reatis, -reant.

Modo Subjunctivo.

Tèmpe presente.

-rem, -res, -ret; -remus, -retis, -rent.

Tèmpe Preterito.

-ssem, -sses, -sset; -ssemus, -ssetis, -ssent.

Modo Imperativo.

..... (radice), -ret; -remus, -te, -rent.
Gerundio. -ndo. *Participio Passivo.* -to.

Le único repetitione de una forma verbale est ubi le Modo Imperativo est idèntico cum le Subjunctivo, sc., le tertie persona singulare, et le prima et tertia plurale.

FORMA ALTERNATIVA. — Pro *esset*, tertia persona sing. de Presente de Indicativo de *essere* (to be), licet usare *est*; e. g.: tue fratre *esset* hic, aut, tue fratre *est* hic. Omo solet usare le forma *est* quando *essere* est Impersonale, ut, *est possibile*, *est facile*, *facere illud*, etc. Le participio passivo, quando usato cum *essere*, aut exprimeto aut subintelligeto, est adjectivo, ut, — un *hòmine vulnerato*, una *fèmina vulnerata*, etc.

LE VOCE PASSIVO. — Omo format le voce passivo de verbios transitivos cum le auxilio de *essere*, ut *esseo moneto*, *essemus amatos*.

TEMPORE COMPOSITOS. — Omo format istes tèmperes cum *habere*; ut, *habeo scribeto* una letra; les letras quod *habetis scribeto*; les vaccas *habent esseto vendetas*.

Ib essere (there to be); in Franco, y *avoir*; in Hispano, *haber*; in Italiano, *esserci*, *esservi*. Le « ib » est *ibi* (there) abbreviato, et licet lo usare sine abbreviatione quando precedet *habere*, ut accidet in les tèmperes Compòsitos:

ib est un cane in le horto, *ib essent* canes in le horto.
ibi habet esseto un cane in le horto, *ibi habent esseto* canes, etc.

Pro causas sufficientes, omo habet reformato aut introduceto certos verbos (words), e.g.: *verbio* (verb), *audare* in loco de *audcre*; *dixere* pro *dicere*; *omo* (pronòmine indeterminato); etc.

ADVERBIOS. — Omo format adverbios « de modo » addendo *mente* ad le *e* finale de adjectivos de uno terminatione, et ad le desinentia feminina de illes de duo terminationes; ut, *prudente*, *prudentermente*; *ràpido*, *rapidamente*, *rapidissimamente*. Omo facet Comparatione de adverbios sicut cum adjectivos, ut, *rapidamente*, *plus rapidamente*, *le plus rapidamente*. *Ib* essent cer-

tos exiguos modificationes de adverbios et conjunctiones, sed in hoc, ut in omne, nos habemus abstineto de facere plus mutationes quam parebat necessario pro le perfectione de nostre propòsito.

In le Syntaxe omo dat completos instructiones pro le uso de les varios partes de Oratione in le constructione de sententias.

PRONUNTIATIONE. — REGULA GENERALE: Le accentu de le voce cadet super le syllaba penúltima, ut: *domo*, *contento*, *Deo*, *hodie*, *die*, *sue*, *moneo*, *audio*, in les quales le accentu cadet in les syllabas *dom*, *ten*, *de*, *hod*, *di*, *su*, *mon*, *aud*. Ubi hoc non est ita, le syllaba recipendo le accentu portat le signo acuto aut fastigio, ut in *hòmine*, *àliquo*, *amarò*. Si duo vocales (ambo sine accentu graphico), ut *eo*, *ie*, *ia*, etc., ad le fine de un verbo, vadent precedetos per una syllaba — ut in *moneo*, *audio* — omo los tractat tamquam un solo vocale, et le accentu cadet super le syllaba anteriore (*mon*, *aud*); sed si non ib est una syllaba anteriore — ut in *die*, *Deo*, *sue*, etc., — omo los tractat ut *duo*, et le gravitate de le voce cadet super le *primo* de illos (ut in *die*, *mie*, *Deo*, etc.), le quale est, in tale caso, le syllaba penúltima.

SONOS DE LITTERAS. — Les vocales, *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *y*, habent quasi les metse sonos quod omo lis dat in It. et H. Les Diphthongos *æ* et *œ* habent le sono de *e* longo (*ai* in A.); *au* = *au* (= *ow* in *owl*, A.), *ei* = *ei* (*eh* - *ee*, A.), *eu* = *eu* (*eh* - *oo*, A.).

Les Consonantes. — Les sequentes consonantes habent le metse sono quod habent in A: *b*, *d*, *f*, *h*, *k*, *l*, *m*, *n*, *p*, *ph* (*f*), *q*, *r* (*forte*), *t*, *v*, *w*, *x* (*es*), *z*. *T*, quando antecedet *ia*, *io*, etc., habet le sono de *ts* (e. g.: *gratias* pronuntiato *grat-sias*); sed si le *t* incipet un verbo, habet sue sono ordinario (e. g.: *tiara*, pr. *ti-ara*).

Ca, *co*, *cu* = *ka*, *ko*, *ku*; *ce*, *ci* = *se*, *si*; *ch* = *k*.

ge, *gi*, ut in *ginger* (A.) et *gente*, *giro* (It.)

J = *y* in *yes* (A.). *S* est sempre *forte*, ut in *sea*, *sand* (A.).

Th ut *Th* in *Thomas*, = *t*.

Liverpool — 2, Coltart Road

HUGH J. MACMILLAN.

AD SOCIOS, AD FAUTORES DE LINGUA AUXILIARE INTERNATIONALE « INTERLINGUA »

Programma de « Academia pro Interlingua » es vario et importante: Publicatione, ut supplemento ad vocabularios jam impresso, de raro vocabulos cum origine non latino sed de usu internationale,

Versione IL. de publicationes scientifico, commerciale, de sport, etc.,

Versione in IL. de conventiones, de tractatus, de codices internationale,

Impressione de chartas postale cum illustratione et descriptione de operas artistico, de res notabile, etc.

Impressione de guida historico-artistico-commerciale de regiones, de urbes, de museos, de sedes climatico, balneario, etc.

Institutione in singulo natione de circulos interlinguistico, de revistas, de catalogos, etc.

Etc.

Academia attende ab socios et fautores assiduo cooperatione morale et materiale, consilio, critica benevolente.

ADRESSE COMPLETO NITIDO

Nos recommenda ad Consocios, ad collaboratores, ad lectores de indica in correspondentia *Adresse completo et nitido*.

Vario vice officio postale retro-mitte ad Directione de Revista aut ad Academia publicationes non transmissio ad destinatario per causa de indicatione erroneo aut deficiente in adresse.

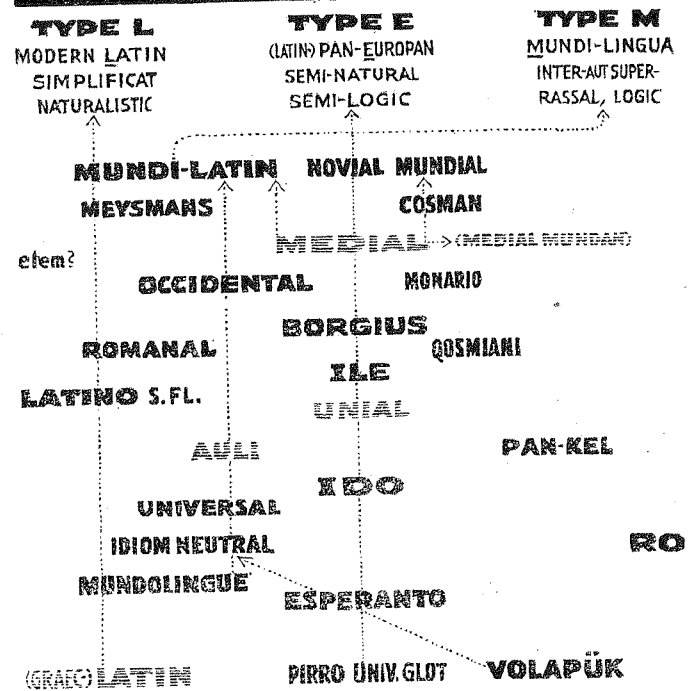
Ab 1 Januaria 1931 el sede de BIOS, *Revisu International pro Biologie et Biosophie* — Redaction: Dr. Robert Foddik et Henk Bylsma; Administration: *Bios-Librarie*, Utrecht, Nederland — ergo del redactores et del administration es:

Bolksbeekstraat, 30 — Utrecht, Nederland.

Responses al correspondentie et publication del prospect es procrastinat ad Januaria 1931, nos preca patientie.

HENK BYLSMA

EVOLUTION-SCHEMA DEL INTERLINGUAS

Notes. Difficil a classifica es « etern », circa pur latin-graec, sed cum artificial orthographie, chaotic, sine grammatic ordin (sine « Ariadne-fil »). « Ro » es pur artificial, personal-arbitrial. « Teutonik » es un lingua solum international-germanic. « Unitilangue » (de type E) sta circa inter Teutonik et Novial. « Meso » sta in vicinitat de Ido-Medial-Mundial.

* * *

Non li singul systemas, sed li types, li « vis-punctes » (de-part-punctes) es criticand. Altrim nos ne-quande va attinge li solution del problem et li unitat del moventie. Id es fals, dice: « de gustes non es disputand ». Gustes et inclinaciones deve cede ad sciential argumentes.

Me ipse ha renuntiat mei personal gustes, inclinaciones et ideas (Paneuropean patriotisme, lingual medialisme, interrassal mundi-lingua) et ha agnoscet li sciential argumentes del Latini-

sme. Mei studies (Medial Mundan) convincet me, quod li tempor pro un ver *mundi*-lingua non es matur. Sed interim etiam li rusos et orientales posse agnosce quam universal un specie de Latin, un lingua del humanistic Europa; dum quod Occidental appare quam un lingua del modern imperialistic occident. (Si li victorios « Entente » in annu 1918 vul ha construet pro se un « entente-lingua », essential frances-anglosaxon, ti lingua vul complet coincide cum... Occidental).

Me habe nun li fundament de Mundi-Latin: li grammatica, li 1000 maxim frequent vocabules et mult altri international vocabules. Ti base suffice, si ull-quande li question del IL fie practic acut. In præsentie li politic situation in Europa es mortal periculos. In li pauc annus ante li guerre null interlingua va fi inducet, nec per propaganda, nec per decision del Liga de Nationes. Ti-caus me non vole sacrificia omni mei forties al annuntiat « Intercritica » (pro qui me ceterim non recipet sat assensu et subvention). Me restringe me ad occasional articules in Sch. et V.

J. WEISBART

BIBLIOGRAPHIA

ARCHEION, fundatore et directore A. MIELI, 12 rue Colbert Paris 12. Vide ApI pag. 232.

In numero 2 de 1930, publica relatione super reunione de « Comitatu internationale pro historia de scientias ».

Ibi, pag. 209, prof. Mieli refer super lingua internationale. Adoptione de uno lingua internationale es necessario; et fi realitate. Nullo lingua nationale pote es adoptato; usu de latino classico aut ad minus sine errores præsentia difficultates; ergo illo puta quod Interlingua de Academia conveni ad scopo; prof. Mieli jam adopta isto lingua in *Archeion*. Quæstione es posito ad proximo Congressu.

In ZEITSCHRIFT FÜR ROMANISCHE PHILOLOGIE, tomo 50, N. 4, 5 (1930) nostro socio Dr. Giuseppe PICCOLI publica articulo « *Vezzeggiativi italiani di persona* » ubi auctore expone principio fundamentale ex quo deriva nomines ut *Maso* ab Tommà-so, *Dante* ab D-ur-ante, *Gigi* ab Lu-igi et *Bartolo* ab Bartolomèo. Es studio interessante pro lectore qui desidera cognosce ori-

gine de varios nomine ut *Gaddo*, *Memmo*, *Nino*, *Nencio*, etc., que es frequente apud scriptores de Italia.

URANIA, piazza Madonna degli Angeli, 2. Torino. Vide ApI pag. 211.

Isto periodico scientifico, in N. 6 de 1930, reproduce articulo V. BERNARDI, *Chronica de electricitate*, in *Interlingua*, ex API 1927, pag. 36-39.

I. A. L. A. nunc publica « *Annual Meeting, May 1930* », que da informationes super labores de isto societate, et super Congressu de Genève, de que nos refer in modo amplo, pag. 141-150, in N. 4-5 publicato in majo. Expensas de isto Congressu es proviso ab Mrs *Morris* et ab alio contributores.

Et publica etiam:

E. SAPIR, *Totality*, ex « *Language, journal of the Linguistic Society of America* ».

ROIA, red. E. P. Foster, Waverly, West Virginia, U. S. A.

In n. 61, Nov.-Dec. 1930, publica *Ro in Latin*: « In suo Augusto-Octobre fasciculo, *Schola et Vita*, officiale organo de Academia pro Interlingua, publica uno articulo in Ro et Latino, scripto ab E. P. Foster, auctore de Ro. Es paucos, in modo relativo, personas in continente Europa que comprehendit Anglo lingua. Sed Latino es comprehenso in generale ab cultis personas in toto mundo, et in modo speciale ab professoribus in universitates et collegios. In consequentia, uno explanatione de principios de Ro in Latino, in uno publicatione que circula in universitates et classico scholas de Europa, præsentia illo ad attentione de multos que non pote apprehende illo trans Anglo solo ».

II CONGRESSU INTERNATIONALE DE LINGUISTAS. Genève, 25-29 augusto 1931.

* *Secretariatu*: Rue de l'Université 5.

Circulare de 4 octobris 1930 annuntia programma de Congressu, ubi es posito in discussione quæstione « Adoptione de uno lingua artificiale quale lingua auxiliare ».

FILIPPO AGNELLO di Ramata, *Adones autumnales*, « *Anemoni* ». Vol. 158×218 mm., in elegante veste, de pag. 180: Cefalù 1930, Tipografia Salv. Gussio, L. 10.

In isto libro de nostro socio es dulce et viride poesis: voces de natura et tenero sentimentos de domo et de familia. Contine etiam carmine publicato in honore de prof. Peano, quando comple 70 anno.

ARBEITER ESPERANTIST, Berlin C. 23, Direksenstr. 42.
N. 8, agosto 1930, publica breve historia de Volapuk, Academia pro Interlingua, et critica de lingua Occidental.

TOLERO, red. G. Dayras, 19, Place St. Pierre, Paris 18.

N. 25, 26 et 27, Oct., Nov. et Dec. 1930, continua publicatione de scriptos in vario formas de L. I.

N. 25 refer, cum versione in Novam, « Les ultim moment in la continent Atlantia » (Vide S. et V., n. 1-3 pag. 79). N. 26, inter alio, contine: A. Michaux, Proverbes Latini et internationali; J. Weisbart, Clave de Mundi-Latin; L. M. de Guesnet, Heterogenita Latin-Saxonic; N. Yushmanov, Pri la Japoniana Linguo; G. A. Moore, Note konsernant li substantival finales. N. 27 publica Rond about Uniti Langue, responso de Dr. Frank A. Riedel ad citato articulo de L. M. de Guesnet.

MONDO, red. P. Ahlberg, Sirius 2, Torsvik, Lidingö (Suedia).

In numero de Nov. 1930 refer de festo et publicationes in honore de prof. Jespersen que comple 70 anno.

OVRE, Bibliotheca in Occidental - Red. Prof. H. Pasma, Tabor 1006, C S R (Vide S. et V. pag. 159, 238, 313.

Jam appare N. 6, ultimo de serie 1930.

N. 1 de serie 1931 appare in die 1 februario.

JAZYK MEZINARODNI (Lingue international). Revue consacrat al questiones del lingue international, su practic difusion e al international relations. Oficial organ de « Federalia ».

Red. J. A. Kais, Wilsonova 11, Brno 12, Tchechoslovacia.

Periodico, de que jam appare 5 numero, es in lingua boemo, cum supplemento in Occidental. N. 4 cita Schola et Vita.

INTERNACIA ESPERANTO-MUZEEO EN WIEN, Neue Burg, Heldenplatz, Wien I, posside plus de 3000 libro, opusculo, etc., et plus de 100 diverso periodico.

L'INFORMISTO UTILIA, red. Prof. J. J. E. Mathys, Vanderkelenstr. 16, Leuven, Belgio.

In numero de Nov.-Dec., redactore propone « Nova sistemo por representar la muzikala soni, uzante nur l'ordinaria imprim-tipi », et exprime suo « Opiniono pri la kongresi ».

Consocio Terenzio GRANDI publica « Ercole Dogliani silografo » (Ed. L'Impronta, Torino, L. it. 50).

Es mirabile album in folio de xilographias, composito cum summo perfectione et cum indole artistico personale ab distincto autodidacta Ercole Dogliani.